ޤާނޫނު ނަންބަރު : 9 /2014
(ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު)
ފުރަތަމަ ބައި: ޢާންމު ބައި
10 ވަނަ ބާބު
އިބްތިދާއީ މާއްދާތައް
10 ވަނަ މާއްދާ ތަޢާރުފާއި ނަމާއި ޢަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚު
11 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުމުގެ އުސޫލުތައް؛ ޢާންމު މަޤްޞަދުތައް
12 ވަނަ މާ އްދާ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށް ނޫން އެހެން ކުށްތައް އުވިދިއުން
13 ވަނަ މާއްދާ ޤާނޫނުގެ ބާރު ހިނގާ ދާއިރާ
14 ވަނަ މާއްދާ މަދަނީ ފަރުވާތައް ދެމެހެއްޓުން
15 ވަނަ މާއްދާ ހެކި ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ޒިންމާ؛ އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހާހިނދަކު ޤަބޫލުކުރެވޭނެ ކަންކަން
16 ވަނަ މާއްދާ ފައިސާގެ ޢަދަދުތައް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން މުރާޖަޢާކުރުމުގެ ވާޖިބު
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 26/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 3 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ
ޤާނޫނުން މި މާއްދާގެ އަރިމަތީ ސުރުޙީ "ފައިސާގެ ޢަދަދުތައް މުރާޖަޢާކުރުން" އަށް ބަދަލުކުރެވިފައި.
16 ވަނަ މާއްދާ ފައިސާގެ ޢަދަދުތައް މުރާޖަޢާކުރުން
17 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން
18 ވަނަ މާއްދާ އުވާލެވޭ ޤާނޫނު
ތަ ޢާރުފާއި ނަމާއި ޢަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚު
ތަޢާރުފާއި ނަން 10. (ހ) މި ޤާނޫނަކީ، ޖިނާއީ ކުށްކުށާއި، އެ ކުށްކުށުގެ ޒިންމާ އުފުލުމުގެ މިންގަނޑާއި،
އެ ކުށްކުށް ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ރުކުންތަކާއި، އެ ކުށްކުށުގެ ޢުޤޫބާތާއި، ކުށްކުށާއި ޢުޤޫބާތް
ދަރަޖަކުރެވިގެންވާގޮތާއި، ކުށުގެ ދިފާޢުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވޭނެ ކަންތައްތަކާއި، އަދަބު
ކަނޑައެޅުމުގެ އުސޫލާއި، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ މިންގަނޑު ކަނޑައަޅައި އެކަންކަމާބެހޭ
1

އެންމެހައި އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރާ ޤާނޫނުއެވެ.
(ށ) މި ޤާނޫނަށް ކިޔާނީ "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު" އެވެ.
ޢަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚު (ނ) މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މި ޤާނޫނު ފާސްވެ ތަޞްދީޤުކޮށް، ދިވެހިސަރުކާރުގެ
ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާތާ 12 މަސްދުވަސް ހަމަވާ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
ޢަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚު (ނ) މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާނީ، 16 ޖުލައި 2015 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 2 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ
ޤާނޫނުން (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
ޢަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚު (ނ) މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާނީ، 16 ޖުލައި 2015 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ. އަދި
ޤާނޫނު ނަންބަރު 6/2015 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު
ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައިވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014
(ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު ލްޢުޤޫބާތު) އަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުން
16 ޖުލައި 2015 އަށް ފަސްކުރުންވެސް ހިމެނޭގޮތުން އެ މަޤްޞަދުގައިވެސް
ކަމުގައިވާތީ، އެއްވެސް އޮޅުމެއް އެރިޔަ ނުދިނުމަށްޓަކައި، އަންނަނިވި ކަންކަން
ކަނޑައަޅަމެވެ.
13 (1) އޭޕްރިލް 2015 އިން ފެށިގެން 16 ޖުލައި 2015 ގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު
9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމާ ހަމައަށް
ހިނގާ މުއްދަތުގައި ޢަމަލުކުރާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު
1/81 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު (ޕީނަލްކޯޑު) ޗެޕްޓަރ)1 އާއި، ޤާނޫނު
ނަންބަރު 21/81 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު ޗެޕްޓަރ)2 އާއި، ޤާނޫނު
ނަންބަރު 1/66 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު ޗެޕްޓަރ)3 އާއި، ޤާނޫނު
ނަންބަރު 10/68 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު ޗެޕްޓަރ)4 އަށެވެ؛ އަދި
13 (2) އެޕްރީލް 2015 އިން ފެށި ގެން 16 ޖުލައި 2015 ގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު
9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމާ ހަމައަށް
ހިނގާ މުއްދަތުގައި، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާއިރު، މި ޤާނޫނުގައި
ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށަކާއި އެކުށަކާ ގުޅުންހުރި އުސޫލަކާއި، އެހެން ޤާނޫނެއްގައި
ނުވަތަ ޤާނޫނުގެ ބަޔެއްގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށަކާއި ނުވަތަ އެކުށަކާ ގުޅުންހުރި
އުސޫލަކާ އެއްވެސް ފުށުއެރުމެއްވާނަމަ، އެ ޙާލަތުގައި އިސްކަންދޭނީ އެ އެހެން
ޤާނޫނަށް ނުވަތަ އެ އެހެން ޤާނޫނެއްގެ ބަޔަށެވެ.
ކުރީގެ ކުށްކުށް (ރ) ޢާންމު އުސޫލެއްގެ ގޮތުން، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ހިނގާފައިވާ ނުވަ ތަ
ކޮށްފައިވާ ކުށެއްގެ މައްޗަށް މި ޤާނޫނެއް ނުހިނގާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، މި ޤާނޫނަށް
2

ޢަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ހިނގާފައިވާ ނުވަތަ ކޮށްފައިވާ ކުށަކަށް މި ޤާނޫނަށް
ޢަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހު އަދަބު ކަނޑައަޅާނަމަ، އެ ކުށަކަށް ދިނުމަށް މި ޤާނޫނުގައި
ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބަކީ ކުރީގެ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބަށްވުރެ ކުޑަ
އަދަބެއްނަމަ، އެފަދަ ކުށަކަށް އަދަބު ކަނޑައަޅަންވާނީ މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
ކުރީގެ ކުށްކުށް (ރ) ޢާންމު އުސޫލެއްގެ ގޮތުން، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ހިނގާފައިވާ ނުވަތަ
ކޮށްފައިވާ ކުށެއްގެ މައްޗަށް މި ޤާނޫނެއްވެސް އަދި މި ޤާނޫނުން ކަނޑައަޅާފައިވާ
އުސޫލުތަކެއްވެސް ނުހިނގާނެއެވެ. އެހެން ނަމަވެސް، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ
ކުރިން ހިނގާފައިވާ ނުވަތަ ކޮށްފައިވާ ކުށަކަށް މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހު
އަދަބު ކަނޑައަޅާނަމަ، އެ ކުށަކަށް ދިނުމަށް
މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބަކީ ކުރީގެ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބަށްވުރެ
ކުޑަ އަދަބެއްނަމަ، ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގައި އެ ކުށުގެ މައްޗަށް ހިންގުމަށް އޮތް އުސޫލަކީ
ނުވަތަ އިޖުރާއާތަކީ، ކުރީގެ ޤާނޫނަށްވުރެ ދަޢުވާލިބޭ މީހާއަށް ލުއި އިޖުރާއާތެއްނަމަ،
އެފަދަ ކުށެއްގެ މައްޗަށް ހިންގަންވާނީ މި ޤާނޫނެވެ. އަދި
މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެ ކުށަކަށް އޮތް އަދަބު ލުއިވާ ޙާލަތުގައި އެ ކުށަކަށް އަދަބު
ކަނޑައަޅާނީވެސް މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
މާނަކުރުމުގެ އުސޫލުތައް ؛ ޢާންމު މަޤްޞަދުތައް
މާނަކުރުމުގެ އުސޫލު 11. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ މާއްދާތައް މާނަކުރާނީ އެ މާއްދާތަކުގެ ޢިބާރާތްތަކުން ދޭހަވާ ޢާންމު މާނައާ
އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ. އެހެންނަމަވެސް މާއްދާއެއްގެ ޢިބާރާތްތަކުން އެއް މާނައަށްވުރެ
ގިނަ މާނަ ދޭހަވާގޮތަށް މާނަކުރެވޭނަމަ، އެ މާއްދާ މާނަކުރަންވާނީ، މި މާއްދާގައި
ބަޔާންކުރެވިގެންވާ ޢާންމު މަޤް ޞަދުތައް ޙާޞިލުވާނެ ގޮތުގެމަތިންނާއި، މާނަކުރަންޖެހޭ
މާއްދާގައި ހިމެނިގެންވާ ޚާއްޞަ މަޤްޞަދުތައް ޙާޞިލުވާނެ ގޮތުގެމަތިންނެވެ. މި ޤާނޫނުގެ
ދަށުން ދީފައިވާ އިޚްތިޔާރީ ބާރުތަކުގެ ބޭނުންހިފަންވާނީ އެ ބާރުތަކާ ގުޅިގެން
މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ. އަދި
އެ މިންގަނޑުތަކަކީ އޭގެ ޒާތުގައި ނުފުދޭ މިންގަނޑުތަކަކަށްވާނަމަ، މި މާއްދާގައި
ބަޔާންކުރެވިގެންވާ ޢާންމު މަޤްޞަދުތައް ޙާޞިލުވާނެ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
ޢާންމު މަޤްޞަދު (ށ) މި ޤާނޫނުގެ ޢާންމު މަޤްޞަދަކީ ދީނާއި، ފުރާނައާއި، ނަސަބާއި، ބުއްދިއާއި މުދާ ހިމެނޭ
ގޮތުން، ޤާނޫނީ ގޮތުން ރައްކާތެރިކޮށްދޭންޖެހޭ ފަރުދީ މަޞްލަޙަތުތަކާއި ޢާންމު
މަޞްލަޙަތުތަކަށް ޤާނޫނުގައި ހުއްދަކުރެވިގެންނުވާ ގޮތެއްގެމަތިން ނުވަތަ ޤާނޫނުން
މަޢާފުދެވެން ނެތް ގޮތެއްގެމަތި ން، ގެއްލުން ފޯރުކުރުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ ގެއްލުން
ފޯރުކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުމުގެ ގޮތުން ހިންގޭ ޢަމަލުތައް މަނާކުރުމުގެ، އަދި އެފަދަ
ޢަމަލުތަކަށް ޢުޤޫބާތް ކަނޑައެޅުމުގެ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުމެވެ. މި ގޮތުގެމަތިން،
3

މި ޤާނޫނުގެ މާއްދާތަކުގެ މަޤްޞަދަކަށްވެގެން ވާނީ، އަދި މި ޤާނޫނުގެ މާއްދާތައް
މާނަކުރެވެންވާނީ، އަންނަނިވި މަޤްޞަދުތައް ޙާޞިލުވާނެ ގޮތުގެމަތިންނެވެ:
(1) ކުށްކުރާ މީހާ ކުށްވެރިވާ ނިސްބަތާއި، ކުރާ ކުށުގެ ބުރަދަނުގެ ނިސްބަތާއި
އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ޢުޤޫބާތެއް ކަނޑައެޅުން؛
(2) ކުށަކަށް ނުވާ ޢަމަލު ކުށުގެ ގޮތުގައި ކުށްވެރިކުރުމުން ރައްކާތެރިކުރުމާއި، ކުށުގެ
ޢަމަލު ކުށުގެ ގޮތުގައި ކުށްވެރިކުރުން؛
(3) ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ ނުވަތަ ކުށް ސާބިތުކުރެވޭ މީހުންނާ މެދު އަނިޔާވެރި
ގޮތުގައި ނުވަތަ ޤާނޫނީ ހަމައެއް ނެތް ގޮތުގައި މުޢާމަލާތްކުރުން ހުއްޓުވުން؛
(4) ކުށް މާނަކޮށްދީގެން އަދި ވަކި ދަރަޖަތަކަކަށް ކުށްތައް ބަހައިގެން، ކުށްކުށަށް ދެވޭ
އަދަބުގެ މިންވަރު ކަނޑައަޅައިދިނުމާއި، ކުށުގެ ގޮތުގައި މަނާކުރެވިފައިވާ
ޢަމަލުތަކަކީ ކޮބައިކަމުގެ އެކަށީގެންވާ އިންޒާރު ދިނުމާއި އެފަދަ ޢަމަލެއް
ކޮށްފިނަމަ ނުކުންނާނެ ނަތީޖާއަކީ ކޮބައިކަން ބަޔާންކޮށްދިނުން.
އިތުރު މަޤްޞަދު (ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޤްޞަދުތަކަށް އުނިކަމެއް ނާންނާނެ ގޮތުގެމަތިން،
އަންނަނިވި ކަންކަން މެދުވެރިކޮށް ޢާންމު މަޞްލަޙަތު ދެމެހެއްޓުމަކީވެސް މި ޤާނޫނުން
ޙާޞިލުކުރަން ބޭނުންވާ މަޤްޞަދެކެވެ:
(1) މުޖްތަމަޢުގެ ޢާންމު ހަމަތަކަށް އުނިކަން ގެންނަ ޢަމަލުތަކަށް އެކަށީގެންވާ އަދަބު
ކަނޑައަޅައިގެން، އެ ޢާންމު ހަމަތައް ދެމެހެއްޓުން؛
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
(1) މުޖްތަމަޢުގެ ޢާންމު އިޖްތިމާޢީ މިންގަނޑުތަކަށް އުނިކަން ގެންނަ ޢަމަލުތަކަށް
އެކަށީގެންވާ އަދަބު ކަނޑައަޅައިގެން، އެ ޢާންމު ހަމަތައް ދެމެހެއްޓުން؛
(2) ކުށްކުށަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބުގެ ސަބަބުން އެފަދަ ކުށްކުރުމުން
ދުރުހެލިކުރުވުމާއި އެފަދަ ކުށް މަދުކުރުން؛
(3) ޖިނާޔަތުގެ ޢަމަލުތައް ތަކުރާރުވިޔަނުދިނުމުގެ ގޮތުން ހައްޔަރުކުރުން ހިމެނޭގޮތަށް
ހިފެހެއްޓުން.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
4

(3) ޖިނާއީ ޢަމަލުތައް ތަކުރާރުވިޔަނުދިނުމުގެ ގޮތުން ހައްޔަރުކުރުން ހިމެނޭގޮތަށް
ހިފެހެއްޓުން ؛
(4) މުޖްތަމަޢުގެ ޢާންމު އިޖްތިމާޢީ މިންގަނޑުކަމަށް މި މާއްދާގެ (1) ވަނަ
ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި ޢާންމުކޮށް މުޖްތަމަޢު
ޤަބޫލުކުރާ ސުލޫކީ ޤިޔަމްތައް ހިމެނެއެވެ.
ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށް ނޫން އެހެން ކުށްތައް އުވިދިއުން
ޤާނޫނުގައި 12. މި ޤާނޫނުގައި ކުށެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެހެންވެސް
ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށް ޤާނޫނެއްގައި ކުށެއްކަމުގައި ކަނޑައަޅައި ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ އެއްވެސް ޢަމަލަކީ ކުށެއް ނޫނެވެ.
ނޫން އެހެން ކުށްތައް
އުވިދިއުން
ޤާނޫނުގެ ބާރު ހިނގާ ދާއިރާ
ޤާނޫނުގެ ބާރު ހިނގާ 13. (ހ) އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ އުފުލުމުގެ ބާރު ދައުލަތަށް ލިބިގެންވެއެވެ:
ދާއިރާ
(1) (i(ކުށެއްގެ ރުކުނެއް ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްވެސް ޢަމަލެއް
ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިންގާ ހިނދު، އެ ކުށަކަށް؛ ނުވަތަ
(ii(ކުށެއްގެ ރުކުނެއް ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޢަމަލެއްގެ ނަތީޖާއެއްގެ
ސަބަބުން ގެއްލުން ލިބުނީ ދިވެހިރާއްޖޭގައިކަމަށް ވާހިނދު އެ ކުށަކަށް؛
ނުވަތަ
(iii(މުޅިން ފުރިހަމަނުވާ ކުށެއްގެ ޢަމަލު ފުރިހަމަވާހިނދު، އެ ކުށުގެ ޢަމަލުގެ
ރުކުން ނުވަތަ ނަތީޖާގެ ރުކުން ފުރިހަމަވީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި
ކަމުގައިވާހިނދު، އެ ކުށަކަށް؛ ނުވަތަ
(iv(އަންނަނިވި ނުކުތާތައް ހިމެނިގެން ވާ ގޮތަށް ހިންގޭ މުޅިން ފުރިހަމަނުވާ
ކުށްކުށަށް:
(ހހ) އެފަދަ ކުށެއްގެ ރުކުނެއް ކަމުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލެއް
ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކުރުން؛ އަދި
(ށށ) ކުށުގެ ޢަމަލު ފުރިހަމަކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ތަނަކީ ނުވަތަ
އެ ކުށުން ނެރެން ބޭނުންވާ ނަތީޖާ ނެރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ
ތަނަކީ ދިވެހިރާއްޖެ ފިޔަވައި އެހެން ޤައުމެއް ކަމުގައިވުން؛
5

އަދި
(ނނ) އެ ކުށުގެ ޢަމަލު ފުރިހަމަކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤައުމުގައި،
ނުވަތަ އެ ކުށުގެ ނަތީޖާ ނެރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ
ޤައުމުގައި އެ ކުށުގެ ޢަމަލު ފުރިހަމަވެއްޖެނަމަ އެއީ
އެ ޤައުމެއްގައިވެސް، އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެކަން ކުރިނަމަ،
ދިވެހިރާއްޖޭގައިވެސް ކުށެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެ ޢަމަލަކަށްވުން؛
އަދި
(2) ކުށެއްގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން، ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ނުވަތަ ދައުލަތަށް، ނުވަތަ
ދައުލަތުގެ މުދަލަށް، ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ބާރު ތަންފީޒުކުރާ ފަރާތްތަކަކަށް،
ގެއްލުމެއް ކުރިމަތިވާ ބާވަތުގެ ކުށާއި، އެއިން ފަރާތަކަށް އެފަދަ ގެއްލުމެއް
ލިބިދާނެކަމަށް ބެލެވޭ މުޅިން ފުރިހަމަނުވާ ކުށް؛ އަދި
(3) ކުށްކުރީ ކޮންމެ ތަނެއްގައިކަމަށްވީނަމަވެސް ދިވެހިރައްޔިތަކު ނުވަތަ
ދިވެހިރައްޔިތަކާ ގުޅިގެން ކުރާކުށް، ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅުން
ބިނާވެފައިވާ މީހަކު ކުރާ ކުށް؛ އަދި
(4) ކުށްކުރީ ކޮންމެ ތަނެއްގައި ކަމުގައިވީނަމަވެސް، އަދި އެ ކުށްކުރި މީހުންގެ
ދިރިއުޅުން ބިނާވެފައިވަނީ ކޮންމެ ޤައުމެއްގައި ކަމުގައިވީނަމަވެސް،
ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޤާނޫނާ ކަނޑައެޅިގެން ޚިލާފަށް ކުރެވޭ ކޮންމެ ކުށެއް. އަދި
ދިވެހިރާއްޖެއިން ބައިވެރިވެފައިވާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާއެއްގެ ސަބަބުން
އެ ކުށުގެ ޢަމަލުގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ހިންގުމުގެ ބާރު ދައުލަތަށް ލިބިދޭ ބާވަތު ގެ
ކުށް؛ އަދި
(5) ކަނޑުގެ އުޅަނދުފަހަރާއި ވައިގެ އުޅަނދުފަހަރުގެ ތެރެއިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި
ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިދަ ނަގާފައިވާ އުޅަނދަކާ ދެކޮޅަށް
ނުވަތަ އެއިން އުޅަނދެއްގައި ކުރެވޭ ކުށް.
ކުށުގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު (ށ) ކުށެއްގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ހިންގުމުގެ ބާރު ދައުލަތަށް އޮތްކަން ސާބިތުކުރުމަކީ، އެ ކުށުގެ
ހިންގުމުގެ ބާރު އޮ ތުން ރުކުނެއް ނޫނެވެ. އެއީ ކުށެއްގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ އުފުލުމަށް ދައުލަތަށް ލިބިގެންވާ ބާރު
އެއީ ކުށުގެ ރުކުނެއް ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި ކަށަވަރުކުރަންޖެހޭ މިންގަނޑެކެވެ. ޤާނޫނު ހިންގުމުގެ ބާރު ދައުލަތަށް
ނޫންކަން އޮތްތޯ ބެ ލުމަށް ބޭނުންކުރެވޭ މިންގަނޑުތަކާ އަޅާކިޔައި، ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ކުށުގެ
ނިސްބަތް ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ނޫނެވެ.
ކޯޓަށް ލިބިގެންވާ ބާރު (ނ) ކޯޓުގެ ޙުރުމަތަށް އުނިކަން އައުމުން އެކަމަށް ކޯޓުން އަދަބު ކަނޑައެޅުމަށް ކޯޓަށް
ލިބިގެންވާ ބާރަށާއި، ކޯޓުގެ އަމުރެއް ނުވަތަ މަދަނީ ޙުކުމެއް ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ
ގޮތެއްގެމަތިން ތަންފީޒުކުރުމަށް ކޯޓަށް ލިބިގެންވާ ބާރަކަށް، މި މާއްދާގެ ސަބަބުން
އެއްވެސް އަސަރެއް ނުފޯރާނެއެވެ.
6

ދަޢު ވާ ރައްދުވާ ފަރާތް (ރ) ދިވެހިރާއްޖެ ބައިވެރިވާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާއެއްގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް
އެހެން ޤައުމަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހާހިނދަކު، ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާ، އެހެން ޤައުމަކަށް ދައުލަތުން
ދައުލަތުން ފޮނުވައިނުދިނުން އެއީ، ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާގެ މައްޗަށް ކުރެވޭ ދަޢުވާގެ ދިފާޢުގައި
ފޮނުވަ އިދިނުމަށް އެދުން ބޭނުންކުރެވިދާނެ ހަމައެއް ނޫނެވެ.
މާނަކުރުން (ބ))1("ދިވެހިރާއްޖެ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ދިވެހިސަރުކާރުގެ ބާރު ހިނގާ ބިމާއި،
ކަނޑާއި، އެ ބިމާއި ކަނޑުގެ މައްޗަށްވާ ވައިގެ ސަރަޙައްދާއި އަދި ބައިނަލްއަޤްވާމީ
މުޢާހަދާތަކުގައާއި، ޤާނޫނުގައި ބަޔާންވެގެންވާ އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދާއި،
ސަރަޙައްދީ ކަނޑާއި، މީހުން އުޅޭ ރަށްރަށާއި މީހުން ނޫޅޭ ރަށްރަށެވެ.
(2) "ދައުލަތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި
ބަޔާންވެގެންވާ ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދައުލަތް ހިންގުމުގެ ބާރުތައް ހިންގާ
ފަރާތްތަކަށެވެ.
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ (ޅ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްޠިޞާދީ ސަރަޙައްދުގައި ހިމެނޭ ޤުދުރަތީ ވަސީލަތްތައް ހޯދައި،
އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދު ބަލަހައްޓައި، ޙިމާޔަތްކޮށް، އެތަކެތީގެ ބޭނުން އެންމެ ހެޔޮގޮތުގައި ހިފުމަށްޓަކައި،
ދިވެހިރާއްޖެ ބައިވެރިވާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން،
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ އިޤްޠިޞާދީ ސަރަޙައްދުގައި ޖިނާއީ ޤާނޫނު ހިންގުމަށް،
ދިވެހިރާއްޖެއަށް ބާރު ލިބިގެންވެއެވެ.
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދުގައި ކުރާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން، ދިވެހިރާއްޖެ
ބައިވެރިވާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، މި ޤާނޫނު ހިންގުމުގެ
ބާރު ދިވެހިރާއްޖެއަށް ލިބިގެންވާ ޙާލަތްތަކުގައި، މި މާއްދާގައި "ދިވެހިރާއްޖެ" ކަމަށް
ބުނެފައިވާ ބަހުގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި ދިވެހިރާއްޖެ ބައިވެރިވާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާތަކާއި
އެއްބަސްވުންތަކާއި ޤާނޫނުތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދުކަމަށް
ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަރަޙައްދު ހިމެނެއެވެ. އަދި އެފަދަ ޙާލަތްތަކުގައި ކުރާ ކުށްތަކަށް އަދަބު
ކަނޑައެޅުމުގައި ދިވެހިރާއްޖެ ބައިވެރިވާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާތަކާއި އެއްބަސްވުންތަކަށް
ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.
މަދަނީ ފަރުވާތައް ދެމެހެއްޓުން
މަދަނީ ފަރުވާތައް 14. މި ޤާނޫނުގައި އަދަބު ކަނޑައަޅާފައިވާ އެއްވެސް ޢަމަލަކާ ގުޅިގެން މަދަނީ ދަޢުވާއެއްގައި ބަދަލެއް
ދެމެހެއްޓުން ހޯދުމަށް، ނުވަތަ އަދަބެއް ދިނުމަށް، ނުވަތަ މުދަލެއް ހިފެހެއްޓުމަށް، ނުވަތަ އަނބުރާ ލިބެންޖެހޭ
އެއްޗެއް ހޯދުމަށް، ނުވަތަ ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ގޮތެއްގެމަތިން އެނޫންވެސް ކަމެއް ތަންފީޒުކުރުމަށް
އޮތް ޙައްޤަކަށް ނުވަތަ އިލްތިޒާމަކަށް، މި ޤާނޫނުން ހުރަހެއްނާޅައެވެ. ނުވަތަ އުނިކަމެއް ނުގެނެއެވެ.
އަދި މި ޤާނޫނުގައި ކުށް ކަނޑައެޅުމުގައި، ކުށުގެ މަދަނީ ގެއްލުމުގެ ބައިތައް ހިމެނިގެނެއްނުވެއެވެ.
7

ހެކި ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ޒިންމާ ؛
އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހާހިނދަކު ޤަބޫލުކުރެވޭނެ ކަންކަން
ކުށެއް ނުކު ރާ ކަ މަށް ޤަ ބޫލު 15. (ހ) އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ޝައްކެއްނެތި ކުށުގެ ކޮންމެ ރުކުނެއް ސާބިތުކުރެވިގެން މެނުވީ
ކުރުން އެއްވެސް މީހެއްގެ މައްޗަށް ކުށެއް ސާބިތުކުރެވިގެންވާކަމަށް ނުބެލެވޭނެއެވެ. އެ މިންވަރަށް
ހެކި ލިބެން ނެތް ޙާލަތްތަކުގައި، ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާއަކީ ކުށެއް ނުކުރާ މީހެއްކަމުގައި
ބެލެވޭނެއެވެ.
ސާބިތުކޮ ށްދިނުމުގެ ޒިންމާ (ށ))1(ކަމެއް ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ޒިންމާ އޮތް މީހަކަށް އެ ޒިންމާ އަދާނުކުރެވިއްޖެ
ހިނދެއްގައި، އެ ކަމެއް ކަނޑައެޅިގެންދާނީ، އެ މީހަކާ ދެކޮޅަށެވެ.
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުގެ (2) މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހާހިނދަކު،
މައްޗަށް އޮތް ޒި ންމާ އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމުގެ ޒިންމާ، ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން އުފުލަންވާނެއެވެ:
(i(އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ޝައްކެއްނެތް މިންވަރަށް ކުށުގެ އެންމެހައި
ރުކުންތަކެއް ސާބިތުކޮށްދިނުން ؛
(ii(އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ޝައްކެއް ނުކުރެވޭނެ މިންވަރަށް،
އިސްތިސްނާގެ އެންމެހައި ޙާލަތްތަކާއި، ޢާންމު ނޫން އެންމެހައި
ދިފާޢުތަކާއި، އަދި ކުށެއްކަމުގައި އެ ޢަމަލު ނުބެލުމަށް ހުރި އެންމެހައި
ޙާލަތްތައް ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ ކުށުގެ މައްޗަށް ނުހިނގާކަން
ސާބިތުކޮށްދިނުން ؛ އަދި
(iii(ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް އުފުލިފައިވާ ދަޢުވާގައި، ކުށުގެ ޒިންމާ
އެފަރާތުން އުފުލަންޖެހޭކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް ބޭނުންވާ އެހެން ހުރިހާ
ހެއްކަކާއި ކަންކަމެއް ލިބިހުރި އެންމެހައި ހެއްކެއްގެ ބުރަދަނަށް ބަލައި
ސާބިތުކޮށްދިނުން.
ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ (2) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހާހިނދަކު،
މަ އްޗަށް އޮތް ޒިންމާ ހުށަހެޅެން އޮތް ޢާންމު ކޮންމެ ދިފާޢެއްގައި ހިމެނިގެންވާ ކޮންމެ ރުކުނެއް ލިބިހުރި
އެންމެހައި ހެއްކެއްގެ ބުރަދަނަށް ބަލައި ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ، ދަޢުވާ ރައްދުވާ
ފަރާތުގެ ޒިންމާއެކެވެ.
ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރު ތަކުރާރުވާތީ، ތަކުރާރުވާ ނަންބަރަކީ އެ އަކުރުގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުކަމުގައި
ހަމަޖައްސައި ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު
ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
8

ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ (3) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހާހިނދަކު،
މައްޗަށް އޮތް ޒިންމާ ހުށަހެޅެން އޮތް ޢާންމު ކޮންމެ ދިފާޢެއްގައި ހިމެނިގެންވާ ކޮންމެ ރުކުނެއް ލިބިހުރި
އެންމެހައި ހެއްކެއްގެ ބުރަދަނަށް ބަލައި ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ، ދަޢުވާ ރައްދުވާ
ފަރާތުގެ ޒިންމާއެކެވެ.
އެހެންގޮތަކަށް (ނ) އެހެންގޮތަކަށް ސާބިތުކޮށް ނުދެވޭހާހިނދަކު، މި ޤާނޫނުން ވަކިކަމެއް ވަކި ގޮތަކަށް
ސާބިތުނުވާހާހިނދަކު ޤަބޫލުކުރާނެ ކަމަށް ބަޔާންކުރާ ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ކަމެއްގައި ހިމެނިގެންވާ ނުކުތާތައް
ޤަބޫލުކުރެވޭނެ ކަންކަން ސާބިތުކޮށްދެވުމުން، އެ ދަޢުވާ ސާބިތުކޮށްދެވުނީ ކަމަށް ކޯޓުން ޤަބޫލުކުރަންވާނެއެވެ. އެއީ،
އެކަމުގެ އަސަރު ފޯރާނެ ޚަޞްމަށް ލިބިފައިވާ ހުރިހާ ހެއްކެއްގެ ބުރަދަނަށް ބަލައި އެހެން
ގޮތަކަށް އެކަން ސާބިތުކޮށްނުދޭހާ ހިނދަކުއެވެ.
މާނަކުރުން (ރ) "ޢާންމު ދިފާޢު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 40 ވަނަ ބާބާއި، 50 ވަނަ ބާބާއި،
60 ވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކޮންމެ ދިފާޢަކަށެވެ.
ފައިސާގެ ޢަދަދުތައް މުރާޖަޢާކުރު ން
ފައިސާގެ ޢަދަދުތައް 16. (ހ) މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގަށް އަންނަ ބަދަލާ ގުޅިގެން، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފައިސާގެ ޢަދަދުތަކަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭތޯ ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި މަދުވެގެން ކޮންމެ
މުރާޖަޢާކުރުމުގެ ވާޖިބު 4 އަހަރަކުން އެއްފަހަރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އެ ޢަދަދުތައް މުރާޖަޢާކޮށް ގެންނަންޖެހޭ
ބަދަލުތައް ގެންނަންވާނެއެވެ.
(ށ) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ބަދަލުނުކުރާހާހިނދަކު، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންވެގެންވާ ފައިސާގެ
ޢަދަދުތައް އެގޮތުގައި ދެމިއޮންނާނެއެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 26/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 3 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ
ޤާނޫނުން މި މާއްދާގެ އަރިމަތީ ސުރުޙީ "ފައިސާގެ ޢަދަދުތައް މުރާޖަޢާކުރުން" އަށް ބަދަލުކޮށް، އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
ފައިސާގެ ޢަދަދުތައް 16. (ހ) މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގަށް އަންނަ ބަދަލާ ގުޅިގެން، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
މުރާޖަޢާކުރުން ފައިސާގެ ޢަދަދުތަކަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭތޯ ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި މަދުވެގެން ކޮންމެ 5
އަހަރުން އެއްފަހަރު އެ ޢަދަދުތަ އް މުރާޖަޢާކޮށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް ހިމެނޭ ބިލެއް
ސަރުކާރުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ފަދައިން ސަރުކާރުން ހުށަހަޅާ މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގަށް އަންނަ
ބަދަލާބެހޭ ބިލާ ގުޅިގެން، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފައިސާގެ ޢަދަދުތަކަށް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ބަދަލު ނުގެންނަހާ ހިނދަކު، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންވެގެންވާ
ފައިސާގެ ޢަދަދުތައް ނުވަތަ މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އެންމެ ފަހުން ރައްޔިތުންގެ
9

މަޖިލީހުން ކަނޑައަޅާ މުރާޖަޢާކޮށްފައިވާ ޢަދަދުތައް އެގޮތުގައި ދެމިއޮންނާނެއެވެ.
މާނަކުރުން
މާނަކުރުން 17. ޢިބާރާތެއް ބޭނުންކުރެވިފައިވާ ގޮތުން ތަފާތުކޮށް މާނަކުރުމަށް ކަނޑައެޅިގެން ބޭނުންނުވާހާހިނދަކު:
(1) "ބައިވެރިން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ)ށ(ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(2) "ބަރީއަކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ އުފުލޭ ދަޢުވާއެއްގެ ނަތީޖާގެ ގޮތުން
ކުށެއް ނެތްކަމުގެ ޙުކުމް ނުވަތަ ކުށުން ކުށްވެރި ނުވާކަމުގެ ޙުކުމް ނުވަތަ
ކުށެއް ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ މިންވަރަށް ހެކި ނެތްކަމުގެ ޙުކުމެއް އައުމަށެވެ.
(3) "ކުށެއްކުރަން އުޅުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 80 ވަނަ މާއްދާގެ
(ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(4) "އޮޓަމެޓިކް ބަޑި" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 710 ވަނަ މާއްދާގެ)ރ(ގެ
(1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(5) "އޮޓަމެޓިކް ލޯޑިންގް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 710 ވަނަ މާއްދާގެ
(ރ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(6) "މަންފާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 315 ވަނަ މާއްދާގެ)ށ(ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(7) "ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ އަނިޔާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ ވޭނާއި،
ހަށިގަނޑަށް ޖެހޭ ބައްޔާއި، ހަށިގަނޑުގެ މާއްދީ އެއްވެސް ބަޔަކަށް ލިބޭ
އުނިކަމަކަށެވެ.
(8) "ފަނާކުރުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 222 ވަނަ މާއްދާގެ)ށ(ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(9) "ފަނާކުރަނިވި މާއްދާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 121 ވަނަ މާއްދާގެ
(ނ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(10) "ޙާލަތުގެ ރުކުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ)ށ(ގެ
(2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(11) "ސާފު އަދި ޤަބޫލުކުރެވޭފަދަ ހެކި" ކަމަށްބުނެފައި އެވަނީ ލިބިފައިވާ ހެކި
އަޅާކިޔާއިރު ކުށެއް ސާބިތުވީކަމަށް ބެލެވޭ މިންގަނޑަށް ވުރެ މަތީ ދަރަޖައެއްގެ،
އެހެންނަމަވެސް އެކަށީގެންވާ ޝައްކެއް އުފެދޭނެ ތަނެއް ނެތް މިންވަރަށް ހެކި
10

ލިބުމުގެ މިންގަނޑަށްވުރެ ދަށް މިންގަނޑެއްގެ ހެއްކަށެވެ.
(12) "ތިމާގެ މީހުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 413 ވަނަ މާއްދާ ގެ)ރ(ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(13) "ދެކެވޭ ވާހަކަ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 231 ވަނަ މާއްދާގެ)ރ(ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(14) "ކުށްކުރި މީހާގެ ޢަމަލުގެ ރުކުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ
މާއްދާގެ (ށ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(15) "ރުހުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(16) "ނަތީޖާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ)ށ(ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(17) "ކުށެއް ސާބިތުވުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ އުފުލޭ ދަޢުވާއެއްގައި ކުރާ
ޙުކުމެއްގައި ކުށަކުން ކުށްވެރިވާ ކަމަށް ކަނޑައެޅުމަށެވެ. އަދި އެ ޙުކުމް
އެއްވެސް ގޮތަކުން ބަދަލުވެފައި ނުވުމަށާއި، ދޫކޮށްލާފައި ނުވުމަށެވެ. ނުވަތަ
މީހަކު ކުށެއް ކުރިކަމަށް އެއްބަސްވާ އެއްބަސްވުން ކޯޓުން ޤަބޫލުކުރާ
ޤަބޫލުކުރުމަށެވެ.
(18) "އޭޖެންޓް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ)ނ(ގެ
(4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(19) "ކުންފުނި" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ)ނ(ގެ
(1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(20) "މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގެ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ
538 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(21) "މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 537 ވަނަ
މާއްދާގެ (ށ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(22) "ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 720 ވަނަ މާއްދާގެ)ށ(ގެ
(1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(23) "ބަންދުގައި މީހުން ބައިތިއްބާ ތަނެއް ބަލަހައްޓާ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ
މި ޤާނޫނުގެ 532 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(24) "ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 120 ވަނަ މާއްދާގެ
(ރ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
11

(25) "މަކަރާއި ޙީލަތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ)ށ(ގެ
(2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(26) "ބޭނުންވާ މިންވަރަށްވުރެ އިތުރަށް ބާރުގެ ބޭނުން ކުރެވިއްޖެ ކަމުގައި ބެލުން"
އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 45 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ)2(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(27) "ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްފާނެކަމުގެ ނުފޫޒު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ
މާއްދާގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(28) "ދިރިއުޅޭ ތަން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 230 ވަނަ މާއްދާގެ)ރ(ގެ
(1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(29) "ރުކުންތައް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ)ހ(ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(30) "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ
614 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(31) "މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢު" އަށާއި "މަޢާފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ
50 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(32) "ގޮވާ ތަކެތި" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 121 ވަނަ މާއްދާގެ)ނ(ގެ
(2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(33) "ޒިންމާ އުފުލުމުގެ މަޞްލަޙަތު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 215 ވަނަ
މާއްދާގެ (ނ) ގެ)3(ވަނަ ނަ ންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(34) "މާލީ އިދާރާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 215 ވަނަ މާއްދާގެ)ނ(ގެ
(1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(35) "މާލީ ލިޔުމެއް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ)ށ(ގެ
(3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(36) "މާލީ ޚިދުމަތްތެރިއެއް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 215 ވަނަ މާއްދާގެ
(ނ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(37) "މާލީ މުޢާމަލާތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 721 ވަނަ މާއްދާގެ)ށ(ގެ
(1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(38) "ބަޑި" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 710 ވަނަ މާއްދާގެ)ރ(ގެ (4) ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
12

(39) "ބާރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ތިމާއަށް އެހެން ތަނަކަށް ނުދެވޭނެ ގޮތަށް
ހިފެހެއްޓުމަށާއި، ބަންދުކުރުން ހިމެނޭ ގޮތަށް ތިމާގެ ހަށިގަނޑަށް ގެއްލުމެއް
ލިބިދާފަދަ ގޮތަކަށް މާއްދީ ގޮތުން ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމަށާއި، އެ ބާރުގެ
ބޭނުންކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުމަށާއި އަނިޔާކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުމަށާއި
އަދި ބަންދުކޮށްފައި ބެހެއްޓުން ހިމެނޭ ގޮތަށް ނުވަތަ ތިމާއަށް އެހެން ތަނަކަށް
ނުދެވޭނެ ގޮތަށް ހިފެހެއްޓުން ހިމެނޭގޮތަށް ހަށިގަނޑަށް އަނިޔާ ލިބިދީފާނެކަމުގެ
ބިރު އިހުސާސް ކުރުވުމަށެވެ.
(40) "ހިނގާބިނގާވެ އުޅުމުގެ މިނިވަންކަން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ
140 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(41) "ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 533 ވަނަ މާއްދާގެ
(ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(42) "ޢާންމު ދިފާޢު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ)ރ(ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(43) ފިރިހެން ނަމުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކޮށްފައިވާ ނަން އަންހެން ނަމުގެ ގޮތުގައި،
އަދި އަންހެން ނަމުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކޮށްފައިވާ ނަން ފިރިހެން ނަމުގެ ގޮތުގައި
ބޭނުންކުރެވޭނެއެވެ.
(44) "އިސް ހިންގުންތެރިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ
(ނ) ގެ)3(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(45) "މަތީ ދަރަޖައަކަށް ރައްކާތެރިކުރެވިފައިވާ މަޢުލޫމާތު" އަށް ދީފައިވަނީ
މި ޤާނޫނުގެ 232 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(46) "މަތީ ދަރަޖައަކަށް ސަލާމަތީ ފިޔަވަޅު އެޅިފައިވާ ތަން" އަށް ދީފައިވަނީ
މި ޤާނޫނުގެ 230 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(47) "ގެ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 120 ވަނަ މާއްދާގެ)ރ(ގެ (2) ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(48) "ގޭގައި ބަންދުކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ދިރިއުޅޭ ހިޔާވައްސެއްގައި
އެތަނެއްގެ ސަރަޙައްދުން ބޭރަށް ދިއުން މަނާ ވެގެންވާ ގޮތެއްގައި
ކުށްވެރިއަކަށްދޭ އަދަބެއްގެ ގޮތުން ބަންދު ކުރުމެވެ.
(49) "މުޅިން ފުރިހަމަނުވާ ކުށް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 80 ވަނަ
މާއްދާއާއި 81 ވަނަ މާއްދާއާއި 82 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފަ އިވާ ކުށަށެވެ.
13

(50) "ޤާބިލުކަން ނެތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ)ރ(ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(51) "މީހުން ދިރިއުޅޭ ޢިމާރާތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 221 ވަނަ މާއްދާގެ
(ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(52) "ކުށްކުރުމުގެ އާލާތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 87 ވަނަ މާއްދާގެ
(ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(53) "މަސްތުވުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ)ރ(ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(54) "އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ނޫންގޮތަކަށް މަސްތުވުން" އަށް ދީފައިވަނީ
މި ޤާނޫނުގެ 54 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(55) "މަނާކޮށްފައިވާ އެއްޗެއް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 539 ވަނަ މާއްދާގެ
(ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(56) "ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ދިފާޢު" އަދި "ހުއްދަ ޙާލަތު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ
40 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(57) "އެނގިހުރުން" ނުވަތަ "އެނގިހުރެގެން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ
24 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(58) "ޖަލްދުކުރުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ)ޅ(ގެ
(3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(59) "ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 521 ވަނަ
މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(60) "ޤާނޫނީ ބަލަދުވެރިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ 44 ވަނަ މާއްދާގެ)ބ(ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(61) "ދިވެހިރާއްޖެ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ)ބ(ގެ
(1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(62) "މާއްދީ އެހީތެރިކަން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 720 ވަނަ މާއްދާގެ
(ށ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(63) "ކުލީސިފައިން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 611 ވަނަ މާއްދާގެ)ށ(ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
14

(64) "ކުޑަކުއްޖެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ޢުމުރުން 18 އަހަރު ނުފުރޭ ކޮންމެ
ކުއްޖެކެވެ.
(65) "ނިސްބަތުން ކުޑަ މިންވަރަކަށް ބައިވެރިވި މީހާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ
30 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ)4(ވަނަ ނަންބަރު ގެ (ii(ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
(65) "ނިސްބަތުން ކުޑަ މިންވަރަކަށް ބައިވެރިވި މީހާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ
30 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ)4(ވަނަ ނަންބަރުގެ (iii(ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(66) "ފައިސާގެ ލިޔުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 721 ވަނަ މާއްދާގެ)ށ(ގެ
(2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(67) "ވަކި ގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރަން ޖެހޭ ޙާލަތްތައް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ
41 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(68) "އިހުމާލު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ)ޅ(ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(69) "ދަޢުވާކުރުމަށް ހުރަހަކަށް ވެދާނެ ދިފާޢު" އަށް ދީފައިވަނީ 60 ވަނަ މާއްދާގެ
(ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(70) "މަޤްޞަދުގެ ރުކުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ
(ށ) ގެ)4(ވަނަ ނަންބަރު ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(71) "ހަޑިހުތުރު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 622 ވަނަ މާއްދާގެ)ރ(ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(72) "ކުށްކުރި މީހާ" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ ކުށެއް ސާބިތުވެފައިވާ ކޮންމެ
މީހަކަށެވެ.
(73) "ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 510 ވަނަ މާއްދާގެ
(ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(74) "ރަސްމީ އިދާރާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 520 ވަނަ މާއްދާގެ)ޅ(ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(75) "އިންތިޒާމުކުރި މީހާ" އަދި "އިސްކޮށް ޙަރަކާތްތެރިވި މީހާ" އަށް ދީފައިވަނީ
މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ)4(ވަނަ ނަންބަރު ގެ i((ގައި
15

ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(76) "ވެރިފަރާތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 216 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(77) "ޖިނާއީ ބަންދު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 537 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ
(1(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(78) "މީހާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ފުރާނަ އެޅިގެންވާ ހާލު އުފަންވާ އިންސާނާއާއި
ޢާންމުކޮށް ހިއްސާ ވިއްކާ ކުންފުނިތަކާއި ޢާންމުކޮށް ހިއްސާ ނުވިއްކާ
ކުންފުނިތަކާއި ސަރުކާރާއި ޕާޓްނަރޝިޕްތަކާއި އަދި ކުންފުންޏެ އްގެ ގޮތުގައި
ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިނުވާ ޖަމާޢަތްތަކަށެވެ.
(79) "އަންހެނާގެ ޢިއްދަ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 410 ވަނަ މާއްދާގެ
(ށ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(80) "ލިބިފައިވާ ހުރިހާ ހެއްކެއްގެ ބުރަދަނަށް ބަލައި ސާބިތުކޮށްދިނުން" ކަމަށް
ބުނެފައި އެވަނީ ސާފު އަދި ޤަބޫލުކުރެވޭ ހެކީގެ މިންގަނޑަށް ވުރެ ދަށު
މިންގަނޑެއްގައިވާ ހެއްކެއް އަދި އެ މިންގަނޑުން ކޮށްދޭ ކަމަކީ ލިބިފައިވާ
ހެއްކަށް ބަލާއިރު ސާބިތުކުރަން ބޭނުންވާ ކަންތައް އެއީ ދޮގަކަށް ވުމަށްވުރެ
ތެދަކަށްވުން ގާތް ކަމަށް ދައްކައި ދިނުމެވެ.
(81) "މީހެއްގެ އަމިއްލަ މަޢުލޫމާތު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 232 ވަނަ
މާއްދާގެ (ނ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(82) "މުދާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ އުފުލޭ މުދަލާއި ނުއުފުލޭ މުދަލާއި މާއްދީ
މުދަލާއި މާއްދީނޫން މުދާ ހިމެނޭ ގޮތުން އެއްވެސް އަގެއް ހުރި ކޮންމެ
އެއްޗަކަށެވެ. އަދި އޭގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ މުދަލާއި ޚިދުމަތާއި އެކިއެކި މުދަލުގެ
މައްޗަށް އުފެދޭ ޙައްޤާއި މުދަލުގެ މައްޗަށް އުފެދޭ ބާރާއި ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ
ދަށުން ލިބިދޭ ބާރާއި ޙައްޤާއި މުއާޞަލާތަށް ނުވަތަ ވަސީލަތްތަކަށް ނުވަތަ
މަޢުލޫމާތަށް ނުވަތަ އެކިއެކި ޚިދުމަތްތައް ހޯދުމަށް އޮތް ޙައްޤާއި ހިފާފައިވާ
ނުވަތަ އޮޅުކޮށްފައިވާ ޖަނަވާރާއި މުދަލެއްގައި އޮތް ޙައްޤު އަންގައިދޭ ރަސްމީ
ލިޔުންތަކަށެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި ޓިކެޓާއި، ގޯތީގެ ލިޔުންތަކާއި، އެކިއެކި
މިލްކުވެރިކަމުގެ ލިޔުންތަކާއި، ހުއްދަތައް ހިމެނެއެވެ.
(83) "އަނެކާގެ މުދާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 211 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(84) "މަޤްޞަދު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(85) "ޕިރަމިޑް ސޭލްސް ސްކީމް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 319 ވަނަ މާއްދާގެ
16

(ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(86) "ޝައްކެއް ނުކުރެވޭނެ މިންވަރަށް ކުށް ސާބިތުވުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ
ހެކީގެ މިންގަނޑުތަކުގެ އެންމެ މަތީ ދަރަޖައިގެ ހެކިބަހުން ސާބިތުވާ
ސާބިތުވުމަށެވެ. އަދި އެ މިންގަނޑުން ކޮށްދޭ ކަމަކީ ސާބިތުކުރުމަށް
ބޭނުންވާކަމުގެ ތެ ދުކަމާމެދު އެކަށީގެން ނުވާ ގޮތުގައި އެއްވެސް ޝައްކެއް
އުފެދޭނެ ފުރުސަތެއް ނުދިނުމެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
(86) "ޢަމަލީ ގޮތުން ޔަޤީންކުރެވޭ މިންވަރަށް" ކުށް ސާބިތުވުން ކަމަށް ބުނެފައި
އެވަނީ، ހެކީގެ މިންގަނޑުތަކުގެ އެންމެ މަތީ ދަރަޖައިގެ ހެކިބަހުން ސާބިތުވާ
ސާބިތުވުމަށެވެ. އަދި އެ މިންގަނޑުން ކޮށްދޭ ކަމަކީ ސާބިތުކުރުމަށް
ބޭނުންވާކަމުގެ ތެދުކަމާމެދު އެކަށީގެން ނުވާ ގޮތުގައި އެއްވެސް ޝައްކެއް
އުފެދޭނެ ފުރުސަތެއް ނުދިނުމެވެ.
(87) "ފަރުވާކުޑަކުރުން" ނުވަތަ "ފަރުވާކުޑަ ޢަމަލު" ނުވަތަ "ފަރުވާލެއް ނެތުން"
އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(88) "ހިފެހެއްޓުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 140 ވަނަ މާއްދާގެ)ށ(ގެ
(1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(89) "ނަތީޖާގެ ރުކުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ)ށ(ގެ
(3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(90) "ސެމީއޮޓޮމެޓިކް ބަޑި" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 710 ވަނަ މާއްދާގެ
(ރ) ގެ)5(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(91) "ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ ބޮޑެތި އަނިޔާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ މަރުވުން ނުވަތަ
މަރުވެދާނެކަމުގެ ބިރު އުފެދުން ނުވަތަ ތިމާގެ ހަށިގަނޑުގެ ބަޔަކަށް ނުވަތަ
ގުނަވަނަކަށް އުނިކަމެއް ނުވަތަ ގެއްލުމެއް ނުވަތަ އައިބުކަމެއް ދާއިމީ ގޮތުގައި
ލިބިދީފާނެ ބޮޑެތި އަނިޔާއަށެވެ.
(92) "ޚިދުމަތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 214 ވަނަ މާއްދާގެ)ށ(ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(93) "ޖިންސީ ޢަމަލު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ)ށ(ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
17

(94) "ޒިނޭކުރުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 130 ވަނަ މާއްދާގެ)ނ(ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
(94) "ރޭޕްކުރުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 130 ވަނަ މާއްދާގެ)ނ(ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(95) "ދައުލަތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ)ބ(ގެ
(2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(96) "އެއްޗެހި ރައްކާކުރާ ތަން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 230 ވަނަ މާއްދާގެ
(ރ) ގެ)3(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(97) "ކުށުގެ ޒިންމާ އުފުލުމަށް ކުށުގެ ޢަމަލު އެކަނި ފުދުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ
މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(98) "އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 80 ވަނަ
މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(99) "މާއްދީ ކުށް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 80 ވަނަ ބާބުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފުރިހަމަނުވާ ކުށެއްގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނޭ ކޮންމެ ކުށަކަށެވެ.
(100) "އަމިއްލައަށް މަރުވުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 113 ވަނަ މާއްދާގެ
(ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(101) "ބެހުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 220 ވަނަ މާއްދާގެ)ބ(ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(102) "ވަގުތީ ބޭނުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 217 ވަނަ މާއްދާގެ)ށ(ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(103) "ކުންފުނީގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީ ކޮށްފައިނުވާ ޖަމާޢަތް" އަށް ދީފައިވަނީ
މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(104) "ބާރުގެ ބޭނުންކުރުން ހުއްދަވެގެންނުވާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ
45 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(105) "ޤާނޫނު ހުއްދަ ނުކުރާ ގޮތެއްގެމަތިން އަތުގައި އެއްޗެއް ބެހެއްޓުން" ކަމަށް
ބުނެފައި އެވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ
18

މާނަކުރުމެވެ.
(106) "އަގު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 210 ވަނަ މާއްދާގެ)ރ(ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(107) "އަނިޔާވެރި ކުށް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 110 ވަނަ މާއްދާގެ
(ބ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(108) "މުހިންމު ޢާންމު ތަންތަން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 221 ވަނަ މާއްދާގެ
(ރ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(109) "އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި މަސްތުވުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ މި ޤާނޫނުގެ
31 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(110) "ލިޔުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 310 ވަނަ މާއްދާގެ)ށ(ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާ ނޫނުން
(111) ވަނަ އަކުރުގެ ގޮތުގައި އަންނަނިވި އަކުރު އިތުރުކުރެވިފައި.
(111) "އެކަށީގެންވާ މިންވަރުގެ ޝައްކެއް ނުކުރެވޭނެ މިންވަރު" ނުވަތަ "އެކަށީގެންވާ
ޝައްކެއް ނެތް މިންވަރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ސަބަބުވެރި އިންސާނެއްގެ
ވިސްނުމުން ވިސްނާއިރު، ކަމަކާމެދު ލިބިފައިވާ ކަށަވަރުކަމާމެދު އެހެން ގޮތަކަށް
ވިސްނުމަށް ފުދޭވަރުގެ، އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތުމަށެވެ.
އުވާލެވޭ ޤާނޫނު
އުވާލެވޭ ޤާނޫނު 18. (ހ) މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/81 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު (ޕީނަލްކޯޑު) ޗެޕްޓަރ)1 އާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 21/81
(ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު ޗެޕްޓަރ)2 އާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/66
(ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު ޗެޕްޓަރ)3 އާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/68
(ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު ޗެޕްޓަރ)4 އުވުނީއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އުވުނީކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނުގެ ބައިތަކުގެ އިތުރުންވެސް،
މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާއިރު، މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށަކާއި އެކުށަކާ
ގުޅުންހުރި އުސޫލަކާއި، އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ނުވަތަ ޤާނޫނުގެ ބައެއްގައި ކަނޑައެޅިފައި ވާ
ކުށަކާއި ނުވަތަ އެކުށަކާ ގުޅުންހުރި އުސޫލަކާ އެއްވެސް ފުށުއެރުމެއްވާނަމަ، އެ ޙާލަތުގައި
އިސްކަންދޭނީ މި ޤާނޫނަށެވެ.
19

(ނ) ޖިނާއީ ކުށްތައް ކަނޑައެޅިފައިވާ މި ޤާނޫނު ފިޔަވައި އެހެނިހެން ޤާނޫނުތަކާއި ޤާނޫނުތަކުގެ
ބައިތަކުގެ ތެރެއިން، މި ޤާނޫނާއި ތަޢާރުޟުވާ ޤާނޫނުތަކާއި ޤާނޫނުތަކުގެ ބައިތަކުގެ
ތެރެއިން އުވާލަންޖެހޭ ނުވަތަ އިޞްލާޙުކުރަންޖެހޭ ޤާނޫނުތަކާއި ޤާނޫނުތަކުގެ ބައިތައް
ފާހަގަކޮށް އެފަދަ ޤާނޫނުތަކާއި ޤާނޫނުތަކުގެ ބައިތަކުގެ ލިސްޓެއް ސަރުކާރުން އެކުލަވާލައި،
މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާނެކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތާރީޚުގެ 6 މަސްދުވަހުގެ ކުރިން، ސަރުކާރުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް
ހުށަހަޅައި، އެފަދަ ޤާނޫނުތަކާއި ޤާނޫނުތަކުގެ ބައިތަކާމެދު ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތެއް ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހުން ފާސްކުރަންވާނެއެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
މި ޤާނޫނުގެ 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި އަކުރުތައް އިތުރުކުރެވިފައި.
(ރ) މި ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އާއި މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ
ޙާލަތްތަކުގައި އަންނަނިވި ޤާނޫނުތަކަށް މި ޤާނޫނުގެ މައްޗަށް އިސްކަންލިބިގެންވެއެވެ.
ނަމަވެސް މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، އެއިން ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ
ދަޢުވާއެއްގައިވެސް، މި ޤާނޫނުގެ 40 ވަނަ ބާބާއި (ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ދިފާޢު)، 50 ވަނަ
ބާބާއި (މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢު) އަދި 60 ވަނަ ބާބުގައި (ދަޢުވާ ކުރުމަށް ހުރަހަކަށް
ވެދާނެ ދިފާޢު(ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޢާންމު ދިފާޢުތަކުގެ ފައިދާ، ދަޢުވާލިބޭ މީހާއަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.
(1) ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009)ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ
އުސޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު(؛
(2) ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010)ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި
ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު(؛
( )3 ޤާނޫނު ނަންބަރު 17 /2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނު) ؛
(4) ޤާނޫނު ނަ ންބަރު 12/2013)މީހުން ޓްރެފިކްކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު(؛
(5) ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013)އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު(؛
(6) ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2014)މަނީ ލޯންޑްރިންގ އަދި ޓެރަރިޒަމަށް
ފައިނޭންސްކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު(؛
17/2014 (7))ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު(.
20

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ޤާނޫނުތަކުގައިވާ ކުށްތަކާއި އެ ކުށްތަކާ
ގުޅުންހުރި އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގައި ހިމެނިފައިވާ ގޮތް މުރާޖަޢާކުރުމަށްފަހު،
އެ ޤާނޫނުތައް އުވާލުމާމެދު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު)
އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 12
(ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
20 ވަނަ ބާބު
ކުށުގެ ޒިންމާއުފުލުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑުތަކާއި ކުށުގެ ޒިންމާ އަދި ކުށުން
ކުރިމަތިވާ ގެއްލުމުގެ ޒިންމާއު ފުލުމާ ގުޅޭ ދިފާޢުތަ އް
20 ވަނަ މާއްދާ ކުށުގެ ޒިންމާއުފުލުމުގެ އަސާސް
21 ވަނަ މާއްދާ ކުށުގެ ރުކުންތައް ކަނޑައެޅުން
22 ވަނަ މާއްދާ ޢަމަލާއި އެ ޢަމަލުގެ ނަތީޖާއާ ދެމެދު ގުޅުން ހުރުން
23 ވަނަ މާއްދާ ޢަމަލެއް ކުރުމުން އުފެދޭ ޒިންމާ؛ އަތުގެ ވެރިކަމުން އުފެދޭ ޒިންމާ؛ ކަމެއް ނުކޮށް ދޫކޮށްލުމުން އުފެދޭ ޒިންމާ
24 ވަނަ މާއްދާ ކުށުގެ ނިޔަތާ ގުޅޭ ރުކުންތައް
25 ވަނަ މާއްދާ ނޭނގުމެއްގައި ނުވަތަ އޮޅުމަކުން ކުރާ ކަންތަކުން ކުށުގެ ނިޔަތް ނެތިދިއުން
26 ވަނަ މާއްދާ ސިކުނޑީގެ ބައްޔެއްގެ ނުވަތަ އުނިކަމެއްގެ ސަބަބުން ކުށުގެ ނިޔަތް ނެތިދިއުން
27 ވަނަ މާއްދާ ރުހުން
28 ވަ ނަ މާއްދާ ޢާންމު އުސޫލެއްގެ ގޮތުން ދެވޭ ހުއްދަ؛ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކުށެއްކަމުގައި ބަލައި މަނާކޮށްފައި ނުވާ
ޢަމަލު
29 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން
ކުށުގެ ޒިންމާއުފުލުމުގެ އަސާސް
ކުށުގެ ޒިންމާ އުފުލުމުގެ 20. މި ބާބުގެ އެހެން މާއްދާއެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބުނެފައިނުވާހާހިނދަކު، މީހަކު ކުށެއްގެ
އަ ސާސް ޒިންމާއުފުލަންޖެހޭނީ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައެވެ:
21

(ހ) ކުށުގެ ރުކުންތައްކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުރިހާ ރުކުނެއް އޭނާގެ ޢަމަލުން ފުރިހަމަވާ
ކަންކަން، ނުވަތަ އެ ރުކުންތައް ކަނޑައެޅިގެން ފުރިހަމަނުވިނަމަވެސް، އެ ފުރިހަމަނުވާ
އެންމެހައި ރުކުންތައް، މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ ބާބުގެ މާއްދާއަކުން އޭނާއަށް
ނިސްބަތްކުރެވިގެންވާ ކަންކަން؛ އަދި
(ށ) ކުށުގެ ޒިންމާއުފުލުމުން ބަރީއަވެވޭނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިސްތިސްނާ ކަންކަމަށް، ކުށުގެ
ޢަމަލު ފެތުމުގައި ފުރިހަމަވާން ޖެހޭ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަނުވުން ؛ އަދި
(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ފުރަތަމަ ބައިގައި ކުށެއްގެ ދިފާޢުކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން
ކަމަކަށް، ކުށުގެ ޢަމަލު ފެތުމުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަނުވުން.
ކުށުގެ ރު ކުންތައް ކަނޑައެޅުން
ކުށުގެ ރުކުންތައް 21. (ހ) ކުށެއްގެ ރުކުންތައްކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ އަންނަނިވި ރުކުންތަކަށެވެ:
(1) އެ ކުށް ކުރުމުގެ މަޤްޞަދާ ގުޅޭ ރުކުންތައް ކަމުގައި ބެލެވޭ:
(i(ކުށްކުރި މީހާގެ ޢަމަލު؛ ނުވަތަ
(ii(ޙާލަތްތައް؛ ނުވަތަ
(iii(ޢަމަލުން ނުކުތް ނަތީޖާ؛ އަދި
(2) ކުށް މާނަކުރުމުގައި ނުވަތަ ކުށުގެ ދަރަޖަ ކަނޑައެޅުމާބެހޭ މާއްދާގައި އެކަށައަޅާފައިވާ
ގޮތުގެމަތިން، "ކުށުގެ ނިޔަތާ ގުޅޭ ރުކުންތައް" މި ސުރުޚީގެ ދަށުގައި، މި ޤާނޫނުގެ
24 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ "ކުށުގެ ނިޔަތާ ގުޅޭ ރުކުންތައް".
މާނަކުރުން (ށ))1("ކުށްކުރި މީހާގެ ޢަމަލުގެ ރުކުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކުށެއް
މާނަކުރެވިގެންވާއިރު، އެ ކުށެއް ކުރުމަށްޓަކައި މީހަކު ކުރަންޖެހޭ ނުވަތަ ނުކޮށް
ދޫކޮށްލަންޖެހޭ ޢަމަލާ ބެހޭގޮތުން، އެ ކުށެއް މާނަކުރުމުގައި ހިމެނިގެންވާ ބަޔަކަށެވެ.
(2) "ޙާލަތުގެ ރުކުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކުށެއް މާނަކުރެވިގެންވާއިރު، ޢަމަލުގެ
ރުކުނަކަށް ނުވާ ގޮތުން ނުވަތަ ނަތީޖާގެ ރުކުނަކަށް ނުވާ ގޮތުން، އެކަމަކު އެ ކުށުގެ
މަޤްޞަދުގެ ރުކުނަކާ ބެހޭ ގޮތުން، އެ ކުށެއް މާނަ ކުރުމުގައި ހިމެނިގެންވާ ބަޔަށެވެ.
(3) "ނަތީޖާގެ ރުކުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކުށެއް މާނަކުރެވިގެންވާއިރު، މީހެއްގެ
ޢަމަލުގެ ސަބަބުން ބަދަލުވެގެންދިޔަ ޙާލަތާ ބެހޭ ގޮތުން، އެ ކުށެއް މާނަ ކުރުމުގައި
ހިމެނިގެންވާ ބަޔަށެވެ.
(4) ކުށެއްގެ "މަޤްޞަދުގެ ރުކުން" ތަކުގެ ތެރޭގައި، އެ ކުށް މާނަކުރެވިގެންވާއިރު،
އެ މާނަކުރުމުގައި ޢަމަލުގެ ރުކުނާއި، ޙާލަތުގެ ރުކުނާއި، ނަތީޖާގެ ރުކުން
22

ހިމެނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، މަޤްޞަދުގެ ރުކުންތަކުގެ ތެރޭގައި، ކުށުގެ ނިޔަތުގެ
ރުކުންތަކެއް ނުހިމެނެއެވެ.
ޢަމަލާއި އެ ޢަމަލުގެ ނަތީޖާއާ ދެމެދު ގުޅުން ހު ރުން
ޢަމަލާއި ނަތީޖާއާ ދެމެދު 22. (ހ) މީހެއްގެ ޢަމަލުން ނުކުތް ނަތީޖާއަކީ، އެ ޢަމަލުގެ ނަތީޖާ ކަމުގައި ބަލާނީ އަންނަނިވި
ހުންނަން ޖެހޭ ގުޅުމުގެ ޙާލަތްތަކުގައެވެ:
މިންގަނޑުތައް
(1) އެ ނަތީޖާއަކީ، މީހަކު ކުރި ވަކި ޢަމަލަކުން ނޫން ގޮތަކަށް ނުކުންނާނެ ނަތީޖާއަކަށް
ނުވުން؛ އަދި
(2) ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާ އުފުލަންޖެހޭ ޒިންމާއަށް، ނުވަތަ އޭނާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ ކުރެވޭ
ކުށުގެ ނިސްބަތަށްބަލާއިރު އެ ނަތީޖާއަކީ އެ ޢަމަލާ މާބޮޑު ގުޅުމެއްނެތް
ނަތީޖާއެއްކަމުގައި ނުވުމާއި، އޭގެ ޒާތުގައި މީހެއްގެ ވަކި ޢަމަލަކާ ނުލައި ހި ނގި
ކަމަކަށް ނުވުމާއި، އެހެން މީހެއްގެ އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ކުރާ ޢަމަލަކާ މާބޮޑު
ގުޅުމެއް ނެތް ނަތީޖާއަކަށްވުން.
ދެ މީހަކު ކުރާ ވަކި ދެ (ށ) ދެ މީހަކު ނުވަތަ އެއަށް ވުރެ ގިނަ ބަޔަކު ވަކިވަކިން ކުރާ ޢަމަލެއްގެ ސަބަބުން ވަކި
ކަމަކުން އެއް ނަތީޖާއެއް ނަތީޖާއެއް ނުކުމެއްޖެ ހިނދެއްގައި، އަދި އެއިން އެކަކު ކުރާ ޢަމަލެއްގެ ސަބަބުންވެސް
ނުކުތުން އެ ނަތީޖާ ނުކުތުމަކީ އެކަށީގެންވާ ކަމެއްކަމުގައި ވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)1(ވަނަ
ނަންބަރުގައި އެވާ ޙާލަތަށް އެއިން ކޮންމެ މީހެއްގެ ޢަމަލުވެސް، ފެތޭކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.
ޢަމަލެއް ކުރުމުން އުފެދޭ ޒިންމާ ؛ އަތުގެ ވެރިކަމުން އުފެދޭ ޒިންމާ ؛
ކަމެއް ނުކޮށް ދޫކޮށްލުމުން އުފެދޭ ޒިންމާ
ޒިންމާ އުފުލުމުގެ 23. (ހ) ކުށުގެ ޒިންމާ އުފުލުން، ޢަމަލެއްގެ މައްޗަށް އެކަނިވެސް ބުރަވެފައި އޮވެދާނެއެވެ. އެގޮތުން،
މިންގަނޑުތައް އެ ޢަމަލުގެ މާނައިގައި، ކުރާ ކަންކަން، ނުވަތަ ޤާނޫނު ހުއްދަނުކުރާ ގޮތެއްގެ މަތިން އަތުގައި
އެއްޗެއް ބެހެއްޓުން، ނުވަތަ އުފުލަންޖެހޭކަމަށް ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ޒިންމާއެއް ނުއުފުލައި
ދޫކޮށްލުން ހިމެނެއެވެ.
ޤާނޫނު ހުއްދަ ނުކުރާ (ށ) އަތުގައި އެއްޗެއް ބަހައްޓައިގެން މީހަކު ކުށުގެ ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭނީ އެ މީހަކަށް އެނގިހުރެ،
ގޮތެއްގެ މަތިން، އަންނަނިވި ކަންކަމުންކުރެ ކަމެއް އޭނާ ކުރާ ޙާލަތުގައި، އެކަންޏެވެ.
އަ ތުގައި
އެ އްޗެއް ބެހެއްޓުން
(1) އަތުގައި އެއްޗެއް އޮވެ އެ އެއްޗަކީ އޭނާ ހޯދި، ނުވަތަ އޭނާ ބަލައިގަތް
އެއްޗަކަށްވުން؛ ނުވަތަ
23

(2) އަތުގައި އެއްޗެއް އޮވެ އެ އެއްޗެއް އަތުން ދޫކޮށްލުމަށް އެކަށީގެންވާ ވަގުތު ލިބިމެ،
އެ އެއްޗެއް އޭނާގެ އަތުގައި އޮތުން.
ކަމެއް ނުކޮށް (ނ) ކަމެއް ނުކޮށް ދޫކޮށްލުމުގެ ނަ ތީޖާއަކީ ކުށެއްކަމުގައި ބަޔާންކުރާ ހިނދު، އެ ކުށަށް،
ދޫކޮށްލުމުން ކުށްވެރިވާ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އެމީހަކު ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭނެއެވެ.
ޙާލަތު
(1) މި ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން، ނަތީޖާ ނުކުތީ،
އެމީހަކު ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ނުކުރުމުންކަމަށް ވުމާއި؛ އަދި
(2) އެމީހަކު ނުކޮށް ދޫކޮށްލި ކަމަކީ، ޤާނޫނީގޮތު ން އެމީހަކު ކުރުމަށް ލާޒިމު ކުރާ
ކަމެއްކަމުގައިވުން؛ އަދި
(3) ކުށުގެ ރުކުންތައްކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެހެނިހެން ކަންކަން ފުރިހަމަވުން.
ކުށުގެ ނިޔަތާ ގުޅޭ ރުކުންތައް
ކުށުގެ މަޤްޞަދާ ގުޅޭ 24. (ހ) ކުށުގެ މަޤްޞަދާގުޅޭ ރުކުންތަކުގެ ތެރެއިން ކޮންމެ ރުކުނަކާ ގުޅިގެން ކުށުގެ ނިޔަތް
ކޮންމެ ރުކުނަކާ ގުޅިގެން އޮތްކަމަށް ސާބިތުނުވާހާހިނދަކު، ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާއުފުލިފައިވާ ކުށުން،
ކުށުގެ ނި ޔަތް އޮތުން އޭނާ ކުށްވެރިވާކަމުގައެއް ނުބެލެވޭ ނެއެވެ.
ކު ށް ކުރިއިރު ކުށުގެ (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ ނިޔަތް، ކުށްކަމުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލުކުރި
ނިޔަތް އޮތުން ވަގުތުގައި، އޮންނަން ވާނެއެވެ.
މަޤްޞަދު (ނ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުތައް ކުރާމީހާ، އެކަން އެކުރަނީ ވަކި
މަޤްޞަދެއް އޮވެގެންކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.
(1) ޢަމަލުގެ ރުކުނާއި، ނަތީޖާގެ ރުކުނާ ގުޅޭ ގޮތުންކަމަށް ވާނަމަ، ކަނޑައެޅިގެން އޭނާގެ
މަޤްޞަދަކީ އެ ޢަމަލެއް ކުރުން ކަމުގައިވުން، ނުވަތަ އެ ނަތީޖާ ޙާޞިލުކުރުން
ކަމުގައިވުން؛
(2) ޙާލަތުގެ ރުކުނާ ގުޅޭގޮތުންކަމަށް ވާނަމަ، ވަކި ޙާލަތެއް ދެމިއޮތްކަން އޭނާއަށް
އެނގިގެންވުން، ނުވަތަ އެ ޙާލަތެއް ދެމިއޮތްކަމަށް އޭނާ ޤަބޫލުކުރުން، ނުވަތަ
އެ ޙާލަތު ދެމިއޮތުމަށް އޭނާ އުންމީދުކުރުން؛
(3) ވަކި ކަމެއް ފުރިހަމަވުމުން ނުވަތަ ވަކި ކަމެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކުށުގެ ޢަމަލެއް
ހިންގުމުގެ މަޤްޞަދު އޮތް މީހެއްގެ އެ މަޤްޞަދުވެސް، މި މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެންވާ
މަޤްޞަދުގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ހިމެނިގެންވެއެވެ. އެކަމަކު، އެއީ، އޭނާގެ މައްޗަށް
ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނުން މަނާކުރާ ގެއްލުންދިނުމުގެ،
ނުވަތަ އެ ޤާނޫނުން މަނާކު ރާ ޢަމަލު ހިންގުމުގެ މަޤްޞަދެއް ނެތްކަން،
24

ސާބިތުކޮށްނުދެވޭހާ ހިނދަކުއެވެ.
އެނގިހުރުން (ރ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކަން އެކުރަނީ
އެނގިހުރެގެންކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ:
(1) ޢަމަލުގެ ރުކުނާ ގުޅޭގޮތުންކަމުގައި ވާނަމަ، އޭނާ އެކުރާ ޢަމަލަކީ އެޒާތުގެ ނުވަތަ
އެބާވަތުގެ ޢަމަލެއްކަން އޭނާއަށް އެނގިގެންވުން؛
(2) ޙާލަތުގެ ރުކުނާ ގުޅޭގޮތުން ކަމުގައި ވާނަމަ، އެފަދަ ޙާލަތެއް ދެމިއޮތުމުގެ
އެކަށީގެންވާ ފުރުސަތު އޮތްކަން އޭނާއަށް އެނގިގެންވުން ؛
(3) ނަތީޖާގެ ރުކުނާ ގުޅޭގޮތުން ކަމުގައި ވާނަމަ، އޭނާ އެ ކުރާ ޢަމަލަކީ، ޢަމަލީގޮތުން
ބަލާއިރު އޭގެ ޒާތުގައި، ވަކި ނަތީޖާއެއް ނުކުންނާނެ ޢަމަލެއްކަން އޭނާއަށް
އެނގިގެންވުން.
ފަރުވާކުޑަ ޢަމަލު (ބ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، ކުށުގެ މަޤްޞަދުގެ ރުކުނާ ގުޅޭގޮތުން، މީހަކު ފަރުވާކުޑަ ޢަމަލެއް
ކޮށްފިކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.
(1) މަޤްޞަދުގެ ރުކުން އެބައޮތްކަން އެނގިހުރެ ނުވަތަ އޭނާގެ ޢަމަލުން އެރުކުން
މެދުވެރިވެދާނެކަމުގެ ނުރައްކާ ބޮޑުކަމާއި، އެނުރައްކަލާ ކުރިމަތިލާން ޖެހޭ މަޤްބޫލު
ސަބަބެއް ނެތްކަން އޭނާއަށް އެނގިހުރެ، އެނުރައްކަލަށް ފަރުވާލެއް ނުބެހެއްޓުން ؛
އަދި
(2) އޭނާ ކުރި ޢަމަލުގެ ޒާތަށާއި މަޤްޞަދަށް ބަލާއިރު އަދި އޭނާއަށް އެނގިގެންވާ
ޙާލަތްތަކަށް ބަލާއިރު، އެފަދަ ޢަމަލަކުން ނުކުމެދާނެ ނުރައްކަލުގެ ޒާތަށާއި މިންވަރަށް
ފަރުވާލެއް ނުބެހެއްޓުމަކީ، އެފަދަ ޙާލަތެއްގައި ހުރި މީހަކު ޢަމަލުކުރާނޭކަމަށް
ޤަބޫލުކުރެވޭ ހަމަތަކާ މުޅިން ތަފާތުގޮތަކަށް ކުރި ޢަމަލެއް ކަމުގައިވުން.
އިހުމާލު (ޅ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، ކުށުގެ މަޤްޞަދުގެ ރުކުނާ ގުޅޭގޮތުން މީހަކު އިހުމާލުވެއްޖެކަމުގައި
ބެލެވޭނެއެވެ.
(1) މަޤްޞަދުގެ ރުކުން އެބައޮތްކަން ނުވަތަ އޭނާގެ ޢަމަލުން އެރުކުން
މެދުވެރިވެދާނެކަމުގެ ނުރައްކާ ބޮޑުކަމާއި، އެ ނުރައްކަލާ ކުރިމަތިލާންޖެހޭ މަޤްބޫލު
ސަބަބެއް ނެތްކަން އޭނާއަށް އެނގެންޖެހޭފަދަ މަޤާމެއްގައި ހުރުން؛
(2) އޭނާ ކުރި ޢަމަލުގެ ޒާތަށާއި މަޤްޞަދަށް ބަލާއިރު އަދި އޭނާއަށް އެނގިގެންވާ
ޙާލަތްތަކަށް ބަލާއިރު، އެފަދަ ޢަމަލަކުން ނުކުމެދާނެ ނުރައްކަލުގެ ޒާތާއި މިންވަރު
ވިސްނައިނުގަނެވުމަކީ، އެފަދަ ޙާލަތެއްގައި ހުރި މީހަކު ޢަމަލުކުރާނެކަމަށް
ޤަބޫލުކުރެވޭ ހަމަތަކާ މުޅިން ތަފާތު ގޮތަކަށްވުން.
25

ކުށުގެ ނިޔަތުގެ މަތީ (ކ) ކުށުގެ ނިޔަތުގެ މަތީ ދަރަޖަ އެއް ސާބިތުވާކަމުގައި ވާނަމަ، އޭގެ އެއަށްވުރެ ދަށު
ދަރަޖަ ސާބިތުވުމުން، ދަރަޖަތައްވެސް ސާބިތުވާކަމަށް ބެލެވޭނެއެވެ. ކުށުގެ ނިޔަތް ސާބިތުކުރުމުގައި ބަލާނެ
ދަށުގެ ދަރަ ޖަތައް މިންގަނޑުތައް ތިރީގައި އެވަނީއެވެ:
ސާ ބިތުވުން
(1) ކަމެއްގެ މަޤްޞަދު އޮތްކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމުން އެކަމެއް އެނގިހުރިކަން
ސާބިތުވާނެއެވެ؛
(2) ކަމެއްގެ މަޤްޞަދު އޮތްކަން ނުވަތަ އެކަމެއް އެނގިހުރިކަން ސާބިތުވުމުން ފަރުވާކުޑަ
ޢަމަލެއް ކުރިކަން ސާބިތުވާނެއެވެ.
(3) ކަމެއްގެ މަޤްޞަދު އޮތްކަން ނުވަތަ އެކަމެއް އެނގިހުރިކަން ނުވަތަ އެކަމާމެދު
ފަރުވާކުޑަކުރިކަން ސާބިތުވުމުން އިޙްމާލުވެއްޖެކަމަށް ސާބިތުވާނެއެވެ.
ކުށުގެ ނިޔަތުގެ (އ) ކުށުގެ މަޤްޞަދުގެ ރުކުނަކާ ގުޅޭގޮތުން ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ކުށުގެ ނިޔަތުގެ މިންގަނޑު،
ދަރަޖައެއް ބަޔާންކޮށްފައި އެ ކުށް ކަނޑައެޅުމުގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިނުވާނަމަ، ނުވަތަ އެ ކުށުގެ ދަރަޖަ ކަނޑައަޅާ
ނުވާނަމަ ބަލާނެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިނުވާނަމަ، އެ ރުކުނަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ކުށުގެ ނިޔަތް
މިންގަނޑު ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް ބޭނުންވާނެ އެންމެ ކުޑަ މިންވަރަކީ، އެ ކުށް ކުރި މީހާ ފަރުވާކުޑަކުރިކަން
ސާބިތުކޮށްދިނުމެވެ.
ކުށުގެ ޒިންމާ އުފުލުމަށް (ވ) ކުށުގެ މަޤްޞަދުގެ ރުކުނަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ޒިންމާ އުފުލުމަށް ކުށުގެ ޢަމަލު އެކަނި ފުދޭ
ކުށުގެ ޢަމަލު އެކަ ނި ޙާލަތުގައި، މި މާއްދާގެ (އ) ގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ފަދައިން ކުށުގެ ނިޔަތް ސާބިތުވުމަކީ،
ފުދޭ ޙާލަތު އަންނަނިވި ކުށްކުށް ސާބިތުކުރުމުގައި ބޭނުން މިންގަނޑެއް ނޫނެވެ:
(1) ކުރި ކުށަކީ މުޚާލަފާތުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކަމެއް ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
(2) އެ ކުށަކީ މި ޤާނޫނު ނޫން އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށަކަށް ވުމާއި،
އެ ކުށް ކަނޑައެޅުމުގައި ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދަކީ، ކުށުގެ ނިޔަތް ސާބިތުކުރަން ނުޖެހޭ
ގޮތަށް، ކުށުގެ އެހެން މައިގަނޑު ރުކުނެއް އެކަނި ސާބިތުވުންކަން، އެ ކުށް
ކަނޑައެޅި ޤާނޫނުން ސާފުކޮށް ދޭހަވާން އޮތުން.
ކުށުގެ ނިޔަތުގެ (މ) ކުށެއް ކަނޑައެޅުމުގައި، އެ ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާނެ ކުށުގެ ނިޔަތުގެ މިންގަނޑު
މިންގަނޑު ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްދީފައިވާނަމަ، އެ މާއްދާގައިވާ އެ ކުށާ ގުޅޭ އެހެން ހުރިހާ
ކަނޑައަޅައިދީފައިވާނަމަ ރުކުންތަކެއް ސާބިތުކޮށްދިނުމުގައިވެސް އެ މިންގަނޑަށް ކުށުގެ ނިޔަތް ސާބިތުކޮށްދޭން
ނުކުންނާނެ ނަތީޖާ ވާނެއެވެ. އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި އެކުށެއް ކަނޑައެޅުމުގައި ޤާނޫނުގައި ލިޔެފައިވާ ޢިބާރާތުން
ދޭހަވާ މިންވަރަށް ކުށުގެ ނިޔަތް ސާބިތުކޮށްދޭން ވާނެއެވެ.
ކުށެއްކަން އެނގޭކަން (ފ) ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާނަމަ، ކުށެއް ސާބިތުކުރުމުގައި،
ސާބިތުކޮށްދޭން ނުޖެހޭ މީހަކު ކުރި ޢަމަލަކީ ކުށެއްކަން އޭނާއަށް އެނގޭކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ އެކުށުގެ
ޙާލަތު ރުކުނެއްނޫނެވެ.
26

ނޭނގުމެއްގައި ނުވަތަ އޮޅުމަކުން ކުރާ ކަންތަކުން
ކުށުގެ ނިޔަތް ނެތިދިއުން
ނޭނގުމެއްގައި ނުވަތަ 25. މި ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާ ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތުގައި މެނުވީ، ކުށުގެ ނިޔަތް ނެތްކަން
އޮޅުމަކުން ކުރާ ސާބިތުކޮށްދިނުމަށްޓަކައި، ޤާނޫނުގެ ނުކުތާއަކާ ގުޅިގެން ނުވަތަ ކަމެއް ހިނގައިދިޔަގޮތުގެ ނުކުތާއަކާ
ކަންކަމުގެ ހެކިހުށަހެޅުން ގުޅިގެން ތިމާއަށް ނޭނގޭކަމުގެ، ނުވަތަ ތިމާއަށް ހުރެވުނީ އޮޅިފައިކަމުގެ ހެކި ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
ސިކުނޑީގެ ބައްޔެއްގެ ނުވަތަ އުނިކަމެއް ގެ ސަބަބުން
ކުށުގެ ނިޔަތް ނެތިދިއުން
ނިޔަތް ނެތިދިއުން 26. (ހ) ކުށުގެ ނިޔަތް ނެތްކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަށްޓަކައި، ސިކުނޑީގެ ބައްޔެއް ނުވަތަ އުނިކަމެއް
ހުރި ކަމުގެ ހެކި ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
މާނަކުރުން (ށ) "ސިކުނޑީގެ ބައްޔެއް ނުވަތަ އުނިކަމެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ސުލޫކަށް ނުވަތަ
ވިސްނުމަށް ނުވަތަ ޖަޒްބާތަށް އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް ނޭދެވޭ އަސަރު ފޯރުވާ އާދަޔާ ޚިލާފު
ސިކުނޑީގެ ޙާލަތަކަށެވެ.
ރުހުން
ޢާންމުކޮށް ދެވޭ ރުހުން 27. (ހ) ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާ ކުރި ކުށްކަމުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލާ ގުޅޭ ގޮތުން ނުވަތަ އެ ޢަމަލުން
ނުކުމެދާނެ ނަތީޖާއާ ގުޅޭގޮތުން، އެ ކުށުގެ ޢަމަލުން ގެއްލުން ލިބުނު މީހާ ދޭ ރުހުމަކީ
އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި އެ ކުށުގެ ދިފާޢެއް ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.
(1) އެ ރުހުން ދިނުމުގެ ސަބަބުން، ކުށުގެ ރުކުންތަކުގެ ތެރެއިން ރުކުނެއް ނެތިދިއުން؛
ނުވަތަ
(2) އެ ކުށް ކަނޑައަޅާ ޤާނޫނުން މަނާކުރާ ގެއްލުންދިނުމުގެ ނުވަތަ ޢަމަލު ހިންގުމުގެ
ކުރިން އެ ރުހުން ދީފައިވުން.
ޖިސްމާނީ އަނިޔާއަށްދެވޭ (ށ) ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާ ކުރި ކުށްކަމުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލަކީ މީހަކަށް ޖިސްމާނީ އަނިޔާއެއް
ރުހުން ދިނުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ ޖިސްމާނީ އަނިޔާއެއް ދީފާނެކަމަށް ބެލެވޭ ގޮތުން ހިންގުނު
ޢަމަލަކަށްވާނަމަ، އެ ޢަމަލުން ގެއްލުން ލިބުނު މީހާ ދޭ ރުހުމަކީ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި
އެ ކުށުގެ ދިފާޢެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެ ކަމެކެވެ.
(1) ރުހުން ދެވުނު ޢަމަލުން ލިބުނު ނުވަތަ ދީފާނެ ކަމަށް ބެލެވުނު ޖިސްމާނީ އަނިޔާއަކީ
އޭގެ ޒާތުގައި ބޮޑު އަނިޔާއަކަށް ނުވުން؛ ނުވަތަ
27

(2) އެ ޢަމަލާއި ގެއްލުމަކީ ހުއްދަ ކަސްރަތު މުބާރާތާއި ވާދަވެރި ކުޅިވަރުތަކުގައި
ބައިވެރިވެ އުޅުމުގެތެރޭގައި މެދުވެރިވުން އެކަށީގެންވާކަމަށް ބެލެ ވޭ ޢަމަލެއް ނުވަތަ
ގެއްލުމަކަށްވުން.
ޞަ އްޙަ ނޫން ރުހުން (ނ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހާހިނދަކު، ނުވަތަ ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ ކުށް
ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހާހިނދަކު، ކަމަކަށް
އެއްބަސްވުމަކީ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި އެ ކަމަށް ރުހުނީކަމުގައެއް ނުބެލެވޭނެއެވެ.
(1) ކުށެއްކަމުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލު އެމީހަކާމެދު ހިންގުނު މީހާއަކީ ޤާނޫނުގެ ކުރިމަތީގައި
އެފަދަ ރުހުމެއް ދެވޭ ވަރުގެ ކުޅެދުންތެރިކަން ހުރި މީހެއްކަމުގައި ނުވުން؛ ނުވަތަ
(2) ކުށެއްކަމުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލު އެމީހަކާމެދު ހިންގުނު މީހާއަކީ އެ ކުށުގެ ޢަމަލުގެ
ބާވަތް ނުވަތަ ނަތީޖާ ދެނެގަނެވޭ ވަރުގެ އެކަށީގެންވާ ޤާބިލުކަން ނެތް މީހެއްކަން
އެ ޢަމަލު ހިންގި މީހާއަށް އެނގިގެންވުން؛ ނުވަތަ
(3) އެ ރުހުމަކީ، އެ ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނުގައި، މާނަކޮށްފައިވާ ގޮތާމެދު،
ރަނގަޅަށް ވިސްނުމަކާ ނުލައި ދިން ރުހުމަކަށްވުން؛ ނުވަތަ
(4) އެ ރުހުމަކީ އެ ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނުގައި ހުއްދަ ކުރެވިފައިނުވާ ބާރުގެ
ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ ބިރުދައްކައިގެން ނުވަތަ އޮޅުވާލައިގެން ހޯދާފައިވާ
ރުހުމަކަށްވުން.
މާނަކު ރުން (ރ) ވަކި މީހަކީ "ޤާބިލުކަން ނެތް" މީހެއްކަމުގައި ވާނީ އޭނާގެ ޢުމުރުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އޭނާގެ
ސިކުނޑިއަށް ޖެހިފައިވާ ބައްޔެއްގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އޭނާގެ ސިކުނޑިއަށް ލިބިފައިވާ
ނުކުޅެދުމެއްގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އޭނާ މަސްތުވެފައި ހުރުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އޭނާއަށް
ދިމާވެފައިވާ އެނޫންވެސް ނުކުޅެދުމެއްގެ ސަބަބުން، ކަމަކާމެދު އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި
ވިސްނައި، ނިންމުމެއް ނިންމުމަށް، ސާފުކޮށް ބަޔާންވާ ގޮތުގައި، ނުކުޅެދިގެންވާނަމައެވެ.
ޢާންމު އުސޫލެއްގެ ގޮތުން ދެވޭ ހުއްދަ ؛ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކުށެއްކަ މުގައި
ބަ ލައި މަނާކޮށްފައިނުވާ ޢަމަލު
ކުށްކަމުގަ އި ބެލެވޭ 28. ކުށެއްގެ ދަޢުވާ އުފުލޭ ހިނދު، ކުށްކަމުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލުގެ ޒާތަށާއި އަދި އެ ޢަމަލާ ގުޅިގެންވާ
ޢަމަލުގެ ޒާތަށާއި ޙާލަތްތަކުގެ މައްޗަށް ބުރަވެ ބަލާއިރު، ކުށުގެ ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ ޢަމަލަކީ އަންނަނިވި ބާވަތުގެ
ޙާލަތްތަކުގެ މައްޗަށް ޢަމަލެއް ކަމުގައިވާނަމަ ކޯޓުން އެ މައްސަލަ ބެލުމަކާ ނުލައި، އެ މައްސަލަ ދޫކޮށްލަންވާނެއެވެ.
ބުރަވެ ކޯޓުން ނުބަލާ
ދޫކޮށްލެވޭ ޢަމަލުތައް
28

(ހ) އެ ޢަމަލަކީ ޢާންމު އުސޫލެއްގެ ގޮތުން ހުއްދަ ކުރެވިގެންވާ، ނުވަތަ މީހުން އެއާއެކު އުޅުމަށް
ފަރިތަވެފައިވާ ބާވަތުގެ ޢަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން އަންނަނިވި ޒާތުގެ ޢަމަލަކަށްވުން:
(1) މަޞްލަޙަތަށް ގެއްލުން ލިބުނު މީހާ އެ ޢަމަލު ކަނޑައެޅިގެން މަނާކޮށްފައި ނުވުން ؛
އަދި
(2) ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދުތަކާ ތަޢާރުޟުވާ ޢަމަލަކަށް ނުވުން؛ ނުވަތަ
(ށ) ޖިނާއީ ކުށެއް ސާބިތުކުރާ މިންވަރަށް ވުރެ، ލިބުނު ގެއްލުމުގެ މިންވަރު، ކުރި ޢަމަލުގެ
ނިސްބަތުން ކުޑަވުން؛ ނުވަތަ
(ނ) ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނުގައި ދިނުން މަނާކޮށްފައިވާ ގެއްލުން ދީފައިނުވުން.
ލިޔުމުން ސަބަބު (ރ) ދަޢުވާ އުފުލޭ ކުށެއް ކޯޓަކުން ނުބަލާ، މި މާއްދާގެ ދަށުން ދޫކޮށްލަން ވާނީ، އެކަމުގެ ސަބަބު
އަންގައިދިނުން ލިޔުމުން ބަޔާންކުރުމަށް ފަހުގައެވެ.
މާނަކުރުން
މާނަކުރުން 29. (ހ) "ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ އަނިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ)7(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ށ) "ޙާލަތުގެ ރުކުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ)2(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ނ) "ކުށް ކުރި މީހާގެ ޢަމަލުގެ ރުކުން" އަށް ދީފައިވަނީ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ)1(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ރ) "ޤާބިލުކަން ނެތުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(ބ) "އެނގިހުރުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(ޅ) "އިހުމާލު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ކ) "މަޤްޞަދުގެ ރުކުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ)4(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(އ) "މަޤްޞަދު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
29

(ވ) "ފަރުވާކުޑަ ޢަމަލު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(މ) "ނަތީޖާގެ ރުކުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ)3(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ފ) "ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ ބޮޑެތި އަނިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ
(91) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
30 ވަނަ ބާބު
ކުށުގެ ރުކުންތައް ވަކި ފަރާތަކަށް ނިސްބަތްކުރުން
30 ވަނަ މާއްދާ މީހެއްގެ ޢަމަލަށް އެހެން މީހަކު ޒިންމާދާރުކުރުވުން
31 ވަނަ މާއްދާ އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި މަސްތުވުން
32 ވަނަ މާއްދާ ޙާޞިލުކުރަން ޤަޞްދުކުރި ނުވަތަ ޙާޞިލުވާނެކަމަށް ހީކުރި ނަތީޖާ، ނުކުތް ނަތީޖާއާ ތަފާތުވުން
33 ވަނަ މާއްދާ ކުށުގެ ޢަމަލެއް ކުރާއިރު، އެހެން ކުށެއް ކުރަނީކަމުގައި ކުށްހީކުރެވުން
34 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން
މީ ހެއްގެ ޢަމަލަށް އެހެން މީހަކު ޒިންމާދާރުކު ރުވުން
މީހަކު ކުރާ ޢަމަލަކަށް 30. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި މީހަކު ކުރާ ޢަމަލަށް، އެ ޢަމަލުކުރި ފަރާތުގެ އިތުރުން، ތިރީގައި
އެހެން މީހަކު ބަޔާންކޮށްފައިވާ މީހުންވެސް ޤާނޫނީ ގޮތުން ޒިންމާއުފުލަން ވާނެއެ ވެ:
ޒިންމާދާރުކުރުވުން
(1) ކުށުގެ ނިޔަތް އޮވެގެން ކުށެއް ކުރުމުގެ ޢަމަލު ހިންގާއިރު، މައުޞޫމު ނުވަތަ
ޒިންމާއުފުލުމުގެ ޤާބިލުކަމެއް ނެތް މީހަކު އެ ޢަމަލުގައި ބައިވެރިކުރުވުން؛ ނުވަތަ
(2) މީހަކު ކުރާ ޢަމަލަށް އެހެން މީހަކު މި ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ
އެހެންވެސް ޤާނޫނުގައި ޒިންމާދާރުކުރުވާފައިވުން؛ ނުވަތަ
(3) ކުށްކުރި މީހާ ކުށްކުރިއިރު އޭނާއާއެކު ބައިވެރިވި މީހެއް ކަމުގައިވުން.
ބައިވެރިވުމުގެ ޒިންމާ (ށ) ކުށްކުރުމުގެ ނިޔަތް އޮވެގެން، ކުށެއް ކުރުމުގައި އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އެހެން މީހަކު
އެ ކަމުގައި ބައިވެރިވެއްޖެނަމަ، އޭނާއަކީ، ކުށްކުރި މީހާގެ ބައިވެރިއެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ:
(1) ކުށުގެ ޢަމަލު ހިންގުން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށްޓަކައި، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމަށް
30

ހިތްވަރުދިނުމަށްޓަކައި، އެނގިހުރެ، އެހެން މީހަކަށް އެހީތެރިވެދިނުން؛ ނުވަތަ
(2) އޭނާގެ ޢަމަލަކީ ކުށެއް ކުރި މީހާއާ ބައިވެރިވުމުގެ ޢަމަލެއް ކަމުގައި، ޤާނޫނުގައި
ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައިވުން.
ބައިވެރިވުމުގެ (ނ) މި ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އެހެންވެސް ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް
ޒިންމާއުފުލަން ނުޖެހޭ ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހާހިނދަކު، އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުން ޙާލަތެއް މެދުވެރިވެއްޖެނަމަ ތިރީގައި
އިސްތިސްނާ ޙާލަތްތައް ބަޔާންކޮށްފައިވާ މީހާއަކީ، ހިނގައިދިޔަ ކުށް ކުރި މީހާގެ ބައިވެރިއެއްކަމުގައެއް
ނުބެލެވޭނެއެވެ:
(1) އޭނާއަކީ، އޭނާގެ މައްޗަށް ކުށުގެ ޢަމަލު ހިންގުނު މީހާ ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
(2) އޭނާ ކުރި ޢަމަލަކީ، ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުން އެކުށް ހިނގައިދިޔުމުގައި
މެދުވެރިވި ސަބަބަކަށް ވީނަމަވެސް، އެ ޢަމަލަކީ، އޭނާގެ އިޚްތިޔާރުގައި ހިންގި
ޢަމަލަކަށް ނުވުން؛ ނުވަތަ
(3) ކުށުގެ ޢަމަލު ފުރިހަމަވުމުގެ ކުރީގައި އޭގައި އޮތް އޭނާގެ ބައިވެރިވުން އޭނާ
އަމިއްލައަށް ނިމުމަކަށް ގެނައުމާއި، އަދި ހަމަ އެއާއެކު:
(i(އޭނާގެ ބައިވެރިވުން އޮވެގެން، ކުށްކުރުމުގައި ލިބެން އޮތް ފައިދާ މުޅިން
ނެތިދިއުން؛ ނުވަތަ
(ii(އެ ކުށް ހުއްޓުވުމުގެ ނިޔަތުގައި، އެކަށީގެންވާ ވަގުތު އޮއްވައި ޤާނޫނު
ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާތަކަށް އެކަން އެންގުން ނުވަތަ އަމިއްލައަށްވެސް އެކުށް
ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން.
ކުށުގައި ބައިވެރިވުމުގެ (ރ) ކުށްކުރި މީހާއާ ބައިވެރިވި މީހާގެ ދައުރަކީ، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދައުރުތަކުގެ
ޒިންމާގެ ދަރަޖަ ތެރެއިން ދައުރެއްކަމުގައިވާނަމަ، އޭނާގެ ބައިވެރިވުން، ދަރަޖަކުރާނީ ތިރީގައި
ކަނޑައެޅުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
(1) އޭނާއަކީ އެކަން އިންތިޒާމުކުރި މީހާ ނުވަތަ އެކަމާގުޅޭ ކަންތައްތަކުގައި އިސްކޮށް
ޙަރަކާތްތެރިވި މީހާ ކަމުގައިވާނަމަ، އޭނާގެ ޒިންމާގެ ދަރަޖައަކަށް ވާނީ އޭނާ
އެހީތެރިވެދިން ކުށްކުރުމުގެ ދަރަޖައެވެ.
(2) އޭނާއަކީ ހަމައެކަނި ކުށްކުރުމުގައި ބައިވެރިއެއް ކަމުގައިވާނަމަ އޭނާގެ ޒިންމާގެ
ދަރަޖައަކަށް ވާނީ، އޭނާ އެހީތެރިވެދިން ކުށްކުރުމުގެ ދަރަޖައަށް ވުރެ، އެއް ދަރަޖަ
ތިރި ދަރަޖައެކެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
31

(2) އޭނާއަކީ ހަމައެކަނި ކުށްކުރުމުގައި މެދު މިންވަރަކަށް ބައިވެރިވި މީހާ ކަމުގައިވާނަމަ
އޭނާގެ ޒިންމާގެ ދަރަޖައަކަށްވާނީ، އޭނާ އެހީތެރިވެދިން ކުށްކުރުމުގެ ދަރަޖައަށްވުރެ،
އެއް ދަރަޖަ ތިރި ދަރަޖައެކެވެ.
(3) ކުށްކުރި މީހާއާ ބައިވެރިވެފައިވަނީ، ނިސްބަތުން ކުޑަ މިންވަރަކަށް ކަމުގައިވާނަމަ
އޭނާގެ ޒިންމާގެ ދަރަޖައަކަށް ވާނީ އޭނާ ކުރުމަށް އެހީތެރިވެދިން ކުށްކުރުމުގެ
ޒިންމާގެ ދަރަޖައަށް ވުރެ، ދެ ދަރަޖަ ތިރި ދަރަޖައެކެވެ.
މާނަކުރުން (4) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި:
(i"(އިންތިޒާމުކުރި މީހާ" ނުވަތަ "އިސްކޮށް ޙަރަކާތްތެރިވި މީހާ" ކަމަށް
ބުނެފައި އެވަނީ ކުށްކުރުމުގައި ބައިވެރިވި އެހެން ބައިވެރިން ބަލަހައްޓައި،
ކޮންޓްރޯލުކުރުމުގެ ޒިންމާ އޮތް މީހާއަށެވެ.
(ii"(ނިސްބަތުން ކުޑަ މިންވަރަކަށް ބައިވެރިވި މީހާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ
ކުށުގެ ޢަމަލު ކާމިޔާބުކަމާއެކު ފުރިހަމަކުރުމުގައި، މާބޮޑު ބޭނުމެއް ނުހިފޭ
ބާވަތުގެ ނުވަތަ ވަރަށްވެސް ކުޑަ މިންވަރެއްގެ އެހީތެރިކަމެއް ފޯރުކޮށްދޭ
މީހާއަށެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
(ii"(މެދު މިންވަރަކަށް ބައިވެރިވި މީހާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ،
އެ ކުށްކުރުމުގައި އެހީތެރިވި މީހާގެ ދައުރަކީ އިންތިޒާމުކުރި މީހާ ނުވަތަ
އިސްކޮށް ޙަރަކާތްތެރިވި މީހާގެ ދައުރަށްވުރެ ކުޑަ، އެހެން ނަމަވެސް
ނިސްބަތުން ކުޑަ މިންވަރަކަށް ބައިވެރިވި މީހާގެ ދައުރަށްވުރެ ބޮޑު ދައުރެއް
އޮވެގެން އެކަމުގައި ޙަރަކާތްތެރިވާ މީހާއަށެވެ.
(iii"(ބައިވެރިއެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ އެ ކުށްކުރުމުގައި އެހީތެރިވިމީހާގެ
ދައުރަކީ އިންތިޒާމުކުރި މީހާ ނުވަތަ އިސްކޮށް ޙަރަކާތްތެރިވި މީހާގެ
ދައުރަށްވުރެ ކުޑަ، އެހެންނަމަވެސް ނިސްބަތުން ކުޑަ މި ންވަރަކަށް
ބައިވެރިވި މީހާގެ ދައުރަށްވުރެ ބޮޑު ދައުރެއް އޮވެގެން އެކަމުގައި
ޙަރަކާތްތެރިވާ މީހާއަށެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
32

(iii"(ނިސްބަތުން ކުޑަ މިންވަރަކަށް ބައިވެރިވާ މީހާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ،
ކުށުގެ ޢަމަލު ކާމިޔާބުކަމާއެކު ފުރިހަމަކުރުމުގައި، މާބޮޑު ބޭނުމެއް ނުހިފޭ
ބާވަތުގެ ނުވަތަ ވަރަށްވެސް ކުޑަ މިންވަރެއްގެ އެހީތެރިކަމެއް ފޯރުކޮށްދޭ
މީހާއަށެވެ.
ކޮށްފަ އިނުވާ ކުށެއްގައި (ބ) އެހެން މީހަކު ހިންގާ ކުށުގެ ޢަމަލެއްގެ ސަބަބުން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، ކުށުގެ
ބައިވެރިވުން ޒިންމާއުފުލަންޖެހޭކަމަށް ބުނާމީހާ، އަނެއް މީހާ ކުށްނުކުރާ ޙާލަތްތަކުގައި ކުށްވެރިވާނީ،
އެ ކުށްކުރަން އުޅުމުގެ ކުށުންނެވެ.
ކުށްކު ރުމުގަ އި މީހަކާ (ޅ) ކުށެއް ކުރުމުގައި މީހަކަށް އެހީތެރިވެދިނުމަށް މީހަކު އުޅެފިނަމަ މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން
ބައިވެރިވާން އުޅުން އެ މީހަކު އެކަމުގެ ޒިންމާއުފަލަން ވާނެއެވެ. އޭނާގެ ޒިންމާގެ ދަރަޖައަކަށް ވާނީ، އޭނާ
އެހީތެރިވެދޭން އުޅުނު އުޅުން ކާމިޔާބުވީނަމަ، ޒިންމާއުފުލަން ޖެހޭނެ ދަރަޖައަށް ވުރެ އެއް
ދަރަޖަ ތިރި ދަރަޖައެކެވެ. އެއީ، އެ ކުށްކުރި މީހާ އެ ކުށް ފުރިހަމަކުރި ކަމުގައި ވިޔަސް،
ނުވަތަ އެ ކުށްކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރިކަމަށްވީނަމަ ވެހެވެ.
ޤާނޫނީ ގޮތުން (ކ) ވަކި މީހަކީ ކުށެއް ކުރުމަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ނުކުޅެދިގެންވާ މީހެއް ކަމުގައި ވީނަމަވެސް،
ނުކުޅެދިގެން ވިޔަސް އޭނާ ޤާނޫނީ ގޮތުން ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭ މީހެއްގެ އެހެން ސަބަބަކާހުރެ، އޭނާ ޒިންމާ
ޒިންމާއުފުލަންޖެހުން އުފުލަން ނުޖެހޭ ހާލަތެއް މެދުވެރިނުވާނަމަ، އެ ކުށުގެ ޒިންމާ އޭނާ އުފުލަންޖެހޭނެއެވެ.
އެއީ، އެ ޒިންމާ އުފުލުމަކީ، އޭނާގެ ނުކުޅެދުންތެރިކަން ބަޔާންކުރާ ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދާ
ޚިލާފު ކަމަކަށް ނުވާނަމައެވެ.
ކުށްކުރި މީހާގެ މައްޗަށް (އ) އަންނަނިވި ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ސަބަބަކާހުރެ، ކުށްކުރި މީހެއްގެ މައްޗަށް ކުށުގެ ދަޢު ވާ
ކުށް ސާބިތު ނުކުރެވުން ސާބިތު ނުކުރެވުނުކަމަށް ވީނަމަވެސް، އެ ކުށުގެ ޢަމަލު ހިންގާފައިވާކަމުގެ ސާބިތު ހެކީގެ
މައްޗަށް ބިނާކޮށް، އަދި އެ ކުށްކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިންކަމުގެ ސާބިތު ހެކީގެ މައްޗަށް
ބިނާކޮށް، އެ ކުށްކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިން މީހަކުގެ މައްޗަށް ކުށް ސާބިތުކުރެވިދާނެއެވެ.
(1) ކުށްކުރި މީހާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ އުފުލިފައިނުވުން ނުވަތަ އޭނާގެ މައްޗަށް ކުށް
ސާބިތުކުރެވިފައިނުވުން؛ ނުވަތަ
(2) ކުށްކުރިކަމަށް ބެލެވޭ މީހާގެ މައްޗަށް ސާބިތުވެފައިވަނީ އެހެން ކުށެއްކަމަށްވުން
ނުވަތަ އެ ކުށުގެ އެހެން ދަރަޖައެއްގެ ޒިންމާއެއް ކަމަށްވުން؛ ނުވަތަ
(3) ދަޢުވާއުފުލުމުން ނުވަތަ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމުން އިމްތިޔާޒު ލިބިގެންވާ މީހެއްކަމުގައި
އެ ކުށްކުރި މީހާވުން؛ ނުވަތަ
(4) ކުށްކުރިކަމަށް ބެލެވޭ މީހާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ ސާބިތުނުވާތީ ދޫކޮށްލައިފައިވާ މީހެއް
ކަމުގައިވުން.
33

އަމިއްލަ އިޚްތި ޔާރު ގައި މަސްތުވުން
މަސްތުވުމުން ކުށުގެ 31. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 54 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތްތަކުގައި މެނުވީ، ނުވަތަ
ނިޔަ ތް ނެތިދާ ޙާލަތް މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތުގައި މެނުވީ، މީހަކު ކުށެއްގެ ޢަމަލު ހިންގިއިރު
ހުރީ މަސްތުވެގެންވާ ޙާލަތު ގައިކަން ބަޔާންކޮށް، އެކަމުގެ ހެކި ހުށަހެޅުމަކީ،
އެ ކުށްކުރުމަށް ބޭނުންވާ ކުށުގެ ނިޔަތް ނެތިގެންދާނެ ކަމެކެވެ.
ފަރުވާކުޑަކަން އޭނާއަށް (ށ) މީހަކު އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި މަސްތުވުމުގެ ސަބަބުން، އޭނާ ކުރާ ޢަމަލަކުން ނުކުމެދާނެ
ނިސްބަތްކުރެވުން ނަތީޖާ ވިސްނައިގަތުމަށް ނުކުޅެދިއްޖެނަމަ، އަދި މަސްތުވެގެންވާ ޙާލުގައި ނެތްނަމަ އެކަން
އޭނާއަށް ވިސްނައިގަނެވުނީސްކަމުގައި ވާނަމަ، އޭނާގެ އެ ޢަމަލަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ
މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ، ފަރުވާކުޑަ ޢަމަލެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.
ޤަޞްދުގައި މަސްތުވުން (ނ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، މީހަކު މަސްތުވަނީ، އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ކަމުގައި
ބެލެވޭނެއެވެ:
(1) ތިމާއަށް އެނގިހުރެ، ތިމާގެ ހަށިގަނޑަށް ވާޞިލުކުރާ މާއްދާއަކުން މަސްތުވުމާއި،
އެގޮތަށް އެކަން ކުރުމުން މަސްތުވެދާނެ ކަމާމެދު ފަރުވާކުޑަކޮށްފައިވުން. އެއީ،
އެ މާއްދާ ހަށިގަނޑުގެ ތެރެއަށް ވާޞިލުކުރީ ޞިއްޙީ ލަފާގެ މަތިންކަމުގައި
ނުވާނަމަ ނުވަތަ ޤާނޫނީ ގޮތުން ހުއްދަ ޙާލަތެއްގައި ކަމުގައި ނުވަތަ މަޢާފު ލިބެނިވި
ދިފާޢެއްގެ ޙާލަތުގައި ކަމުގައިވެސް ނުވާނަމައެވެ.
(2) އޭނާ ބޭނުންކުރި މަސްތުވާއެއްޗެހީގެ މިންވަރަށް ބަލާއިރު އެއީ، ނިސްބަތުންމާ ގިނަ
އެއްޗެއްކަމުގައި ނުވިނަމަވެސް، އެ މިންވަރުންވެސް އޭނާ މަސްތުވެދާނެކަން ނުވަތަ
އޭނާގެ ހަށިގަނޑުގެ މާއްދިއްޔަތަށް ބަލާއިރު، އެ މިންވަރުގެ މަސްތުވާއެއްޗަކުންވެސް
އޭނާ މަސްތުވެފައި ހުރި މިންވަރަށް މަސްތުވެދާނެކަން އޭނާއަށް ޤަބޫލުކުރެވިފައި
ނުވުން ނުވަތަ ނޭނގުން.
މާނަކުރުން (ރ) "މަސްތުވުން" ކަމަށްބުނެފައި އެވަނީ ތިމާގެ ހަށިގަނޑަށް ވާޞިލުކުރެވޭ އެއްޗެއްގެ ސަބަބުން
ތިމާގެ މާއްދީ ނުވަތަ ފިކުރީ ހިއްސުތަކަށް އުނިކަން އައުމަށެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
މާނަކުރުން (ރ) "މަސްތުވުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ތިމާގެ ހަށިގަނޑަށް ވާޞިލުކުރެވޭ އެއްޗެއްގެ
ސަބަބުން ތިމާގެ ޢަމަލަކުން ނުކުމެދާނެ ނަތީޖާ ވިސްނައިގަތުމަށް ނުކުޅެދޭ މިންވަރަށް ތިމާގެ
މާއްދީ ނުވަތަ ފިކުރީ ހިއްސުތަކަށް އުނިކަން އައުމަށެވެ.
34

ޙާޞިލުކުރަން ޤަޞްދުކުރި ނުވަތަ ޙާޞިލުވާނެކަމަށް ހީކުރި ނަތީޖާ،
ނުކުތް ނަތީޖާއާ ތަފާތުވުން
ޙާޞިލުކުރަން 32. (ހ) މީހަކު ކުރާ ޢަމަލެއްގެ ސަބަބުން ވަކި ނަތީޖާއެއް ނުކުތުމަކީ އެ ކުށުގެ ނިޔަތް އޮތްކަން
ޤަޞްދުކުރި ނުވަތަ ސާބިތުކުރުމަށް މުހިންމު ކަމަކަށްވާ ހިނދު، އަދި އެ ކުށުގެ ޢަމަލުން ނުކުތް ނަތީޖާއަކީ
ޙާ ޞިލު ވާނެ ކަމަށް ހީކުރި ނެރުމަށް ޤަޞްދުކުރި ނަތީޖާކަ މަށް ނުވަތަ ނުކުންނާނެކަމަށް ވިސްނާފައިވާ ނަތީޖާކަމަށް
ނަތީޖާ، ނުވަތަ ނުކުމެދާނެކަމަށް ހީކުރި ނަތީޖާއަށް ނުވިނަމަވެސް، ނުކުތް ނަތީޖާއާއި، ޤަޞްދުކުރި،
ނުވަތަ ވިސްނުމުގައި އޮތް ނުވަތަ ހީކުރި ނަތީޖާއާ ތަފާތުވަނީ، ހަމައެކަނި އަންނަނިވި
ނުކުތް ނަތީޖާއާ
ޙާލަތްތަކުގައި ކަމަށްވާނަމަ، އެ ކުށުގެ ނިޔަތް އޮތް ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.
ތަފާތުވުން
(1) ތަފާތު މީހަކަށް ނުވަތަ ތަފާތު މުދަލަކަށް ގެއްލުން ލިބުން ނުވަތަ އަސަރު ފޯރުން؛
ނުވަތަ
(2) ނުކުތް ނަތީޖާއަކީ ޤަޞްދުކުރި ނުވަތަ ވިސްނުމުގައި އޮތް ނުވަތަ ނުކުމެދާނެކަމަށް
ލަފާކުރެވުނު ނަތީޖާއާ އަޅައިބަލާއިރު އެއް މިންވަރަކަށް ބޮޑު ގެއްލުމެއް ނުވަތަ
އަނިޔާއެއް ފޯރުކުރަނިވި ނަތީޖާއަކަށްވުން.
މާނަކުރުން (ށ) "ނަތީޖާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ކުށުގެ ރުކުންތަކުގެ ތެރެއިން ނަތީޖާގެ ރުކުނަށެވެ. އަދި
ޙާލަތުގެ ރުކުންތަކުގެ ތެރެއިން އެ ނަތީޖާ ސިފަކޮށްދޭ ރުކުންތަކަށެވެ.
ކުށުގެ ޢަމަލެއް ކުރާއިރު، އެހެން ކުށެއް ކު ރަނީކަމުގައި ކުށްހީކުރެވުން
ކުށުގެ ޢަމަލެއް ކުރާއިރު، 33. މީހަކު ކުށެއް ކުރުމުގައި ތިމާ ހީކުރި ގޮތަށް ޙާލަތު އޮތްނަމަ، އެ ކުރި ކުށާ އެއްވަރުގެ ނުވަތަ އެއަށް
އެހެން ކުށެއް ވުރެވެސް ބޮޑު ކުށަކުން އެ މީހަކު ކުށްވެރިވާނެކަމަށް ވާނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގައި
ކުރަނީކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދިފާޢުގެ ފައިދާއެއް އެ މީހަކަށް ނުލިބޭނެއެވެ.
ކުށްހީކުރެވުން
މާނަކުރުން
މާނަކުރުން 34. (ހ) "ނަތީޖާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ށ) "މަސްތުވުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(ނ) "ނިސްބަތުން ކުޑަ މިންވަރަކަށް ބައިވެރިވި މީހާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ
މާއްދާގެ (ރ) ގެ)4(ވަނަ ނަންބަރުގެ ii((ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
35

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
(ނ) "ނިސްބަތުން ކުޑަ މިންވަރަކަށް ބައިވެރިވި މީހާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ
30 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ)4(ވަނަ ނަންބަރުގެ)iii)ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ރ) "އިންތިޒާމުކުރި މީހާ" އަދި "އިސްކޮށް ޙަރަކާތްތެރިވި މީހާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ
30 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ)4(ވަނަ ނަންބަރުގެ i((ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
(ރ) "މެދު މިންވަރަކަށް ބައިވެރިވި މީހާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)
ގެ (4) ވަނަ ނަން ބަރުގެ (ii(ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ބ) "ބައިވެރިއެއް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ)4(ވަނަ
ނަންބަރުގެ iii( )ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
(ބ) އުނިކުރެވިފައި.
40 ވަނަ ބާބު
ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ދިފާޢު
40 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ދިފާޢާ ގުޅޭ ޢާންމު އުސޫލުތައް
41 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަ މަޤްޞަދެއް ޙާޞިލުކުރުމަށް ކުރާ ނުރަނގަޅު ކަންތައްތައް
42 ވަނަ މާއްދާ ޤާނޫނީ ވާޖިބު އަދާކުރުން
43 ވަނަ މާއްދާ ޤާނޫނު ތަންފީޒު ކުރުމުގެ އިދާރާ
44 ވަނަ މާއްދާ އެހެން މީހުންގެ ސުލޫކާއި، ރައްކާތެރިކަމާއި، އެހެން މީހުނަށް އަޅާލުމުގެ ޒިންމާ އޮތް ފަރާތްތަކުން ބާރުގެ
ބޭނުންކުރުން
45 ވަނަ މާއްދާ ނަފުސުގެ ދިފާޢު
36

46 ވަނަ މާއްދާ މުދަލުގެ ދިފާޢު
47 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން
ހުއްދަކުރެވި ގެންވާ ދިފާޢާ ގުޅޭ ޢާންމު އުސޫލުތައް
މާނަކުރުން 40. (ހ) "ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ދިފާޢު" ނުވަތަ "ހުއްދަ ޙާލަތު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ މި ބާބުގައި
ކަނޑައަޅާފައިވާ ކޮންމެ ދިފާޢަކަށެވެ.
ހުއްދަކުރެވިގެންވާ (ށ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހާހިނދަކު، މީހަކު ކުރާ ހުއްދަ
ޢަ މަލެ އް ކުރެވިގެންވާ ޢަމަލެއް ހުއްޓުވައިގެންނުވާނެއެވެ؛ ނުވަތަ ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ގޮތެއްގެ މަތިން
ހުއްޓުވައިގެން ނުވުން މެނުވީ އެކަމާ ބެހެވިގެންނުވާނެއެވެ.
ހުއްދަކުރެވިގެންވާ (ނ) މި ބާބުގެ ދަށުން ހުއްދަވެގެންވާ ދިފާޢެއް ބޭނުންކުރެވިދާނެފަދަ ޙާލަތެއް މީހަކު އަމިއްލައަށް
ދި ފާޢެއް އުފަންކުރުވުމަކީ އޭނާ ކުރި ޢަމަލާ ގުޅިގެން އެ ދިފާޢުގެ ބޭނުން ނުހިފޭނެ ސަބަބެއް ނޫނެވެ.
ބޭނުންކުރެވިދާނެ ފަދަ އެހެންނަމަވެސް، އެ ޢަމަލަށް، މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން އޭނާ ޒިންމާ
ޙާލަތްތައް އުފުލަންޖެހިދާނެއެވެ.
އުފަންކުރުވުމަކީ
އެ ދިފާޢު ނުލިބޭނެ
ސަބަބަކަށް ނުވުން
ހުއްދަ ދިފާޢެއް (ރ))1(މި މާއްދާގެ (ނ) އެހެން އޮތް ނަމަވެސް، އޭނާގެ އަމިއްލަ ދިފާޢުގައި ނުވަތަ އެހެން
ބޭނުންކުރެވިދާ ފަދަ މީހެއްގެ ދިފާޢުގައި، ހުއްދަވެގެންވާ ދިފާޢެއް ބޭނުންކުރެވިދާ ފަދަ ޙާލަތެއް، ކުށެއް
ޙާލަތެއް ކުށުގެ ކުރުމަށްޓަކައި، ކުށުގެ ނިޔަތް އޮވެގެން އުފަންކޮށްފި ހިނދެއްގައި، އޭނާ އެކުރަނީ
ނިޔަތެއް އޮވެގެން ކުށެކެވެ.
އުފަންކުރުވުން
ދިފާޢު (2) މި މާއްދާގެ)ރ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ އުފުލަންޖެހޭ ޒިންމާއަކާ ގުޅިގެން،
ޢާންމު ކޮންމެ ދިފާޢެއްގެވެސް ބޭނުންކުރެވިދާނެއެވެ.
އެއް ދިފާޢަށް ވުރެ ގިނަ (ބ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތުގައި މެނުވީ، މީހެއްގެ ޢަމަލަކާ ގުޅިގެން
ދިފާޢުގެ ބޭނުންހިފުން ހުއްދަވެގެންވާ ދިފާޢުގެ އެއް ދިފާޢަށްވުރެ ގިނަ ދިފާޢު ބޭނުންކުރެވޭ ފަދަ ޙާލަތެއް
ދިމާވެއްޖެނަމަ، އެ ހުރިހާ ދިފާޢަކީވެސް އޭނާއަށް ބޭނުންކުރެވިދާނެ ދިފާޢެވެ.
ކަނޑައެޅިގެން (ޅ) ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ދިފާޢަކީ، މި ބާބުގެ އެހެން މާއްދާއެއްގައި ކަނޑައެޅިގެން
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުއްދަކުރެވިފައިވާ ދިފާޢެއް ކަމަށްވާ ޙާލަތްތަކުގައި، ނުވަތަ ހުއްދަކުރެވިފައިވާ
ދިފާޢުތަކަށް ދިފާޢުތަކުގެ ތެރެއިން ވަކި ޚާއްޞަ ދިފާޢެއްގައި، މި ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާއާއި
42 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދިފާޢުތައް ބޭނުން ނުކުރެވޭނެކަމަށް ދޭހަވާގޮތަށް
އިސްކަންދެވިގެންވުން
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތްތަކުގައި، މި ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާއާއި 42 ވަނަ މާއްދާގައި
37

ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދިފާޢުތައް ބޭނުމެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.
ހުއްދަ މަޤްޞަދެއް ޙާޞިލުކުރުމަށް ކުރާ ނުރަނގަޅު ކަންތައްތައް
ހުއްދަ މަޤްޞަދެއް 41. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި މީހަކު ކުރާ ޢަމަލަކީ، ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ޢަމަލެކެވެ:
ޙާޞި ލުކުރުމަށް ކުރާ
ހުއްދަ ޢަމަލުތައް
(1) އެ ޢަމަލުކުރީ، ގެއްލުމަކުން ނުވަތަ ނުރަގަނޅު ކަމަކުން އެހެން މީހަކު
ސަލާމަތްކޮށްދިނުމަށްޓަކައި، ކޮންމެހެން އެ ޢަމަލުކުރަންޖެ ހޭ ޙާލަތެއްގައި
ކަމުގައިވުން؛
(2) ދަޢުވާ އުފުލިގެންވާ ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނުން ސަލާމަތްކުރުމަށް ބޭނުންވާ
ގެއްލުމާއި ނުރަނގަޅު ކަންތަކަށް ވުރެ، އޭނާ ކުރި ޢަމަލުން ހުއްޓުވި ގެއްލުމާއި
ނުރަގަނޅު ޢަމަލު ބޮޑުވުން؛ އަދި
(3) އުފުލިފައިވާ ދަޢުވާގައި ބޭނުންކުރާ ދިފާޢަކީ ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ
ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދަށް ބަލާއިރު ބޭނުންކުރެވިގެން ނުވާނެ ދިފާޢެއްކަން ސާފުކޮށް އެ
ޤާނޫނުން އެނގެން ނެތުން.
މާނަކުރުން (ށ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކަކީ، "ބާރުގެ ބޭނުންކުރަން ޖެހޭ ނުވަތަ ވަކި ގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރަން ޖެހޭ
"
ޙާލަތްތައް ކަމަށް ބެލޭނެއެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
މާނަކުރުން (ށ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކަކީ، ކޮންމެހެ ން އެ ޢަމަލު ކުރަންޖެހޭ ޙާލަތެއްކަމަށް ބެލޭނެއެވެ.
(1) ލިބިދާނޭކަމަށް ބެލެވުނު ގެއްލުން ނުވަތަ، ކޮށްފާނޭކަމަށް ބެލެވުނު ނުރަނގަޅު
ޢަމަލުން ސަލާމަތްވުމަށްޓަކައި ހިންގި ޢަމަލަކީ ނުވަތަ ކުރިކަމަކީ ފަހުގެ ވަގުތެއްގައި
ކުރިކަމަކަށްވާނަމަ، އެ ގެއްލުމުން ، ނުވަތަ އެ ނުރަނގަޅު ޢަމަލުން ސަލާމަތްވެވޭނެ
ފުރުސަތު ފަހުން ނުލިބުން؛ އަދި
(2) ލިބިދާނޭކަމަށް ބެލެވުނު ގެއްލުން ނުވަތަ ކޮށްފާނެކަމަށް ބެލެވުނު ނުރަނގަޅު ޢަމަލު،
އޭނާ ޢަމަލުކުރި ގޮތަށް ވުރެ ލުއި ގޮތަކަށް ޢަމަލުކޮށްގެން ހުއްޓުވެން ނެތުން.
38

ޤާނޫނީ ވާޖި ބު އަ ދާކު ރު ން
ޤާނޫނީ ވާޖިބު 42. މީހަކު ކުރާ ޢަމަލަކީ އަންނަނިވި ސަބަބުތަކަށްޓަކައި ކުރެވޭ ނުވަތަ އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިން ކުރެވޭ
އަދާކުރުމަށް ހުއްދަ ޢަމަލު ކަމެއްކަމަށްވާނަމަ، އެއީ ހުއްދަ ޢަމަލެކެވެ:
(ހ) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފެއްގެ ވާޖިބުތައް ނުވަތަ މަސައްކަތްތައް ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ
ޤާނޫނަކުން، ނުވަތަ އެފަދަ މުވަޒައްފަކަށް ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ އެހީތެރިކަން
ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ކުރި ޢަމަލަކަށްވުން، ނުވަތަ
(ށ) ޤާނޫނީ އެކިއެކި ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން ހުއްދަކުރާ ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ހުއްދަކުރެވިގެން
ނުވަތަ ކުރަންޖެހިގެން ކުރާ ޢަމަލަކަށްވުން، ނުވަތަ
(ނ) ޝަރުޢީ ޙުކުމެއްގެ ދަށުން، ނުވަތަ އެ އަމުރު ކުރުމުގެ ބާރުލިބިގެންވާ ޝަރުޢީ
ފަނޑިޔާރެއްގެ ނުވަތަ ޓްރައިބިޔުނަލްއެއްގެ އަމުރެއްގެ ދަށުން ހުއްދަ ކުރެވިގެން
ކުރާ ޢަމަލަކަށްވުން، ނުވަތަ
(ރ) ސިފައިންނާ ބެހޭ ޤާނޫ ނެއްގެ ދަށުން، ނުވަތަ ހަނގުރާމަ ކުރުން ހުއްދަކުރާ
ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ބޭނުންވެގެން ކުރާ ނުވަތަ އެފަދަ ޤާނޫނަކުން ހުއްދަކުރެވިގެން
ކުރާ ޢަމަލަކަށްވުން، ނުވަތަ
(ބ) ދައުލަތުގެ ވާޖިބެއް ކަނޑައަޅައިދޭ އެހެންވެސް ޤާނޫނެއްގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ނުވަތަ
އެ ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ހުއްދަކުރެވިގެން ކުރާ ޢަމަލަކަށްވުން.
ޤާނޫނު ތަންފީޒު ކުރުމުގެ އިދާރާ
ޤާނޫނު ތަންފީޒު ކުރާ 43. (ހ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކަށް އުނިކަން ނާންނާނެ ގޮތުގެމަތިން
އިދާރާއެއް މުވައްޒަފުން އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި މީހަކު ކުރާ ޢަމަލަކީ ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ޢަމަލެވެ:
ކުރާ ހުއްދަ ޢަމަލު
(1) ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ގޮތުގެމަތިން މީހަކު ހައްޔަރުކުރުމުގައި، ނުވަތަ ހައްޔަރުކުރުމަށް
އެހީތެރިވެދިނުމުގައި؛ ނުވަތަ
(2) ހައްޔަރުކޮށްފައިވާ މީހަކު ބަންދުން ފިލައިގެން ދިއުން ހުއްޓުވުމުގައި ؛ ނުވަތަ
(3) މީހަކު އަމިއްލައަށް މަރުވުން ހުއްޓުވުމުގައި.
39

މަރުވެދާނެ ފަދަ ގޮތަކަށް (ށ) މީހަކު މަރުވެދާނެ ފަދަ ގޮތަކަށް ، ނުވަތަ މީހަކަށް ބޮޑު ޖިސްމާނީ އަނިޔާ ލިބިދާނެ ފަދަ
ނުވަތަ ބޮޑެތި ޖިސްމާނީ ގޮތަކަށް، ބާރުގެ ބޭނުންކުރުން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތްތަކުގައި
އަނިޔާދެވިދާނެ ފަދަ ހުއްދަކުރެވިގެންވާނީ، އެ ޢަމަލަކީ އެހެން ބަޔަކު މަރުވެގެންދިއުން ނުވަތަ އެހެން ބަޔަކަށް
ގޮތަކަށް ބާރުގެ ބޮޑެތި ޖިސްމާނީ އަނިޔާތައް ލިބިގެންދިއުން ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި ކުރެވޭ ޢަމަލެއްކަމުގައި
ބޭނުންކުރުން އެ ޢަމަލުވާނަމައެވެ.
އެހެން މީހުންގެ ސުލޫކާއި، ރައްކާތެ ރިކަމާއި، އެހެން މީހުނަށް އަޅާލުމުގެ ޒިންމާ އޮތް
ފަރާތްތަކުން ބާރުގެ ބޭނުންކުރުން
އެހެން މީހުންގެ 44. މީހަކު ބާރުގެ ބޭނުންކުރިކުރުން ޤާނޫނުގައި ހުއްދަ ކަމެއްކަމުގައި ބެލެވޭނީ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި
ސުލޫކާއި، އަންނަނިވި މީހުން އެ ޢަމަލު ކުރާ ނަމައެވެ:
ރައްކާތެރިކަމާއި، އެހެން
މީހުނަށް އަޅާލުމުގެ
ޒިންމާ އޮތް ފަރާތްތަކުން
ބާރުގެ ބޭނުންކުރުން
(ހ) އެ މީހަކީ މީހެއްގެ ބައްޕަ ނުވަތަ މަންމަ، ނުވަތަ ޤާނޫނީ ބަލަދުވެރިޔާ، ނުވަތަ މުދައްރިސު،
ނުވަތަ ކުޑަކުއްޖެއް ކަމުގައި ބެލެވޭ ކުއްޖަކަށް އަޅާލުމާއި އޭނާ ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ
ހަވާލުކުރެވިފައިވާ މީހެއްކަމުގައިވާ ޙާލު، ނުވަތަ އެފަދަ ޒިންމާއޮތް މީހެއްގެ އެދުމުގެ މަތިން
ޢަމަލުކުރަމުންދާ މީހެއްކަމުގައިވާ ޙާލު، އެ ބޭނުންކުރާ ބާރަކީ:
(1) އެފަދަ ކުޑަކުއްޖެއްގެ މައްޗަށް ހި ންގާ ބާރެއްކަމުގައި ވުމާއި؛ އަދި
(2) އެކުއްޖާ ތަބާވާން ޖެހޭ ސުލޫކީ މިންގަނޑަށް ތަބާ ނުވެގެން އެ މިންގަނޑާ
ޚިލާފުވިޔަނުދިނުމަށްޓަކައި އަޅާ ފިޔަވަޅެއްގައި، ބޭނުންކުރެވޭ ބާރު ހިމެނޭ ގޮތުން،
އެކުއްޖާގެ މަޞްލަޙަތު ޙިމާޔަތްކޮށް ދެމެހެއްޓުމަށާއި ރައްކާތެރިކުރުމަށްޓަކައި
އެ ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމަކީ ބޭނުންތެރިކަމަކަށް ވުމާއި؛ އަދި
(3) އެގޮތުން ބޭނުންކުރާ ބާރުގެ ސަބަބުން މީހަކު މަރުވުން ފަދަ، ނުވަތަ މީހަކަށް ބޮޑު
ޖިސްމާނީ އަނިޔާ ލިބުން ފަދަ، ނުވަތަ ބޮޑެތި ވޭން ލިބުން ފަދަ ނުވަތަ
ސިކުނޑީގެ ހާސްކަން ލިބުން ފަ ދަ ނުވަތަ ލަދުވެތިކަން އިޙްސާސްވުން ފަދަ ކަމެއް
ކުރިމަތިވެދާނެ މިންވަރަށް ބޭނުންކުރެވޭ ބާރަކަށް ނުވުން؛ ނުވަތަ
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނު) އިން (ހ) އުވާލެވިފައިވާއިރު، އެ ޤާނޫނުން އުވާލާ
މާއްދާ ނުވަތަ އަކުރާ ގުޅިގެން ނަންބަރު ތަރުތީބުކުރަން ބުނާ މާއްދާ ހިމެނިފައިނުވާތީ، މި އިޞްލާޙާއި ގުޅިގެން މި ޤާނޫނުގެ މާއްދާތަކާއި
އަކުރުތަކުގެ ނަންބަރު ތަރުތީބުކުރެވިފައިނުވާނެ.
(ށ) އެ މީހަކީ ޑޮކްޓަރަކަށް ނުވަތަ ހުއްދަކޮށްފައިވާ ޞިއްޙީ މަސައްކަތްތެރިއަކަށް ނުވަތަ އެފަދަ
މީހެއްގެ އިރުޝާދުގެ މަތިން އެއިން މީހަކަށް އެހީތެރިވަމުންދާ މީހަކަށް ވުމާއި، އަދި؛
40

(1) މީހެއްގެ ޖިސްމާނީ ނުވަތަ ސިކުނޑީގެ ޞިއްޙަތު ޙިމާޔަތްކޮށްދީ
ރައްކާތެރިކޮށްދިނުމަށްޓަކައި އޭނާއަށް ދޭންޖެހޭކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ފަރުވާއެއް
ދިނުމަށްޓަކައި ބޭނުންކުރާ ބާރެއް ކަމުގައިވުން؛ އަދި
(2) އެ މީހަކަށް އެ ފަރުވާ ދެވެނީ:
)i)އެ މީހާގެ ރުހުމާ އެކުގައި ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
)ii)އެ މީހަކީ ޖިސްމާނީ ގޮތުން ބަލާއިރު ނުވަތަ ޤާނޫނީ ގޮތުން ބަލާއިރު
އަމިއްލައަށް ހުއްދަ ދެވެން ނެތް މީހެއްކަމުގައިވާ ޙާލު އޭނާގެ
ބެލެނިވެރިއެއްގެ ނުވަތަ ބައްޕަގެ ނުވަތަ މަންމަގެ ނުވަތަ އެފަދަ ރުހުމެއް
ދެވިދާނެ ބާރެއް ޤާނޫނީ ގޮތުން ލިބިގެންވާ ފަރާތެއްގެ ރުހުމާ އެކުގައި
ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
)iii)އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި ކަނޑައެޅިގެން ލިބިފައިވާ ރުހުމެއްނެތި
ކަމުގައިވުން؛
(ހހ) އެ ފަރުވާ ދޭންޖެހުނީ ކުއްލިނުރައްކަލުގެ ޙާލަތެއްގައި
ކަމުގައިވުން؛ އަދި
(ށށ) ހުއްދަދެވޭ ފަދަ މީހަކާ މަޝްވަރާކުރާނެ ފުރުސަތު ނެތުން؛ އަދި
(ނނ) އެކަމަކީ، އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ވިސްނައި އުޅޭ މީހަކު އޭނާގެ
މަޞްލަޙަތު ސަލާމަތްކުރުމަށް ހުއްދަކުރާނެކަމެއްކަމަށް ބެލެވުން ؛
ނުވަތަ
(ނ) އޭނާއަކީ މީހުން ބަ ންދުގައި ތިބޭއިރު ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ އޮތް މުވައްޒަފަކު ކަމުގައިވުމާއި:
އަދި؛
(1) އޭނާ ބޭނުންކުރި ބާރަކީ މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގެ ހުއްދަ އުސޫލުތަކާއި
ގަވާއިދުތައް ތަންފީޒުކުރުމަށްޓަކައި ބޭނުންކުރަންޖެހޭ ބާރަކަށްވުން؛ އަދި
(2) މީހަކު މަރުވެދާނެ ފަދަ ގޮތަކަށް ބާރުގެ ބޭނުންކުރާކަމަށް ވާނަމަ އެފަދަ ބާރެއްގެ
ބޭނުންކުރުމަކީ މި ބާބުގައި ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ކަމަކަށްވުން؛ ނުވަތަ
(ރ) އޭނާއަކީ މަތިންދާބޯޓެއްގެ، ނުވަތަ އިންޖީނުއެޅި އެއްގަމު އުޅަނދެއްގެ، ނުވަތަ ކަނޑުގެ
އުޅަނދެއްގެ، ނުވަތަ އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް މުދާ ނުވަތަ މީހުން އުފުލުމުގެ އެހެންވެސް
ވަސީލަތެއްގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަންޖެހޭ މީހަކަށްވުން؛ ނުވަތަ
އެފަދަ މީހެއްގެ އިރުޝާދުގެ މަތިން ޢަމަލުކުރާ މީހެއްކަމަށްވުން؛ އަދި
41

(1) ބާރުގެ ބޭނުންކުރަންޖެހެނީ އަންނަނިވި ކަންކަމަށް ހުރަސްއެޅޭ ފަދަ ކަންކަން
ހުއްޓުވުމަށް ކަމުގައިވުން:
)i)އެފަދަ ވަސީލަތެއް ހިންގުން ހުއްޓުވުމަށް ކުރެވޭ މަސައްކަތެއް ހުއްޓުވުމަށް
ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
)ii)ޤާނޫނީ ގޮތުން ހުއްދަ އަމުރެއް ތަ ންފީޒުކުރުމަށް ކަމުގައިވުން؛ އަދި
(2) މީހަކު މަރުވެދާނެ ފަދަ ގޮތަކަށް ބާރުގެ ބޭނުންކުރާކަމަށް ވާނަމަ، އެފަދަ ބާރެއްގެ
ބޭނުންކުރުމަކީ މި ބާބުގައި ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ކަމަކަށްވުން.
މާނަކުރުން (ބ))1("ޤާނޫނީ ބަލަދުވެރިޔާ" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ ޤާނޫނީ ގޮތުން ތަޞައްރަފެއް ނެތް
މީހެއްގެ ފަރާތުން އެކިއެކި ނިންމުންތައް ނިންމުމުގެ ޒިންމާ ހަވާލުވެގެންވާ
ފަރާތަކަށެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނު) އިން މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރު
އުވާލެވިފައިވާއިރު، ޤާނޫނުން އުވާލާ މާއްދާ ނުވަތަ އަކުރާ ގުޅިގެން ނަންބަރު ތަރުތީބުކުރަން ބުނާ މާއްދާ ހިމެނިފައިނުވާތީ، މި އިޞްލާޙާއި
ގުޅިގެން މި ޤާނޫނުގެ މާއްދާތަކާއި އަކުރުތަކުގެ ނަންބަރު ތަރުތީބުކުރެވިފައިނުވާނެ.
މާނަކުރުން (2) "ހުއްދަކޮށްފައިވާ ޞިއްޙީ މަސައްކަތްތެރިއެއް" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ ސަރުކާރުން
ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ނުވަތަ ޢާންމުކޮށް ޤަބޫލުކުރެވޭ މެޑިކަލް
އިދާރާއަކުން، އޭނާއަކީ ޑަކްޓަރީ ބޭސްކުރެވޭނެ ފެންވަރު ހުރި މީހެއްކަމަށް
ކަނޑައަޅައި، ހުއްދަ ދީފައިވާ މީހަކަށެވެ.
ނަފުސުގެ ދިފާޢު
ނަފުސުގެ ދިފާޢު 45. (ހ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކަށް އުނިކަން ނާންނާނެ ގޮތުގެމަތިން،
މީހަކު ބާރުގެ ބޭނުންކުރުން ހުއްދަވެގެންވަނީ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި އަންނަނިވި
ސަބަބުތަކަށްޓަކައެވެ:
(1) އަންނަނިވި ފަރާތްތަކާ ދެކޮޅަށް އެހެން މީހަކު ހުއްދަނޫން ގޮތެއްގައި ބާރުގެބޭނުން
ކުރާ ހިނދުގައި ނުވަތަ ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްފާނެ ކަމަށް ބެލެވޭ ހިނދުގައި
ބޭނުންކުރަންޖެހޭ ބާރަކަށްވުން؛
)i)ތިމާގެ އަމިއްލަ ނަފުސު؛ ނުވަތަ
)ii)އެހެން މީހެއްގެ ނަފުސު؛ އަދި
(2) ބޭނުންކުރާ ބާރަކީ ކުރިމަތިވާނެކަމަށް ބެލެވޭ ގެއްލުމާ އަޅައިބަލާއިރު ނިސްބަތުން
އިތުރަށް ބޭނުންކުރެވުނު ބާރަކަށް ނުވުން.
42

މީހަކު މަރުވެދާ ފަދަ (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހިންގޭ ޢަމަލެއްގައި ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމުގައި މީހަކު މަރުވެދާ
ނުވަތަ މީހަކަށް ޖިސްމާނީ ފަދަ ނުވަތަ މީހަކަށް ޖިސްމާނީ ބޮޑު އަނިޔާ ލިބިދާ ފަދަ ގޮތަކަށް ބާރުގެ ބޭނުންކުރުން
ބޮޑު އަނިޔާ ލިބިދާ ފަދަ ހުއްދަވެގެންވާނީ އެފަދަ ބާރެއްގެ ބޭނުންކުރަނީ މީހަކު މަރުވެދާނެކަމުގެ ނުރައްކާ ކުރިމަތިވާ
މިންވަރަށް ބާރުގެ ހިނދުގައި އެ ކަމުން ދިފާޢުވުމަށާއި، ބޮޑެތި ޖިސްމާނީ އަނިޔާ ފޯރުކޮށްފާނެ ކަމުގެ ނުރައްކާ
ބޭނުންކުރުން ކުރިމަތިވާ ހިނދުގައި އެ ކަމުން ދިފާޢުވުމަށާއި، ގަދަކަމުން ޒިނޭ ކޮށްފާނެކަމުގެ ނުރައްކާ
ކުރިމަތިވާ ހިނދުގައި އެ ކަމުން ދިފާޢުވުމަށެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
މީހަކު މަރުވެދާ ފަދަ (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހިންގޭ ޢަމަލެއްގައި ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމުގައި މީހަކު މަރުވެދާ
ނުވަތަ މީހަކަށް ޖިސްމާނީ ފަދަ ނުވަތަ މީހަކަށް ޖިސްމާނީ ބޮޑު އަނިޔާ ލިބިދާ ފަދަ ގޮތަކަށް ބާރުގެ ބޭނުންކުރުން
ބޮޑު އަނިޔާ ލިބިދާ ފަދަ ހުއްދަވެގެންވާނީ އެފަދަ ބާރެއްގެ ބޭނުންކުރަނީ މީހަކު މަރުވެދާނެކަމުގެ ނުރައްކާ ކުރިމަތިވާ
މިންވަރަށް ބާރުގެ ހިނދުގައި އެކަމުން ދިފާޢުވުމަށާއި، ބޮޑެތި ޖިސްމާނީ އަނިޔާ ފޯރުކޮށްފާނެ ކަމުގެ ނުރައްކާ
ބޭނުންކުރުން ކުރިމަތިވާ ހިނދުގައި އެކަމުން ދިފާޢުވުމަށާއި، ރޭޕްކޮށްފާނެކަމުގެ ނުރައްކާ ކުރިމަތިވާ
ހިނދުގައި އެކަމުން ދިފާޢުވުމަށެވެ.
މާނަކުރުން (ނ))1(އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި ބާރުގެބޭނުންކުރުން ހުއްދަވެގެނެއް ނުވެއެވެ:
)i)މި ޤާނޫނުގެ 2 ވަނަ ބައިގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށެއްގެ، މަ ޤްޞަދުގެ
ރުކުންތަކުގެ ތެރެއަށް، އެ ޢަމަލު ފެތުން؛ އަދި
)ii)މި ބާބުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ދިފާޢަކަށް އެ ޢަމަލު ނުފެތުން ؛
(2) ބޭނުންވާ މިންވަރަށްވުރެ އިތުރަށް ބާރުގެ ބޭނުންކުރެވިއްޖެކަމުގައި ބެލެވޭނީ
އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ވިސްނައި އުޅޭ މީހެއްގެ ވިސްނުމުގައި، އެއީ ހަމަހަމަވެގެންވާ
ގޮތެއްގައި ބޭނުންކުރެވުނު ބާރެއްކަމުގައި ނުބަލާ ހިނދުގައެވެ.
މުދަލުގެ ދިފާޢު
މުދަލުގެ ދިފާޢު 46. (ހ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކަށް އުނިކަމެއް ނާންނާނެ ގޮތުގެމަތިން،
މީހަކު ބާރުގެ ބޭނުންކުރުން ހުއްދަވެގެންވަނީ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި އަންނަނިވި
ސަބަބުތަކަށްޓަކައެވެ:
(1) ބާރުގެ ބޭނުންކުރަންޖެހެނީ އެހެން މީހަކު ބާރުގެ ބޭނުންކުރާ ހިނދެއްގައި ނުވަތަ
ކޮށްފާނެ ހިނދެއްގައި ނުވަތަ ތިމާގެ ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ މިލްކުގައިވާ
ސަރަޙައްދަކަށް ހުއްދައެއްނެތި ވަދެއްޖެ ހިނދެއްގައި، ނުވަތަ މުދަލަކަށް ގޯނާއެއް
ކުރާ ހިނދެއްގައި އަންނަނިވި ބާވަތުގެ މުދަލާ ގުޅިގެންނެވެ.
43

)i)ތިމާގެ އަމިއްލަ މުދާ؛ ނުވަތަ
)ii)އެހެން ފަރާތެއްގެ މުދާ؛ އަދި
(2) ބޭނުންކުރާ ބާރަކީ، ކުރިމަތިވާނެ ކަމަށް ބެލެވޭ ގެއްލުމާ އަޅައިބަލާއިރު، ނިސްބަތުން
އިތުރަށް ބޭނުންކުރެވުނު ބާރަކަށް ނުވުން.
މީހަކު މަރުވެދާ ފަދަ (ށ) ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމުގައި، މީހަކު މަރުވެދާ ފަދަ ގޮތަކަށް ނުވަތަ މީހަކަށް ޖިސްމާނީ ބޮޑު
ގޮތަކަށް ނުވަތަ މީހަކަށް އަނިޔާއެއް ލިބިދާ ފަދަ ގޮތަކަށް މީހެއްގެ މައްޗަށް ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމަކީ މުދާ
ޖިސްމާނީ ބޮޑެތި އަނިޔާ ސަލާމަތްކުރުމުގެ މަޤްޞަދުގައި އެކަނި ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ކަމެއް ނޫނެވެ.
ލިބިދާ ފަދަ ގޮތަކަށް
ބާރުގެ ބޭނުންކުރުން
މާނަކުރުން
މާނަކުރުން 47. (ހ) "ބަންދުގައި ތިބޭ މީހުން ބެލެހެއްޓުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލާ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ
މި ޤާނޫނުގެ 532 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި "މީހުން ބަންދުގައި ބައިތިއްބާ ތަނެއް ބަލަހައްޓާ
"
މުވައްޒަފު އަށް ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ށ) "ބާރުގެ ބޭނުން އިތުރަށް ކުރެވިއްޖެ ކަމުގައި ބެލުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ
45 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ނ) "ޤާބިލުކަން ނެތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(ރ) "ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ދިފާޢު" އަދި "ހުއްދަ ޙާލަތު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 40 ވަނަ
މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ބ) "ބާރުގެ ބޭނުންކުރަން ޖެހޭ ނުވަތަ ވަކި ގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރަން ޖެހޭ ޙާލަތްތައް" އަށް
ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ޅ) "ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 533 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ކ) "ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ ބޮޑެތި އަނިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ
(91) ވަނަ ނަންބަރު ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(އ) "ހުއްދަވެގެންނުވާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 45 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ)1(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
44

50 ވަނަ ބާބު
މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢު
50 ވަނަ މާއްދާ މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢާ ގުޅޭ ޢާންމު އުސޫލުތައް
51 ވަނަ މާއްދާ އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ނޫން ގޮތަކަށް ކުރެވޭ ޢަމަލު އަދި އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ނޫން ގޮތަކަށް ނުކޮށް
ދޫކޮށްލެވޭ ޢަމަލު
52 ވަނަ މާއްދާ ބުއްދިއަށް އުނިކަން ލިބިގެންވުން
53 ވަނަ މާއްދާ ތަޞައްރުފުނުފުދުން
54 ވަނަ މާއްދާ އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ނޫން ގޮތަކަށް މަސްތުވުން
55 ވަނަ މާއްދާ ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްފާނެކަމުގެ ނުފޫޒު
56 ވަނަ މާއްދާ ހަމަހެއަށް އުނިކަން އައުން
57 ވަނަ މާއްދާ އެނގިގެންނުވާ ކަންތައްތަކާއި ކުށްހީގެ މައްޗަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ކަންތައްތައް
58 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަ ދިފާޢެއް ލިބިގެންވާކަމަށް ކުށްހީއެއްގައި ޤަބޫލުކުރެވުން
59 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން
މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢާ ގުޅޭ ޢާންމު އު ސޫލު ތައް
މާނަކުރުން 50. (ހ) "މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢު" ނުވަތަ "މަޢާފު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ މި ބާބުގައި
ކަނޑައަޅާފައިވާ ކޮންމެ ދިފާޢަކަށެވެ.
މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢެއްގެ (ށ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެންގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހާހިނދަކު، މީހަކު ކުރާ ހުއްދަނޫން
ޙައްޤު އޮތް މީހެއްގެ ޢަމަލެއްގެ ސަބަބުން އޭނާއަށް މަޢާފު ލިބިދެވޭ ލިބިދިނުމަކީ، ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ
ޢަމަލު ހުއްޓުވުން ގޮތެއްގެމަތިން، އޭނާއަށް ނުދީ ހިފެހެއްޓިދާނެ ދިފާޢެކެވެ.
މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢު (ނ) މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢެއްގެ ފައިދާ ލިބުން ޙައްޤުވާ މީހާ ކުށުގެ ޢަމަލު ހިންގާއިރު އޭނާއަށް
އެހެން މީހަކާ ހަމައެކަނި އެހީތެރިވެދިން ކަމަށްޓަކައި، އެގޮތުން އެހީތެރިވެދިން މީހާއަކަށް އެ ދިފާޢުގެ
ހި އްސާނުކުރެވުން ފައިދާއެއް ނުލިބޭނެއެވެ.
މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢު (ރ) މި ބާބުގެ ދަށުން މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢެއް ބޭނުންކުރެވިދާނެ ފަދަ ޙާލަތެއް މީހަކު
ބޭނުންކުރެ ވިދާނެ ފަދަ އަމިއްލައަށް އުފަންކުރުވުމަކީ އޭނާ ކުރި ޢަމަލާ ގުޅިގެން އެ ދިފާޢުގެ ބޭނުން ނުހިފޭނެ
ޙާލަތްތައް ސަބަބެއް ނޫނެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެ ޢަމަލަށް، މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން އޭނާ ޒިންމާ
45

އުފަންކު ރުވުމަކީ އުފުލަން ޖެހިދާނެއެވެ.
އެ ދިފާޢު ނުލި ބޭނެ
ސަބަބަކަށް ނުވުން
މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢެއް (ބ))1(މި މާއްދާގެ (ރ) އެހެން އޮތް ނަމަވެސް، އޭނާގެ އަމިއްލަ ދިފާޢުގައި ނުވަތަ އެހެން
ބޭނުންކުރެވިދާ ފަދަ މީހެއްގެ ދިފާޢުގައި، މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢެއް ބޭނުންކުރެވިދާ ފަދަ ޙާލަތެއް،
ޙާލަތެއް ކުށުގެ ކުށެއްކުރުމަށްޓަކައި، ކުށުގެ ނިޔަތް އޮވެގެން އުފަންކޮށްފި ހިނދެއްގައި، އޭނާ
ނިޔަތެއް އޮވެގެން އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
އުފަންކުރުވުން
ދިފާޢު (2) މި މާއްދާގެ)ބ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން އުފުލަންޖެހޭ ޒިންމާއަކާ
ގުޅިގެން، ޢާންމު ކޮންމެ ދިފާޢެއްގެވެސް ބޭނުންކުރެވިދާނެއެވެ.
މަޢާފު ލި ބެނިވި ދިފާޢެއްގެ (ޅ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހާހިނދަކު، މީހެއްގެ ޢަމަލަކީ މަޢާފު
ފައިދާ އޮތް ކަމަށް ލިބެނިވި ދިފާޢުގެ ފައިދާ ލިބިދެވޭނެ ޢަމަލެއްކަމުގައި ކުށްހީއަކުން އޭނާއަށް ހީވުމަކީ ދިފާޢެއް
ހީކުރުމަކީ ދިފާޢެއް ނޫން ނޫނެވެ.
އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ނޫން ގޮތަކަށް ކުރެވޭ ޢަމަލު އަދި އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި
ނޫން ގޮތަކަށް ނުކޮށް ދޫކޮށްލެވޭ ޢަމަލު
އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި 51. މީހަކު ކުރި ކުށެއްގެ ޒިންމާ އެ މީހަކު އުފުލަންޖެހެނީ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައިކަމަށް ވާނަމަ،
ނޫން ގޮތަކަ ށް ކުރެވޭ އެ ކުށަކަށް އެ މީހަކަށް މަޢާފުލިބިގެންވެއެވެ:
ޢަމަލު އަދި އަމިއްލަ
އިޚް ތިޔާރުގައި
ނޫން ގޮ ތަކަށް ނުކޮށް
ދޫކޮށްލެވޭ ޢަމަލު
(ހ) އޭނާ ކުރި ޢަމަލަކީ، އެ ޢަމަލުކުރުމަށް އޭނާގެ އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ނުވަތަ އަމިއްލަ
ވިސްނުމުގައި ކަނޑައަޅައިގެން ކުރި ޢަމަލަކަށް ނުވުން؛ ނުވަތަ
(ށ) އޭނާ ނުކޮށް ދޫކޮށްލި ކަމަކީ، ސިކުނޑީގެ ގޮތުން ނުވަތަ މާއްދީ ގޮތުން އޭނާ ކުރުމަށް
ނުކުޅެދިގެންވާ ކަމަކަށްވުން، ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލި ޢަމަލު ކުރުމަކީ އޭނާހުރި ޙާލަތުގެ
ގޮތުން އޭނާގެ ކިބައިން އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި އުންމީދުކުރެވޭ ކަމެއްކަމުގައި ނުވުން.
ބުއްދިއަށް އުނިކަން ލިބިގެންވުން
ބުއްދިއަށް އުނިކަން 52. (ހ) ކުށްކުރިމީހާގެ ސިކުނޑިއަށް، ކުށްކުރި ހިނދުގައި ލިބިފައި ހުރި ގެއްލުމެއްގެ ސަބަބުން
ނުވަތަ ޖެހިފައި ހުރި ބައްޔެއްގެ ސަބަބުން، އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމަށް އެ ވަގުތު
46

ލިބިގެންވުން ނުކުޅެދިގެންވާ މީހާއަކީ އޭނާ ކުރި ކުށަކަށް މަޢާފުލިބިގެންވާ މީހެކެވެ:
(1) ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލުގެ ބާވަތާއި ނަތީޖާ އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި
ވިސްނައިގަތުމަށް ނުކުޅެދިގެންވުން ؛ ނުވަތަ
(2) ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލުގެ ނުރަނގަޅުކަން ވިސްނައިގަތުމަށް
ނުކުޅެދިގެންވުން؛ ނުވަތަ
(3) ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި އޭނާ ހިންގި ޢަމަލު ހުއްޓުމަށްޓަކައި ބާރެއް ހިންގުމަށް
ނުކުޅެދިގެންވުން.
އިޖްތިމާޢީ މިންގަނޑުތަކާ (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނު މަށްޓަކައި، ސިކުނޑިއަށް ޖެހިފައިވާ ބައްޔެއް ނުވަތަ
ދެކޮޅު ޝަޚްޞުތައް ނުކުޅެދުމެއްކަމުގައި ބެލެވޭ ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި، ހަމައެކަނި ތަކުރާރުކޮށް ކުށްކުރާ
އެކަ ހެރި ކު ރެވިގެންވުން ކުށްވެރިންނާއި، ޢާންމު އިޖްތިމާޢީ މިންގަނޑުތަކާ ދެކޮޅު ޢަމަލުތައް ހިންގާ މީހުންކަމުގައި
ބެލެވޭ މީހުންގެ ކިބައިން އެކަނި ހާމަވާ ސިކުނޑީގެ ޙާލަތްތަކެއް ހިމެނިގެނެއްނުވެއެވެ.
ކުށުން ބަރީއަކޮށް (ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކުށުން ބަރީއަކުރެވި ދޫކުރެވޭ މީހަކީ ނަފުސާނީ ބަލިތަކުގެ މަރުކަޒެއްގައި
ދޫކުރެވޭ މީހުންގެ ނުވަތަ ސިކުނޑީގެ ފަރުވާދޭ މަރުކަޒެއްގައި، ބަހައްޓަންޖެހޭ މީހެއްކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި
ޞިއްޙީ ޙާލަތު ޞިއްޙީ ގޮތުން ބަލަންޖެހޭ ބެލުންތައް ބެލުމަށްޓަކައި، ހުށަހަޅަންޖެހޭނެ މީހެކެވެ. އެފަދަ
ކަށަވަރުކުރުން ތަނަކަށް ހުށަހަޅައި، ޞިއްޙީ ގޮތުން ބަލަންޖެހޭ ބެލުމަށްޓަކައި 60 ދުވަހަށްވުރެ
ދިގުމުއްދަތެއް ހޭދަވެގެންނުވާނެއެވެ. އެ މުއްދަތު ވާންވާނީ ޞިއްޙީ ގޮތުން ބަލަންޖެހޭ
ބެލުންތައް ބެލުމަށް ހޭދަވާ ވަގުތާއި 60 ދުވަހާ މި ދެ މުއްދަތުގެ ތެރެއިން، ކުރު
މުއްދަތަކަށެވެ.
ތަޞައްރުފުނުފުދުން
ތަޞަ އްރު ފުނުފުދުމުން 53. (ހ) ކުށްކުރި މީހާއަކީ، ކުށްކުރި ހިނދުގައި އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ޙާލަތެއްގައި ހުރި
މަޢާފުލިބިގެންވުން މީހެއްކަމުގައި ވާނަމަ، އޭނާގެ ކުށަކީ މަޢާފުލިބިގެންވާ ކުށެކެވެ:
(1) ބޮޑުމީހަކަށް ލިބިގެންވާ ތަޞައްރުފުފުދުމުގެ ޤާބިލުކަން ލިބިފައިވާ މީހަކަށް ނުވުމާއި،
އަދި
(2) އެ ޤާބިލުކަން ނެތުމުގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން އަންނަނިވި ކަ ންކަން ކުރުމަށް އޭނާ
ނުކުޅެދިގެންވުން:
)i)ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލުގެ ބާވަތާއި ނަތީޖާ އެކަށީގެންވާ
ގޮތުގައި ވިސްނައިގަތުމަށް ނުކުޅެދިގެންވުން؛ ނުވަތަ
)ii)ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލުގެ ނުރަނގަޅުކަން ވިސްނައިގަތުމަށް
ނުކުޅެދިގެންވުން؛ ނުވަތަ
47

)iii)ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި އޭނާ ހިންގި ޢަމަލު ހުއްޓުމަށްޓަކައި، ބާރެއް
ހިންގުމަށް ނުކުޅެދިގެންވުން.
ތަޞައްރުފުނުފުދޭކަމަށް (ށ))1(ކުށްކުރި ހިނދު، 15 އަހަރު ފުރިހަމަވެފައިނުވާ ކުއްޖަކީ، މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢުގެ
ބެލު ން ފުރިހަމަ ފައިދާ ލިބިގެންވާ ކުއްޖެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.
(2) މި ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުގެ ދަށުން، އެހެން
ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހާހިނދަކު، ކުށްކުރިއިރު 18 އަހަރު ފުރިހަމަނުވާ ކުއްޖަކީ،
މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢުގެ ފައިދާ ލިބިގެންވާ ކުއްޖެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.
(3) ކުށް ކުރި މީހާ އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުކުރާހާ ހިނދަކު، ކުށްކުރި ހިނދުގައި
18 އަހަރު ފުރިހަމަވެފައިވާ މީހަކުނަމަ، އެމީހަކު ބެލެވޭނީ ބޮޑު މީހަކާ އެއްފަދައިން
ތަޞައްރުފު ފުދިފައިވާ މީހެއް ކަމުގައެވެ.
އިސްތިސްނާ (ނ) ކުށްކުރި ހިނދުގައި 18 އަހަރު ފުރިހަމަނުވާ ކުދިންގެ ތެރެއިން، މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި
(ށ) ގެ ދަށުން މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢުގެ ފައިދާ ލިބިގެންވާ ކުދިން، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި
ހައްދު ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށްތަކަށް ކުށުގެ ޒިންމާ ނަގަންވާނެއެވެ. އަދި މިފަދަ ކުށްތަކަށް
އެކުއްޖެއްގެ މައްޗަށް މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތަށް އަދަބު ކަނޑައަޅަންވާނީ އެކުއްޖެއްގެ ޢުމުރުން
18 އަހަރު ފުރިހަމަވުމަށްފަހުގައެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަން ބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
އިސްތިސްނާ (ނ) ކުށްކުރި ހިނދުގައި 18 (އަށާރަ) އަހަރު ފުރިހަމަނުވާ ކުދިންގެ ތެރެއިން، މި މާއްދާގެ (ހ)
އާއި (ށ) ގެ ދަށުން މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢުގެ ފައިދާ ލިބިގެންވާ ކުދިން، އިސްލާމީ
ޝަރީޢަތުގައި ޙައްދު ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށްތަކާއި ޖިނާޔަތުގެ އަނިޔާވެރި ކުށްތަކުގެ ކުށުގެ
ޒިންމާ ނަގަންވާނެއެވެ. މިފަދަ ކުށަކަށް އެކުއްޖަކަށް މަރުގެ އަދަބު ދޭންޖެހޭފަދަ ޙާލަތެއް
މެދުވެރިވެއްޖެނަމަ، އެ ކުށުގެ އަދަބު ތަންފީޒުކުރަންވާނީ، އެކުއްޖާގެ ޢުމުރުން 18 (އަށާރަ)
އަހަރު ފުރިހަމަވުމަށްފަހުއެވެ.
ކުޑަކު ދިންގެ މައްސަލަތައް (ރ) ކުށްކުރި ހިނދުގައި 18 އަހަރު ފުރިހަމަނުވާ ކުޑަކުދިންގެ ތެރެއިން، މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި
ކުޑަކުދިންނަށް (ށ) ގެ ދަށުން މަޢާފު ލިބެ ނިވި ދިފާޢުގެ ފައިދާ ލިބިގެންވާ ކުއްޖެއްގެ މައްސަލައިގެ އެހެން
ޚާއްޞަކުރެވިފައިވާ ހުރިހާ ޝަރުޢީ މަރުޙަލާތައް ކުރިއަށް ގެންދަންވާނީ ޖިނާއީ ޢަދުލުގެ ޢާންމު ނިޒާމުން ބޭރުން
ޖިނާއީ ޢަދުލުގެ ކުޑަކުދިންގެ މައްސަލަތައް ބަލާ ޚާއްޞަ ނިޒާމެއްގެ ދަށުންނެވެ.
ނިޒާމެއްގެ ތެރެއިން
ހިންގުން
48

އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ނޫން ގޮ ތަކަށް މަސް ތުވުން
އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި 54. (ހ) އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ނޫން ގޮތަކަށް މަސްތުވެފައި ހުރުމުގެ ސަބަބުން އަންނަނިވި ކަންކަން
ނޫން ގޮތަ ކަށް މަސްތުވުން ކުރުމަށް ކުށްކުރި ހިނދުގައި ނުކުޅެދިގެންވާ މީހާއަކީ އޭނާ ކުރި ކުށަށް މަޢާފުލިބިގެންވާ
މީހެކެވެ:
(1) ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލުގެ ބާވަތާއި ނަތީޖާ އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި
ވިސްނައިގަތުމަށް ނުކުޅެދިގެންވުން ؛ ނުވަތަ
(2) ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލުގެ ނުރަނގަޅުކަން ވިސްނައިގަތުމަށް
ނުކުޅެދިގެންވުން؛ ނުވަތަ
(3) ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި އޭނާ ހިންގި ޢަމަލު ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި ބާރެއް ހިންގުމަށް
ނުކުޅެދިގެންވުން.
އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި (ށ) އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ނޫންގޮތަކަށް މަސްތުވުންކަމުގައި ބަލާނީ އަ ންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައެވެ:
ނޫން ގޮތަކަށް މަސްތުވުން
(1) އެކަން ކުރިމަތިވީ އޭނާއަށް އެނގުމަކާނުލައި، އޭނާގެ ހަށިގަނޑުގެ ތެރެއަށް
ވާޞިލުކުރި އެއްޗެއްގެ ސަބަބުން ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
(2) މަސްތުކުރުވި އެއްޗެއްގެ ނިސްބަތަށް ބަލާއިރު، އެއިން އެ ކުރުވި މަސްތަކީ އެއިން
ޢާންމު ގޮތެއްގައި ކުރުވާނެ މަސްތުގެ މިންވަރަށް ވުރެ ބޮޑަށް ވީ މަސްތެއްކަމުގައި
ވުމާއި، އޭނާގެ ހަށިގަނޑުގެ ކަންކަން ހުންނަ ގޮތުން އެކަން އެގޮތަށް ވެދާނެކަން
އޭނާއަށް ނޭނގި އޮތުމާއި، އަދި އެކަން އޭނާ ދެނެގަންނާނެ އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްވެސް
ނެތުން.
ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްފާނެކަ މުގެ ނުފޫޒު
ބާރުގެ 55. (ހ) ކުށްކުރި ވަގުތު އެ ކުށް ކުރީ އަންނަނިވި ޙާލަތް ތަކުގައިކަމުގައި ވާނަމަ، އެ ކުށްކުރި މީހާ
ބޭނުންކޮށްފާނެކަމުގެ ކުރި ކުށަށް އޭނާ އަށް މަޢާފުލިބިގެންވެއެވެ:
ނުފޫޒު
(1) ކުށުގެ ޢަމަލު ކުރުމަށް އޭނާއަށް މަޖުބޫރުކުރެވިގެންވުން؛
(2) އެގޮތުން މަޖުބޫރުކުރުވީ، ކުށުގެ ޢަމަލު ކުރުމަށް ދެކޮޅުހަދައިފިނަމަ، އޭނާއަށް
ގެއްލުމެއް ކުރިމަތިވެދާނޭކަމުގެ ބިރު ދައްކުވައިގެންކަމުގައި ވުމާއި، އެކަށީގެންވާ
ހަރުދަނާކަމާއެކު ވިސްނާ އެހެން މީހަކަށް އެ ޙާލަތުގައި، އެ ގެއްލުމުގެ ބިރު
ކުރިމަތިވީނަމަ، އޭނާވެސް އެ ކުށުގެ ޢަމަލު ކުރާނެ ކަމުގައިވުން.
49

މި ދި ފާޢު ބޭ ނުންކުރެވޭ (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރެވިގެންވާ ދިފާޢަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 110 ވަނަ މާއްދާގައި
ޙުދޫދު ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ ދަޢުވާ އުފުލިގެންވާ ހިނދު ބޭނުންކުރެވޭނެ ދިފާޢެއް ނޫނެވެ.
ހަމަހެއަށް އުނި ކަން އައުން
ހަމަހެއަށް އުނިކަން 56. (ހ) ކުށްކުރި މީހާ، ކުށްކުރި ހިނދުގައި ހުރީ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން
އައުން ޙާލަތެއްގައިކަމުގައި ވާނަމަ، އޭނާ އެ ކުރި ކުށަށް މަޢާފުލިބިގެންވެއެވެ:
(1) ބައްޔެއްގެ ސަބަބުން މަޢާފުލިބެނިވި ދިފާޢެއް އެމީހަކަށް ލިބޭކަމަށް، މަޢާފު ލިބެނިވި
ދިފާޢުތައް ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިބާ ބުގެ އެހެން މާއްދާއެއްގެ ދަށުން ކަނޑައެޅިގެން
ބަޔާންކޮށްފައި ނެތް ނުވަތަ ކަނޑައެޅިގެން ދޫކޮށްލައިފައިވެސް ނެތް ޙާލަތަކާ ގުޅޭ
ގޮތުން، ޓެސްޓުތައް ހަދައިގެން ކަށަވަރުކުރެވެން އޮތް ބައްޔެއް ނުވަތަ އުނިކަމެއް
އެމީހެއްގައި ހުރުންކަމަށްވުން؛ އަދި
(2) އެ އުނިކަން ނުވަތަ ބަލި އެހެން ހުރުމުގެ ސަބަބުން އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމަށް
އޭނާ ނުކުޅެދިގެންވުން؛
)i)ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލުގެ ބާވަތާއި ނަތީޖާ އެކަށީގެންވާ
ގޮތުގައި ވިސްނައިގަތުމަށް ނުކުޅެދިގެންވުން؛ ނުވަތަ
)ii)ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލުގެ ނުރަނގަޅުކަން ވިސްނައިގަތުމަށް
ނުކުޅެދިގެންވުން؛ ނުވަތަ
)iii)ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި އޭނާ ހިންގި ޢަމަލު ހުއްޓުމަށްޓަކައި ބާރެއް
ހިންގުމަށް ނުކުޅެދިގެންވުން.
އިޖްތިމާޢީ މިންގަ ނޑުތަކާ (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ކަށަވަރުކުރެވިދާނެ ބައްޔެއް ނުވަތަ ނުކުޅެދުމެއްކަމުގައި
ދެކޮ ޅު ޝަޚްޞުތައް ބެލެވޭ ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި، ހަމައެކަނި ތަކުރާރުކޮށް ކުށްކުރާ ކުށްވެރިންނާއި، ޢާންމު
އެކަހެރި ކުރެ ވިގެން ވުން އިޖްތިމާޢީ މިންގަނޑުތަކާ ދެކޮޅު ޢަމަލުތައް ހިންގާ މީހުންކަމުގައި ބެލެވޭ މީހުންގެ ކިބައިން
ފެންނަ ސިކުނޑީގެ ޙާލަތުތައް ހިމެނިގެނެއްނުވެއެވެ.
އެނގިގެންނުވާ ކަންތައްތަކާއި ކުށްހީގެ މައްޗަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ކަންތައްތައް
ލިބެންނެތް ޤާނޫނެއްގެ 57. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި ކުރެވޭ ކުށަށް، އެ ކުށްކުރި މީހާއަށް މަޢާފުލިބިގެންވެއެވެ:
ސަބަބުން ކަމެއް
އެނގިގެންނުވުން
(1) ކުށްކަމުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލު ހިންގުމުގެ ކުރިން އެ ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނު
އޭނާއަށް އެނގިފައި ނެތުމާއި، އަދި އެ ޤާނޫނަކީ ޝާއިޢުކުރެވިފައިވާ ޤާނޫނަކަށް
ނުވުން ނުވަތަ އޭނާއަށް އެ ލިބޭނެ ނުވަތަ ފެންނާނެ ގޮތެއް އެކަ ށީގެންވާ ގޮތެއްގައި
50

ހަމަޖެއްސިފައިވާ ޤާނޫނަކަށް ނުވުން.
(2) އަދި، މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ 1 ގައިވާ ކަންކަމުގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން، އެ ކުށް
ކުރި ވަގުތުގައި އޭނާގެ އެ ޢަމަލަކީ ޤާނޫނުގައި މަނާވެގެންވާ ޢަމަލެއްކަން އޭނާއަށް
އެނގިފައިނުވުން.
ޤާނޫނު އޮތް ގޮތް ނޫ ން (ށ) ކުށް ކުރިމީހާ، އެ ކުށް ކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ޙާލަތުގައިކަމަށް ވާނަމަ، އޭނާއަށް
ގޮތަ ކަށް ރަސްމީ ގޮތުން މަޢާފުލިބިގެންވެއެވެ:
ހާމަކުރެވޭ ބަޔާނެއްގެ
މައްޗަ ށް ބުރަވުން
(1) އޭނާ ކުރި ޢަމަލު އޭނާ ކުރީ ޤާނޫނުގައި ކަމެއްއޮތް ގޮތަށްކަމުގައި އަންނަނިވި
ވަސީލަތްތަކުން ވަސީލަތެއްގައި، ރަސްމީ ގޮތުން ހާމަކޮށްފައިވާ ބަޔާނެއްގެ މައްޗަށް
އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ބުރަވެހުރެ ކަމުގައި ވުމާއި، އެ ޢަމަލު ކުރުމުގެ ފަހުގެ
ތާރީޚެއްގައި، އެ ބަޔާނުގައި ހާމަކޮށްފައިވާ ހާމަކުރުމަކީ، ރަނގަޅުނޫން ނުވަތަ ކުށް
ހާމަކުރުމެއްކަމުގައި ކަނޑައެޅިގެންދިއުން:
)i)ޤާނޫނަކުން؛
)ii)ޝަރުޢީ ނިންމުމަކުން، ނުވަތަ ޝަރުޢީ ލަފައަކުން، ނުވަތަ ޝަރުޢީ
ނިޔާއަކުން، ނުވަތަ ޝަރުޢީ އުސޫލަކުން؛
)iii)އިދާރީ އަމުރަކުން، ނުވަތަ ދެވިފައިވާ ހުއްދައަކުން؛ ނުވަތަ
)iv)ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާ ނޫނު ތަރުޖަމާކުރުމާއި، ހިންގުމާއި،
ތަންފީޒުކުރުމުގެ ބާރު ޤާނޫނީ ހައިސިއްޔަތުން ލިބިގެންވާ ދައުލަތުގެ
މުވައްޒަފެއްގެ ރަސްމީ ތަރުޖަމާއަކުން؛ އަދި
(2) އެކަމުގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން، އެ ކުށްކުރި ވަގުތުގައި އޭނާ އެ ކުރި ޢަމަލަކީ
ޤާނޫނުގައި މަނާވެގެންވާ ޢަމަލެއްކަން އޭނާއަށް އެނގިފައިނުވުން.
އެކަށީގެންވާ (ނ) ކުށުގެ ޢަމަލުކަމުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލު ހިންގި ވަގުތު އޭނާ އެ ޢަމަލު ކުރީ އަންނަނިވި
ފަރުވާތެރިކަމާއެކު ޙާލަތްތަކުގައިކަމަށް ވާނަމަ އޭނާ އެ ކުރި ކުށަށް އޭނާއަށް މަޢާފުލިބިގެންވެއެވެ.
ޢަމަލުކުރިކަމުގައި
ވީނަމަވެސް ޤާނޫނު އޮތް
ގޮތާ މެދު ކުށްހީއެއް
ކުރެވުން
(1) އޭނާއަކީ:
)i)އޭނާގެ ޢަމަލުގެ މައްޗަށް އެ ކުށުގެ ދާއިރާ ހިނގާނެ މިންވަރު ދެނެގަތުމަށް
އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި އެޅެން ހުރި ހުރިހާ ފިޔަވަޅެއް އެޅި މީހަކު ކަމުގައި
ވުމާއި؛ އަދި
51

)ii)އޭނާގެ ޢަމަލަކީ ކުށެއް ނޫންކަމަށް އިޚްލާޞްތެރިކަމާއެކު ތެދުނިޔަތުގައި
އޭނާ ޤަބޫލުކުރުމާއި، އަދި އެކަން ޤަބޫލުކުރި ޙާލަތަކީ ޤާނޫނަށް
ފުރިހަމައަށް ތަބާވާ، ބުއްދިވެރި އެހެން ކޮންމެ މީހަކުވެސް، އެ ޙާލަތުގައި
ޤަބޫލުކުރާނެ ގޮތްކަމަށް ބެލެވުން ؛ އަދި
(2) އެކަމުގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން އެ ކުށް އޭނާ ކުރިއިރު އެއީ ޤާނޫނުގައި މަނާވެގެންވާ
ޢަމަލެއްކަމުގައި އޭނާއަށް އެނގިފައިނުވުން.
ހެކީގެ މިންގަނޑު (ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ލިބިދޭ ދިފާޢު ލިބިގެންވާކަން ސާބިތުކޮށްދޭންޖެހޭނީ ދަޢުވާ
ރައްދުވާ ފަރާތުންނެވެ. އަދި އެގޮތަށް އޭނާ ސާބިތުކޮށްދޭން ޖެހޭނީ ސާފު އަދި
ޤަބޫލުކުރެވޭފަދަ ހެކީގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްގެންނެވެ.
ހުއްދަ ދިފާޢެއް ލިބިގެންވާކަމަށް ކުށްހީއެއްގައި ޤަބޫލުކުރެވުން
ހުއްދަ ދިފާޢެއް 58. ކުށްކުރި މީހާ އެ ކުށް ކުރީ އަންނަނިވި ޙާލަތުގައި ކަމަށް ވާނަމަ، އެ ކުރި ކުށަށް އޭނާއަށް
ލިބިގެންވާކަމަށް މަޢާފުލިބިގެންވެއެވެ:
ކުށްހީއެއްގައި
ޤަބޫލުކުރެވުން
(ހ) މި ޤާނޫނުގެ 40 ވަނަ މާއްދާގައި ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ދިފާޢުތަކުގެ ތެރެއިން ދިފާޢަކަށް އޭނާ
ޢަމަލުކުރި ޙާލަތު، ފެތޭކަމުގައި އޭނާއަށް ޤަބޫލުކުރެވިގެންވުމާއި ؛ އަދި
(ށ) އޭނާ ކުށްހީގެ ގޮތުގައި ހީކުރި ހީކުރުމަކީ:
(1) އޭނާގެ އިހްމާލެއް ނެތް ކަމެއްކަމަށް ވުމާއި؛ ނުވަތަ
(2) އޭނާ ކުށްހީގެ ގޮތުގައި ހީކުރި ހީކުރުމަކީ އެ ކުށާ ގުޅިގެން ބޭނުންވާ ކުށުގެ
ނިޔަތުގެ މިންގަނޑުން ބަލާއިރު:
)i)އޭނާގެ މައްޗަށް އުފުލިގެންވާ ކުށުގެ ނަތީޖާގެ ރުކުނުގެ މިންގަނޑުން ކުށުގެ
ނިޔަތް ކުޑަ ޢަމަލެއްކަމުގައި ވުމާއި؛ ނުވަތަ
)ii)ނަތީޖާގެ ރުކުނެއް އޭގައި ނުވާކަމަށް ވާނަމަ، ޙާލަތުގެ ރުކުނަށް
ބަލާއިރުވެސް ނިސްބަތުން ކުޑަ ޢަމަލަކަށްވުން.
މާނަކުރުން
މާނަކުރުން 59. (ހ) "މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢު" އަދި "މަޢާފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާ ނޫނުގެ 50 ވަނަ މާއްދާގެ
(ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
52

(ށ) "މަސްތުވުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(ނ) "ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 533 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
60 ވަނަ ބާބު
ދަޢުވާ ކުރުމަށް ހުރަ ހަކަށް ވެދާނެ ދިފާޢު
60 ވަނަ މާއްދާ ދަޢުވާ ކުރުމަށް ހުރަހަކަށް ވެދާނެ ދިފާޢާ ގުޅޭ ޢާންމު އުސޫލުތައް
61 ވަނަ މާއްދާ ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދަޢުވާ ނުއުފުލައިފިނަމަ ފަހުން ދަޢުވާ ނުކުރެވުން
62 ވަނަ މާއްދާ ކުށްވެރިވާކަން ނުވަތަ ކުށްވެރިނުވާކަން ބަޔާންކުރުމަށާއި، ދަޢުވާ ބަލައިގަތުމަށާއި ކުރެވޭ ޙުކުމް ބަލައިގަތުމަށް
ނުކުޅެދިގެންވުން
63 ވަނަ މާއްދާ ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމްތިޔާޒު
64 ވަނަ މާއްދާ ކުރިން ކުށަކަށް ކޮށްފައިވާ ދަޢުވާ އެ ކުށަށް ފަހުން ކުރާ ދަޢުވާގެ ހުރަހަކަށްވުން
65 ވަނަ މާއްދާ ކުރިން އެހެން ކުށަކަށް ކޮށްފައިވާ ދަޢުވާ އަލުން ކުރާ ދަޢުވާގެ ހުރަހަކަށްވުން
66 ވަނަ މާއްދާ ކުރިން ކުރެވުނު ދަޢުވާ ކުރެވިފައިވަނީ، އެކަމުގެ ބާރުނެތް ކޯޓެއްގައި ކަމަށްވުން، ނުވަތަ މަކަރުވެރި ގޮތުގައި
ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ބޭނުންވެގެން ކަމުގައިވުން، ނުވަތަ އެ ދަޢުވާގައި ކުށް ސާބިތުކުރި ކުރުން
ބާޠިލުކަމުގައި ފަހުން ކަނޑައަޅާފައިވާނަމަ، ފަހުން ކުރާ ދަޢުވާއަށް ހުރަހަކަށް ނުވުން.
67 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން
ދަޢުވާކުރުމަށް ހު ރަހަކަށް ވެދާނެ ދި ފާޢާ ގުޅޭ ޢާންމު އުސޫލުތަ އް
މާނަ ކު ރުން 60. (ހ) "ދަޢުވާކުރުމަށް ހުރަހަކަށް ވެދާނެ ދިފާޢު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދަޢުވާ އުފުލުމަށް
ދިފާޢަކަށް ނުވަތަ ހުރަހަކަށް ވެދާނެ ކަންކަމަށާއި، ދަޢުވާ އުފުލުމަށާއި، ދަޢުވާ
ބަލައިގަތުމަށާއި، ދަޢުވާ ހިންގުމަށާއި، އަދި ޙުކުމް ކަނޑައެޅުމަށް ހުރަހަކަށް ވެދާނެކަމަށް މި
ބާބުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ދިފާޢަށެވެ.
ދަ ޢުވާކުރުމަށް ހުރަހަކަށް (ށ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހާހިނދަކު، މީހަކު ކުރާ ހުއްދަނޫން
ވެދާނެ ދިފާޢު ނުދީ ޢަމަލެއްގެ ސަބަބުން އޭނާއަށް ލިބިދެވޭ ދަޢުވާކުރުމަށް ހުރަހަކަ ށް ވެދާނެ ދިފާޢަކީ ޤާނޫނު
53

ހިފެހެއްޓުން ހުއްދަކުރާ ގޮތެއްގެ މަތިން، އޭނާއަށް ނުދީ ހިފެހެއްޓިދާނެ ދިފާޢެކެވެ.
ދަޢުވާކުރުމަށް ހުރަހަކަށް (ނ) ދަޢުވާކުރުމުގައި ހުރަހަކަށް ވެދާނެ ދިފާޢެއްގެ ފައިދާ ލިބުން ޙައްޤުވާ މީހާ ކުށުގެ ޢަމަލު
ވެދާނެ ދިފާޢު ހިންގާއިރު އޭނާއަށް ހަމައެކަނި އެހީތެރިވެދިން ކަމަށްޓަކައި، އެގޮތުން އެހީތެރިވެދިން
ހިއްސާނުކުރެވުން މީހާއަކަށް އެ ދިފާޢުގެ ފައިދާއެއް ނުލިބޭނެއެވެ.
ދަޢުވާކުރުމަށް ހުރަހަކަށް (ރ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހާހިނދަކު، މީހެއްގެ ޢަމަލަކީ
ވެދާނެ ދިފާޢެއް އޮތް ދަޢުވާކުރުމަށް ހުރަހަކަށް ވެދާނެ ދިފާޢެއް ކަމުގައި ކުށްހީއަކުން އޭނާއަށް ހީވުމަކީ ދިފާޢެއް
ކަމަށް ކުށްހީއެއްގައި ނޫނެވެ.
ޤަބޫލުކު ރެވުމަކީ ދިފާޢެއް
ނޫނެވެ.
ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދަޢުވާ ނުއު ފުލައިފިނަމަ ފަހުން ދަޢުވާ ނުކުރެވުން
މުއްދަތު ކަ ނޑައެޅުން 61. (ހ) އަންނަނިވި މުއްދަތުތަކުގައި ނުއުފުލޭ ދަޢުވާއަކީ އެ މުއްދަތު ފަހަނައަޅާ ދިޔުމުން،
އުފުލިގެންވާނެ ދަޢުވާއެއް ނޫނެވެ:
(1) ޖިނާޔަތުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކުށްކުށުގައި، އެ ކުށް ކުރި ވަގުތުން ފެށިގެން
8 އަހަރުދުވަސް؛ ނުވަތަ
(2) ޖުނަޙުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކުށްކުށުގައި، އެ ކުށް ކުރި ވަގުތުން ފެށިގެން
3 އަހަރުދުވަސް؛
ޙައްދުގެ ކުށްކުށަށް (3) ކީރިތި ޤުރުއާނުގައި ޙައްދު ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށްތައް، މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ 1 އަދި
އިސްތިސްނާ ޙާލަތެއް 2 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުން އިސްތިސްނާވެގެންވެއެވެ.
އައުން
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
ޖިނާއީ ބޮޑެތި ކުށްކުށަށް (3) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރު އެހެން
އިސްތިސްނާ ޙާލަތެ އް އޮތްނަމަވެސް، ޖިނާޔަތުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށްތަކާއި، ޖިނާޔަތުގެ 2 ވަނަ
އައުން ދަރަޖައިގެ ކުށްތަކާއި، މި ޤާނޫނުގެ 112 ވަނަ މާއްދާއާއި
120 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުގެ (i(އާއި، 130 ވަނަ
މާއްދާއާއި، 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރު އަދި
(2) ވަނަ ނަންބަރާއި، 140 ވަނަ މާއްދާގެ)ނ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު އަދި
(2) ވަނަ ނަންބަރާއި، 141 ވަނަ މާއްދާގެ)ނ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި،
210 ވަނަ މާއްދާއިން 216 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްތަކުގައި ހިމެނޭ
54

ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށްތަކާއި، 220 ވަނަ މާއްދާގައި އޮތް ކުށުގެ
ތެރެއިން، ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖަކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްތަކާއި، 510 ވަނަ
ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްތަކާއި، 611 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ކުށާއި، 620 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރާއި، 621 ވަނަ މާއްދާގެ
(ށ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށާއި، 710 ވަނަ މާއްދާގެ
(ށ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރާއި، 721 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްތައް،
މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުން އިސްތިސްނާވެގެންވެއެވެ.
ދަޢުވާކުރުމަށް އޮތް (ށ) ދަޢުވާ ކުރުމަށްއޮތް މުއްދަތު ގުނަން ފަށާނީ ކުށްކުރާ ދުވަހުގެ ފަހު ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.
މުއްދަތު ހިނގަން ފެ ށުން ކުށެއް ކުރެވުނުކަމަށް ބަލާނީ އަންނަނިވި ޙާލަތުން ކުރެ ޙާލަތެއްގައެވެ:
(1) ކުށުގެ ރުކުންތަކުގެ ތެރެއިން ހުރިހާ ރުކުނެއް ފުރިހަމަވެގެންދިއުން؛ ނުވަތަ
(2) ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ކުރަމުން ދިޔަ ކުށުގެ ޢަމަލު ނުވަތަ ދަޢުވާ ރައްދުވާ
ފަރާތުން އެހީތެރިވެދެމުން ދިޔަ ކުށުގެ ޢަމަލު ހުއްޓުމަކަށް ގެނެވޭ ވަގުތުން
ފެށިގެން.
ދަޢުވާކުރުމަށް އޮތް (ނ) ކުށެއްގެ ދަޢުވާ ދައުލަތުން އުފުލުމާއެކު، އެ ކުށަކާ ގުޅިގެން، ދަޢުވާކުރުމަށް އޮތް މުއްދަތު
މުއް ދަތު ހިނގު ން ގުނުން ހުއްޓުމަކަށް އަންނާނެއެވެ.
ހުއްޓުމަ ކަށް އައު ން
(ރ) ކުށެއްގެ ދަޢުވާ ފެށިއްޖެކަމުގައި ބަލާނީ އެ ކުށުގެ ދަޢުވާގެ ޞީޣާގެ ލިޔުން ޝަރީޢަތަށް
ހުށަހެޅޭ ތާރީޚުގައެވެ.
ކުށްވެރިވާކަން ނުވަތަ ކުށްވެރިނުވާކަން ބަޔާންކުރުމަށާއި، ދަޢުވާ ބަލައިގަތުމަށާއި
ކުރެވޭ ޙުކުމް ބަލައިގަތުމަށް ނުކުޅެދިގެންވުން
ކުށްވެރިވާކަން ނުވަތަ 62. (ހ) ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާގެ ސިކުނޑީގެ ޙާލަތާ ގުޅޭ ގޮތުން ނުވަތަ ޖިސްމާނީ ޙާލަތާ ގުޅޭ
ކުށްވެރިނުވާކަން ގޮތުން، އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމަށް އޭނާ ނުކުޅެދިގެންވާނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް ކުރެވޭ
ބަޔާންކުރުމަށާއި، ދަޢުވާ ދަޢުވާގައި އޭނާ ކުށްވެރިވާ ކަމުގައި ނުވަތަ ކުށްވެރިނުވާކަމުގައި ބަޔާންކުރުމަށާއި، އެ ދަޢުވާ
ބަ ލައިގަތުމަށާއި ބަލައިގަތުމަށް އޭނާއަށް އަންގައިގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި އޭނާގެ މައްޗަށް ޙުކުމެއްވެސް
ކަނޑައަޅައިގެން ނުވާނެއެވެ:
ކުރެވޭ ޙުކުމް
ބަލައިގަ ތުމަށް
ނުކު ޅެދިގެންވުން
(1) އޭނާގެ މައްޗަށް ކުރެވޭ ދަޢުވާގެ ބާވަތާއި މަޤްޞަދު ވިސްނައިގަތުމަށް
ނުކުޅެދިގެންވުން؛ ނުވަތަ
(2) އޭނާގެ ދިފާޢުގައި ވާހަކަދެއްކުމަށް އޭނާ ނުކުޅެދިގެންވުން.
55

ދަޢުވާއެއްނުކޮށް (ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކުށުން ބަރީއަކުރެވި ދޫކުރެވޭ މީހަކީ ނަފުސާނީ ބަލިތަކުގެ މަރުކަޒެއްގައި
ދަޢުވާއިން ބަރީއަކުރެވުން ނުވަތަ ސިކުނޑީގެ ފަރުވާދޭ މަރުކަޒެއްގައި، ބަހައްޓަންޖެހޭ މީހެއްކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި
ޞިއްޙީ ގޮތުން ބަލަންޖެހޭ ބެލުންތައް ބަލާތަނަކަށް، ހުށަހަޅަންޖެހޭނެ މީހެކެވެ. އެފަދަ
ތަނަކަށް ހުށަހަޅައި، ޞިއްޙީގޮތުން ބަލަންޖެހޭ ބެލުންތައް ބެލުމަށްޓަކައި ހޭދަވާ މުއްދަތަކީ
ޖުމުލަކޮށް 60 ދުވަހަ ށް ވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ވެގެންނުވާނެއެވެ. އެ މުއްދަތު ވާންވާނީ
ޞިއްޙީ ގޮތުން ބަލަންޖެހޭ ބެލުންތައް ބެލުމަށް ހޭދަވާ ވަގުތާއި 60 ދުވަހާ މި ދެ މުއްދަތުގެ
ތެރެއިން، ކުރު މުއްދަތަކަށެވެ.
ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމްތިޔާޒު
ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމްތިޔާޒު 63. ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާއަކީ، އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި ދައުލަތުން އިމްތިޔާޒްތަކެއް ދީފައިވާ މީހެއްކަމަށް
ވާނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް ކުރެވޭ ދަޢުވާގައި އޭނާ ކުށްވެރިވާކަމަށް ނުވަތަ ކުށްވެރިނުވާކަމަށް
ބަޔާންކުރުމަށާއި، އެ ދަޢުވާ ބަލައިގަތުމަށް އޭނާއަށް އަންގައިގެންނުވާނެއެވެ. އަދި އެ ދަޢުވާގައި،
އޭނާގެ މައްޗަށް ޙުކުމެއްވެސް ކަނޑައަޅައިގެންނުވާނެއެވެ:
(ހ) އޭނާއަކީ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާއެއްގެ ދަށުން ދިވެހިސަރުކާރުން ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމްތިޔާޒު
ދީފައިވާ ފަރާތަކަށްވުން؛ ނުވަތަ
(ށ) އޭނާއަކީ ބޭރު ދައުލަތެއްގެ ޢިއްޒަތްތެރިއެއްކަމުގައި ވުމުން، ބޭރު ޤައުމެއްގެ ސަފީރަކަށް
ވުމުން، ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާއެއްގެ ދަށުން ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމްތިޔާޒް ދީފައިވާ
ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުއައްސަސާއެއް ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތަކަށް ވުމުން.
ކުރިން ކުށަކަށް ކޮށްފައިވާ ދަޢުވާ އެ ކުށަށް ފަހުން ކުރާ ދަޢުވާގެ ހުރަހަ ކަށްވުން
ކުރިން ކުށަކަށް ކޮށްފައިވާ 64. ހިނގައިދިޔަ ވަކި ކަންތައްތަކެއްގެ މައްޗަށް މި ޤާނޫނުގެ ވަކި މާއްދާއެއްގެ ދަށުން ދަޢުވާއެއް
ދަޢުވާ އެ ކު ށަށް ފަހުން އުފުލުމުގައި، ކުރިން ހަމަ އެކަންކަމުގެ މައްޗަށް ހަމަ އެ މާއްދާގެ ދަށުން ދަޢުވާއެއް ކޮށްފައިވާނަމަ
ކުރާ ދަޢުވާގެ އަދި އެގޮތުން ކޮށްފައިވާ ދަޢުވާއާ ގުޅިގެން، އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް
ހުރަހަކަށްވުން ހިނގާފައިވާނަމަ، އެފަދަ ދެ ވަނަ ދަޢުވާއެއް އެ ކުށުގެ މައްޗަކަށް ނުކުރެވޭނެއެވެ.
(ހ) އެ ދަޢުވާ ނިމިގެން ދިޔައީ، ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތް ކުށުން ބަރީއަކުރެވިގެންކަމަށްވުން؛
ނުވަތަ
(ށ) އެ ދަޢުވާ ނިމިގެންދިޔައީ ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ކުށް
ސާބިތުކުރެވިގެންކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
(ނ))1(އެ ދަޢުވާ ނިމިގެންދިޔައީ ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަށް ފަހިވާގޮތަށް އައި ނިހާއީ
އަމުރެއް ނުވަތަ ނިޔާއެއްގެ ދަށުންކަމުގައި ވެފައި، އެ އަމުރު ނުވަތަ ނިޔާ
56

އެކަހެރިކުރެވިފައި ނުވަތަ ބަދަލުކުރެވިފައި ނުވަތަ ދޫކޮށްލެވިފައިނުވުން؛ އަދި
(2) އޭނާގެ މައްޗަށް އެ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރާކަމަށްވާނަމަ، ހިނގައިދިޔަ ކަންކަމުން
ސާބިތުހިފޭ ނުކުތާއަކާއި، ނުވަތަ ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންވެގެންވާ ޤާނޫނީ ނުކުތާއަކާ
ތަޢާރުޟުވުން އުފެދޭ ގޮތްވުން.
(ރ) އެ ދަޢުވާ ހުއްޓާލެވިފައިވަނީ މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން
ރަނގަޅުނޫން ގޮތެއްގައިކަމަށްވުން.
ރަނގަޅުނޫން ގޮތެއްގައި (ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) އާއި މި ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ މަޤްޞަދަށްޓަކައި:
ދަޢުވާއެއް ހުއްޓާލުން
(1) ރަނގަޅުނޫން ގޮތެއްގައި ދަޢުވާއެއް ހުއްޓާލެވުނީކަމަށް ވާނީ، އެ ދަޢުވާ
ހުއްޓާލެވިފައިވަނީ ކުށުން ބަރީއަކުރުންކަމުގައި ނުހިމެނޭގޮތެއްގައި، ފުރަތަމަ
ހެކިވެރިޔާ ހެކިބަސްދިނުމުގެ ހުވާކުރުމާއި، ޙުކުމެއް ކުރުމާއި ދެމެދުގައި
ކަމުގައިވުން؛
(2) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި ހުއްޓާލެވޭ ދަޢުވާއަކީ، ރަނގަޅުނޫން ގޮތުގައި
ހުއްޓާލެވިފައިވާ ދަޢުވާއެއް ކަމުގައެއް ނުބެލޭނެއެވެ:
)i)ދަޢުވާ ހުއްޓާލާފައިވަނީ ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ރުހުމާ އެކުގައި
ކަމުގައިވުން ނުވަތަ ދަޢުވާ ހުއްޓާލުމާ ދެކޮޅުހެދުމަށް އޭނާއަށް ލިބި ގެންވާ
ޙައްޤު އޭނާ ދޫކޮށްލާފައިވުން؛ ނުވަތަ
)ii)އެގޮތަށް އެ ދަޢުވާ ހުއްޓާލުމަކީ އަންނަނިވި ސަބަބުތަކަށްޓަކައި ބޭނުން
ކަމެއްކަމުގައި ކޯޓަށް ފެނުން:
(ހހ) ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އެ ޝަރީޢަތް ކުރިއަށް
ގެންދިއުމަކީ ކުރެވެން ނެތް ކަމެއް ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
(ށށ) ޝަރީއަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގައި ޤާނޫނީ ގޮތުން
އުނިކަމެއްކަމަށް ބެލެވޭ ކަމެއް ކުރިމަތިވުމާއި، ނިޔާއެއް
އިއްވިކަމުގައި ވިޔަސް، ޤާނޫނުގެ މައްޗަށް ބުރަވެ އެ ނިޔާ
ބަދަލުކުރެވޭނެ ފުރުސަތު އޮތުން؛ ނުވަތަ
(ނނ) ކޯޓުގައި ނުވަތަ ކޯޓުން ބޭރުގައި ހިނގާ މަޞްލަޙަތާ ދެކޮޅު
ޢަމަލުތަކެއްގެ ސަބަބުން، ދައުލަތަށް ނުވަތަ ދަޢުވާ ރައްދުވާ
ފަރާތަށް އިންޞާފުގެ ކުރިމަތީގައިއޮތް ހަމަހަމަ ޙައްޤަށް
އުނިކަމެއް އަންނާނެ ގޮތުގައި މެނުވީ، އެ ދަޢުވާ ކުރިއަށް
ގެންދިއުމަކީ ކުރެވެން ނެތް ކަމެއް ކަމުގައިވުން.
57

ކުރިން އެހެން ކުށަކަ ށް ކޮށް ފައިވާ ދަޢުވާ އަލުން ކުރާ ދަޢުވާގެ ހުރަހަކަ ށްވުން
ކުރިން އެހެން ކުށަކަށް 65. ކުރިން ވަކި ކުށަކަށް ދަޢުވާއެއް ކުރެވިފައި ވަނިކޮށް، އެ ދަޢުވާ ބިނާވެފައިވާ އަސާސީ ނުކުތާތަކުގެ
ކޮށްފައިވާ ދަޢުވާ އަލުން ތެރެއިން ތަފާތު ނުކުތާތަކެއްގެ މައްޗަށް، މި ޤާނޫނުގެ އެހެން މާއްދާއެއްގެ ދަށުން ދަޢުވާއެއް
ކުރާ ދަޢުވާގެ އުފުލުމަކީ، ކުރިން ކުރެވިފައިވާ ދަޢުވާގައި އަންނަނިވި ގޮތްތަކުން ކުރެ ގޮތެއް ދިމާވެފައިވާނަމަ،
ހުރަހަކަށްވުން އެ ދަޢުވާ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އޮތް ހުރަހެކެވެ:
(ހ) ކުރީގެ ދަޢުވާގައި، ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތް ކުށުން ބަރީއަކޮށްފައިވާނަމަ ނުވަތަ އޭނާގެ
މައްޗަށް ކުށް ސާބިތުވެފައިވާނަމަ، އަދި ފަހުން ކުރަން އުޅޭ ދަޢުވާއަކީ، ކުރީގެ ދަޢުވާ ކުރި
ވަގުތުގައި ހަމަ އެއް ޢަމަލެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ނުވަތަ އެ ކުށުގެ ހާދިސާގެ މައްޗަށް
ބިނާކޮށް އެ ދަޢުވާއާ އެކުގައި ސާބިތުކުރެވިދާނެ ކުށެއް ކަމުގައިވުން. ނަމަވެސް އެއީ،
ކޯޓުން އެ ކުށަށް ވަކި ދަޢުވާއެއް ކުރުމަށް ކަނޑައެޅިގެން އަމުރުކޮށްފައިނުވާނަމައެވެ؛ ނުވަތަ
(ށ) ފަހުން ދަޢުވާކުރަން އުޅޭ ޢަމަލުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، ކުރީގެ ދަޢުވާއިން އޭނާ
ބަރީއަވެފައިވާނަމަ ނުވަތަ އެ ދަޢުވާ އޭނާގެ މައްޗަށް ސާބިތުވެފައިވާނަމަ، އަންނަނިވި
ޙާލަތްތަކުން ޙާލަތެއް ދިމާނުވާހާހިނދަކު، ކުރިން ކުރި ދަޢުވާ އޭގެ ފަހުން ކުރާ ދަޢުވާގެ
ހުރަހަކަށް ވާނެއެވެ:
(1) ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ކުރިން ސާބިތުވެފައިވާ ދަޢުވާއަކީ ނުވަތަ
ސާބިތުނުވެގެން ދޫކޮށްލައިފައިވާ ދަޢުވާއަކީ ފަހުން އޭނާގެ މައްޗަށް ކުރެވޭ ދަޢުވާއާ
އަޅައިބަލާއިރު ހެކީގެ ގޮތުގައި ތަފާތު ދެ ކަމެއް ސާބިތުކުރަންޖެހޭ ދެ ދަޢުވާއަކަށް
ވުމާއި، ކުރިން ދަޢުވާކުރެވުނު ކުށާއި ފަހުން ދަޢުވާކުރެވޭ ކުށަކީ ތަފާތު
ދެ ގެއްލުމެއް ކުރިމަތިވުމުން ސަލާމަތްކުރުމަށްޓަކައި އޮތް ދެ މާއްދާއެއް
ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
(2) ފުރަތަމަ ދަޢުވާ ފެށުނުއިރު ދެވަނަ ކުށް ފުރިހަމަވެފައި ނުވުން؛ ނުވަތަ
(ނ))1(އެ ދަޢުވާ ނިމިގެންދިޔައީ، ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަށް ފަހިވާ ގޮ ތަށް އައި ނިހާއީ
އަމުރެއް ނުވަތަ ނިޔާއެއްގެ ދަށުންކަމުގައި ވެފައި، އެ އަމުރު ނުވަތަ ނިޔާ
އެކަހެރިކުރެވިފައި ނުވަތަ ބަދަލުކުރެވިފައި ނުވަތަ ދޫކޮށްލެވިފައި ނުވުން؛ އަދި
(2) އޭނާގެ މައްޗަށް އެ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރާކަމަށްވާނަމަ، ހިނގައިދިޔަ ކަންކަމުން
ސާބިތުހިފޭ ނުކުތާއަކާ ނުވަތަ ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންވެގެންވާ ޤާނޫނީ ނުކުތާއަކާ
ތަޢާރުޟުވުން އުފެދޭގޮތްވުން؛ ނުވަތަ
58

(ރ) އެ ދަޢުވާ ހުއްޓާލެވިފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 64 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން
ރަނގަޅުނޫން ގޮތުގައިކަމުގައި ވުމާއި، ފަހުން ކުރަން ބޭނުންވާ ދަޢުވާއަކީ ފުރަތަމަ ދަޢުވާ
އެގޮތަށް ހުއްޓާނުލިނަމަ ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ސާބިތުކުރެވިދާނެ ކުށަކާ ގުޅިގެން
ކުރެވޭ ދަޢުވާ އެއްކަމަށްވުން.
ކުރިން ކުރެވުނު ދަޢުވާ ކުރެވިފައިވަނީ، އެކަމުގެ ބާރުނެތް ކޯޓެއްގައި ކަމަށްވުން، ނުވަތަ މަކަރުވެރި ގޮތުގައި ދަޢުވާ
ރައްދުވާ ފަރާތުން ބޭނުންވެގެން ކަ މުގައިވުން ، ނުވަތަ އެ ދަޢުވާގައި ކުށް ސާބިތުކުރި ކުރުން ބާޠިލުކަ މުގައި ފަހުން
ކަނޑައަޅާފައިވާނަމަ، ފަހުން ކުރާ ދަޢުވާއަށް ހުރަހަކަށް ނުވުން.
ފަހުން ކުރެވޭ ދަޢުވާ 66. އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، ފަހުން ކުރެވޭ ދަޢުވާއަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 64 ވަނަ މާއްދާގައި
ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާފަދަ، ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާފަދަ ދަޢުވާއެއްގެ
ހުރަހަކަށް ނުވުން ސަބަބުން، ކުރިއަށް ނުގެންދެވޭނެ ދަޢުވާއެއްކަމަކަށް ނުބެލެވޭނެއެވެ.
(ހ) ކުރިން ކުރެވުނު ދަޢުވާ ކުރެވިފައިވަނީ އެ ކުށުގެ މައްޗަށް ނުވަތަ ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ
މައްޗަށް އެ ކޯޓުގެ އިޚްތިޞާޞުން ބޭރުގައި ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
(ށ) ކުރިން ކުރެވުނު ދަޢުވާއަކީ ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ކުރިމަތިކުރުވި ކަމެއްކަމުގައިވުމާއި،
ދަޢުވާކުރުމުގެ ޙަޤީޤީ ބާރު އޮތް ފަރާތަށް އެކަން އެނގިފައި ނެތުމާއި، އެކަން އޭނާ ކުރީ
އޭނާގެ މައްޗަށް އަތުވެދާނެ ނިޔާއަކުން ސަލާމަތްވުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ކަމަށްވުން؛ ނުވަތަ
(ނ) ކުރީގެ ދަޢުވާގައި، އޭނާގެ މައްޗަށް ކުށް ސާބިތުކޮށް އިއްވާފައިވާ ނިޔާއަކީ، ފަހުގެ ޝަރުޢީ
މަޖިލީހަކުން ބާޠިލު ނިޔާއެއްކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވުން.
މާނަކުރު ން
މާނަކުރުން 67. (ހ) "ރުކުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ށ) "ދަޢުވާކުރުމަށް ހުރަހަކަށް ވެދާނެ ދިފާޢު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ
(ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
59

70 ވަނަ ބާ ބު
ކުންފު ނިތަކު ގެ ޒިންމާއާއި އިންސާނުން ނޫން އެހެން ވަސީލަތްތަ ކުގެ ޒިންމާ
70 ވަނަ މާއްދާ ކުންފުނިތަކާއި ކުންފުނީގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިނުވާ ޖަމާޢަތްތަކުގެ ޒިންމާ
71 ވަނަ މާއްދާ ކުންފުންޏަކާ ނުވަތަ ޖަމާޢަތަކާ ގުޅުމެއް އޮތުމަކީ ފަރުދީ ޒިންމާ އުފުލުމަށް އޮތް ހުރަހަކަށް ނުވުން
72 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން
ކުންފު ނިތަކާއި ކުންފުނީގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިނުވާ ޖަމާޢަތްތަކުގެ ޒިންމާ
ކުންފުނިތަކާއި ކުންފުނީގެ 70. (ހ) ކުށުގެ ޢަމަލަކާ ގުޅޭ ޒިންމާ، ކުންފުންޏަކުން ނުވަތަ ކުންފުންޏެއްގެ ގޮތުގައި
ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިނުވާ ޖަމާޢަތަކުން އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި އުފުލަން ވާނެއެވެ:
ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިނުވާ
ޖަމާޢަތްތަކުގެ ޒިންމާ
(1) ކުށުގެ ޢަމަލު ހުއްދަކޮށްފައިވަނީ ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމަށް އެދިފައިވަނީ ނުވަތަ
އެ ކުށް ކުރުމަށް އަމުރުކޮށްފައިވަނީ ނުވަތަ އެ ކުށް ކޮށްފައިވަނީ ޑިރެކްޓަރުންގެ
ބޯޑުންކަމުގައިވުން ނުވަތަ އޭނާގެ ވަޒީފާގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ޙަރަކާތްތެރިވުމުގައި
ކުންފުނީގެ ނުވަތަ އެ ޖަމާޢަތުގެ ފަރާތުން އިސްވެހުރި ހިންގުންތެރިއަކު
ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
(2))i)ކުށުގެ ޢަމަލު ކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި އެ ކުންފުނީގެ
ނުވަތަ އެ ޖަމާޢަތުގެ އޭޖެންޓެއް ކަމުގައިވުން:
(ހހ) ކުންފުނީގެ ފަރާތުން ނުވަތަ އެ ޖަމާޢަތުގެ ފަރާތުން؛ އަދި
(ށށ) އޭނާގެ ވަޒީފާގެ ނުވަތަ މަޤާމުގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ކުރާ
ޢަމަލަކުން ކަމުގައިވުން؛ އަދި
)ii)އެ އޭޖެންޓު ކުރާ އެ ޢަމަލަކީ ކުންފުނިން ނުވަތަ ކުންފުނީގެ ގޮތުގައި
ރަޖިސްޓަރީ ކޮށްފައިނުވާ ޖަމާޢަތުން ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭނެ
ޢަމަލެއްކަމުގައި، ނުވަތަ އެފަދަ އޭޖެންޓަކު ކުރާ ޢަމަލުތަކަށް ކުންފުނި
ނުވަތަ ޖަމާޢަތް ޒިންމާވާންޖެހޭނެ ޙާލަތުތައް، އެހެން ގޮތަކަށް ޤާނޫނުގައި
ބަޔާންކޮށްފައި ނުވުން ؛
60

)iii)އެ ކުރި ކުށް، ޤާނޫނުގައި ދަރަޖަކޮށްފައިވަނީ ޖުނަޙްގެ ކުށުގެ ތެރޭގައި
ކަމުގައިވުން، ނުވަތަ އެ ކުންފުނީގެ ނުވަތަ ރަޖިސްޓަރީ ކޮށްފައިނުވާ
ޖަމާޢަތުގެ މުވައްޒަފުން ކުރާ ކުށަށް އެ ކުންފުނި ނުވަތަ ރަޖިސްޓަރީ
ކޮށްފައިނުވާ އެ ޖަމާޢަތް ޒިންމާވާންޖެހޭނެކަމުގެ ނިޔަތް އޮތްކަން އެ ކުށް
ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނުގައި ސާފުކޮށް ފެންނަން އޮތުން؛ ނުވަތަ
(3) ކުންފުންޏަކުން ނުވަތަ ޖަމާޢަތަކުން ވަކި ގޮތަކަށް ކުރަންޖެހޭނެކަމަށް ޤާނޫނެއްގެ
ދަށުން ބަޔާންކުރާ ޢަމަލެއް ނުކޮށް ދޫކޮށްލުމުގެ މައްޗަށް ބިނާވެފައިވާ ކުށަކަށްވުން.
އެކަށީގެންވާ (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ކުރާ ދަޢުވާއެއްގައި ލިބެން ހުރި
ފިޔަވަޅުއެޅިކަމުގެ ދިފާޢު ހެކިތަކުގެ މައްޗަށް ބަލާއިރު، ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި ހިމެނުނު ޢަމަލުގެ މައްޗަށް
ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ އޮތް އިސް ހިންގުންތެރިޔާ، އެ ކުށް ހިނގިޔަނުދިނުމަށްޓަކައި
އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅު އަޅާފައިވާކަން ސާބިތުކޮށްދީފިކަމުގައި ވާނަމަ، އެއީ އެ ކުށުގެ ޒިންމާ
އުފުލުމަށް ލިބޭ ދިފާޢެކެވެ. އެހެންނަމަވެސް އެއީ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގެ ތެރޭގައި އެ ޢަމަލު
ނުހިމެނޭކަމުގައި ވާނަމައެވެ:
(1) އެފަދަ ދިފާޢެއްގެ ފައިދާ ލިބި ދިނުމަކީ ކުށް ކަނޑައެޅި ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދާ
ތަޢާރުޟުވާ ކަމެއް ކަމުގައިވުން؛
(2) ކުށް ކަނޑައެޅި ޤާނޫނުގައި އެ ކުށާ ގުޅިގެން، ކުށުގެ ނިޔަތް އޮތުން ލާޒިމު
ނުކުރުން.
މާނަކުރުން (ނ))1("ކުންފުނި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ހިއްސާ ޢާންމުކޮށް ވިއްކާ ކުންފުނިތަކާއި
ހިއްސާ ޢާންމުކޮށް ނުވިއްކާ ކުންފުނިތަކުގެ ތެރެއިން ކުންފުނި އުފެއްދުމަށް
ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަން ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ ކުންފުނިތަކަށެވެ.
(2) "ކުންފުނީގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީ ކޮށްފައިނުވާ ޖަމާޢަތެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ
ޓްރަސްޓާއި، ޕާރޓްނަރޝިޕާއި، ސަރުކާރާއި، ސަ ރުކާރުގެ އެކިއެކި އިދާރާތަކާއި،
އިޤްތިޞާދީ މަޞްލަޙަތަށްޓަކައި، އެއް ބައެއްގެ ގޮތުގައި، އެކަކު އަނެކަކާ
ބައިވެރިވެގެން އުޅޭ ގޮތުގައި، ޙަރަކާތްތެރިވާ ދެ މީހުން ނުވަތަ އެއަށް ވުރެ ގިނަ
ބަޔަކަށެވެ.
(3) "އިސް ހިންގުންތެރިޔާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކުންފުނީގެ ސިޔާސަތު
ކަނޑައެޅުމުގައި ނުވަތަ ކުންފުނީގެ އާދައިގެ މުވައްޒަފުން ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ
އުފުލަންޖެހޭ ފަދަ މަޤާމެއްގައި ކުންފުންޏެއްގައި ނުވަތަ ކުންފުނީގެ ގޮތުގައި
ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިނުވާ ޖަމާޢަތެއްގައި ހުންނަ އޮފިސަރަށެވެ. ނުވަތަ އޭޖެންޓަށެވެ.
61

(4) "އޭޖެންޓް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކޮންމެ ޑިރެކްޓަރަކަށާއި އޮފިސަރަކަށާއި
މުވައްޒަފަކަށާއި އެ ކުންފުންޏެއްގެ ނުވަތަ ކުންފުންޏެއްގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީ
ވެފައިނުވާ ޖަމާޢަތެއްގެ ފަރާތުން އެއްވެސް ހައިސިއްޔަތަކުން ޢަމަލެއް ކުރުން
ހުއްދަކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކަށެވެ.
ކުންފުންޏަކާ ނުވަތަ ޖަމާޢަތަކާ ގުޅުމެއް އޮތުމަކީ ފަރުދީ ޒިންމާ އުފުލުމަށް އޮތް ހުރަހަކަށް ނުވުން
ކުންފުންޏަކާ ނުވަތަ 71. (ހ) ކުންފުންޏެއްގެ ނަމުގައި ނުވަތަ ކުންފުނީގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ޖަމާޢަތެއްގެ
ޖަމާޢަތަކާ ގުޅުމެއް ނަމުގައި މީހަކު ކުރާ ނުވަތަ ކުރުވާ ކުށުގެ ޢަމަލަކީ، އޭނާގެ އަމިއްލަ ފަރުދީ
އޮތުމަކީ ފަރުދީ ޒިންމާ ހައިސިއްޔަތުންވެސް ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭނެ ޢަމަލެކެވެ.
އުފުލުމަށް އޮތް ހުރަހަކަށް
ނުވުން
(ށ) ކުންފުންޏަކުން ނުވަތަ ކުންފުނީ ގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިނުވާ ޖަމާޢަތަކުން ކޮށްފައިވާ
ކުށެއްގެ ޒިންމާ އުފުލަން ޖެހިފައިވާ މީހަކަށް، ވަކިފަރުދަކު އެފަދަ ކުށެއްކޮށްފިނަމަ
ދެވޭނެކަމަށް ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާ އަދަބު ދެވޭނެއެވެ. އަދި އެއީ އެ ކުންފުންޏަށް ނުވަތަ
އެ ޖަމާޢަތަށް އެހެން އަދަބެއް ކަނޑައެޅިފައި ވީނަމަވެހެވެ.
މާނަކުރުން
މާނަކުރުން 72. (ހ) "އޭޖެންޓް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ)4(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ށ) "ކުންފުނި" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ)1(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ނ) "އިސް ހިންގުންތެރިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ
(3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ރ) "ކުންފުނީގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިނުވާ ޖަމާޢަތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ
70 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
62

80 ވަނަ ބާބު
ފުރިހަމަނުވާ ކުށް
80 ވަނަ މާއްދާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުން
81 ވަނަ މާއްދާ ކުށެއް ކުރުމަށް އެދުން
82 ވަނަ މާއްދާ ކުށްކުރުމަށް ރޭވުން
83 ވަނަ މާއްދާ ރޭވުމުގައި ބައިވެރިވި މީހެއްގެ މައްޗަށް ދަޢުވާކުރެވެން ނެތުން ދިފާޢަކަށް ނުވުން
84 ވަނަ މާއްދާ ކުށް އޭނާގެ މައްޗަށް ހިންގުނު މީހާއަށް ލިބިދެވޭ ދިފާޢު
85 ވަނަ މާއްދާ ކުށެއް ކުރުމަށް އެއްބަސްވުމަށްފަހު އެކަން ދޫކޮށްލައި، ކުށުގެ ޢަމަލު ހިނގިޔަނުދިނުމުން ލިބިދޭ ދިފާޢު
86 ވަނަ މާއްދާ ކުށެއް ކުރުމަށް އުޅުމާއި، ކުށެއް ކުރަން އެދުމާއި، ކުށެއް ކުރުމަށް ރޭވުން ދަރަޖަކުރުން
87 ވަނަ މާއްދާ ކުށްކުރުމުގެ އާލާތް އަތުގައި ހުރުން
88 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން
ކުށެއް ކުރަން އުޅުން
ކުށެއް ކުރަން އުޅުން 80. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި މީހަކު ކުރާ ޢަމަލަކީ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމުގެ ޢަމަލެކެވެ:
(1) ކުށެއް ކުރުމަށްޓަކައި ކުށުގެ ނިޔަތް އޮތުން؛
(2) ކުށުގެ ޢަމަލު ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅެއް އަޅައިފިކަން
ރަމްޒުކޮށްދޭފަދަ ޢަމަލެއް ޤަޞްދުގައި ކުރުން؛ އަދި އެ ޢަމަލު ކުރީ ކުށްކުރުމަށް
ބޭނުންވާ ޙާލަތު ދެމިއޮތްކަމުގައި ޤަބޫލުކޮށްގެން ކަމުގައިވުން.
އެކަށީގެން ވާ (ށ))1(ކުށުގެ ޢަމަލެއް ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅެއް މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ
ފިޔަވަޅެއް (2) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ފަދައިން މީހަކު އަޅައިފިކަމުގައި ބެލެވޭ ނީ އެ ކުށުގެ ޢަމަލު
އަޅައިފިކަން ފުރިހަމަކުރުމަށް އޮތް އޭނާގެ މަޤްޞަދު އެޢަމަލުން ސާފުކޮށް ދަލީލުކޮށްދޭ ނަމައެވެ.
ރަމްޒުކޮށްދޭ ޢަމަލު
63

ކުށެއްގެ ޢަމަލެއް (2) ކުށުގެ ޢަމަލު ފުރިހަމަކުރުމަށް އޮތް މަޤްޞަދު ސާފުކޮށް ދަލީލުކޮށްދޭނަމަ، އަންނަނިވި
ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި، ޢަމަލުތަކަކީ، ކުށެއްގެ ޢަމަލެއް ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި، އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅެއް
އެކަށީގެންވާ އެޅީކަމުގައި، ޤާނޫނީ ގޮތުން ބެލިދާނެ ޢަމަލުތަކެވެ:
ފިޔަވަޅެއް އެޅީކަމުގައި
ބެލެވިދާނެ ޢަމަލު
)i)އެ މީހެއްގެ މައްޗަށް ކުށުގެ ޢަމަލު ހިންގޭ މީހާއަށް އިންތިޒާރުކުރުމާއި،
އޭނާ ހޯދުމާއި އޭނާގެ ފަހަތުން ދިޔުން؛
)ii)އެ މީހެއްގެ މައްޗަށް ކުށުގެ ޢަމަލު ހިންގޭ މީހާ، އެ ކުށް ކުރުމަށް ބޭނުންވާ
ތަނަށް ގެންދިއުމަށް ލެންބުން ނުވަތަ ލެންބުމަށް މަސައްކަތްކުރުން ؛
)iii)ކުށްކުރަން ބޭނުންވާ ތަން އެ ކަމަށް އެކަށީގެންވޭތޯ ބަލައި އެ ތަނުގެ
މަޢުލޫމާތު ހޯދުން؛
)iv)ކުށުގެ ޢަމަލު ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ތަނަކީ ޢިމާރާތެއް ނުވަތަ އުޅަނދެއް
ނުވަތަ އެނޫންވެސް ބަންދުކޮށްފައިވާ ތަނަކަށްވެފައި އެ ތަނަކަށް ހުއްދަނެތި
ވަނުން؛
)v)ކުށުގެ ޢަމަލު ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ސާމާނު އަތުގައި ބެހެއްޓުމާއި،
އެ ސާމާނަކީ އެ ކުށުގެ މަޤް ޞަދު ޙާޞިލުކުރުމަށްޓަކައި ޚާއްޞަކޮށް
ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ އެއްޗެއްސަށްވުމާއި އެއިން އެ ޙާލަތުގައި ހުއްދަ ބޭނުމެއް
ނުކުރެވޭނެ އެއްޗެއްސަށްވުން؛ ނުވަތަ
)vi)ކުށުގެ ޢަމަލު ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ސާމާނު އަތުގައި ބެހެއްޓުމާއި، ހޯދުމާއި،
އެއާ އެއްގޮތް އެއްޗެހި ހޯދުމާއި އަދި އެއްޗެހި ކުށުގެ ޢަމަލު ހިންގުމަށް
ބޭނުންވާ ތަނުގައި ނުވަތަ އެ ތަނާ ކައިރި ހިސާބެއްގައި ބެހެއްޓުމާއި،
އެގޮތަށް އެ ސާމާނު ބެހެއްޓުމަކީ އެ ޙާލަތުގައި އެނޫން ހުއްދަ ބޭނުމެއް
ހިފޭނެ ކަމެއްކަމަށް ނުވުން.
ކުށެއް ކުރުމަށް އެދުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 81. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ އެހެން މީހަކު ލައްވާ ކުށެއް ކުރުވުމަށް
އެދިއްޖެކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ:
(1) މީހަކު އެ ޢަމަލު ކުރަނީ:
)i)ކުށެއްކުރުމަށް ބޭނުންވާ ކުށުގެ ނިޔަތް އޮވެގެން ކަމުގައިވުން؛
)ii)އެ ކުށް ކުރުމަށް ހިތްވަރު ދިނުމުގެގޮތުން ނުވަތަ ފަސޭހަކުރުމުގެ
ގޮތުންކަމުގައިވުން.
64

(2) އަންނަނިވި ބާވަތުގެ ޢަމަލެއް ކުރީކަމުގައި ބެލެވޭނެ ކަމެއް ކުރުމަށް، އެހެން މީހަކަށް
އަމުރުކުރުން، ހިތްވަރު ދިނުން، ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ ގާތުން އެ ކަމަށް އެދުން:
)i)ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭނެ ޢަމަލަކަށްވުން ނުވަތަ ކުށްކުރަން އުޅުމުގެ
ޢަމަލެއްގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭނެ ޢަމަލަކަށްވުން: ނުވަތަ
)ii)ކުށްކުރުމުގައި ނުވަތަ ކުށްކުރަން އުޅުމުގައި އެހީތެރިވެދީފިކަމަށް ނުވަތަ
އެ ކަމުގައި ބައިވެރިވެއްޖެކަމަށް ބެލެވޭނެ ފަދަ ޢަމަލެއް ކަމުގައިވު ން.
ކަނޑައެޅިގެން (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކުށެއް ކުރުމަށް ސާފު ބަހުން މީހެއް ގާތުން އެދުމަކީ މި މާއްދާގެ
ނުބުނެކުށެއް ކުރުމަށް (ހ) ގެ ދަށުން ކޮންމެހެން ލާޒިމު ކަމެއް ނޫނެވެ. މީހެއްގެ ޢަމަލުން އެކަން އަނެކާއަށް
އެދުން އަންގައިދީފި ނަމަވެސް އެ ފުދުނީއެވެ.
ކުށް ކުރުމަށް ރޭވުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 82. (ހ) މީހަކާ އެކު ނުވަތަ އެއަށް ވުރެ ގިނަ ބަޔަކާ އެކު އަންނަނިވި ޢަމަލުތައް ކުރާ މީހާ،
ކުށެއްކުރުމަށް ރޭވީ ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ:
(1) އެ ޢަމަލު އެކުރަނީ:
)i)ކުށެއް ކުރުމުގެ ނިޔަތް އޮވެގެން ކަމުގައިވުން؛ އަދި
)ii)އެ މަޤްޞަދު ޙާޞިލު ކުރުމަށްޓަކައި ނުވަތަ އެކަން ފަސޭހަކުރުމަށްޓަކައި
ކަމުގައިވުން.
(2) ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލު ހިންގުމުގައި ބައިވެރިވުމަށް އެހެން މީހަކާ އެކު
ނުވަތަ ބަޔަކާ އެކު އެއްބަސްވުން.
(3) އެ މީހުންގެ ތެރެއިން ކޮންމެވެސް އެކަކު އެރޭވި ރޭވުމުގެ މަޤްޞަދު
ޙާޞިލުކުރުމަށްޓަކައި ކުރަންޖެހޭ ޢަމަލެއް ކުރުން.
ކުށެއް ކުރަން (ށ) ކުށެއްކުރުމަށް ރޭވުމުގެ މަޤްޞަދު ކަމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނެއެވެ:
ރޭވުމުގެ މަޤްޞަދު
(1) ކުށްކުރަން ރޭވުމުގެ ސަބަބުން ހިތްވަރު ދިން ނުވަތަ މަގުފަހިކޮށްދިން ކުށް ކުރުން؛
(2) ކުށްކުރި ތަނުން ފިލުން ؛
(3) ކުށްކޮށްގެން ލިބުނު ފައިދާ ބެހުން ؛ އަދި
(4) ހަނުހުރުން ފިޔަވައި، އެހެން ކޮންމެވެސް ޢަމަލެއް ކޮށްގެން، އެ ކުށް ކުރިކަން
ފޮރުވުން ނުވަތަ އެ ކަމާ ގުޅިގެން ޢަދުލު އިންޞާފު ޤާއިމުކުރުމަށް ހުރަސްއެޅުން.
65

ކުށެއް ކުރުމަށް (ނ) މީހަކު ކުށެއް ކުރުމަށް ރޭވުމުގައި، އެހެން މީހަކު އެ ކަމަށް އެއްބަސްވެއްޖެކަމަށް އެކަށީގެންވާ
ރޭވުމުގައި ބައިވެރިވާ ގޮތުގައި އޭނާއަށް ބެލެވިއްޖެނަމަ، ނުވަތަ އެ ރޭވުމުގެ މަޤްޞަދު ޙާޞިލުކުރުމަށްޓަކައި އެހެން
މީހުން މީހަކާއެކު އެއްބަސްވާނެކަމަށް އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި އޭނާއަށް ބެލެވިއްޖެނަމަ، އެ މީހަކީ
ކާކުކަން އަދި އޭނާއަށް އެނގިފައި ނެތް ނަމަވެސް، ބެލެވޭނީ އޭނާ އެ މީހާއާ އެ ކަމަށް
އެއްބަސްވީ ކަމުގައެވެ.
ކުށެއްކުރުމަށް ރޭވި (ރ) ކުށެއް ކުރުމަށް ރޭވި ރޭވުމުގެ މަޤްޞަދު ޙާޞިލުވުމާ ހަމައަށް ނުވަތަ އެ ރޭވުމާ އެއްގޮތަށް
ރޭވުމެއްގެ މުއްދަތު ޢަމަލުކުރެވެން ނެތުމާ ހަމައަށް ނުވަތަ އެ ރޭވި ރޭވުން ދޫކޮށްލުމާ ހަމައަށް އެ ރޭވުން
ދެމިއޮތްކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ. މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކުށެއް ކުރާ މީހާ ބެލެވޭނީ،
އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ ކުށް ރޭވި މީހުންގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ މީހެއްކަމަށެވެ. އަދި އެއީ އޭނާ
އެ ކަމުން އަމިއްލައަށް ތަނާޒުލު ނުވާހާހިނދަކުއެވެ.
ތަނާޒުލުވުން (ބ) ކުށެއް ކުރުމަށް ރޭވުމަށްފަހު މީހަކު އެ ކަމުން ތަނާޒުލުވެއްޖެ ކަމުގައި ބެލެވޭނީ އަންނަނިވި
ކަންކަން އެ މީހަކު ކޮށްފިކަމުގައިވާނަމައެވެ:
(1) އެ ރޭވުމުގައި އޭނާއާއެކު ބައިވެރިވި މީހުންނަށް އެ ރޭވުން އޭނާ ދޫކޮށްލައިފިކަން
އެންގުން؛ ނުވަތަ
(2) އެފަދަ ރޭވުމެއް އޮތްކަން ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމުގެ އިދާރާތަކަށް އެންގުމާއި އެކަމުގައި
އޭނާ ބައިވެރިވިކަންވެސް އެންގުން.
ދޫކޮށްލުން (ޅ) މި ޤާނޫނުގެ 61 ވަނަ މާއްދާ "ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދަޢުވާ ނުއުފުލައިފިނަމަ
"
ފަހުން ދަޢުވާ ނުކުރެވުން ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތާ އެއްވަރުގެ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި
ކުށެއް ކުރުމަށް ރޭވުމަށްފަހު އެ ރޭވި ރޭވުން ދޫކޮށްލިކަމުގައި ބެލެވޭނީ އެ ކުށް ކުރުމުގައި
ބައިވެރިވި މީހުންގެ ތެރެއިން އެއްވެސް މީހަކު އެ ރޭވި ރޭވުމުގެ މަޤްޞަދު
ޙާޞިލުކުރުމަށްޓަކައި ފާޅުވެގެންވާ އެއްވެސް ޢަމަލެއްކޮށްފިކަމުގައި ނުބެލެވޭ ނަމައެވެ.
ތަނާޒުލުވުމަކީ ނުވަތަ (ކ) މި ޤާނޫނުގެ 85 ވަނަ މާއްދާ "ކުށެއް ކުރުމަށް އެއްބަސްވުމަށްފަހު އެކަން ދޫކޮށްލައި، ކުށުގެ
"
ރޭވު މެއް ދޫކޮށްލުމަކީ ޢަމަލު ހިނގިޔަނުދިނުމުން ލިބޭ ދިފާޢު ގައި ބަޔާންވެގެންވާ ޙާލަތުގައި މެނުވީ، ކުށެއް ކުރުމަށް
ދިފާޢަކަށް ނުވުން ރޭވުމަށްފަހު އެ ކަމުން ތަނާޒުލުވުމަކީ ނުވަތަ އެކަން ދޫކޮށްލުމަކީ ދިފާޢެއް ނޫނެވެ.
ރޭވުމުގައި ބައިވެރިވި މީހެއްގެ މައްޗަށް ދަޢު ވާކުރެވެން ނެތުން ދިފާޢަކަށް ނުވުން
ރޭވުމުގައި ބައިވެރިވި 83. ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ކުށެއްކުރުމަށް ރޭވި މީހަކީ ނުވަތަ ކުށެއް ކުރުމަށް އެދުނު މީހަކީ، އަންނަނިވި
މީހެއްގެ މައްޗަށް ޙާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ޙާލަތެއްގައިވާ މީހެއްކަމުގައި ވުމަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 81 ވަނަ މާއްދާ
ދަޢުވާކުރެވެން ނެތުން "ކުށެއްކުރުމަށް އެދުން" ގެ ދަށުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 82 ވަނަ މާއްދާ "ކުށެއްކުރުމަށް ރޭވުން" ގެ
ދިފާޢަކަށް ނުވުން ދަށުން ކުރެވޭ ދަޢުވާއެއްގައި ލިބިދެވޭނެ ދިފާޢެއް ނޫނެވެ.
66

(ހ) ދަޢުވާ އުފުލުމުން އިމްތިޔާޒު ލިބިގެންވާ މީހަކަށްވުން ނުވަތަ އެ ކުށުގެ ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ
ނުވަތަ އެ ކުށުގެ ދަޢުވާ ސާބިތުވެފައިވާ މީހަކަށް ނުވުން؛
(ށ) އެ ކުށުގެ ދަޢުވާ، އުފުލި ދަޢުވާއިން ބަރީއަކުރެވިފައިވާ މީހަކަށްވުން ؛
(ނ) އެހެން ކުށެއް ސާބިތުވެފައިވާ މީހެއްކަމުގައިވުން، ނުވަތަ އެ ކުށުގެ އެހެން ދަރަޖައެއް އެ މީހާގެ
މައްޗަށް ސާބިތުވެފައިވާ މީހަކަށްވުން؛ ނުވަތަ
(ރ) އޭނާއަކީ ޝަރީޢަތުގެ ބާރު ހިނގާ ހިސާބުން ބޭރުގައިވާ މީހެއް ކަމުގައިވުން.
ކުށް އޭ ނާގެ މައްޗަށް ހިންގުނު މީހާއަށް ލިބިދެވޭ ދިފާ ޢު
ކުށް އޭނާގެ މައްޗަށް 84. މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހާހިނދަކު، މި ޤާނޫނުގެ 81 ވަނަ މާއްދާ
ހިންގުނު މީހާއަށް "ކުށެއްކުރުމަށް އެދުން" ގެ ދަށުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 82 ވަނަ މާއްދާ "ކުށެއް ކުރުމަށް ރޭވުން" ގެ
ލިބިދެވޭ ދިފާޢު ދަށުން ކުރެވޭ ދަޢުވާއެއްގައި، އަންނަނިވި ޙާލަތްތައް އެގޮތަށް ދިމާވުމަކީ، ދިފާޢެއް ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ:
(ހ) ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާއަކީ، އެ މީހަކާ މެދު ކުށް ކުރެވުނުމީހާ ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
(ށ) ކުށް މާނަކޮށްފައިވާ ގޮތުން، ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ކުރި ޢަމަލަކީ، އޭނާގެ އިޚްތިޔާރަކާނުލައި
ކުރި ޢަމަލެއް ކަމުގައި ވީނަމަވެސް، ކުށުގެ ޢަމަލު ފުރިހަމަވީ، އޭނާގެ ޢަމަލު ހިމެނިގެން
ކަމުގައިވުން.
ކުށެއް ކުރުމަށް އެއްބަސްވުމަށްފަހު އެކަން ދޫކޮށްލައި، ކުށުގެ ޢަމަލު ހިނގިޔަނުދިނު މުން ލިބިދޭ ދިފާޢު
ކުށެއް ކުރުމަށް 85. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 80 ވަނަ މާއްދާ "ކުށެއްކުރަން އުޅުން" އާއި މި ޤާނޫނުގެ 81 ވަނަ މާއްދާ
އެއްބަސްވުމަށް ފަ ހު "ކުށެއް ކުރުމަށް އެދުން" އާއި މި ޤާނޫނުގެ 82 ވަނަ މާއްދާ "ކުށެއްކުރުމަށް ރޭވުން" ގެ
އެކަން ދޫކޮށްލައި، ދަށުން ކުރެވޭ ދަޢުވާއެއްގައި ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާގެ ކިބައިގައި އޮތް ކުށުގެ މަޤްޞަދު މުޅިން
ކުށު ގެ ޢަމަލު ދޫކޮށްލައިފިކަމާއި އެކަން ދޫކޮށްލީ އޭނާގެ އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައިކަން ރަމްޒުކޮށްދޭ
ހިނގިޔަނުދިނުމުން ޙާލަތްތަކުގައި، ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާ ކުށުގެ ޢަމަލު ހިނގިޔަނުދީ ހުއްޓުވައިފިކަމުގައި ބެލެވިއްޖެ
ލިބި ދޭ ދިފާޢު ހިނދެއްގައި، އޭނާއަށް ދިފާޢެއް ލިބިގެންވެއެވެ.
އަމިއްލަ (ށ) ކުށެއްގެ މަޤްޞަދު އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި ދޫކޮށްލާ ދޫކޮށްލުމަކީ އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި
އިޚް ތިޔާރުގައި ފުރިހަމައަށް ދޫކޮށްލި ދޫކޮށްލުމެއް ކަމުގައެއް ނުބެލެވޭނެއެވެ:
ފުރިހަމައަށް ދޫކޮށްލާ
ދޫކޮށްލުމަކަށްވުން
67

(1) އެކަން ދޫކޮށްލީ އަންނަނިވިފަދަ ޙާލަތެއް އޮތްކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވިގެން ކަމަށްވުން؛
)i)އެ ކުށް ކުރާ ކަން އެނގިދާނެކަމުގެ ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރަނިކޮށް
ހައްޔަރުވެދާނެކަމުގެ ނުވަތަ އެ ކުށުގައި ބައިވެރިވާ އެހެން މީހަކު
ހައްޔަރުކޮށްފާނެކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނެ ފަދަ ޙާލަތެއް އޮވެގެންކަމުގައިވުން؛
ނުވަތަ
)ii)އެ ކުށް ކުރުން އިތުރަށް އުނދަގޫވާ ފަދަ ޙާލަތެއް ކުރިމަތިވެގެން
ކަމުގައިވުން.
(2) އެކަން ދޫކޮށްލީ އަންނަނިވި ފަދަ ނިންމުމަކާ ގުޅިގެން ކަމުގައިވުން:
)i)އެ ކުށް ކުރުން އެހެން ވަގުތަކަށް ލަސްކުރަން ނިންމުމަށް
ފަހުގައިކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
)ii)އެހެން މީހަކާ މެދު އެ ކުށް ކުރުމަށް ނިންމުމަށް ފަހުގައިކަމުގައިވުން ނުވަތަ
އެ ކުށުގެ މަޤްޞަދާ އެއްފަދަ އެހެންނަމަވެސް ތަފާތު މަޤްޞަދެއް
ހާޞިލުކުރުމަށް ނިންމުމަށް ފަހުގައިކަމުގައިވުން.
ސާބިތުކުރުމަށް (ނ) މި މާއްދާއިން ލިބިދޭ ދިފާޢު ދަ ޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަށް ލިބިދޭކަން ސާބިތުކޮށްދޭނީ އޭނާއެވެ.
ބޭނުންވާ ހެކީގެ އެއީ، ލިބިހުރި ހެކި އަޅައިކިއުމަށް ފަހުގައެވެ.
މިންގަނޑު
ކުށެއް ކުރުމަށް އުޅުމާއި، ކުށެއް ކުރަ ން އެދުމާއި، ކުށެއް ކުރުމަށް ރޭވުން ދަ ރަޖަކުރުން
ދަ ރަޖަކުރުން 86. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 80 ވަނަ މާއްދާ "ކުށެއްކުރަން އުޅުން" އާއި މި ޤާނޫނުގެ 81 ވަނަ މާއްދާ
"ކުށެއްކުރުމަށް އެދުން" އާއި މި ޤާނޫނުގެ 82 ވަނަ މާއްދާ "ކުށެއްކުރުމަށް ރޭވުން" ގައި
ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށްކުށަކީ ކުރަން އުޅުނު ނުވަތަ ކުރަން އެދުނު ނުވަތަ ކުރުމަށް ރޭވި ކުށުގެ
ދަރަޖައަށް ވުރެ އެއް ދަރަޖަ ތިރީގައިވާ ކުށް ކުށެވެ.
އަދަބުދިނުމުގައި ބަލާ (ށ))1(ކުރަން އުޅުނު ކުށް ކުރުމާ ނުވަތަ ކުރަން އެދުނު ކުށް ކުރުމާ ނުވަތަ ރޭވި ކުށް
ނުކުތާތައް ކުރުމާ ވަރަށް ގާތަށް ކުށްކުރި މީހާ އައިސްފައިވާކަމަށް ސާބިތުވާނަމަ، އޭނާއަށް
ކަނޑައަޅާ އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑުން އެއް ދަރަޖަ
އުފުލިގެންވާނެއެވެ.
(2) ކުށްކުރި މީހާ:
68

)i)ކުށް ފުރިހަމަކުރުމަށް ބޭނުންވާ ހުރިހާ ޢަމަލެއް ފުރިހަމަކޮށްފައިވާނަމަ؛
ނުވަތަ
)ii)އެހެން ބަޔަކާ ގުޅިގެން އެ ކުށް ކުރާއިރު، އޭނާ ކުރަންޖެހޭ ހުރިހާ ޢަމަލެއް
އޭނާ ކޮށްފައިވާނަމަ، އޭނާއަށް ކަނޑައަޅާ އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ
އަސާސީ މިންގަނޑުން ދެ ދަރަޖަ އުފުލިގެންވާނެއެވެ.
ކުށްކުރުމުގެ އާލާތް އަތުގައި ހުރުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 87. (ހ) ކުށެއްކުރުމަށް ބޭނުންކުރުމުގެ މަޤްޞަދުގައި، އެ ކުށް ކުރުމުގައި ބޭނުންކުރާނެ އާލާތް އަތުގައި
ބަހައްޓައިފި މީހަކު އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
މާނަކުރުން (ށ) "ކުށްކުރުމުގެ އާލާތް" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ:
(1) ކުށެއްކުރުމަށް ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި ޚާއްޞަކޮށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ނުވަތަ
އެ މަޤްޞަދަށްޓަކައި ޚާއްޞަކޮށް ބަދަލުކޮށްފައިވާ ކޮންމެ އެއްޗަކަށެވެ؛ ނުވަތަ
(2) ޢާންމު ގޮތެއްގައި ކުށެއް ކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި ގެންގުޅޭ އެއްޗެއްސަށާއި، ކުށުގެ ނިޔަތް
ފުރިހަމައަށް ހާމަކޮށްދޭ ފަދަ ޙާލަތެއްގައި ގެންގުޅޭ ކޮންމެ އެއްޗަކަށެވެ.
ދަރަޖަކުރުން (ނ) މި ކުށުގެ ދަރަޖައަކީ ޖުނަޙުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައެވެ.
މާނަކުރުން
މާނަކުރުން 88. "ކުށްކުރުމުގެ އާލާތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 87 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
90 ވަނަ ބާބު
ކުށް ދަރަޖަކުރުމާއި އޭގެ ނަތީޖާ
90 ވަ ނަ މާ އްދާ ކުށް ދަރަޖަކުރެވިގެންވުން
91 ވަނަ މާއްދާ ދަރަޖަކޮށްފައިނުވާ ކުށްކުށް
92 ވަނަ މާއްދާ ޖަލުގައި ބަންދުކުރުމަށް ހުއްދަކުރެވިގެންވާ މުއްދަތު
93 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަކުރެވިފައިވާ ޖޫރިމަނާގެ ޢަދަދުތައް
69

94 ވަނަ މާއްދާ އެއް ކުށަށް ވުރެ ގިނަ ކުށަށް ދަޢުވާކުރުން
ކުށް ދަރަޖަކުރެވިގެންވުން
ކުށް ދަރަޖަކުރު ން 90. މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކޮންމެ ޖިނާއީ ކުށަކީ، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތީން،
ދަރަޖަކުރެވިގެންވާ ކުށެކެވެ:
(ހ) 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާޔަތު؛ ނުވަތަ
(ށ) 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާޔަތު؛ ނުވަތަ
(ނ) 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާޔަތު؛ ނުވަތަ
(ރ) 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާޔަތު؛ ނުވަތަ
(ބ) 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާޔަތު؛ ނުވަތަ
(ޅ) 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖުނަޙް؛ ނުވަތަ
(ކ) 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖުނަޙް؛ ނުވަތަ
(އ) 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖުނަޙް؛ ނުވަތަ
(ވ) މުޚާލަފާތު؛
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާ ތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
(ވ) އުނިކުރެވިފައި.
މުޚާލަފާތަކީ ޖިނާއީ ކުށެއް (މ) މުޚާލަފާތަކީ، ޖިނާއީ ކުށެއް ނޫނެވެ. މުޚާލަފާތުގެ ކުށެއް ސާބިތުވުމަކުން، ޖިނާއީ ކުށް
ނޫން ސާބިތުވުމުން ނުކުންނަ ބާވަތުގެ ޤާނޫނީ ނަތީޖާތަކެއް، ނުނުކުންނާއެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
(މ) އުނިކުރެވިފައި.
ދަރަޖަކޮށްފައިނުވާ ކު ށްކުށް
ދަރަޖަކޮށްފައިނުވާ 91. (ހ) ޖަލުގައި ބަންދުކުރުމުގެ އަންނަނިވި މުއްދަތުތައް ހިމެނިގެންވާ ކުށްކުށަކީ، ތިރީގައި
ކުށްކުށް ބަޔާންކޮށްފައި އެވާ ދަރަޖައިގެކުށެވެ:
70

1 (1) އަހަރުދުވަހަށް ވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ބަންދުކުރުން ހުއްދަ ކުރާނަމަ، އެއީ،
5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާޔަތެކެވެ؛
6 (2) މަސް ދުވަހަށްވުރެ ދިގު، އެހެންނަމަވެސް 1 އަހަރު ދުވަހަށްވުރެ ކުރު
މުއްދަތަކަށް ބަންދުކުރުން ހުއްދަކުރާނަމަ، އެއީ، 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖުނަޙެކެވެ؛
6 (3) މަސްދުވަސް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ކުރު މުއްދަތެއް، އެހެންނަމަވެސް 3 މަސް
ދުވަހަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ބަންދުކުރާނަމަ، އެއީ، 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ
ޖުނަޙެކެވެ؛
3 (4) މަސް ދުވަހަށް ވުރެ ކުރު މުއްދަތަކަށް ބަންދުކުރުން ހުއްދަ ކުރާނަމަ، އެއީ،
3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖުނަޙެކެވެ.
(ށ) ވަކި ކުށަކީ ޖިނާޔަތެއްކަމުގައި، ހަމައެކަނި ބަޔާންކުރާނަމަ، އެއީ:
5 (1) ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާޔަތެކެވެ؛
(2) ވަކި ކުށަކީ، ޖުނަޙެއްކަމުގައި ހަމައެކަނި ބަޔާންކުރާނަމަ، އެއީ، 2 ވަނަ
ދަރަޖައިގެ ޖުނަޙެކެވެ.
(ނ) މުޚާލަފާތެއް ކަމުގައި ބެލެވޭނީ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައެވެ:
(1) އެއީ ޖިނާޔަތެއް ކަމުގައި ނުވަތަ ޖުނަޙެއްކަމުގައި ކަނޑައެޅިގެން
ބަޔާންކޮށްފައިނުވުމާއެކު، އެ ކުށަށް ޖަލުގައި ބަންދުކުރުމުގެ އަދަބެއް
ކަނޑައެޅިފައިނުވުން؛
(2) އެއީ، އެ ކުށްކުރުމުގެ ނިޔަތް އޮތްކަން ސާބިތުކުރަންނުޖެހޭ، ހަމައެކަނި ޢަމަލު
ސާބިތުކުރަންޖެހޭ ކުށަކަށްވުން ؛
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
91 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އުނިކުރެވިފައި.
އިހްމާލުގެ ހެކި (ނ) ކުށުގެ ރުކުންތައް ދެނެގަތުމުގައި އިހްމާލުވެފައިވާކަން ދަޢުވާ ކުރާފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދޭ
ސާބިތުވެއްޖެކަމަށް ވާނަމަ ޙާލަތުގައި، ނިޔަތް ސާބިތުކުރަން ނުޖެހި، ހަމައެކަނި ޢަމަލު ސާބިތުކުރަންޖެހޭ ކުށަކީވެސް
މުޚާލަފާތަކަށް ވުރެ މަތީ މުޚާލަފާތަކަށްވުރެ މަތީ ދަރަޖައެއް ކަނޑައަޅަންޖެހިދާނެ ކުށެކެވެ. އެފަދަ ޙާލަތެއްގައި، ކުށުގެ
ދަރަޖައެއް ކަނޑައެޅުން ދަރަޖައަކަށްވާނީ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދަރަޖައެވެ.
71

ޖަލުގައި ބަންދުކުރުމަށް ހުއްދަކުރެވިގެންވާ މުއްދަތު
ޖަ ލުގައި ބަންދުކުރުމަށް 92. އެހެން ގޮތަކަށް މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހާހިނދަކު، އަންނަނިވި ކުށްކުށަށް ޖަލުގައި
ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ބަންދުކުރުމަށް ކަނޑައެޅޭ އެންމެ ދިގު މުއްދަތެއްކަމުގައި ބެލެވޭނީ އަންނަނިވި މުއްދަތުތަކެވެ:
މުއްދަތު
(ހ) 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާޔަތަށް [މަރު ނުވަތަ] 25 އަހަރަށްވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް
ޖަލަށްލުން؛
(ށ) 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާޔަތަށް 15 އަހަރު ދުވަހަށްވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުން ؛
(ނ) 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާޔަތަށް 8 އަހަރު ދުވަހަށްވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުން ؛
(ރ) 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާޔަތަށް 4 އަހަރު ދުވަހަށްވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުން ؛
(ބ) 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާޔަތަށް 2 އަހަރު ދުވަހަށް ވުރެ ދިގު ނޫން މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުން ؛
(ޅ) 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖުނަޙަށް 1 އަހަރު ދުވަހަށްވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުން؛
(ކ) 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖުނަޙަށް 6 މަސްދުވަހަށް ވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުން؛
(އ) 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖުނަޙަށް 3 މަސްދުވަހަށްވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުން ؛
(ވ) މުޚާލަފާތަކަށް، އެއްވެސް މުއްދަތަކަށް ޖަލުގައި ބަންދުކުރުމުގެ އަދަބެއް ނެތެވެ.
އެންމެ ދިގު މުއްދަތުގެ (މ) ކުށަކަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބުގެ ދަރަޖައިގެ އެންމެ މަތީ ނިސްބަތުގެ އަދަބަކީ، އެ ކުށުގެ
އަދަބު ހަމައެކަނި ކުށުގެ އެންމެ ބޮޑު އެންމެ ނުރައްކާތެރި ބާވަތަށް ކަނޑައެޅުން އެކަށީގެންވާ އަދަބެކެވެ.
އެންމެ ނުރައްކާތެރި
ވައްތަރަށް
ކަނޑައެޅުން
މަރުގެ ޢުޤޫބާތް މީހަކު (ފ) މަރުގެ އަދަބު ކަނޑައެޅިގެންވަނީ މީހަކު މެރުމުގެ ކުށުގެ ތެރެއިން، ގަސްތުގައި އެންމެ
މެރުމުގެ އެންމެ އަނިޔާވެރިކޮށް، އެންމެ އަނިޔާދެނިވި ގޮތެއްގައި މީހަކު މެރުމުގެ ކުށަށެވެ.
ނުރައްކާތެރި ބާވަތުގެ
ކުށަށް ޚާއްޞަވެގެންވުން
72

ހުއްދަކުރެވިފައިވާ ޖޫރިމަނާގެ ޢަދަދުތައް
ހުއްދަކުރެވިފައިވާ 93. މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހާ ހިނދަކު، އަންނަނިވި ދަރަޖަތަކުގައި ހިމެނޭ
ޖޫރިމަނާގެ ޢަދަދުތައް ކުށްކުށަށް ކަނޑައަޅާނީ ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވާ ޖޫރިމަނާގެ ޢަދަދުތަކެވެ:
(ހ) ކުރުވި ގެއްލުމުގެ ނުވަތަ ލިބުނު ފައިދާގެ ދެ ގުނަ؛ ނުވަތަ
(ށ) 1)1(ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާޔަތަކަށް 2,000,000/- ރުފިޔާ؛
2 (2) ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާޔަތަކަށް 1,000,000/- ރުފިޔާ؛
3 (3) ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާޔަތަކަށް 400,000/- ރުފިޔާ؛
4 (4) ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާޔަތަކަށް 200,000/- ރުފިޔާ؛
5 (5) ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާޔަތަކަށް 100,000/- ރުފިޔާ؛
1 (6) ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖުނަޙަކަށް 50,000/- ރުފިޔާ؛
2 (7) ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖުނަޙަކަށް 24,000/- ރުފިޔާ؛
3 (8) ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖުނަޙަކަށް 12,000/- ރުފިޔާ؛
(9) މުޚާލަފާތަކަށް 4,000/- ރުފިޔާ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާ ތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
މި ޤާނޫނުގެ 93 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ 9 ވަނަ ނަން ބަރު އުނިކުރެވިފައި.
އެކިއެކި ކުންފުނިތަކުން (ނ) ކުންފުންޏަކުން ކުރާ ކުށަކާ ގުޅިގެން އެ ކުންފުންޏެއް ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެ އެންމެ ބޮޑު
ދައްކަން ޖެހޭ ޖޫރިމަނާ ޢަދަދަކީ، މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގެ ދަށުން ފަރުދަކު ދައްކަންޖެހޭ ޖޫރިމަނާގެ
ދެ ގުނައެވެ.
އެއް ކު ށަށް ވުރެ ގިނަ ކުށަށް ދަޢުވާކުރުން
އެއް ކުށަށް ވުރެ ގިނަ 94. (ހ) ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ކުރާ ކުށުގެ އެއް ޢަމަލުގެ ސަބަބުން، އެއް ކުށަށް ވުރެ ގިނަ
ކުށްސާބިތުވުން ކުށުގެ ރުކުން ފުރިހަމަވާކަމުގައި ވާނަމަ، އެއިން ކޮންމެ ކުށަކަށް އޭނާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ
އުފުލައި އެއިން ކޮންމެ ކުށެއް އޭނާގެ މައްޗަށް ސާބިތުކުރެވިދާނެއެވެ.
އެއް ކުށަށް ވުރެ ގިނަ (ށ) ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތް ދެ ކުށަކުން ނުވަތަ ކުށެއްގެ ދެ ދަރަޖައަކުން ކުށްވެރިވާކަމަށް ކޯޓަށް
ކުށުގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ ސާބިތުވާނަމަވެސް، އަދި އެކަންކަމަށް ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ޒިންމާއުފުލަންޖެހޭކަން
ސާބިތުވާކަމުގައި ވީނަމަވެސް، އަންނަނިވި ޙާލަތްތައް އެހެން ހުރެއްޖެނަމަ، އެ ދެ ކުށުގެ
ސާބިތުވުމާއި، މުއްދަ ތެއް
73

ކަނޑައެޅުން ތެރެއިން އެއް ކުށަށް މެނުވީ، ކޯޓުން އަދަބު ކަނޑައަޅައިގެން ނުވާނެއެވެ.
(1) އެ ދެ ކުށްވެސް ބިނާވެގެންވަނީ އެއް ޢަމަލެއްގެ މައްޗަށް ކަމުގައި ވުމާއި؛ އަދި
)i)އެ ދެ ކުށުގެ ތެރެއިން އެއް ކުށުން ލިބުނު ގެއްލުމަކީ:
(ހހ) އަނެއް ކުށުގެ ތެރޭގައި ފުރިހަމައަށް ހިމެނިގެންވާ
ގެއްލުމަކަށްވުން؛ ނުވަތަ
(ށށ) ދެ ކުށަކީވެސް އެއްގޮތް ދެ ކުށް ކަމުގައި ވީނަމަވެސް
އެއް ކުށަށް ވުރެ އަނެއް ކުށުގެ ދަރަޖަ ތިރިވުން؛ ނުވަތަ
)ii)އެ ދެ ކުށް ތަފާތުވެގެންދަނީ ހަމައެކަނި އަންނަނިވި ގޮތުގައި
ކަމުގައިވުން؛
(ހހ) އެއް ކުށުން ހަމައެކަނި މަނާކުރަނީ ވަކި ބާވަތެއްގެ ޢަމަލެއް
ވަރަށް ޢާންމުކޮށްކަމުގައި ވުމާއި، އަނެއް ކުށުން މަނާކުރަނީ
އެ ބާވަތުގެ ޢަމަލުގެ ވަކި ޙާލަތެއްކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
(ށށ) އަނެއްކުށުން ލިބުނު ގެއްލުމަށްވުރެ ކުޑަ މިންވަރަކަށް
ވީނަމަވެސް، ދެކުށުންވެސް ލިބުނީ އެއްބާވަތެއްގެ
ގެއްލުމަކަށްވުން.
)iii)އޭނާ ކުރި ކުށްތައް މާނަކުރެވިފައިވަނީ ހިނގަމުންދާ ޢަމަލު ތަކެއްގެ
މައްޗަށް ބިނާކޮށްކަމުގައި ވުމާއި، ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ޢަމަލުތަކަށް
އެއްވެސް ގޮތަކަށް ހުއްޓުމެއް އައިސްފައި ނުވުން.)ނަމަވެސް އެއީ،
އޭނާގެ ޢަމަލުގެ އެކި ބައިބަޔަކީ ވަކި ކުށުގެ ގޮތުގައި ޤާނޫނުގައި
ކަނޑައަޅާފައި ނުވާނަމައެވެ.(
(2) ދެ ކުށުގެ ތެރެއިން އެއް ކުށުގައި ހިމެނިގެންވާ ޢަމަލަކީ އޭގެ ޒާތުގައި
ފުރިހަމަނުވާ ކުށަކަށް ވުމާއި؛
)i)އެހެން ކުށެއް ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި ކުރެވޭ ޢަމަލެއްކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
(ii(ދެ ކުށަކީ، ވަކި ދެ ކުށްކަމުގައި ވީނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ
(1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެއް ކުށާއި
އަނެއް ކުށާ ދެމެދު ގުޅުމެއް ހުރުން.
74

(3) އެއިން ކޮންމެ ކުށަކީވެސް އޭގެ ޒާތުގައި ފުރިހަމަނުވާ ކުށުގެ ޢަމަލަކަށް ވުމާއި
އެއިން ކޮންމެ ކުށަކީވެސް އެހެން ވަކި ކުށެއް ކުރުމަށްޓަކައި ކުރެވުނު
ޢަމަލެއްކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
(4) ދެ ކުށުގެ ތެރެއިން އެއް ކުށަކީ ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ސީދާ ކުރި ޢަމަލެއްގެ
މައްޗަށް ބިނާވެފައިވާ ކުށަކަށް ވުމާއި، އަނެއް ކުށް ބިނާވެގެންވަނީ މި ޤާނޫނުގެ
30 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެހެން މީހެއްގެ ޢަމަލަކަށް ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭ
ހައިސިއްޔަތުން ކަމުގައިވުން.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
(4) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
(4) ދެ ކުށުގެ ހަމައެކަނި ތަފާތަކީ، އެ ދެ ކުށުގެ ތެރެއިން އެއް ކުށަކީ ދަޢުވާ
ރައްދުވާ ފަރާތުން ސީދާ ކުރި ޢަމަލެއްގެ މައްޗަށް ބިނާވެފައިވާ ކުށަކަށް ވުމާއި،
އަނެއް ކުށް ބިނާވެގެންވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، ހަމަ އެ
ކުށަށް އެހެން މީހެއްގެ ޢަމަލަކަށް ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭ ހައިސިއްޔަތުން
ކަމުގައިވުން.
(5) އެކުށްތައް ކުރިކަން ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ޙަޤީޤަތްތައް، އެއް ޙަޤީޤަތް އަނެއް
ޙަޤީޤަތާ ތަޢާރުޟުވުން.
އަދަބު ކަނޑައެ ޅުން (ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އެއް ޙުކުމަށްވުރެ ގިނަ ޙުކުމް ކަނޑައެޅުން މަނާކުރާ
ޙާލަތްތަކުގައި، ކޯޓުން ޙުކުމް ކަނޑައަޅާނީ އެ ދެ ކުށުގެ ތެރެއިން، ނުވަތަ އެއް ކުށުގެ
ދެ ދަރަޖައިގެ ތެރެއިން، އެންމެ ބުރަދަން ބޮޑު ކުށަށެވެ. ނުވަތަ އެންމެ މަތީ ދަރަޖައިގެ
ކުށަށެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
(ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
އަދަބު ކަނޑައެޅުން (ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އެއް އަދަބަށްވުރެ ގިނަ އަދަ ބު ކަނޑައެޅުން މަނާކުރާ
ޙާލަތްތަކުގައި ކޯޓުން އަދަބު ކަނޑައަޅާނީ އެ ދެ ކުށުގެ ތެރެއިން ނުވަތަ އެއް ކުށުގެ ދެ
ދަރަޖައިގެ ތެރެއިން އެންމެ ބަރުދަން ބޮޑު ކުށަށެވެ. ނުވަތަ އެންމެ މަތީ ދަރަޖައިގެ
ކުށަށެވެ.
75

ދެވަނަ ބައި: ޚާއްޞަ ބައި
ނަފުސާ ދެކޮޅަށް ކުރެވޭ ކުށް
110 ވަނަ ބާބު
މެރުމުގެ ކުށް
110 ވަނަ މާއްދާ މެރުން
111 ވަނަ މާއްދާ ޤަޞްދަކާ ނުލައި މީހަކު މެރުން
112 ވަނަ މާއްދާ އިހުމާލުގެ ޢަމަލަކުން މީހަކު މަރުވުން
113 ވަނަ މާއްދާ އަމިއްލައަށް މަރުވާން މަޖުބޫރު ކުރުވުމާއި، މީހަކު އަމިއްލައަށް މަރުވާން އެހީތެރިވެދިނުމާއި، މީހަކު
އަމިއްލައަށް މަރުވުމަށް އެދުމާއި، މީހަކު އަމިއްލައަށް މަރުވާން އުޅުން
114 ވަނަ މާއްދާ މަރެއް ފޮރުވުން
115 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން
މެރުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 110. (ހ) އެނގިހުރެ މީހަކު މަރައިފި މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
އިންސާނާގެ ފުރާނައަށް (ށ) އިންސާނާގެ ފުރާނައިގެ އަގަށް އެއްވެސް ފަރުވާލެއް ނެތް ކަމަށް ދައްކުވައިދޭ ޙާލަތެއްގައި،
އެއްވެ ސް ފަރުވާލެއްނެތި މީހަކު ކުރާ ފަރުވާކުޑަ ޢަމަލެއްގެ ސަބަބުން، މީހަކު މަރުވެއްޖެނަމަ، އެ ޢަމަލު ހިންގި މީހާ
ކުރާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
ޢަމަލަކުން މީހަކު
މަރުވުން
ޖިނާޔަތުގެ ކުށް އެހެން (ނ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، މީހަކު ކުރާ ޢަމަލަކީ، މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ގޮތަކަށް ސާބިތުނުކު ރެވޭހާ ފަދައިން، އިންސާނާގެ ފުރާނައިގެ އަގަށް އެއްވެސް ފަރުވާލެއްނެތި، ހިންގި ފަރުވާކުޑަ
ހިނދަ ކު މަރުގެ ކުށެއް ޢަމަލެއްކަމުގައި، އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހާހިނދަކު، ފަނޑިޔާރު ޤަބޫލުކުރަންވާނެއެވެ.
ކަމަށް ބެލުން
(1) އަންނަނިވިފަދަ ކުށެއް ކުރުމުގައި ބައިވެރިވުމާއި، އެފަދަ ކުށެއް ކުރާ މީހަކަށް
އެހީތެރިވުމާއި، އެފަދަ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމާއި، އަދި އެފަދަ ކުށެއް ކުރުމަށްފަހު
ފިލުން؛
76

(2) އެއްވެސް އަނިޔާވެރި ކުށެއް.
ދަރަޖަކުރު ން (ރ) މި ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
މާނަކުރުން (ބ) "އަނިޔާވެރި ކުށް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ އިންސާނާގެ ހަށިގަނޑަށް އެއްވެސް ކަހަލަ
ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެ ކުށަކަށެވެ.
ޤަޞްދަކާ ނުލައި މީހަކު މެރުން
ފަރުވާކުޑަ ޢަމަލަކުން 111. (ހ) މީހަކު ކުރާ ފަރުވާކުޑަ ޢަމަލެއްގެ ސަބަބުން، އެހެން މީހަކު މަރުވެއްޖެނަމަ، އެ ޢަމަލު ކުރާ
މީހަކު މަރު ވާން މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
ދިމާވުން
ސިކުނޑިއަށް ނުވަތަ (ށ) މި ޤާނޫނުގެ 110 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މީހަކު މެރުމުގެ ކުށް ކަމުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލެއް
ޖަޒުބާތަށް އިންތިހާއަށް މީހަކު ކުރި ނަމަވެސް، އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި އެއީ މި ޤާނޫނުގެ 111 ވަނަ މާއްދާގެ
އަސަ ރުކޮށްފައިވާ (ހ) ގައި ބުނެފައިވާ ކުށް ކަމުގައި ބަލަންވާނެއެވެ:
ޙާލަތްތަކުގައި މެރުމުގެ
ކުށަކަށް ނުވުން
)i)އޭނާ، އެ ޢަމަލު ހިންގާފައިވަނީ، އޭނާގެ ސިކުނޑިއަށް ނުވަތަ ޖަޒުބާތަށް
އިންތިހާއަށް އަސަރުކޮށްފައިވާ ދަނޑިވަޅެއްގައި، އެކަމުގެ ނުފޫޒުގައިހުރެ
ކަމުގައިވުން؛
)ii)އެ ކުރި ޢަމަލަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮތުމާއި، އެސަބަބުގެ އެކަށީގެންވާކަން
އެ ޢަމަލު ހިންގާ މީހާ ހުރިކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ޙާލަތުގައި ހުންނަ އެހެން މީހެއްގެ
ނަޒަރުން ކަނޑައެޅިގެން ދިޔުން.
ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ޒިންމާ)iii)ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ހިންގި ކުށުގެ ޢަމަލަކީ، މީހަކު މެރުމުގެ ޤަޞްދަކާ ނުލައި
ހިންގި ޢަމަލެއްކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ، އެކަމުގެ މައްޗަށް ލިބި ހުރި ހެކި
ވަޒަންކުރުމާއެކު، ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން، އުފުލަންޖެހޭނެ ޒިންމާއެކެވެ.
ދަރަޖަކުރުން (ނ) މިއީ، ޖިނާޔަތުގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
އިހުމާލުގެ ޢަމަލަކުން މީހަކު މަރުވުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 112. (ހ) މީހަކުކުރާ އިހުމާލުގެ ޢަމަލަކުން، އެހެން މީހަކު މަރުވެއްޖެނަމަ، އެ ޢަމަލު ކުރި މީހާ
އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
77

(ށ) މިއީ، ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
އަމިއްލަ އަށް މަރުވާން މަޖުބޫރު ކުރުވުމާއި، މީހަކު އަމިއްލައަށް މަރުވާން އެހީތެރިވެދިނުމާއި،
މީހަކު އަމިއްލައަ ށް މަރުވުމަށް އެ ދުމާއި، މީހަކު އަމިއްލައަށް މަރުވާ ން އުޅުން
އަމިއްލައަށް މަރުވާން 113. (ހ) ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްގެން، ނުވަތަ ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރުދައްކައިގެން ނުވަތަ މަކަރާއި
މަޖުބޫރުކުރުވުން ޙީލަތުން ކުރާ ކަމަކުން، އެހެން މީހަކު އަމިއްލައަށް މަރުވެއްޖެނަމަ، ބިރުދެއްކި މީހާ، ނުވަތަ
ބާރުގެ ބޭނުންކުރި މީހާ، ނުވަތަ މަކަރާއި ޙީލަތުގެ ޢަމަލު ކުރި މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
(ށ) އަމިއްލައަށް މަރުވާން އެހީތެރިވެދިނުމާއި، އެކަމަށް އެދުމާއި، އަމިއްލައަށް މަރުވާންއުޅުން.
ކުށް ކަނޑައެޅުން (1) އެނގިހުރެ، އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލެއް ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ
ކުށެކެވެ:
)i)އެހެން މީހަކު އަމިއްލައަށް މަރުވުމަށް އެދުމާއި؛ ނުވަތަ؛
އެހީތެރިވެދިނުން؛ ނުވަތަ؛
)ii)އަމިއްލައަށް މަރުވާން އުޅުން.
އިސްތިސްނާ (2) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، ހުއްދަދެވިފައިވާ ޞިއްޙީ މަސައްކަތްތެރިއަކު އެކުރަނީ،
މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގެ i((ގެ ދަށުން، ކުށެއް ނޫނެވެ:
)i)ބަލިމީހެއްގެ ސިކުނޑި މަރުވެފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަ ޙާލަތްތަކުގައި
ނުވަތަ އެމީހަކީ އަނބުރާ ހޭނުލެވޭ ފަދަ ކޯމާއެއްގައި އޮތް މީހެއްކަން
އެނގޭނެ އެކަށީގެންވާ ޞިއްޙީ ސަބަބުތައް ހުރި މީހެއްނަމަ، ބަލިމީހާގެ
ޢާއިލާގައި އޭނާއާ އެންމެ ގާތްކޮށް ތިބި މީހުންގެ އެދުމުގެ މަތިން،
މަސައްކަތްކުރުން ހުއްޓުވާލުން.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވި ފައި.
)i)ބަލިމީހެއްގެ ސިކުނޑި މަރުވެފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަ ޙާލަތްތަކުގައި
ނުވަތަ އެމީހަކީ އަނބުރާ ހޭނުލެވޭ ފަދަ ކޯމާއެއްގައި އޮތް މީހެއްކަން
އެނގޭނެ އެކަށީގެންވާ ޞިއްޙީ ސަބަބުތައް ހުރި މީހެއްނަމަ، އެ ބަލިމީހާގެ
ޢާއިލާގައި އޭނާއާ އެންމެ ގާތްކޮށް ތިބި މީހުންގެ އެދުމުގެ މަތިން،
އޭނާއަށް ފަރުވާދިނުން ހުއްޓާލުން، ނުވަތަ
78

)ii)އެބަލިމީހަކު ދިރިދުނިޔޭގައި ބޭއްވުމަށްޓަކައި އޭނާއާ ގުޅައިފައިވާ ޞިއްޙީ
ވަސީލަތްތައް ބަލިމީހާގެ ޢާއިލާގައި އޭނާއާ އެންމެ ގާތްކޮ ށް ތިބި
މީހުންގެ އެދުމުގެ މަތިން، މަސައްކަތްކުރުން ހުއްޓުވާލުން.
އެހެން ގޮތަކަށް (3) އަންނަނިވި ކަންކަން ޤަޞްދުގައި ކުރާ މީހާ، މި މާއްދާގެ)ށ(ގެ (1) ވަނަ
ސާބިތުނުވާހާހިނދަކު ނަންބަރުގެ ii))ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، އަމިއްލައަށް މަރުވާން އުޅުމުގެ ކުށްކުރަން
ޤަބޫލުކުރާނެ ގޮތް އުޅެފިކަމުގައި، އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހާހިނދަކު، ފަނޑިޔާރު
ޤަބޫލުކުރަންވާނެއެވެ.
)i)މަނާކުރެވިފައިވާ މަސްތުވާ އެއްޗެއް ނުވަތަ ބޭހުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވޭ
މަސްތުވާއެއްޗެއް އޯވަރޑޯޒްވާ މިންވަރަށް ބޭނުންކުރުން ؛
)ii)އޭނާގެ އަމިއްލަ ހަށިގަނޑަށް ޖިސްމާނީ ބޮޑެތި އަނިޔާކުރުން.
މާނަކު ރުން (ނ) "އަމިއްލައަށް މަރުވުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ތިމާ އަމިއްލައަށް މަރުވެދާ ފަދަ ޢަމަލެއް
އެނގިހުރެ ކުރުމަށެވެ.
ދަރަޖަކުރުން (ރ) މި ކުށް ދަރަޖަކޮށްފައިވަނީ، އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.
އަ މި އްލައަށް މަރުވާން (1) މި މާއްދާގެ)ހ(ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 110 ވަނަ މާއްދާއިން
މަޖުބޫރުކުރުވުން 112 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ ޢަމަލު ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާ،
އޭނާގެ އަމިއްލަ ޒާތުގައި ކޮށްފި ހިނދެއްގައި އޭނާއަށް ދެވޭ އަދަބަށްވުރެ، އެއް
ދަރަޖަ ތިރީގައިވާ ކުށެކެވެ.
އަމިއްލައަށް މަރުވާ ން (2) މި މާއްދާގެ)ށ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ i))ގައިވާ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ
އެހީތެރިވެދިނުމާއި، އެ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ. އެއީ އެޢަމަލުގެ ސަބަބުން އެހެން މީހަކު އަމިއްލައަށް
ކަމަށް އެދުން މަރުވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ މަރުވާންއުޅެފި ނަމައެވެ.
އަ މިއްލައަށް މަރުވާން (3) އަމިއްލައަށް މަރުވާން އުޅުމަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
އުޅުން
މަރެއް ފޮރުވުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 114. (ހ) މީހަކު މަރުވެފައި އޮތީ އެހެން މީހަކު އޭނާ މަރައިލައިގެންކަން މީހަކަށް އެނގިހުރެ، އެކަން
ފޮރުވާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
ދަރަޖަކުރުން (ށ) މިއީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
79

މާނަކުރުން
މާ ނަކުރުން 115. (ހ) "ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ އަނިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ)7(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ށ) "މަކަރާއި ޙީލަތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ
(2) ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ނ) "ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްފާނެކަމުގެ ނުފޫޒު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ޅ) "ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ ބޮޑެތި އަނިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ
(91) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ކ) "އަމިއްލައަށް މަރުވުން" އަށް ދީފައިވަނީ 113 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(ވ) "އަނިޔާވެރި ކުށް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 110 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
120 ވަނަ ބާބު
ޖެހުމާއި، ޖަހާފާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުމާއި އަދި އެހެނިހެން ބިރުދެއްކުމުގެ ކުށް
120 ވަނަ މާއްދާ ޖެހުން
121 ވަނަ މާއްދާ ފަރުވާލެއްނެތި ކުރާ ޢަމަލަކުން އަނިޔާއެއް ލިބިދާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުން
122 ވަނަ މާއްދާ ބިރުދެއްކުމާއި ދޮގު ޚަބަރު ދިނުން
123 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 22/2021 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 5 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ
ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް މާއް ދާއެއް އިތުރުކުރެވިފައި.
80

124 ވަނަ މާއްދާ ތަކްފީރުކުރުމުގެ ޢަމަލާއި، މީހެއްގެ ނަސްލާއި، އުފަންވީ ޤައުމާއި، ކުލަޔާއި، ސިޔާސީ ވިސްނުމާ ގުޅުވައިގެން
ހިންގާ ޢަމަލު
ޖެހުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 120. (ހ) މީހެއްގެ ރުހުމަކާ ނުލައި އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން ޢަމަލެއް ހިންގާ މީހާ އެކުރަނީ
ކުށެކެވެ:
(1) އޭނާގެ ގައިގާ އަތްލުން ނުވަތަ އޭނާއަށް އަނިޔާއެއް ކުރުން؛ ނުވަތަ
(2) އޭނާއަށް އެ ވަގުތު އަނިޔާއެއް ދީފާނެކަމުގެ ބިރު ދެއްކުން.
ދަރަޖަކުރުން (ށ))1(އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި މި ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
)i)ބޮޑު އަނިޔާއެއް މީހެއްގެ ހަށިގަނޑަށް ދިނުން؛ ނުވަތަ
)ii)އެކުށް ކުރުމުގައި، ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކުރުން؛ ނުވަތަ
)iii)އެ ޢަމަލުގެ ސަބަބުން އަނިޔާ ލިބުނު ފަރާތަކީ ފުލުހެއް ނުވަތަ
ސިފައިންގެ މީހެއްކަމުގައިވުން.
އަނިޔާއެއް ދިނުން (2) މީހެއްގެ ހަށިގަނޑަށް އަނިޔާއެއް އޭނާ ދިންކަމަށްވާނަމަ، އެ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ
2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ޖެހުން (3) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ، ޖުނަޙްގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި (ނ) އަނިޔާކުރީ މީހަކު އޭނާ ދިރިއުޅޭ ގޭގައި ހުއްޓާ ކަމުގައިވާނަމަ ނުވަތަ ގެއެއްގައި
ވިސްނަން ޖެހޭ ނުކު ތާ މެހުމާނެއްގެ ގޮތުގައި ހުއްޓާ ކަމަށްވާނަމަ، މި މާއްދާގެ ދަށުން ކުށެއްކަމަށް ބަލާ ކޮންމެ
ޢަމަލަކަށް ދެވޭ އަދަބު، މި ޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގައިވާ އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި
ބަލާނެ މިންގަނޑުތަކުގެ އެންމެ އަސާސީ މިންގަނޑުގެ މައްޗަށް އެއް ދަރަޖަ އުފުލިގެން
ވާނެއެވެ.
މާނަކުރުން (ރ))1("ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ:
)i)އެއިން ހިފިދާނެ ހުއްދަ އެހެން ބޭނުމެއް އޮތްކަން ސާބިތުކޮށްދެވެން ނެތް
ޙާލަތްތަކުގައި ބޭނުންކުރާ، މީހަކު މަރާލެވިދާ ފަދަ ޤާބިލުކަން ހުރި
ހަތިޔާރަށެވެ. ނުވަތަ؛
)ii)އެއިން އާދައިގެ ޢާންމު ހުއްދަ ބޭނުމެއް ކުރެވެން ނުހުންނަ އެއްޗެހީގެ
ތެރެއިން މީހަކަށް ބޮޑެތި އަނިޔާ ލިބިދާނެ ފަދަ ގޮތަކަށް ބޭ ނުންކުރެވޭ
އެއްޗެއްސަށެވެ. ނުވަތަ؛
81

)iii)ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010)ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު
އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު(ގެ ދަށުން "ނުރައްކާތެރި
ހަތިޔާރު" އާއި "ތޫނު އެއްޗެއް" ގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ
އެއްޗެއްސަށެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
)iii)އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ވަޅިއެއް، ނުވަތަ ކަނޑިއެއް، ނުވަތަ ޚަންޖަރެއް،
ނުވަތަ ރޭޒަރު ތިލައެއް، ނުވަތަ ކަޓަރެއް، ނުވަތަ ކަޓަރު ތިލައެއް، ނުވަތަ
ކަތިވަޅިއެއް، ނުވަތަ ފުރޮއެއް، ނުވަތަ ކޯރާޑިއެއް، ނުވަތަ މުޅޮއެއް،
ނުވަތަ ތޫނުކޮށްފައި ނުވަތަ ކޮޅު ފޭއްސާފައި ހުންނަ ދަގަނޑު ނުވަތަ
ލަކުޑި، ނުވަތަ އެނޫންވެސް އެޒާތުގެ ތަކެތި ހިމެނޭ ގޮތުން، ތޫނު އެއްޗެހި
ނުވަތަ ޓޭޒަރ ގަންއާއި ސްޓަން ގަންއާއި އެނޫންވެސް މީހެއްގެ
ހަށިގަނޑަށް ޝޮކެއް ފޮނުވައިގެން އޭނާއަށް ނުކުޅެދޭ ޙާލަތެއް ވަގުތީ
ގޮތުން ނަމަވެސް މެދުވެރިކުރުވާ ކޮންމެ އެއްޗެއް، ނުވަތަ ގޮވާއެއްޗެއް،
ނުވަތަ ވިހައާއި ވިހަ ގޭސް ނުވަތަ މީހުން މަރުވެދާ ފަދަ ކެމިކަ ލް ނުވަތަ
ބައިލޮޖިކަލް މާއްދާއެއް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި އެސިޑް ނުވަތަ ރޭޑިއޯ އެކްޓިވް
މާއްދާ ހިމެނޭ އެއްޗެއްސަށެވެ.
(2) "ގެ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ މީހަކު ދިރިއުޅުމަށްޓަކައި ބޭނުންކުރާ ޢިމާރާތެއް
ނުވަތަ އުޅަނދަކަށެވެ.
ފަރުވާލެއްނެތި ކުރާ ޢަމަލަކުން އަނި ޔާއެއް ލިބިދާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުން
ކުށް ކަނޑައެ ޅުން 121. (ހ) މީހަކު ފަރުވާލެއްނެތި ކުރާ ޢަމަލެއްގެ ސަބަބުން، މީހަކަށް، އޭނާ މަރުވެދާނެކަމުގެ ނުވަތަ
އޭނާގެ ހަށިގަނޑަށް ބޮޑު އަނިޔާއެއް ލިބިދާނެކަމުގެ ބިރެއް ކުރިމަތިކުރުވައިފިކަމަށް ވާނަމަ،
އެ ޢަމަލު ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
އެހެން ގޮތަކަށް (ށ) ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާއި ޚިލާފަށްކުރާ އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކަކީ، އެހެން މީހެއްގެ ހަށިގަނޑަށް ބޮޑު
ސާބިތުނު ވާހާހިނދަކު، އަނިޔާއެއް ލިބިދާނެ ގޮތަށް ނުވަތަ އޭނާ މަރުވެދާނެ ގޮތަށް، ފަރުވާލެއްނެތި ކުރާ
ޤަބޫލުކުރާނެ ގޮތް ޢަމަލެއްކަމުގައި، އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހާހިނދަކު، ފަނޑިޔާރު ޤަބޫލުކުރަންވާނެއެވެ.
(1) ގޮވާ ތަކެއްޗާއި ފަނާކުރަނިވި މާއްދާއާބެހޭ؛ ނުވަތަ
(2) މެޝިނަރީއާއި އިންޖީނާއި އަދިވެސް އިންޖީނުން މަސައްކަތްކުރާ އެހެނިހެން
އެއްޗެއްސާބެހޭ؛ ނުވަތަ
(3) ޢިމާރާތް ތެޅުމާއި ވެއްޓުމާބެހޭ؛ ނުވަތަ
82

(4) ޖަނަވާރު ގެންގުޅުމާއި، ބެލެހެއްޓުމާބެހޭ؛ ނުވަތަ
(5) ގަސްގަހާގެހި ކެނޑުމާއި ވައްޓާލުމާބެހޭ؛ ނުވަތަ
(6) ކަނޑުގައި ދުއްވާ އުޅަނދުފަހަރު އެހެލާ ބޭލުމާބެހޭ.
މާނަކުރުން (ނ))1("ފަނާކުރަނިވި މާއްދާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ގޮވާ ތަކެއްޗަށާއި،
އަލިފާންރޯވެދާފަދަ ތަކެއްޗަށެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި ވަކި ވަގުތެއް ޖެހުމުން ގޮވާ ގޮތަށް
ހަދާފައި ހުންނަ ތަކެއްޗާއި، ގޮވާނެ ވަކި ގޮތެއް ރޭވިފައި ހުންނަ ތަކެއްޗާއި،
ވިހައާއި، ވިހަ ގޭހާއި، މީހުން މަރުވެދާފަދަ ބައެލޮޖިކަލް ނުވަތަ ކެމިކަލް
މާއްދާތަކާއި، ރޭޑިއޯއެކްޓިވް މާއްދާތައް ހިމެނޭ ގޮތަށެވެ.
(2) "ގޮވާ ތަކެތި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޢާންމު ބޭނުންތަކަށް ބޭނުންކުރުމަށް
މަނާކުރެވިފައިވާ ނުވަތަ އެ ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި ސަރުކާރުގެ ހުއްދަ ހޯދަންޖެހޭ
އެއްޗެހީގެ ތެރެއިން އޭގެ ޒާތުގައި ގޮވާ ކޮންމެ ވަސީލަތަކަށެވެ.
ދަރަޖަކުރުން (ރ))1(އެ ކުށުގެ ޢަމަލު ހިންގީ އިންސާނާގެ ފުރާނައަށް އެއްވެސް ފަރުވާލެއް ނެތް
ގޮތުގައިކަމުގައި ރަމްޒުކޮށްދޭ ޙާލަތެއްގައިކަމުގައި ވާނަމަ، އެ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ
4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(2) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި އެ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ބިރުދެއްކުމާއި ދޮގު ޚަބަރު ދިނުން
ކުށް ކަނޑަ އެޅުން 122. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލެއް ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) މީހަކަށް އަނިޔާއެއް ލިބިދާފަދަ ކުށެއް ކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުން؛ ނުވަތަ
(2) މަޢުލޫމާތަކީ ކަނޑައެޅިގެން ރަނގަޅުނޫން މަޢުލޫމާތެއްކަން އެނގިހުރެ، މީހެއްގެ
ފުރާނައަށް ގެއްލުމެއް ލިބިދާފަދަ ޙާލަތެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަމުގެ ޚަބަރު ނުވަތަ
އަނިޔާވެރި ކުށެއް ހިންގައިފާނެކަމުގެ ޚަބަރު އެހެން މީހަކަށް ދިނުން.
ދަރަޖަކުރު ން (ށ) އެއީ، ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
މާނަކުރުން
މާނަކުރުން 123. (ހ) "ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ އަނިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ)7(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ށ) "ފަނާކުރަނިވި މާއްދާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 121 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ
83

(1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ނ) "ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 120 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ
(1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ރ) "ގޮވާ ތަކެތި" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 121 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ)2(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ބ) "ގެ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 120 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ޅ) "ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ ބޮޑެތި އަނިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ
(91) ވަނަ ނަންބަރު ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ކ) "އަނިޔާވެރި ކުށް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 110 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 22/2021 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 5 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ
ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް މާއްދާއެއް އިތުރުކުރެވިފައި.
ކުށް ކަނޑައެޅުން 124. (ހ))1(އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
i. ދީނީ ޢިލްމުވެރިންގެ މެދުގައި ރައުޔު ތަފާތުވެފައިވާ މައްސަލައެއްގައި،
އޭގެ ތެރެއިން އަހްލުއްސުންނަތި ވަލް ޖަމާޢަތުގެ މުޢުތަބަރު ރައުޔަކާ
ޚިލާފުނުވާގޮތަށް މީހަކު ފާޅުކުރި ޝުޢޫރަކުން، ނުވަތަ ކުރި ޢަމަލަކުން،
އެމީހަކީ އިސްލާމްދީނާ ޚިލާފަށް އުޅޭ ނުވަތަ އިސްލާމްދީނާ އިދިކޮޅު
މީހެއްކަމަށް، ޢާންމު ތަނެއްގައި ތުހުމަތުކުރުން ނުވަތަ ސިފަކުރުން؛
ނުވަތަ
ii. މުސްލިމަކު ކަނޑައެޅިގެން ކުފުރުގެ ޢަމަލެއް ނުކުރާހާ ހިނދަކު ނުވަތަ
ކުފުރުގެ ބަހެއް ފާޅުނުކުރާހާ ހިނދަކު، ނުވަތަ ފާޅުގައި ދީނުން ބޭރުވެ
މުރުތައްދުނުވާހާ ހިނދަކު، ޢާންމު ތަނެއްގައި، އެމީހަކީ ކާފަރެއްގެ
ގޮތުގައި ނުވަތަ މުރުތައްދުވެފައިވާ މީހެއްގެ ގޮތުގައި ތު ހުމަތުކުރުން
ނުވަތަ ސިފަކުރުން.
84

(2) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
i. މި އަކުރުގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ޢަމަލެއް ހިންގުމާއެކު މީހަކަށް
އަނިޔާއެއް ދިނުން؛ ނުވަތަ
ii. މި އަކުރުގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ޢަމަލެއް ހިންގުމާއެކު މީހަކާ
ދެކޮޅަށް އަނިޔާވެރިވުމަށް ގޮވާލުން.
(3) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި ، މީހެއްގެ ނަސްލަށް، ނުވަތަ އުފަންވީ
ޤައުމަށް، ނުވަތަ ކުލަޔަށް، ނުވަތަ ސިޔާސީ ވިސްނުމަށް، ނުވަތަ ދީނަށް
ބަލައި އެމީހަކާމެދު އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން ޢަމަލެއް ކުރާ މީހާ
އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
i. އެމީހަކަށް އަނިޔާއެއް ދިނުން؛ ނުވަތަ
ii. އެމީހަކަށް އަނިޔާއެއް ދިނުމަށް ގޮވާލުން.
އިސްލާމްދީނުގެ ޙުކުމްތައް (ށ) އެކި ކަންކަމާމެދު ކީރިތި ޤުރުއާނާއި ސުންނަތުން ސާބިތުވާ
ބަޔާންކުރުން ހުރަހަކަށް އިސްލާމްދީނުގެ ޙުކުމްތައް ބަޔާންކުރުމަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއްނާޅައެވެ.
ނުވުން
(ނ))1(މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ، ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ
ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(2) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ i((ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ
4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(3) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ii((ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ،
ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(4) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ i((ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ
4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(5) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ii((ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ،
ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
85

މާނަކުރުން (ރ))1("ޢާންމު ތަނެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޢާންމުން ހިނގާބިނގާވާ ތަންތަނާއި،
އެތަނަކަށް ޢާންމުން އައިސް އަދި އެނބުރި ގޮސްއުޅޭ ތަންތަނާއި، ޢާންމުން
މަޑުކޮށްލައިގެން ތިބެވޭގޮތަށް ނުވަތަ އެކި ބޭނުންތަކުގައި އެއްވެ އުޅެވޭގޮތަށް ހުންނަ
ތަންތަނާއި ، ކަނޑައެޅިފައިވާ އަގެއް ދައްކައިގެން ނުވަތަ ދަޢުވަތެއްދީގެން ނުވަތަ
އެނޫންވެސް ގޮތަކުން ޢާންމުންނަށް ވަދެވޭގޮތަށް ނުވަތަ ބައިވެރިވެވޭގޮތަށް ހުންނަ
ތަންތަނާއި، ރޭޑިއޯ، ޓެލެވިޜަން ނުވަތަ އިންޓަރނެޓާއި ޓެކްނޮލޮޖީ މެދުވެރިކޮށް
ޢާންމުކޮށް މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދޭ ނުވަތަ ޢާންމުންނަށް ބައިވެރިވެވޭ ފޯރަމްތަކާއި،
ޚަބަރާއި މަޢުލޫމާތު ޢާންމުކުރާ އެހެނިހެން ވަސީލަތްތަކަށެވެ.
(2) "ކުފުރުގެ ޢަމަލު" ނުވަތަ "ކުފުރުގެ ބަސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ،
އަހްލުއްސުއްނަތި ވަލް ޖަމާޢަތުގެ ދީނީ ޢިލްމުވެރިންގެ މެދުގައި ވަކި ޢަމަލަކީ
ކުފުރުގެ ޢަމަލެއްކަމާމެދު ނުވަތަ ވަކި ބަހަކީ ކުފުރުގެ ބަހެއްކަމާމެދު ޚިލާފެއް ނެތް
ޢަމަލަށާއި ބަހަށެވެ.
(3) "މުރުތައްދުވުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަހްލުއްސުއްނަތި ވަލް ޖަމާޢަތުގެ ދީނީ
ޢިލްމުވެރިންގެ މެދުގައި އެ ޢަމަލަކީ މުރުތައްދުވުމުގެ ޢަމަލެއްކަމާމެދު ޚިލާފެއް ނެތް
ޢަމަލެއް މުސްލިމަކު ކޮށްފިކަމުގައި ކަނޑައެޅުމަށް، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި އޮންނަ
އުސޫލުން ކަމާބެހޭ ޝަރުޢީ ކޯޓަކުން އެކަން ސާބިތުކޮށް އެގޮތަށް ކަނޑައަޅާ
ޙާލަތުގައެވެ.
130 ވަނަ ބާބު
ޖިންސީ ޢަ މަލުގެ ކުށް
130 ވަނަ މާއްދާ ގަދަކަމުން ޒިނޭކުރުން
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
130 ވަނަ މާއްދާ ރޭޕްކުރުން
131 ވަނަ މާއް ދާ ޖިންސީ ޢަމަލު
132 ވަނަ މާއްދާ ބޭއަދަބީ ގޮތުގައި އައުރަ ހާމަކުރުން
86

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
132 ވަނަ މާއްދާ ބޭއަދަބީ ގޮތުގައި ޖިންސީ ގުނަވަން ހާމަކުރުން
133 ވަނަ މާއްދާ ޖިންސީ ބޭނުންހިފުން
134 ވަނަ މާއްދާ ޖިންސީ ޢަމަލުގެ ކުށްކުށާ ގުޅޭ ޢާންމު އުސޫލުތައް
135 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން
ގަދަކަމުން ޒިނޭކުރުން
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
ރޭޕްކުރުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 130. (ހ) ރުހުމަކާ ނުލައި، ގަދަކަމުން ޒިނޭކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
ޤާނޫނު ނަން ބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
ކުށް ކަނޑައެޅުން 130. (ހ) ރޭޕްކުރާމީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
އެހެން ގޮތަކަށް (ށ) މީހަކު އޭނާގެ އަނބިމީހާއާ ޖިމާޢުވާ ޙާލަތުގައި، އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހާހިނދަކު،
ސާބިތުނުވާހާހިނދަކު ރުހުން އޮތްކަމުގައި ފަނޑިޔާރު ޤަބޫލުކުރަންވާނެއެވެ.
ޤަބޫލުކުރާނެ ގޮތް
މާނަކުރުން (ނ) "ޒިނޭކުރުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
ޤާނޫނު ނަން ބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
87

މާނަކުރުން (ނ) "ރޭޕްކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެމީހެއްގެ ރުހުމަކާނުލައި، އަންހެނެއްގެ
ކުރިމަތިފަރާތަށް ނުވަތަ ފުރަގަސްފަރާތަށް ފިރިހެނެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަން ނުވަތަ އެނޫންވެސް
ގުނަވަނެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ކިތަންމެ ކުޑަކޮށް ނަމަވެސް ވެއްދުން ނުވަތަ ފިރިހެނެއްގެ
ފުރަގަސްފަރާތަށް ފިރިހެނެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަން ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގުނަވަނެއް ނުވަތަ
އެއްޗެއް ކިތަންމެ ކުޑަކޮށް ނަމަވެސް ވެއްދުމަށެވެ. އެދުން ފުދުން ލާޒިމެއް ނޫނެވެ.
ދަރަޖަކުރުން: (ރ))1(އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ޙާލަތެއްގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކުރާނަމަ، އެ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ:
ގަދަކަމުން ޒިނޭކުރުން
)i)އަނިޔާ ލިބުނު ފަރާތަކީ ކުޑަކުއްޖެއް ކަމުގައިވުމާއި ދަޢުވާ ރައްދުވާ
މީހާއަކީ، އެކުއްޖާގެ ޢުމުރާ އަޅައި ބަލާއިރު 4 އަހަރު ނުވަތަ އެއަށް ވުރެ
ގިނަ އަހަރު ދޮށީ މީހެއް ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
)ii)ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްގެން ، ނުވަތަ ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްފާނޭކަމުގެ
ބިރުދައްކައިގެން، ޒިނޭކުރުމަށް މަޖުބޫރުކުރުވުން.
(2) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ޙާލަތެއްގައި، މި މާއްދާގެ)ހ(ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކުރާނަމަ، އެ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
)i)ކުށުގެ އަނިޔާ ލިބުނީ 18 އަހަރުން ދަށުގެ ކުޑަކުއްޖަކަށްކަމުގައިވުން؛
)ii)އެ ހިންގި ޢަމަލުގެ ބާވަތް ދެނެގަންނަން އަނިޔާ ލިބުނު މީހާއަށް
ނޭގޭނެކަން ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާއަށް އެނގިގެންވުން؛
)iii)ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާއަކީ އަނިޔާ ލިބުނު ފަރާތް ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ
އުފުލަން ޖެހިފައިވާ މަޤާމެއްގައި ހުރި މީހަކަށްވުން.
(3) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި، މި މާއްދާގެ)ހ(ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ
1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
ދަރަޖަކުރުން (ރ))1(އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ޙާލަތެއްގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކުރާނަމަ، އެ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(i(ކުށުގެ އަނިޔާ ލިބުނީ ޢުމުރުން 14)ސާދަ(އަހަރު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ހަގު
ކުއްޖެއް ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
ii((ބާރުގެ ބޭނުން ކޮށްގެން ނުވަތަ ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރު ދައްކައިގެން
ޖިމާޢުވުމަށް މަޖުބޫރު ކުރުވުން.
88

(2) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ޙާލަތެއްގައި، މި މާއްދާގެ)ހ(ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކުރާނަމަ، އެ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
i((އަނިޔާ ލިބުނު ކުއްޖަކީ ޢުމުރުން 18)އަށާރަ(އަހަރުން ދަށުގެ ކުއްޖެއް
ކަމުގައިވެފައި، އަނިޔާ ލިބުނު ކުއްޖާގެ ޢުމުރާ އަޅާ ބަލާއިރު، ދަޢުވާލިބޭ މީހާގެ
ޢުމުރު 4 (ހަތަރެއް) އަހަރު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ދޮށިވުން؛ ނުވަ ތަ
ii((އެ ހިންގި ޢަމަލުގެ ބާވަތް ދެނެގަންނަން އަނިޔާ ލިބުނު މީހާއަށް ނޭނގޭނެކަން
ދަޢުވާލިބޭ މީހާއަށް އެނގިގެންވުން ؛ ނުވަތަ
iii((ދަޢުވާލިބޭ މީހާއަކީ އަނިޔާ ލިބުނު މީހާ ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ
އުފުލަންޖެހިފައިވާ މަޤާމެއްގައި ހުރި މީހަކަށްވުން.
(3) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި، މި މާއްދާގެ)ހ(ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1
ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ޖިންސީ ޢަމަލު
ކުށް ކަނޑައެޅުން 131. (ހ) ޖިންސީ އެދުންވެރިކަން އުފެއްދުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ނުވަތަ ޖިންސީ އެދުންވެރިކަން
ޙާޞިލުކުރުމުގެ މަޤްޞަދުގައި އެހެން މީހަކާއެކު ޖިންސީ ޢަމަލެއް ހިންގާ މީހާ، އެކުރަނީ
ކުށެކެވެ.
މާނަކުރުން (ށ) "ޖިންސީ ޢަމަލު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ:
(1) އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ހުއްދަވެގެންވާ ސަބަބެއްނެތި އެހެން މީހެއްގެ
ޖިންސީގުނަވަނުގައި ނުވަތަ ފުރަގަސްފަރާތުގައި ނުވަތަ ކުރިމަތިފަރާތުގައި ނުވަތަ
އުރަމަތީގައި އަތްލުމަށް؛ ނުވަތަ
(2) އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ހުއްދަވެގެންވާ ސަބަބެއްނެތި އެހެން މީހަކު ލައްވައި ތިމާގެ
ޖިންސީގުނަވަނުގައި ނުވަތަ ފުރަގަސްފަރާތުގައި ނުވަތަ އުރަމަތީގައި އަތްލެއްވުމަށް
ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ އެފަދަ ތަނެއްގައި އަތްލެއްވުމަށް؛ ނުވަތަ
(3) އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ހުއްދަވެގެންވާ ސަބަބެއްނެތި ކުށުގެ އަނިޔާ ލިބުނު މީހާގެ
ހަށިގަނޑުގެ ބަޔަކަށް މަނި ފޯރުކުރުވުމަށް؛
ދަރަޖަކުރުން: (ނ))1(އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ޙާލަތެއްގައި، އެ ކުށް ކުރާނަމަ، އެ ކުށަކީ،
ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ:
ފާޙިޝް ޖިންސީ ޢަމަލު
)i)ކުށުގެ އަނިޔާ ލިބުނީ 18 އަހަރުން ދަށުގެ ކުޑަކުއްޖަކަށްކަމުގައިވުން؛
ނުވަތަ
89

)ii)ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރުދައްކައިގެން
ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގުން.
)iii)މުޢާމަލާތް ހިންގުން ނުވަތަ ހިންގުމަށް މަޖުބޫރު ކުރުވުން.
ޖިންސީ ޢަމަލު (2) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ޙާލަތެއްގައި އެ ކުށް ކުރާނަމަ، އެ ކުށަކީ
ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ:
)i)އަނިޔާ ލިބުނު ފަރާތަކީ، ކުޑަކު އްޖެއް ކަމުގައި ވުމާއި، ދަޢުވާ ރައްދުވާ
މީހާއަކީ، އެ އަނިޔާ ލިބުނު ކުއްޖާގެ ޢުމުރާ އަޅައި ބަލާއިރު، 4 އަހަރު
ނުވަތަ އެއަށް ވުރެ ދޮށީ މީހެއް ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
)ii)އެ ހިންގި ޢަމަލުގެ ބާވަތް ދެނެގަންނަން، އަނިޔާ ލިބުނު މީހާއަށް
ނޭގޭނެކަން ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާއަށް އެނގިގެންވުން.
)iii)ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާއަކީ އަނިޔާ ލިބުނު ފަރާތް ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ
އުފުލަންޖެހިފައިވާ މަޤާމެއްގައި ހުރި މީހަކު ކަމުގައިވުން.
އެނޫން ޙާލަތްތަކުގެ (3) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި އެ ކުށަކީ، ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ޖިންސީ ޢަމަލު
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
ކުށް ކަނޑައެޅުން 131. (ހ) ޖިންސީ އެދުންވެރިކަމެއް އުފެއްދުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ނުވަތަ ޖިންސީ އެދުންވެރިކަމެއް
ޙާޞިލުކުރުމުގެ މަޤްޞަދުގައި އެހެން މީހެއްގެ ރުހުމަކާ ނުލައި، އޭނާއާމެދު ޖިންސީ ޢަމަލެއް
ހިންގާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
މާނަކުރުން (ށ) "ޖިންސީ ޢަމަލު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ:
(1) އެހެން މީހެއްގެ ކުރިމަތިފަރާތުގައި ނުވަތަ ފުރަގަސްފަރާތުގައި ނުވަތަ ޖިންސީ
އެހެންވެސް ގުނަވަނެއްގައި ނުވަތަ ޖިންސީ އަރާމެއް ހޯދައިގަނެވޭ ހިސާބެއް ކަމަށް
ބެލެވޭ ތަނެއްގައި އަތްލުން ނުވަތަ އެއްޗެއް މެދުވެރިކޮށް އަތްލުމަށް؛ ނުވަތަ
(2) އެހެން މީހެއްގެ ކުރިމަތިފަރާތުގައި ނުވަތަ ފުރަގަސްފަރާތުގައި ނުވަތަ ޖިންސީ
އެހެންވެސް ގުނަވަނެއްގައި ނުވަތަ ޖިންސީ އަރާމެއް ހޯދައިގަނެވޭ ހިސާބެއް ކަމަށް
ބެލެވޭ ތަނެއްގައި އަތްލެއްވުމަށް ނުވަތަ އެއްޗެއް މެދުވެރިކޮށް އަތްލެއްވުމަށް؛
ނުވަތަ
(3) ކުށުގެ އަނިޔާ ލިބުނު މީހާގެ ހަށިގަނޑުގެ ބަޔަކަށް މަނި ފޯރުވުމަށް.
90

ދަރަޖަ ކު ރުން: ފާޙިޝް (ނ))1(އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ޙާލަތެއްގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި
ޖިންސީ ޢަ މަލު ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކުރާނަމަ، އެ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
i((ކުށުގެ އަނިޔާ ލިބުނީ ޢުމުރުން 14)ސާދަ(އަހަރު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ހަގު
ކުއްޖެއް ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
ii((ބާރުގެ ބޭނުން ކޮށްގެން ނުވަތަ ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރު ދައްކައިގެން
އެ ކުށްކުރުމަށް މަޖުބޫރު ކުރުވުން.
(2) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ޙާލަތެއްގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކުރާނަމަ، އެ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
i((އަނިޔާ ލިބުނު ކުއްޖަކީ ޢުމުރުން 18)އަށާރަ(އަހަރުން ދަށުގެ ކުއްޖެއް
ކަމުގައިވެފައި، އަނިޔާ ލިބުނު ކުއްޖާގެ ޢުމުރާ އަޅާ ބަލާއިރު، ދަޢުވާލިބޭ މީހާގެ
ޢުމުރު 4 (ހަތަރެއް) އަހަރު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ދޮށިވުން؛ ނުވަ ތަ
ii((އެ ހިންގި ޢަމަލުގެ ބާވަތް ދެނެގަންނަން އަނިޔާ ލިބުނު މީހާއަށް ނޭނގޭނެކަން
ދަޢުވާލިބޭ މީހާއަށް އެނގިގެންވުން ؛ ނުވަތަ
iii((ދަޢުވާލިބޭ މީހާއަކީ އަނިޔާ ލިބުނު މީހާ ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ
އުފުލަންޖެހިފައިވާ މަޤާމެއްގައި ހުރި މީހަކަށްވުން.
އެނޫން ޙާލަތްތަކުގެ (3) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި އެ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ޖިންސީ ޢަމަލު
ބޭއަދަބީ ގޮތުގައި އައުރަ ހާމަކުރުން
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް ސުރުޚީ އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
ބޭއަދަބީ ގޮތުގައި ޖިންސީ ގުނަވަން ހާމަކުރުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 132. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) އޭނާގެ ޖިންސީގުނަވަން އެހެން މީ ހުންނަށް ފެންނަ ގޮތަށް ހާމަކުރުން؛
(2) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބުނެފައިވާ ޢަމަލު ހިންގީ، އެހެން
މީހުންނަށް ޤަބޫލުކުރަން ދަތި ނުވަތަ ލަދުވެތި ކަމަކަށްވާފަދަ ޙާލަތެއްގައި
ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
91

(3) ޖިންސީ އެދުންވެރިކަން އުފެއްދުމުގެ ނިޔަތުގައި ނުވަތަ އެދުންވެރިކަން
ޙާޞިލުކުރުމުގެ ނިޔަތުގައިކަމަށްވުން.
ދަރަޖަކުރުން (ށ) މިކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާ ނޫނުން
މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ގޮތަށް އަކުރެއް އިތުރުކުރެވިފައި.
މާނަކުރުން (ނ) "ޖިންސީ ގުނަވަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކުރިމަތިފަރާތް ނުވަތަ ފުރަގަސްފަރާތް ނުވަތަ
އަންހެނާގެ އުރަމައްޗަށެވެ.
ޖިން ސީ ބޭނުންހިފުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 133. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) އެހެން މީހަކު ލައްވައި އެ މީހާގެ އައުރަ ހާމަކުރުވުން ނުވަތަ ޙަރަކާތް ދެއްކުވުން؛
އަދި
(2) މި މާއްދާގެ)ހ(ގައިވާ ޢަމަލު ހިންގީ ޖިންސީ އެދުންވެރިކަން އުފެއްދުމުގެ
ނިޔަތުގައި ނުވަތަ އެދުންވެރިކަން ޙާޞިލުކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމަށްވުން؛
ދަރަޖަކުރުން: (ށ))1(އެ ޢަމަލު ހިންގުނީ 18 އަހަރުން ދަށުގެ ކުޑަކުއްޖެއްގެ މައްޗަށްކަމުގައި ވާނަމަ
ނުވަތަ ޤާނޫނީ ގޮތުން ތަޞައްރުފުނުފުދޭ މީހެއްގެ މައްޗަށްކަމުގައިވާނަމަ، އެއީ
ފާހިޝްގޮތުގައި
ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ޖިންސީ ބޭނުންހިފުން
(2) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ، ޖުނަޙްގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ޖިންސީ ޢަމަލުގެ ކުށްކުށާ ގުޅޭ ޢާންމު އުސޫލުތައް
ކާވެންޏެއް 134. (ހ) ޒިނޭކުރުމަށް ނުވަތަ ޖިންސީ ޢަމަލެއް ހިންގުމަށް ކުޑަކުއްޖަކު ދޭ ރުހުމަކީ ނުވަތަ އެ ކަމަށް
ކުރުމަ ށް ނޫން ގޮތުގައި އެއްޗެއް ނުބުނެ ހުންނަ ހުރުމަކީ އޭގެ ޒާތުގައި ބާޠިލު ރުހުމެކެވެ. ނަމަވެސް، ޢުމުރުން
ކު ޑަކުއްޖާ ދޭ ރު ހުން 18 އަހަރުނުވާ ކުއްޖަކު، ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާއާ އެކު ޤާނޫނީ ގޮތުން ޞައްޙަ ކާވެންޏެއް
ބާ ޠިލު އެއްޗަކަށްވު ން ކޮށްގެން ހުންނަ ޙާލަތު މި އުސޫލުން އިސްތިސްނާވެގެން ވެއެވެ.
ޢުމުރާ ގުޅޭ ގޮތުން (ށ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހާހިނދަކު،
ނިޔަތް އޮތުން މި ޤާނޫނުގައި ކުށެއް މާނަކުރުމުގައި އެ ކުށުގެ އަނިޔާ ލިބޭފަރާތަކީ 18 އަހަރުން ދަށުގެ
ކުއްޖެއްކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތްތަކުގައި ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާގެ މައްޗަށް ކުށް
92

ސާބިތުކުރުމުގައި، އެކުއްޖާގެ ޢުމުރު ދެނެގަތުމުގައި، އޭނާ އިހުމާލުވެފައިވާކަން
ސާބިތުކުރުމުން ފުދޭނެއެވެ.
ޞިއްޙީ ފަރުވާއަށްޓަ ކައި (ނ) އަންނަނިވި ކަންކަމަށްޓަކައި ނުވަތަ އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިން، ޞިއްޙީގޮތުން ކުރަންޖެހޭ
އި ސްތިސް ނާކުރެވޭ ކަމެއްކަމަށް ބެލެވޭކަމެއް ކުރުމަށްޓަކައި، ނުވަތަ ޞިއްޙީގޮތުން ބަލަންޖެހޭ ބެލުމަށްޓަކައި،
ޙާލަތްތައް ޑޮކްޓަރަކު ނުވަތަ ހުއްދަކުރެވިފައިވާ ޞިއްޙީ މަސައްކަތްތެރިއަކު ނުވަތަ ބެލެނިވެރިއަކު
ނުވަތަ ދޮންމަންމައަކު ނުވަތަ ދޮންބައްޕައަކު ނުވަތަ ޤާނޫނީގޮތުން ބަލަދުވެރިއަކު، އަންނަނިވި
ކަންކަން ކުރުމަކީ، މި ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކުރީކަމުގައެއް ނުބެލެވޭނެއެވެ:
(1) ޞިއްޙީ ފަރުވާއެއް ދިނުމަށްޓަކައި ހިންގާ ޢަމަލަކަށްވުން ؛
(2) އެ ޢަމަލު ހިންގަނީ ޤަބޫލުކުރެވޭ ޞިއްޙީ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށްކަމުގައިވުން؛
އަދި
(3) އެކަން ކުރުމަށްޓަކައި ޞިއްޙީ ރޮނގުން ބޭނުންވާ ތަމްރީނާއި ތަޖުރިބާ އެކަން
ކުރާމީހާގެ ކިބައިގައި ހުރުން.
އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގަ އި (ރ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކުރުމުގައި، އެ ކުށްކުރާ މީހާ އޭނާގެ ޢަމަލުތަކުގެ
ބަ ލަން ޖެހޭ ނުކު ތާ ޒާތާގުޅޭ ގޮތުން ނުވަތަ އޭނާގެ ޝަޚްޞާގުޅޭ ގޮތުން އޮޅުވާލުމެއް އޮޅުވާލާފައިވާނަމަ އަދި
އެގޮތަށް އޮޅުވާލީ އެ ކުށްކުރުމުގެ މަޤްޞަދުގައިކަމަށްވާނަމަ، އޭނާއަށް ދެވޭ އަދަބު އެކަމަށް
ކަނޑައެޅިފައިވާ އަދަބުގެ އެންމެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ އެއް ދަރަޖަ މަތިވެގެންވެއެވެ.
މާނަކުރުން
މާނަކުރުން 135. (ހ) "ރުހުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގައި މާނަ ކޮށްފައިވާ ގޮތަށެވެ.
(ށ) "ޤާނޫނީ ބަލަދުވެރިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(ނ) "ޖިންސީ ޢަމަލު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(ރ) "ޒިނޭކުރުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
93

140 ވަނަ ބާބު
މިނިވަންކަން ނިގުޅައިގަނެވޭ ގޮތަށް މީހުން ހިފެހެއްޓުމާއި
ކަންކަން މަޖުބޫރުކުރުމުގެ ކުށް
140 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަނޫން ގޮތުގައި މީހުން ހިފެހެއްޓުން
141 ވަނަ މާއްދާ ޖިނާއީ މަޖުބޫރުކުރުވުން
142 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން
ހުއްދަ ނޫން ގޮ ތުގައި މީހުން ހިފެހެއްޓުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 140. (ހ) ރުހުމެއްނެތި އެކަށީގެންވާ މުއްދަތަކަށް މީހަކު ހިފަހައްޓާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
މާނަކުރުން (ށ))1("ހިފެހެއްޓުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ހި ނގާބިނގާވެ އުޅުމުގެ މިނިވަންކަމަށް
ހުރަސްއެޅުމަށާއި، ވަކި ތަނެއްގައި އެ ތަނުން ބޭރަށް ނުދެވޭ ގޮތަށް މީހަކު
ހިފެހެއްޓުމަށެވެ.
(2) "ހިނގާބިނގާވެ އުޅުމުގެ މިނިވަންކަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ އެއް ތަނުން އަނެއް
ތަނަށް ދަތުރުކޮށް، ހިނގާބިނގާވެ އުޅުމަށް، ޢާންމު އުސޫލުން، މީހުން
ބޭނުންކުރަމުންދާ ފުރުސަތަށެވެ.
ދަ ރަޖަކުރުން (ނ))1(މީހަކު ލައްވައި އެ މީހާގެ އިޚްތިޔާރުން ބޭރުގައި، ގަދަކަމުން މަސައްކަތެއް
ކުރުވުމުގެ މަޤްޞަދުގައި، މީހަކު ހިފަހައްޓައިފިކަމުގައި ވާނަމަ، އެ ކުށަކީ،
ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(2) ކަނޑައެޅިގެން އެނގިހުރެ، އެއް ދުވަހަށް ވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް މީހަކު
ހިފަހައްޓައިފި ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(3) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ބެލެނިވެރިންނަށާއި (4) އަންނަނިވި ފަދައިން އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަށް
ބަލަދުވެރިންނަށް ޤަބޫލުކުރެވިގެން، އެ ޙާލަތުގައި، އެ ކުށުގެ ޢަމަލު ކުރާނަމަ، އެ ކުށަކީ، ޖުނަޙްގެ
ލުއި އުސޫލެއް އޮ ތުން 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
94

)i)އޭނާއަކީ ހިފެހެއްޓޭ މީހާގެ ބެލެނިވެރިއެއްކަން ނުވަތަ ބަލަދުވެރިއެއްކަން
އޭނާއަށް ޤަބޫލުކުރެވިގެންވުން؛ އަދި
)ii)ހިފެހެއްޓުނު މީހާއަކީ ޞައްޙަ ގޮތެއްގައި އެ ކަމަށް ރުހުން ދެވޭ ވަރުގެ
މީހެއްކަމުގައި ނުވުން.
ޖިނާއީ މަޖުބޫރުކުރުވުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 141. (ހ) ކަންކަން ކުރުމަށް މީހަކަށް ލިބިދޭ މިނިވަންކަން، އޭނާއަށް ގެއްލުން ހުރި ގޮތެއްގައި ޤާނޫނާ
ޚިލާފަށް ހުއްޓުވާލުމުގެ މަޤްޞަދުގައި، އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ކޮށްފާނެކަމުގެ
ބިރު ދައްކާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
(1) ޖިނާއީ ކުށެއް ކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރު ؛ ނުވަތަ
(2) ޖިނާއީ ކުށެއް ކޮށްފިކަމުގެ އިލްޒާމު އަޅުވަފާނެކަމުގެ ބިރު؛ ނުވަތަ
(3) މީހުންގެ ނަފުރަތު އަމާޒުކުރުވުމަށް، ނުވަތަ މީހުންގެ ކުރިމަތީގައި އޭނާގެ ޤަދަރާއި
އަބުރަށް އުނިކަން ގެނައުމަށް، ނުވަތަ އޭނާއާ މެދު ޤަދަރުކުޑަވާނެގޮތް ހެދުމަށް،
ނުވަތަ އޭނާގެ، ނުވަތަ އޭނާގެ ވިޔަފާރި މީހުންގެ ތެރޭގައި ކުޑަކުރުމަށް،
ސިއްރެއްކަމުގައި ބެލެވޭ ކަމެއް ހާމަކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރު؛
(4) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފެއްގެ ގޮތުން ވަކިކަމެއް ކުރުން ނުވަތަ ނުކުރުން؛ ނުވަތަ
ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު ލައްވައި ވަކި ކަމެއް ކުރުވުން ނުވަތަ ނުކުރުވަފާނެކަމުގެ
ބިރު.
އިސްތިސްނާ (ށ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި މީހަކުކުރާ ޢަމަލަކީ މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރު ،
ނުވަތަ (ހ) ގެ)3(ވަނަ ނަންބަރު، ނުވަތަ (ހ) ގެ)4(ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން
ކުށަކަށް ނުވާނެއެވެ:
(1) އޭނާ ޤަބޫލުކުރާގޮތުގައި:
)i)މީހަކާ މެދު ކުރެވޭ ތުހުމަތަކީ ނުވަތަ މީހަކާ ބެހޭގޮތުން އެނގޭ ސިއްރަކީ
ތެދެއް ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
)ii)ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު އެ ކުރާ ކަމަކީ އެކަމުގެ ޒާތުގައި، ކުރެވިދާނެ
ކަމެއް ކަމުގައިވުން؛ އަދި
(2) އެތުހުމަތަކާ ނުވަތަ ހާމަކުރެވޭ ސިއްރަކާ ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު އެޅުމަށް
ހުށަހަޅާ ފިޔަވަޅާ ގުޅިގެން އޭނާ އަޅާ ފިޔަވަޅުގެ މަޤްޞަދަކީ އެޙާލަތާ ގުޅިގެން
އެކަށީގެންވާ ގޮތަކަށް އެމީހަކު އުޅުމަށް މަޖްބޫރުކުރުމުގެ ގޮތުން އެކަނި ކުރާ
95

ކަމަކަށްވުން.
ދަރަޖަކުރުން: (ނ))1(އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ޖިނާއީ
މަޖުބޫރުކުރުވުމެއްގެ
ދަރަޖަ
)i)ކުރަން މަޖުބޫރުކުރުވާ ކަމަކީ، އެކަން ކޮށްފިނަމަ، ޖިނާޔަތުގެ ކުށެއް ކުރީ
ކަމުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލެއް ކުރުންކަމުގައިވުން.
)ii)ގެއްލުމެއް ވެދާނެކަމުގެ ބިރުދައްކާ، އެގޮތުން އެ ގެއްލުން ދީފިނަމަ،
ޖިނާޔަތުގެ ކުށެއް ކުރީކަމުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލެއް ކުރުން ކަމުގައިވުން.
ޖިނާއީ މަޖުބޫރުކުރުވުން (2) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ، ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
މާނަކުރުން
މާނަކުރުން 142. (ހ) "ހިނގާބިނގާވެ އުޅުމުގެ މިނިވަންކަން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 140 ވަނަ މާއްދާގެ
(ށ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ށ) "ޤާނޫނީ ބަލަދުވެރިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(ނ) "ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 533 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ރ) "ހިފެހެއްޓުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 140 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ)1(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
96

މުދަލުގެ ކުށާއި ޒާތުގެ ކުށް
210 ވަނަ ބާބު
ވައްކަމުގެ ކުށް
210 ވަނަ މާއްދާ ވައްކަން، ޓެކުން، މަކަރާއި ޙީލަތް، ޚިޔާނާތް އަދި ފޭރުން
211 ވަނަ މާއްދާ ވައްކަންކުރުން
212 ވަނަ މާއްދާ މަކަރާއި ޙީލަތުން ނުވަތަ ޓެކުމުން އެހެން މީހެއްގެ މުދަލެއް ނިގުޅައިގަތުން
213 ވަނަ މާއްދާ ފޭރުން
214 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަނޫން ގޮތުގައި ޚިދުމަތުން ބޭނުންކުރުން ނުވަތަ މަންފާ ހޯދުން
215 ވަނަ މާއްދާ ޚިޔާނާތުގެ ކުށް
216 ވަނަ މާއްދާ ގެއްލިފައިވާ މުދަލުން ނުވަތަ ބަހައްޓަންވީ ތަން ނޫން ތަނުގައި ބެހެއްޓިފައިވާ މުދަލުން ނުވަތަ އޮޅިގެން
ރައްދުކުރެވޭ މުދަލުން ވައްކަންކުރުން
217 ވަނަ މާއްދާ މުދަލަކުން ހުއްދަނޫން ބޭ ނުންކުރުން
218 ވަނަ މާއްދާ ވައްކަންކޮށްގެން ހޯދާފައިވާ މުދާ ބަލައިގަތުން
219 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން
ވައްކަން، ޓެކުން، މަކަރާއި ޙީލަތް، ޚިޔާނާތް އަދި ފޭރުން
211 ވަނަ މާއްދާއިން 210. (ހ) މި ބާބުގެ ދަށުން ކުރާ ދަޢުވާއެއްގައި، މި ޤާނޫނުގެ 211 ވަނަ މާއްދާއިން ފެށިގެން
216 ވަނަ މާއްދާއަށް 216 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްތައް ސާބިތުކުރުމުގެ ގޮތުން ހެކި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
ޢަމަލުތަކަކީ ވައްކަމުގެ
އެއް ކުށް ކަމަ ށްވުން
ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ޤާނޫނުގެ 211 ވަނަ މާއްދާއިން 216 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ
ޢަމަލު ދަރަޖަކުރެވެނީ، އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިންނެވެ:
(1) މުދަލުގެ އަގު 500,000/- ރުފިޔާއަށް ވުރެ މަތިވާނަމަ، އެކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ
3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
97

(2) މުދަލުގެ އަގު 50,000/- ރުފިޔާއަށްވުރެ މަތިވާނަމަ، ނުވަތަ ވަގަށްނެގި މުދަލަކީ ،
ހަތިޔާރެއް ނުވަތަ އިންޖީނުލީ ދުއްވާއެއްޗެއް ނުވަތަ އިންޖީނުލީ ދޯންޏެއް ނުވަތަ
އެނޫންވެސް އިންޖީނު އެޅި އުޅަނދެއްކަމުގައިވާނަމަ، އެ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ
ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
5,000/- (3) ރުފިޔާއަށް ވުރެ މުދަލުގެ އަގު މަތިވާނަމަ، އެ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ
5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
500/- (4) ރުފިޔާއަށް ވުރެ މުދަލުގެ އަގު މަތިވާނަމަ، އެ ކުށަކީ، ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ
ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(5) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ، ޖުނަޙްގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ޙައްޤުއޮތުން (ނ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވިގޮތަށް، ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާ، ޤަބޫލުކުރާކަމަށްވާނަމަ،
އޭނާ، މި ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާފަދަ ކުށެއް ކުރީކަމުގައެއް ނުބެލެވޭނެއެވެ:
(1) އޭނާގެ އަތުގައި އެ މުދާ ބެހެއްޓުމަށް ނުވަތަ އޭނާ އެ މުދަލުގެ ބޭނުންކުރުމަށް،
އަނެކާ ރުހޭނެކަމަށް އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ޤަބޫލުކުރެވިދާނެފަދަ ޙާލަތްތަކެއް ހުރުން؛
ނުވަތަ
(2) އޭނާ އެ މުދާ ބޭނުންކުރުމަށް ނުވަތަ އެ މުދާ އޭނާގެ އަތުގައި ބެހެއްޓުމަށް އޭނާއަށް
ޙައްޤެއް އޮތްކަމުގައި، އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި، ޤަބޫލުކުރެވިދާނެފަދަ ޙާލަތްތަކެއް
ހުރުން.
މާނަކުރުން (ރ) "އަގު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަށް އެނގޭ ގޮތުގައި ނުވަތަ
ކުށްކުރިއިރު އޭނާއަށް އެނގެން ޖެހޭނެ ގޮތުގައި އެ މުދަލަށް އަދުގެ ބާޒާރުން ލިބޭނެ އެންމެ
މަތީ އަގަށެވެ.
ވައްކަންކުރުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 211. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) އެހެން މީހެއްގެ މުދަލެއް އެމީހަކަށް ނޭނގި ސިއްރުން ނެގުން ނުވަތަ
އެހެން މީހެއްގެ މުދަލުގެ މައްޗަށް ހުއްދަނޫން ގޮތެއްގައި ތިމާގެ އަމިއްލަ
ބާރުހިންގުން ؛
(2) އެކަން އެކުރަނީ އަނެކާއަށް އޮތް އަތުގެވެރިކަމުން، އެ މުދާ ދާއިމަށް
ނިގުޅައިގަތުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ކަމުގައިވުން.
98

މާނަކުރުން (ށ) "އަނެކާގެ މުދާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކުށުގެ ޢަމަލު ހިންގި މީހާއަށް ވުރެ،
އެ މުދާ އެ ވަގުތު އެ މީހެއްގެ އަތުގައި ހުރި މީހާއަށް، އެ މުދަލާ ގުޅޭ ގޮތުން، ވަގުތީ،
ނުވަތަ ދާއިމީ، ނުވަތަ ޣައިރުޤާ ނޫނީ ނަމަވެސް މަތީ ނުވަތަ ބޮޑު ޙައްޤެއް އެ ވަގުތު
ލިބިފައިވާ މުދަލަށެވެ. ސަރުކާރު، ނުވަތަ ކުންފުނި ފަދަ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞަކަށްވެސް މުދަލަކާ
ގުޅިގެން އެފަދަ ޙައްޤެއް އޮވެދާނެއެވެ.
މަކަރާއި ޙީލަތުން ނުވަތަ ޓެކުމުން އެހެން މީހެއްގެ މުދަލެއް ނިގުޅަ އިގަތުން
ކުށް ކަނޑަ އެޅުން 212. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) އެނގިހުރެ އަނެކާގެ މުދާ އޭނާގެ ކިބައިން ނިގުޅައިގަތުން؛ އަދި
(2) މަކަރާއި ޙީލަތުން އެކަން ކުރުން؛ ނުވަތަ
(3) ޓެކުމަކުން އެކަން ކުރުން.
މާނަކުރުން (ށ))1("ޓެކުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަނެކާއަށް އެކަމުގެ މަންފާއެއް އޮތްކަން
ދައްކައިގެން ފައިދާއެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ކޮށްދޭން ބުނެ ނުވަތަ އެފަދަ ކަމެއް
ވެވިދާނެކަން، ކަމަކުން ނުވަތަ ސިފައަކުން ދައްކައިގެން، ފައިސާ ނުވަތަ ތަކެތި
އަތުލައި، އެކަމެއް އެބުނި ގޮތަށް ކޮށްނުދީ އެފައިސާ ނުވަތަ ތަކެތި ބޭނުންކުރުމެވެ.
(2) "މަކަރާއި ޙީލަތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ޓެކުމަށް ނުހިމެނޭ ގޮތުން ތިމާއަށް
ފައިދާއެއް ހޯދުމަށްޓަކައި އަނެކަކަށް ގެއްލުމެއް ލިބޭ ގޮތަށް ކުރާ އަންނަނިވި
ކަންކަމަށެވެ:
)i)ޤާނޫނާ ގުޅޭ ގޮތުން ނުވަތަ މުދަ ލުގެ އަގާ ގުޅޭގޮތުން ނުވަތަ ސިކުނޑީގެ
ޙާލަތާ ގުޅޭ ގޮތުން ތެދު ނޫން ތަޞައްވުރެއް އުފެއްދުން ނުވަތަ އެފަދަ
ތަޞައްވުރަކީ، ތެދު ތަޞައްވުރެއްކަމުގައި ބަޔާންކުރުން؛ ނުވަތަ
)ii)މުދަލަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ހިންގޭ މުޢާމަލާތެއްގައި ވަކި މަޢުލޫމާތެއް
ލިބިއްޖެނަމަ، އެ މުޢާމަލާތެއްގެ ނަތީޖާ އޭނާ ބަދަލުކޮށްފާނެކަމަށް ހީކުރެވޭ
މަޢުލޫމާތެއް އޭނާއަށް ލިބުނަނުދީ ހިފެހެއްޓުން ؛ ނުވަތަ
)iii)އޭނާ ކުރިން އުފައްދައިފައިވާ، ނުވަތަ ތެދުކަމަށް ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ
ތަޞައްވުރެއް ފަހުން ރަނގަޅުނުކުރުން؛ ނުވަތަ
)iv)އެ މުދަލުގެ މައްޗަށް ރަހުނެއް އޮތްކަން، ނުވަތަ އެ މުދާ އޭނާގެއަތުން
ބީވެގެންހިނގައިދާނެ ދަޢުވާއެއް އޮތްކަން، ނުވަތަ މިނިވަންކަމާއެކު، އޭނާގެ
އަތުގައި އެމުދާ ބެހެއްޓުމަށް އޮތް ހުރަހެއް)ޤާނޫނީ ހުރަހަކީ، އެއާ މެދު
ސުވާލު އުފެދޭ ހުރަހެއްކަމުގައިވީނަމަވެސް އެފަދަ ހުރަހެއް(އޮތްކަން
99

ހާމަނުކުރުން؛ ނުވަތަ
)v)ޗެކެއްގައި ލިޔެފައިވާ ޢަދަދަށް ނުވަތަ ފައިސާގެ ގޮތުގައި ބަދަލުކުރެވޭ
އެނޫންވެސް މާލީ ލިޔުމެއްގައި ލިޔެފައިވާ ޢަދަދަށް، އެ ލިޔުން ދޫކުރެވޭ
ފަރާތުން، އެއަށް ފައިސާ ދެއްކުމަށް އެއްބަސްނުވާނެކަން އެނގިހުރެ،
އެފަދަ ޗެކެއް ނުވަތަ ލިޔުމެއް ދޫކުރުން.
(3) "މާލީ ލިޔުމެއް" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ ޤާނޫނީ ގޮތުން ތަންފީޒުކުރެވޭނެ
އަންނަނިވި ޙައްޤުތަކުގެ ތެރެއިން ޙައްޤެއް ރަމްޒުކޮށްދޭ ކޮންމެ ލިޔުމަކަށެވެ:
)i)މުދަލަކަށް، ނުވަތަ ޚިދުމަތަކަށް، ނުވަތަ އެއްޗަކަށް، ނުވަތަ ކުންފުންޏަކަށް
އޮތް މިލްކުވެރިކަމުގެ ޙައްޤެއް؛ ނުވަތަ
)ii)ފައިސާ ވަކި ދުވަހަކަށް ދައްކާނެކަމުގެ ޔަޤީންކަންދޭ ލިޔުން؛ ނުވަތަ
)iii)މުދަލެއް ވަކި ދުވަހަކަށް ހަވާލުކުރާނެކަމުގެ ޔަޤީންކަންދޭ ލިޔުން؛ ނުވަތަ
)iv)އެއްބަސްވުމަކުން އުފައްދައިދޭ ޙައްޤެއް.
އިސްތިސްނާ (ނ) މީހަކު މަކަރާއި ޙީލަތެއް ހެދީ އަންނަނިވި ކަންކަމާގުޅޭ ގޮތުންކަމަށްވާނަމަ އޭނާ އެކުރަނީ
ކުށެއް ނޫނެވެ:
)i)މާލީ ގޮތުން އޭގެ އެއްވެސް އަހަންމިއްޔަތެއްނެތް ކަމަކާގުޅޭ ގޮތުން ކަމުގައިވުން؛
ނުވަތަ
)ii)ބުނާ އެއްޗެއްގެ ސަބަބުން ޢާންމު ވިސްނުމުގެ އަހުލުވެރިންނަށް އޮ ޅުމެއް ނާރާނެފަދަ
އެއްޗެއް ބުނުން.
މަކަރާއި ޙީލަތްކަމަށް (ރ) ކުރިން ވަޢުދުވެފައިވާ ކަމެއް، އެ ވަޢުދާ އެއްގޮތަށް ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން
ޤަބޫލު ނުކުރެވޭ ޙާލަތް ފުރިހަމަނުކުރުން އެއީ އޭގެ ޒާތުގައި، މަކަރާއި ޙީލަތެއްކަމުގައި ފަނޑިޔާރު ޤަބޫލުކޮށްގެން
ނުވާނެއެވެ.
އެހެން ގޮތަކަށް (ބ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ސާބިތުނުވާހާހިނދަކު ގޮތުގެމަތިން މަކަރާއި ޙީލަތެއް އޮތްކަމުގައި، އެހެންގޮތަކަށް ސާބިތުނުކުރެވޭހާހިނދަކު،
ޤަބޫލުކުރާނެ ގޮތް ފަނޑިޔާރު ޤަބޫލުކުރަންވާނެއެވެ:
(1) މީހަކު ޗެކަކުން ފައިސާ ދިނުމުގައި:
)i)އެޗެކުގައިވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ފައިސާ ހޯދުމަށް
އެދި ޗެކު ދޫކުރެވިފައިވާ ބޭންކަށް ހުށަހެޅުމުން، އެ ޗެކުގައިވާ މިންވަރަށް
އެކައުންޓުގައި ފައިސާ ނެތްކަމަށް ބުނެ އެ ފައިސާ ދެވެން ނެތްކަމަށް
އެ ބޭންކުން އެންގުމުން، އެގޮތަށް އަންގައިފިކަން ދަޢުވާ ރައްދުވާ
ފަރާތަށް އެނގޭތާ 7 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ ފައިސާ ފުރިހަމައަށް އަދާކޮށް
100

ނުނިންމުން ؛ ނުވަތަ
)ii)އެ ޗެކު ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ދޫކުރިއިރު، އެ ޗެކު ދޫކުރެވިފައިވާ
ބޭންކުގައި ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާގެ އެކައުންޓެއް ނެތުން؛ ނުވަތަ
(2) ކްރެޑިޓް ކާޑުން ނުވަތަ ޑެބިޓް ކާޑަކުން ފައިސާދެއްކުމުގައި:
)i)އެ ކާޑަކީ ވަގަށްނަގާފައިވާ އެއްޗެއްކަން ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާއަށް
އެނގިފައި އޮތުން؛ ނުވަތަ
)ii)އެ ކާޑު ވަނީ، އެ ކާޑު ދޫކުރި ފަރާތުން ބާޠިލުކޮށްފައި ނުވަތަ
ކެންސަލްކޮށްފައިކަން، ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާއަށް އެނގިފައިއޮތުން؛ ނުވަތަ
)iii)އެނޫންވެސް ސަބަބަކާހުރެ ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާ އެ ކާޑު ބޭނުންކުރުން
އޮތީ، އެ ކާޑު ދޫކުރި ފަރާތުން ނުވަތަ އެ ކާޑުގެ ވެރިފަރާތުން
މަނާކޮށްފައިކަން، ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާއަށް އެނގިފައި އޮތުން؛ ނުވަތަ
(3) މީހެއްގެ މުދާ ކުއްޔަށް ދޫކުރުމުގައި ނުވަތަ ކުއްޔަށް ހިފުމުގައި:
)i)ކުލީގެ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވާތާ 10 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި،
އެ މުދަލުގެ ވެރިފަރާތަށް ނުވަތަ މުދަލުގެ ވެރިފަރާތުން އެ ކަމަށް
ކަނޑައަޅާފައިވާ މީހާއަށް، އެ މުދާ ރައްދުނުކުރުން؛ ނުވަތަ
)ii)އެ މުދަލުގެ ވެރިފަރާތާއެކު ކުލީގެ އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރުމުގެ
މަޤްޞަދުގައި، އޭނާގެ ޝަޚްޞާ ގުޅޭގޮތުން ދޮގު މަޢުލޫމާތު ދިނުން،
ނުވަތަ އޭނާގެ ނަމާއި ނުވަތަ އެޑްރެހާއި ނުވަތަ އޭނާ ވަޒީފާއަދާކުރާ
ތަނާއި ނުވަތަ އެއްބަސްވުމުގަ އި އޭނާ ސޮއިކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން ދިން
މަޢުލޫމާތަކީ، ތެދު މަޢުލޫމާތެއްކަމުގައި ނުވުން.
މުދާ އަނބުރާ)iii)މި މާއްދާގެ މި އަކުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްވެސް ކަމެއްގެ ސަބަބުން
ހަވާލުކުރުމަށް އެންގުމުގެ މީހެއްގެ މިލްކުވެރިކަމުގައިވާ މުދާ އަނބުރާ އޭނާއާ ހަވާލުކުރުމަށް
ވާޖިބު އެންގުމަށް، އޭނާއަށް އޮތް ޙައްޤަކުން އޭނާ ބަރީއައެއް ނުވެއެވެ. އެފަދަ
އެންގުމެއް ލިޔުމުން އަންގާ އިރުގައި، ކުލީގެ އެއްބަސްވުމުގައި
ސޮއިކުރިއިރު ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާ، ދީފައިވާ އެޑްރެހަށް އެފަދަ ލިޔުމެއް
ޕޯސްޓުން ފޮނުވުމަކީ، ޞައްޙަ ގޮތުގައި އެންގި އެންގުމެއްކަމުގައި
ބެލެވޭނެއެވެ.
ދަރަޖަކުރުން (ޅ) މި ޤާނޫނުގެ 210 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ)5(ވަނަ ނަންބަރުގައި އެހެން އޮތްކަމުގައި
ވީނަމަވެސް، މި މާއްދާގައި ކުށެއްކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޢަމަލެއް މީހަކު ކުރަނީ، ޗެކެއްގެ
ނުވަތަ ކްރެޑިޓް ކާޑެއްގެ ނުވަތަ ޑެބިޓް ކާޑެއްގެ ނުވަތަ މަނީ އޯޑަރެއްގެ ނުވަތަ އެނޫންވެސް
މާލީ ލިޔުމެއްގެ ބޭނުން މަކަރުވެރި ގޮތުގައި ހިފައިގެންކަމަށްވާނަމަ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ
101

ދަރަޖައިގެ ކުށަކަށް ވުރެ އެ ކުށް ކުޑައެއް ނުވާނެވެ.
ފޭރުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 213. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) އަނެކާގެ މުދާ ޤަޞްދުގައި އަތުލުން.
(2) ބޮޑު ގެއްލުމެއް އެ މީހާއަށް ދީފާނެކަމުގެ ބިރުދައްކައިގެން، އެކަން ކުރުން.
އިސްތިސްނާ ޙާލަ ތް (ށ) މީހަކު މުދަލެއް ހޯދީ އަންނަނިވި ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ސަބަބަކަށްޓަކައި، އަނބުރާ ހޯދަން
ޖެހިފައިވާ މުދާކަމުގައި ނުވަތަ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގައި ހޯދި މުދާ ކަމަށް، އިޚްލާޞްތެރިކަމާއެކު
ދެކެގެންކަމުގައިވާނަމަ، އޭނާ ކުރި ޢަމަލަކީ، ކުށެއް ނޫނެވެ:
(1) އެ މުދާ ހޯދި ޙާލަތާ ސީދާ ގުޅުން ހުރި ގޮތުގައި، އޭ ނާއަށް ލިބިފައިވާ
ގެއްލުމަކަށްޓަކައި ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
(2) ޤާނޫނީ ގޮތުން ހުއްދަ މުޢާމަލާތެއްގެ ދަށުން އޭނާއަށް ލިބެން ޖެހޭ މުދަލެއް ނުވަތަ
ދަރަނީގެ ފައިސާއެއްގެ ބަދަލުގައިކަމުގައިވުން.
ހުއްދަނޫން ގޮތު ގައި ޚިދުމަތުން ބޭނުންކުރުން ނުވަތަ މަން ފާ ހޯދު ން
ކުށް ކަނޑައެ ޅުން 214. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާއަށް، އެއީ:
)i)އަގެއް ދައްކައިގެން ނޫނީ ހޯދެން ނެތް ޚިދުމަތެއްކަން އެނގިހުރުމާއެކު؛
)ii)އޮޅުވާލައިގެން ނުވަތަ ބިރުދައްކައިގެން ނުވަތަ ޞައްޙަނޫން މާލީ ލިޔުމެއް
ހުށަހަޅައިގެން ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގޮތަކަށް ކަމެއް ކޮށްގެން، އެ ޚިދުމަތަށް
އަގުދެއްކުމުން މަނާވެގަތުމަށްޓަކައި، ނުވަތަ
(2) ބަޔަކު ދޭ ޚިދުމަތެއްގެ މައްޗަށް، ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާގެ ފަރާތުން އޮންނަން ނުޖެހޭ
ކޮންޓްރޯލެއް އޮވެ:
)i)އެނގިހުރެގެން އެ ޚިދުމަތް ހޯދުން ނުވަތަ އެ ޚިދުމަތުގެ ބޭނުންކުރުން؛
ނުވަތަ
)ii)އެ ޚިދުމަތް ހޯދީ ނުވަތަ އެ ޚިދުމަތުގެ ބޭނުންކުރީ، އޭނާގެ ފައިދާއަށް
ކަމުގައިވުން، ނުވަތަ އެ ފައިދާ ލިބެންނުޖެހޭ މީހެއްގެ
102

ފައިދާއަށްކަމުގައިވުން، ނުވަތަ އެ ޚިދުމަތުގެ ފައިދާ ލިބެންޖެހޭ ބަޔަކަށް އެ
ޚިދުމަތް ނުލިބޭގޮތަށް ކަމުގައިވުން.
މާނަކުރުން (ށ) "ޚިދުމަތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހުން ލައްވާ ކުރުވާ މަސައްކަތަށާއި، ފަންނީ
ޚިދުމަތަށާއި، މުއާޞަލާތުގެ ވަސީލަތްތަކަށާއި، ޢާންމު ބޭނުންތަކުގެ ޚިދުމަތްތަކަށާއި،
ގޭގޭގައި ނުވަތަ ހޮޓާހޮޓަލުގައި މީހުން ބޭތިއްބުމުގެ ޚިދުމަތަށާއި، މަޢްރަޟުތަކަށް މީހުން
ވެއްދުމަށާއި، ފިކުރީ ނުވަތަ އުފުލޭ މުދާ ބޭނުންކުރުމަށާއި، އިލެކްޓްރޯނިކް ޚިދުމަތެއްގެ
ބޭނުންހިފުން ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ. އެކަމަކު އެކަންކަމަށް އެކަނިމެ މަޙްދޫދު ނުވާނޭ
ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
އެހެންގޮތަކަށް (ނ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތު، ދަޢުވާ
ސާބިތުނުވާހާހިނދަކު ރައްދުވާ މީހާއަށް ލިބި ހުރިކަމަށް، އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހާހިނދަކު، ފަނޑިޔާރު
ޤަބޫލުކުރާނެގޮތް ޤަބޫލުކުރަން ވާނެއެވެ:
(1) ޚިދުމަތަކަށް އަގުދެއްކުމަށް އިންކާރުކުރުން، ނުވަތަ ޚިދުމަތަކަށް އަގުނުދައްކާ ނުވަތަ
އަގުދައްކާނެކަމުގައި ބަޔާންނުކޮށް އެ ތަނުން ދިއުން؛ އަދި
(2) ހޮޓާހޮޓަލާއި، ރެސްޓޯރަންޓްތަކާއި އަދި އެފަދަ ޚިދުމަތުގެ ޞިނާޢަތްތަކުގައި
ޢަމަލުކުރެވޭ އުސޫލުން އެ ޚިދުމަތަކަށް ޢާންމުކޮށް އަގުދައްކަނީ އެ ޚިދުމަތް
ލިބިގަންނަ ވަގުތުގައި ކަމުގައިވުން.
ޚިޔާނާތުގެ ކުށް
ކުށް ކަނޑައެޅުން 215. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން ނުވަތަ ޤާނޫނީ އިލްތިޒާމެއްގެ ދަށުން ނުވަތަ
ޒިންމާއުފުލަންޖެހޭ މަޞްލަޙަތެއް އޮންނަ ޙާލަތުގައި، އަނެކާގެ މުދަލެއް މީހަކު
ލިބިގަންނަނީ، އަގެއް އަދާކުރުމަށް ނުވަތަ އެ މުދަލުން ވަކި ތަޞައްރުފެއް
ކުރުމަށްކަމުގައި ވެފައި؛
(2) އޭނާގެ އަމިއްލަ މުދަލުގެ ގޮތުގައި އެ މުދަލުން މުޢާމަލާތްކޮށް؛
(3) އެ މުދަލަކުން އަދާކުރަން ޖެހޭ އަގު އަދާނުކުރުން ނުވަތަ އެއިން ކުރަންޖެހޭ
ތަޞައްރުފު ނުކުރުން.
އެހެން ގޮތަކަށް (ށ))1(ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު ނުވަތަ މާލީ އިދާރާއެއްގެ މުވައްޒަފަކު ނުވަތަ ވަކީލަކު
ސާބިތުނުވާހާހިނދަ ކު ނުވަތަ އެކައުންޓެންޓަކު ނުވަތަ އެނޫންވެސް މާލީ ޚިދުމަތްތެރިއަކު، އުފުލަންޖެހޭ
ޤަބޫލުކުރާނެ ގޮތް ޤާނޫނީ ވާޖިބުތަކުގެ މަޢުލޫމާތު، އޭނާއަށް، މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި
ލިބިގެންވާކަމުގައި، އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހާހިނދަކު، ފަނޑިޔާރު ޤަބޫލުކުރަން
ވާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން އުފުލަންޖެހޭ ޤާނޫނީ
103

އިލްތިޒާމުތައް ޤާނޫނަކުން ނުވަތަ ރަސްމީ އިޢްލާނަކުން ނުވަތަ ތަބާވާންޖެހޭ
ނިޔާއަކުން ސާފު ބަހުން އެކަށައަޅާދީފައިނުވާކަން، ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ޙައްޤު ދަޢުވާ
ރައްދުވާ މީހާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(2) އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހާހިނދަކު އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، ދަޢުވާ ރައްދުވާ
މީހާގެ އަމިއްލަ މުދަލުގެ ގޮތުގައި އަނެކާގެ މުދާ ބޭނުންކޮށްފައިވާކަމަށް، ފަނޑިޔާރު
ޤަބޫލުކުރަންވާނެއެވެ.
)i)ޤާނޫނުގައި ހުއްދަ ގޮތަކަށް އެކަމަށް އެދުމުން، ފައިސާ ނުދެއްކުން ނުވަތަ،
އެ ފައިސާއަށް ވީގޮތް ބަޔާންކޮށް ނުދެވުން؛ ނުވަތަ
)ii)އެކަން ބަލައި ހޯދުމުން ފައިސާ ހުރީ މަދުންކަމަށް ސާބިތުވުން ނުވަތަ ކަމާ
ގުޅޭ ލިޔުންތައް ހުރީ އޮޅުވާލާފައިކަން ހާމަވުން.
މާނަކުރުން (ނ))1("މާލީ އިދާރާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ބޭންކަށާއި، އިންޝުއުރަންސް
ކުންފުނިތަކަށާއި، ކްރެޑިޓް ޔޫނިއަންތަކަށާއި، ޢިމާރާތްކުރުމާއި ލޯނުދިނުމުގެ
ޖަމާޢަތްތަކަށާއި، އިންވެސްޓްމެންޓް ޓްރަސްޓުތަކަށާއި، ފަހަށް ރައްކާކުރަން މީހުން
ބޭނުންވާ ފައިސާ ޖަމާކުރެވިދާނެ ތަންތަންކަމުގައި ނުވަތަ ގިނަ ބަޔަކު ގުޅިގެން
ފައިސާ އިންވެސްޓުކުރެވިދާނެ ތަންތަންކަމުގައި ޢާންމުންނަށް އަންގައިދީފައިވާ
ތަންތަނަށާއި، މީހުންގެ ފައިސާ ޖަމާކޮށްދޭ ތަންތަނަށެވެ.
(2) "މާލީ ޚިދުމަތްތެރިއެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކަމުގެ ފަންނީ ތަޢުލީމު ލިބިގެން
ތިބެ، ފައިސާއާއި ފައިސާގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ ލިޔެކިޔުން ބެލެހެއްޓުމަށާއި،
އޮޑިޓްކުރުމަށާއި، އޭގެ މުޢާމަލާތްކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލުމަށް
ހަވާލުކުރެވިފައިވާ މީހުންނަށެވެ.
(3) "ޒިންމާ އުފުލުމުގެ މަޞްލަޙަތު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހެއްގެ ފަރާތުން،
ނުވަތަ ޖަމްޢިއްޔާއެއްގެ ފަރާތުން، ނުވަތަ އިދާރާއެއްގެ ފަރާތުން، އެފަރާތުގެ
މަޞްލަޙަތަށްޓަކައި ވަކި ޢަމަލުތަކެއް ކުރުމުގެ ޤާނޫނީ ވާޖިބެއް އޮތުމަށެވެ.
ދަރަޖަކުރުން (ރ) މި ޤާނޫނުގެ 210 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ)5(ވަނަ ނަންބަރުގައި އެހެން އޮތްކަމުގައި
ވީނަމަވެސް، މީހަކު މި މާއްދާގައިވާ ކުށެއް ކޮށްފިނަމަ ، އެ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ
ދަރަޖައިގެ ކުށަކަށްވުރެ ކުޑަ ކުށަކަށް ވެގެންނުވާނެއެވެ.
104

ގެއްލިފައިވާ މުދަލުން ނުވަތަ ބަހައްޓަންވީ ތަން ނޫން ތަނުގައި ބެހެއްޓިފައިވާ މުދަލުން ނުވަތަ އޮޅިގެން ރައްދުކުރެވޭ
މުދަލުން ވައްކަންކުރުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 216. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަ ނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) މީހަކަށް ލިބޭ މުދަލަކީ، ގެއްލިގެން އުޅޭ މުދަލެއްކަން އެނގިހުރެ، ނުވަތަ
ބަހައްޓަންވީ ތަން ނޫން ތަނެއްގައި ބެހެއްޓިފައިވާ މުދަލެއްކަން އެނގިހުރެ ނުވަތަ
މުދަލުގެ ބާވަތާ ގުޅޭ ގޮތުން، ނުވަތަ ޢަދަދާ ގުޅޭގޮތުން، ނުވަ ތަ ރައްދުކުރެވުނު
މީހާއާ ގުޅޭގޮތުން އޮޅުމެއް އަރައިގެން ރައްދުކުރެވުނު މުދަލެއްކަން އެނގިހުރެ،
އެ މުދާ ބަލައިގަތުމާއި؛
(2) އެކަން އެކުރަނީ އެހެން މީހެއްގެ ކިބައިން އެ މުދާ ނިގުޅައިގަތުމުގެ މަޤްޞަދުގައި
ކަމުގައިވުމާއި؛
(3) އެ މުދަލުގެ ވެރިފަރާތަށް އެ މުދާ ރައްދުކުރުމަށް އަޅަންޖެހޭ އެކަށީގެންވާ
ފިޔަވަޅުތައް ނޭޅުން.
މާނަކުރުން (ށ) "ވެރިފަރާތް" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ އެ މުދަލުގެ މައްޗަށް ޤާނޫނީ ޙައްޤު އޮތް ކޮންމެ
މީހަކަށެވެ.
މުދަލަކުން ހުއްދަނޫން ބޭނުންކުރުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 217. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) ކަނޑައެޅިގެން އެނގިހުރެ މީހެއްގެ މުދަލުން، އަންނަނިވި ގޮތަކުން ކުރެ ގޮތަކަށް،
ވަގުތީ ބޭނުމެއް ކުރުން:
)i)އަނެކާގެ ހުއްދައެއްނެތި؛ ނުވަތަ
)ii)އަނެކާގެ ހުއްދަ އޮތްނަމަވެސް، އެ ހުއްދައިގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ
ޝަރުޠުތަކުގެ ދާއިރާއިން ބޭރުގައި؛ އަދި
(2) އެ މުދަލަކީ އެކަށީގެންވާ އަގެއްގެ މުދަލަކަށްވާތީ، އެފަދަ ބޭނުމެއް އެ މުދަލުން ކުރާ
އިރުގައި، އެއަށް އަގުދައްކަންޖެހޭނެކަން، ޢާންމު މީހާއަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ބާވަތުގެ
މުދަލަކަށްވުން.
105

މާނަކު ރުން (ށ) "ވަގުތީ ބޭނުން" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ މީހެއްގެ މިލްކުގައިވާ މުދާ އޭނާގެ ކިބައިން
ދާއިމަށް ނިގުޅައިގަތުންކަމަށް ނުބެލެވޭ ގޮތަށް އެ މުދަލުން ހިފޭ ބޭނުމަށެވެ.
ދަރަޖަކުރުން (ނ) މިކުށް ދަރަޖަކުރާނީ މި ޤާނޫނުގެ 210 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދަރަޖަކޮށްފައިވާ ގޮތަށެވެ.
އަދި މުދަލެއް ބޭނުންކުރުމާ ގުޅިގެން އޭގެ އަގަށް މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން
ބެލުމުގައި، އެ އަގުކަމަށް ބަލާނީ އެ މާއްދާގެ (ރ) ގައި އަގު މާނަކުރެވޭ ގޮތަށެވެ.
ވައްކަންކޮށްގެން ހޯދާފައިވާ މުދާ ބަލައިގަތުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 218. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) އަނެކާގެ މުދާ ބަލައިގަތުމާއި ބެހެއްޓުމާއި އޭގެ ތަޞައްރުފެއް ކުރުން.
(2) އެ މުދަލަކީ ވައްކަންކޮށްފައިވާ މުދާކަން ކަށަވަރުކުރުމުގައި ފަރުވާ
ބަހައްޓައިފައިނުވުން.
(3) އެ މުދާ އޭނާ ބަލައިގަތީ ނުވަތަ ބެހެއްޓީ އެ މުދަލުގެ ވެރިފަރާތަށް
ރައްދުކުރުމަށްކަމަށް ނުވުން.
ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ޤާނޫނުގެ 210 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި މުދަލުން ވައްކަންކުރުމަށް ދީފައިވާ
ދަރަޖަކުރުމަށްވުރެ، މި ކުށުގެ ދަރަޖަ، އެއް ދަރަޖަ ތިރިވާނެއެވެ.
މާނަކުރުން
މާނަކުރުން 219. (ހ) "މަކަރާއި ޙީލަތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ)2(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ށ) "ޒިންމާ އުފުލުމުގެ މަޞްލަޙަތު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 215 ވަނަ މާއްދާގެ
(ނ) ގެ)3(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ނ) "މާލީ އިދާރާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 215 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ)1(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ރ) "މާލީ ލިޔުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ)3(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ބ) "މާލީ ޚިދުމަތްތެރިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 215 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ
(2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
106

(ޅ) "ވެރިފަރާތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 216 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(ކ) "އަނެކާގެ މުދާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 211 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(އ) "ޚިދުމަތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 214 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(ވ) "ވަގުތީ ބޭނުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 217 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(މ) "އަގު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 210 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
220 ވަނަ ބާބު
މުދަލަށް ގެއްލުންދިނުމާއި މުދާ ހަލާ ކުކުރުމުގެ ކުށް
220 ވަނަ މާއްދާ މުދަލަށް ގެއްލުންދިނުން
221 ވަނަ މާއްދާ މުދަލަށް ނުރައްކާ ކުރުން
222 ވަނަ މާއްދާ ފަނާކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުން
223 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން
މުދަލަށް ގެއްލުންދިނުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 220. (ހ) މުދަލުގެ ވެރިފަރާތުގެ ރުހުމެއްނެތި އަދި އެ މުދަލަށް ފަރުވާ ބެހެއްޓުމެއް ނެތި، އަންނަނިވި
ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) މުދަލަށް ގެއްލުން ދިނުން ؛ ނުވަތަ
(2) މުދަލަކާ ބެހުމުގެ ސަބަބުން ، މުދަލަށް ގެއްލުމެއް ލިބުން.
އިސްތިސްނާ (ށ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ
(2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮ ށްފައިވާ ކުށެއްކަމުގައެއް ނުބެލެވޭނެއެވެ:
107

(1) ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާ ބެހުނީ އޭނާގެ އަމިއްލަ މުދަލާކަމުގައިވުން؛
(2) އެކަން އޭނާ ކުރަނީ އޭނާއަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ލިބިދޭ ޙައްޤުތަކުގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި
ކަމުގައިވުން؛ އަދި
(3) އަނެކާގެ މުދަލަށް ގެއްލުމެއް ލިބުނީ ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާގެ މިލްކުވެރިކަމުގައިވާ
ނުވަތަ ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާ ކޮންޓްރޯލުކުރާ މުދަލެއްގެ ނުވަތަ ޚިދުމަތެއްގެ މައްޗަށް
އެ މީހަކު ބުރަވުމުގެ ސަބަބުންކަމަށްވުމާއި، އެމީހަކު އެގޮތަށް ބުރަވީ، އެ މުދަލަކާ
ގުޅޭގޮތުން ނުވަތަ ޚިދުމަތަކާ ގުޅޭގޮތުން ޤާނޫނީ ޙައްޤެއް ހޯދުމަކާ
ނުލައިކަމުގައިވުން.
އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތު (ނ) ގެއްލުން ލިބުނު މުދަލަށް އެ ގެއްލުން ލިބުނީ، ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާ އަލިފާން ބޭނުންކޮށްގެން
ނުވާހާހިނދަކު ކަމުގައިވާނަމަ ނުވަތަ މަނާކުރެވިފައިވާ މާއްދާއެއް ބޭނުންކޮށްގެން ކަމުގައިވާނަމަ،
ޤަބޫލުކުރާނެ ގޮތް މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން، ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާ ޢަމަލުކުރީ
ފަރުވާލެއް ނުބަހައްޓައި ކަމުގައި، އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހާހިނދަކު، ފަނޑިޔާރު
ޤަބޫލުކުރަންވާނެއެވެ.
ދަރަޖަކުރުން (ރ) މި ކުށަކީ؛
(1) ލިބުނު ގެއްލުމުގެ އަގު 500,000/- ރުފިޔާއަށް ވުރެ މަތިވާ ކަމުގައިވާނަމަ،
ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(2) ލިބުނު ގެއްލުމުގެ އަގު 50,000/- ރުފިޔާއަށް ވުރެ މަތިވާ ކަމުގައި ވާނަމަ،
ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(3) ލިބުނު ގެއްލުމުގެ އަގު 5,000/- ރުފިޔާއަށްވުރެ މަތިވާނަމަ، ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ
ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(4) ލިބުނު ގެއްލުމުގެ އަގު 500/- ރުފިޔާއަށް ވުރެ މަތިވާނަމަ، ޖުނަޙްގެ 2 ވަނަ
ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(5) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި އެ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ތިމާވެ އްޓަ ށް ގެއްލުން (6) "ހުއްދަ ކުރެވިފައިވާ ޖޫރިމަނާގެ ޢަދަދުތައް" މި ސުރުޚީގެ ދަށުގައި 93 ވަނަ
ލިބޭ ޙާލަތްތަކުގައި އިތުރު މާއްދާ އެހެން އޮތްކަމުގައި ވީނަމަވެސް، މީހަކު މި މާއްދާގެ ދަށުން ކުށެއްކަމުގައި
ޖޫރިމަނާކުރުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޢަމަލު ކުރުމުގައި، ތިމާވެށީގެ ގޮތުން ބަލާއިރު މުހިންމުކަމަށް
ބެލެވޭ ތަނަކަށް ނުވަތަ މުދަލަކަށް ގެއްލުމެއް ދީފިކަމަށް ވާނަމަ، އެދިން ގެއްލުމުގެ
ބަދަލުގެ އިތުރުން، އެމީހަކު ގިނަވެގެން 100,000,000/- ރުފިޔާއިން
ޖޫރިމަނާކުރެވިދާނެއެވެ.
108

ތިމާވެށީގެ ގޮތުން (7) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި ވަކި ތަނަކީ ނުވަތަ ވަކި އެއްޗަކީ ނުވަތަ ވަކި މުދަލަކީ
މުހިންމުވު ން ތިމާވެށީގެ ގޮތުން ބަލާއިރު މުހިންމުކަން ދެވޭ ތަނެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ނުވަތަ
މުދަލެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.
)i)އެއީ، ތިމާވެށީގެ ގޮތުން ޚާއްޞަ މުހިންމުކަމެއް ދެވޭ ތަނެ އް، ނުވަތަ
އެއްޗެއް، ނުވަތަ މުދަލެއްކަން، ޢާންމު މީހަކަށްވެސް އެނގޭ ފަދަ ތަނެއް
ނުވަތަ އެއްޗެއް ނުވަތަ މުދަލަކަށްވުން ނުވަތަ ޙަޤީޤަތުގައިވެސް އެކަން
އޭނާއަށް އެނގިގެންވުން ؛ ނުވަތަ
)ii)ސަރުކާރުން ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޖަމްޢިއްޔާއަކުން އެ ތަނަކީ، ނުވަތަ
އެއްޗަކީ، ނުވަތަ މުދަލަކީ، އެފަދަ ޚާއްޞަ މުހިންމުކަމެއް ދެވޭ ތަނެއްކަން
ނުވަތަ އެއްޗެއްކަން ނުވަތަ މުދަލެއްކަން ޤަބޫލުކޮށްފައިވުން.
މާނަކުރުން (ބ) "ބެހުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހެއްގެ މުދަލަކަށް ނަހަމަ ގޯނާއެއް ކުރުމާއި އަދި
އެ މުދަލަކުން ޢާންމުކޮށް ހިފޭ ބޭނުމަށް ނުވަތަ ނަތީޖާއަށް އުނިކަމެއް އަތުވެދާނެ ގޮތުން
ކުރާ ޢަމަލަށެވެ.
މުދަލަށް ނުރައްކާ ކުރުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 221. (ހ) މީހުން ދިރިއުޅޭ ޢިމާރާތަކަށް ނުވަތަ މުހިންމު ޢާންމު ތަނަކަށް ނުވަތަ އެއިން ތަނެއްގެ
ބަޔަކަށް، އެތަނެއް ނުވަތަ ބައެއްނެތި ހިނގައިދާ ނެ ކަމުގެ ބިރެއް އުފެދޭ ބާވަތުގެ ޢަމަލެއް،
އެކަމުގެ ހުއްދަނެތި ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
މާނަކުރުން (ށ) "މީހުން ދިރިއުޅޭ ޢިމާރާތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ބޭނުންތަކުގެ ތެރެއިން
ބޭނުމަކަށްޓަކައި ބޭނުންކުރެވޭ، އަދި ކުށުގެ ޢަމަލު ހިނގިއިރު އެ ތާނގައި މީހުން
ދިރިއުޅުނުކަމުގައި ވިޔަސް އަދި ނުވިޔަސް ޢިމާރާތަކަށް ނުވަތަ އެއްގަމު އުޅަނދަކަށް
ނުވަތަ ކަނޑުގެ އުޅަނދަކަށް ނުވަތަ އެފަދަ ޢިމާރާތްތައް ނުވަތަ އުޅަނދެއްގެ ވަކި
ބަޔަކަށެވެ.
(1) އެ ތަނެއްގައި މީހަކު ދިރިއުޅޭ ނުވަތަ އޭނާގެ ވިޔަފާރި، ނުވަތަ އޭނާގެ
އެހެންވެސްކަމެއް ހިންގާ ތަނަކަށްވުން؛ ނުވަތަ
(2) ވިޔަފާރީގެ ބޭނުމަށް، ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ ބޭނުމަށް ނުވަތަ އަޅުކަމުގެ ބޭނުމަށް
ނުވަތަ ތަޢުލީމުގެ ބޭނުމަށް ނުވަތަ މުނިފޫހިފިލުވުމުގެ ބޭނުމަށް ނުވަތަ ޢާންމު
އުސޫލުން ނުވަތަ ވިޔަފާރީގެ އުސޫލުން ދަތުރުފަތުރުކުރުމުގެ ބޭނުމަށް، މީހުން
އެއްވެ އުޅޭ ތަނަކަށްވުން؛ ނުވަތަ
(3) ރޭގަނޑު ނިދުމަށް މީހުން ބޭނުންކުރާ ތަނަކަށްވުން.
109

ދަރަޖަކުރުން (ނ) ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ސަބަބުން އެ މުދަލެއް ހަލާކުވެގެން ހިނގައްޖެނަމަ، އެ ކުށުގެ ދަރަޖަ،
މި ޤާނޫނުގެ 220 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދަރަޖައަށްވުރެ އެއް ދަރަޖަ
ތިރިވާނެއެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަ ށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
ދަރަޖަކުރުން (ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 220 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)
އިން މުދަލަށް ގެއްލުންދިނުމުގެ ކުށަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ދަރަޖައަށްވުރެ އެއް ދަރަޖަ ދަށް
ކުށެކެވެ.
މާނަކުރުން (ރ) "މުހިންމު ޢާންމު ތަންތަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޢާންމު ފަރުދުންނަށް މުހިންމު
ޚިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދޭ މުދަލަށާއި ވަސީލަތްތަކަށެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި، މުހިންމު ޚިދުމަތްތައް
ދެމުންގެންދާ ފާލަމާއި ޢާންމުކޮށް ބޭނުންކުރާ އެއްގަމުގެ މަގުތަކާއި، ކަނޑުގެ މަގުތަކާއި،
ބަނދަރުތަކާއި، މުއާޞަލާތުގެ ބިނާތަކާއި، ޢާންމުން ބޭނުންހިފާ ތަންތަނާއި، ޓްރާންސިޓް
މަރުކަޒުތަކާއި ދައުލަތުގެ ޢިމާރާތްތައް ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.
ފަނާކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 222. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) ކަނޑައެޅިގެން އެނގިހުރެ، ފަނާކުރަނިވި ޢަމަލެއް ހިންގަފާނެކަމުގެ ބިރު މީހަކަށް
ނުވަތަ ބަޔަކަށް ދެއްކުން: ނުވަތަ
(2) ކަނޑައެޅިގެން އެނގިހުރެ، ފަނާކުރަނިވި މާއްދާއެއް އަތުގައި ބެހެއްޓުން: ނުވަތަ
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
(2) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
(2) މީހަކު އެނގިހުރެ ފަނާކުރަނިވި މާއްދާއެއް އަތުގައި ބަހައްޓާފައި ހުރީ ޖިނާޔަތުގެ
ކުށެއް ކުރުމަށް ބޭނުންކުރުމުގެ މަޤްޞަދުގައިކަމުގައި ވުން؛ ނުވަތަ އެހެން މީހަކު
އެފަދަ ޖިނާޔަތުގެ ކުށެއް ކުރުމުގައި ބޭނުންކޮށްފާނެކަން އެނގިހުރެ ކަމުގައިވުން.
(3) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ޢަމަލެއް
ހިންގާފައިވަނީ، ޖިނާޔަތުގެ ކުށެއް ކުރުމަށް ބޭނުންކުރުމުގެ މަޤްޞަދުގައި
ކަމުގައިވުން ނުވަތަ އެހެން މީހަކު އެފަދަ ޖިނާޔަތުގެ ކުށެއް ކުރުމުގައި
ބޭނުންކޮށްފާނެކަން އެނގިހުރެގެން ކަމުގައިވުން.
110

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
(3) ވަނަ ނަންބަރު އުނިކުރެވިފައި.
މާނަކުރުން (ށ) "ފަނާކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ
(1) ފަސް މީހެއްގެ ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ ބަޔެއްގެ ހަށިގަނޑަށް ބޮޑެތި އަނިޔާ
ލިބިދިނުން ؛ ނުވަތަ
(2) މީހުން ދިރިއުޅޭ ފަސް ޢިމާރާތަށް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ ޢިމާރާތަށް ބޮޑެތި
ގެއްލުން ދިނުން؛ ނުވަތަ
(3) މުހިންމު ޢާންމު ތަނެއްގެ ހިންގުމަށް، އެކަށީގެންވާ ހުރަހެއް ނުވަތަ އުނިކަމެއް
ގެނައުން؛ ނުވަތަ
500,000/- (4) ރުފިޔާއަށް ވުރެ ބޮޑު ޢަދަދެއްގެ ގެއްލުން މުދަލަކަށް ފޯރުކުރުން.
ދަރަޖަކުރުން : (ނ))1(މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ
ފަނާކުރުމަށް އެހީވެދިނުން ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ފަނާކުރަނިވި ޢަމަލެއްގެ (2) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ
ބިރުދެއްކުން ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
މާނަކުރުން
މާނަކުރުން 223. (ހ) "ފަނާކުރުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 222 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(ށ) "ފަނާކުރަނިވި މާއްދާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 121 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ
(1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ނ) "މީހުން ދިރިއުޅޭ ޢިމާރާތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 221 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ރ) "އަނެކާގެ މުދާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 211 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(ބ) "ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ ބޮޑެތި އަނިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ
(91) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ޅ) "ބެހުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 220 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
111

(ކ) "މުހިންމު ޢާންމު ތަންތަން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 221 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
230 ވަނަ ބާބު
ހުއްދަ ނެތް ތަންތަނަށް ވަނު މުގެ ކު ށް
230 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަނޫން ތަނަކަށް ވަނުން
231 ވަނަ މާއްދާ މީހުން ދައްކާ ވާހަކަ ސިއްރުން އަޑުއެހުމާއި ފާރަލުން
232 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަނޫން ގޮތުގައި މަޢުލޫމާތު ހޯދުން
233 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަނޫން ގޮތުގައި މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރުން
234 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން
ހުއްދަނޫން ތަނަކަށް ވަނު ން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 230. (ހ) ވަނުމުގެ ހުއްދަނެތް ތަނެއްކަން އެނގިހުރެ އެތަނަކަށް ވަނުން ނުވަތަ އެތަނަކަށް ވަދެ
ހުރުމަކީ ކުށެކެވެ.
އިސްތިސްނާ (ށ))1(އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެއް ނޫނެވެ:
)i)މީހަކު އެ ތަނަކަށް ވަތްއިރު ، އެތަނަކީ ޢާންމުންނަށް ވަދެވޭގޮތަށް
ހުޅުވާލާފައިވާ ތަނަކަށްވުން ؛ އަދި
)ii)އެ ތަނަށް ވަނުމުގައި ތަބާވާންޖެހޭ ހުރިހާ ޝަރުޠުތަކަކަށް އޭނާ
ތަބާވެފައިވުން.
(2) މީހަކު ތަނަކަށް ވަތްއިރު، ނުވަތަ ތަނަކަށް ވަދެ ހުންނައިރު، އެކަން ކުރުމަށް،
އެ ތަނެއްގެ ވެރިފަރާތުން ނުވަތަ އެ ތަނަށް ވަނުމަށް ހުއްދަ ދޭން ހުރި ފަރާތުން،
އޭނާ އެ ތަނަށް ވަނުމަށް ހުއްދަދޭނެކަމުގައި، ނުވަތަ އެތާނގައި ހުރުމަށް
ހުއްދަކުރާނެކަމުގައި، އޭނާއަށް އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ އޭނާ އެކުރަނީ
ކުށެއް ނޫނެވެ.
112

ދަރަޖަކުރުން (ނ))1(ހުއްދަނޫން ގޮތެއްގައި ވަތް ތަނަކީ ، މަތީ ދަރަޖައަކަށް ސަލާމަތީ ފިޔަވަޅު އެޅިފައިވާ
ތަނެއްކަން ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ތަނެއްކަން އެނގޭ ކަހަލަ ނިޝާނެއް ހަރުކޮށްފައި
ނުވަތަ ލިޔުމެއް ލިޔެފައި ހުރި ތަނެއްކަމަށްވާނަމަ އޭނާ އެކު ރަނީ ޖިނާޔަތުގެ
5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(2) ހުއްދަނޫން ގޮތެއްގައި ވަތް ތަނަކީ، ވަކިން ރައްކާތެރިކުރެވިފައިވާ ތަނަކަށްވާނަމަ،
ނުވަތަ މީހުން ދިރިއުޅޭ ތަނަކަށްވާނަމަ ނުވަތަ އެއްޗެހި ރައްކާތެރިކުރާ
ތަނެއްކަމަށްވާނަމަ، ނުވަތަ ކޮންމެ ކޮންމެ މީހަކަށް ނުވަދެވޭނެގޮތަށް ދާއިރާ
ވަކިކޮށްފައިވާ ތަނަކަށްވާނަމަ، އޭނާ އެކުރަނީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(3) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
މާނަކުރުން (ރ))1("ދިރިއުޅޭ ތަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކުށުގެ ޢަމަލު ހިނގި ވަގުތު މީހަކު
އުޅުނު ކަމުގައިވިޔަސް އަދި ނުވިޔަސް، އުފުލޭ ގޮތަށް ނުވަތަ ނުއުފުލޭ ގޮތަށް
ތައްޔާރުކޮށްފައި ހުރި ތަނެއްކަމުގައި ވިޔަސް އަދި ނުވިޔަސް، މީހުން ދިރިއުޅުމަށް
ބޭނުންކުރާ ޢިމާރާތެއް ނުވަތަ ޢިމާރާތެއްގެ ބަޔަކަށެވެ.
(2) "މަތީ ދަރަޖައަކަށް ސަލާމަތީ ފިޔަވަޅު އެޅިފައިވާ ތަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ،
އެ ތަނަށް ވަނުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ ކާކުކަން އަންގައިދޭ ކާޑެއް ނުވަތަ އެނޫންވެސް
ނިޝާނެއް ދައްކައިގެން މެނުވީ ނުވަދެވޭ ގޮތަށް ހުންނަ، އަދި މެދުކެނޑުމެއްނެތި،
އެ ތަނެއްގެ ސަލާމަތީ ކަންތައްތައް ބަލަހައްޓަމުން ގެންދާ ތަނަކަށެވެ.
(3) "އެއްޗެހި ރައްކާކުރާ ތަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޢިމާރާތެއް ކަމުގައިވިޔަސް،
ނުވަތަ ކަނޑުދަތުރުފަތުރުގެ އުޅަނދެއްކަމުގައި ވިޔަސް، ނުވަތަ އެއްގަމުއުޅަނދެއް
ކަމުގައިވިޔަސް ނުވަތަ މަތިންދާބޯޓެއް ކަމުގައިވިޔަސް، މީހުންނާއި މުދާ
އުފުލުމަށާއި، އެއްޗެހި ރައްކާކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ކޮންމެ އެއްޗަކަށެވެ.
މީހުން ދައްކާ ވާހަކަ ސިއްރުން އަޑުއެހުމާއި ފާރަލުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 231. (ހ) ކުށުގެ ޢަމަލުން ގެއްލުންވާ މީހާގެ ހުއްދައެއް ނެތި، އޭނާ ދައްކާ ވާހަކަ ސިއްރުން
އަޑުއެހުމުގެ ބޭނުމުގައި ނުވަތަ އޭނާއަށް ފާރަލުމުގެ ބޭނުމުގައި އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި،
އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
(1) މީހެއްގެ އަމިއްލަ މިނިވަންކަން އެ މީހާއަށް އޮތް ތަނެއްކަމުގައި އެކަށީގެންވާ
ގޮތެއްގައި އޭނާއަށް ބެލެވޭފަދަ ތަނެއްގައި ނުވަތަ މުޅިން އޭނާގެ އަމިއްލަ
ތަނެއްގައިހުރެ އޭނާ ދައްކާ ވާހަކަ އަޑުއެހުން ނުވަތަ އޭނާއަށް ފާރަލުން.
(2) މީހެއްގެ ގޯތީގެ ތެރޭގައި ނުވަތަ މީހެއްގެ މުދަލެއްގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ ތަނެއްގައި،
އިވޭއަޑު ނުވަތަ ފެންނަ ފެނުން، ނުވަތަ ހިނގާ ޙަރަކާތްތައް، ނުވަތަ ދެކެވޭވާހަކަ
އަޑުއެހުމާއި، ރެކޯޑުކުރުމާއި، ލިބޭ ނުވަތަ އިވޭ ނުވަތަ ފެންނަ ވަރަށްވުރެ ސާފުކޮށް
113

ލިބިދާނެ ނުވަތަ އިވޭނެ ނުވަތަ ފެންނާނެގޮތް ހެދުމާއި، ޢާންމުކޮށް ފޮނުވުން.
އެ ނގިހުރެ (ށ) ތިމާ ދައްކާ ވާހަކައަކީ އެހެން މީހަކު އަޑުއަހައިފާނެ ނުވަތަ ރެކޯޑުކޮށްފާނެ މަޢުލޫމާތުކަމުގައި
ފިޔަވަޅުނާޅާކަމަށް ވާނަމަ އެނގިހުރެ އެ ވާހަކައެއް ދެއްކުން ކުރިއަށް ގެންދާ ކަމަށްވާނަމަ އޭގެ ފަހުން އަޑުއަހާ
ރުހުންދީފައިވާކަމުގައި އަޑުއެހުމާއި ރެކޯޑުކުރާ ރެކޯޑު ކުރުމާއި އަދި އެ މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރާ ހާމަކުރުމަކީ،
ބެލުން އެ އެނގުނު އެގުމުގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި، ހުއްދަކޮށްފައިވާ ކަމެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.
އިސްތިސްނާ (ނ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެއް ނޫނެވެ:
(1) މުދަލާއި މީހުން އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް އުފުލުމުގެ ވިޔަފާރީގައި ދުއްވާ
އުޅަނދުފަހަރުގެ އޭޖެންޓެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން ނުވަތަ މުވައްޒަފެއްގެ
ހައިސިއްޔަތުން، ނުވަތަ ކޮންމެ ދުވަހެއްގެ ޢާންމު މަސައްކަތެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން،
މީހުން ދައްކާ ވާހަކަ އަޑުއެހުމާއި ރެކޯޑުކުރުމުގެ ކަންތައް ކުރާމީހާ، އެ ކުރާ
ކަންތައް.
(2) ދެކެވޭ ވާހަކައިގެ ބައިވެރިއަކަށް ހުރެ:
)i)އެދެކެވޭ ވާހަކައިން ކުށެއްގެ ހެކި ލިބޭކަމުގައި އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި
ޤަބޫލުކޮށްގެން، އެގޮތުން ހެކީގެ ގޮތުގައި އޭނާއަށް ފާހަގަކުރެވޭ ވާހަކަ
އަޑުއެހުމާއި ރެކޯޑުކުރުން؛ އަދި
)ii)ނުރަނގަޅު ޢަމަލެއް ހިނގާކަން ހާމަކުރުމުގެ ތެދުނިޔަތުގައިކުރާ ކަމަކަށް
އެކަންވުން.
(3) މިނިސްޓަރ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒް ނުވަތަ މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް އެންޑް
ނޭޝަނަލް ސެކިއުރިޓީ ސޮއިކޮށް، ދޫކޮށްފައިވާ ހުއްދައެއްގެ ދަށުން، ޤާނޫނު
ތަންފީޒުކުރުމުގެ މުވައްޒަފަކު އެކިއެކި ވާހަކަތައް އަޑުއެހުމާއި ރެކޯޑުކުރުން.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާ ނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
(3) ޝަރުޢީ ކޯޓެއްގެ އަމުރަކުން ހުއްދަ ލިބިގެން، އެ ހުއްދައިގައިވާ ގޮތުގެމަތިން
ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ މުވައްޒަފަކު އެކިއެކި ވާހަކަތައް އަޑުއެހުމާއި ރެކޯޑުކުރުން.
މާނަކުރުން (ރ) "ދެކެވޭ ވާހަކަ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެއްވެސް ވަސީލަތެއްގެ ޛަރީޢާއިން އެހެން މީހަކަށް
ފޮނުވޭ ކޮންމެ އަޑަކަށާއި، މަންޒަރަކަށާއި، ލިޔުމަކަށާއި، އިޝާރާތަކަށާއި، މަޢުލޫމާތަކަށެވެ.
ދަރަޖަކުރުން (ބ) މިކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
114

ހުއްދަނޫން ގޮތުގައި މަޢުލޫމާތު ހޯދުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 232. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) ހުއްދައެއް ނެތްކަން އެނގިހުރެ؛ އަދި
(2) މަތީ ދަރަޖައަކަށް ރައްކާތެރިކުރެވިފައިވާ މަޢުލޫމާތު ނުވަތަ މީހެއްގެ އަމިއްލަ
މަޢުލޫމާތު ހޯދުން؛
އިސްތިސްނާ (ށ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެއް ނޫނެވެ:
(1) މީހެއްގެ އަމިއްލަ މަޢުލޫމާތު ހޯދަނީ؛
(2) ނުރަނގަޅު ޢަމަލެއް ހިނގާކަން ހާމަކުރުމުގެ ތެދުނިޔަތުގައިކަމަށްވުން.
މާނަކުރުން (ނ))1("މަތީ ދަރަޖައަކަށް ރައްކާތެރިކުރެވިފައިވާ މަޢުލޫމާތު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ،
ހުއްދަ ލިބިގެންވާ މީހުންނަށް މެނުވީ ނުލިބޭ ގޮތަށް ރައްކާތެރިކުރެވިފައިވާ
މަޢުލޫމާތަށެވެ.
(2) "މީހެއްގެ އަމިއްލަ މަޢުލޫމާތު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޢާންމުކޮށް ހާމަކުރުމަށް
ޢާންމު މީހަކު ބޭނުންނުވާނެ މަޢުލޫމާތަށެވެ.
ދަރަޖަކުރުން (ރ))1(މަތީ ދަރަޖައަކަށް ރައްކާތެރިކުރެވިފައިވާ މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރުމަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ
ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(2) މީހެއްގެ އަމިއްލަ މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރުމަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ހުއްދަނޫން ގޮތުގައި މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 233. (ހ) ވަކި މަޢުލޫމާތަކީ، އަންނަނިވި ފަދަ މަޢުލޫމާތެއްކަން އެނގިހުރެ، އެހެން މީހަކަށް
އެ މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) މި ޤާނޫނުގެ 231 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނުވަތަ 232 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން
މަނާކޮށްފައިވާގޮތަކަށް ހޯދާފައިވާ މަޢުލޫމާތުކަން؛ ނުވަތަ
(2) އެ މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަކީ އެހެން މީހަކަށް ހުއްދައޮތްކަމެއް ނޫންކަން.
ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
115

މާނަކުރުން
މާނަކު ރުން 234. (ހ) "ދެކެވޭ ވާހަކަ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 231 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(ށ) "ދިރިއުޅޭ ތަން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 230 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ)1(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެ ވެ.
(ނ) "މަތީ ދަރަޖައަކަށް ރައްކާތެރިކުރެވިފައިވާ މަޢުލޫމާތު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ
232 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ރ) "މަތީ ދަރަޖައަކަށް ސަލާމަތީ ފިޔަވަޅު އެޅިފައިވާ ތަން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ
230 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ބ) "މީހުން ދިރިއުޅޭ ޢިމާރާތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 221 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ޅ) "ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 521 ވަނަ މާއްދާގެ
(ރ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ކ) "މީހެއްގެ އަމިއްލަ މަޢުލޫމާތު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 232 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ
(2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(އ) "އެއްޗެހި ރައްކާކުރާ ތަން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 230 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ
(3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
310 ވަނަ ބާބު
ޞައްޙަ ލިޔުމަށް ބަދަލުގެނައުމާއި ނަކަލުކުރުމާއި، މަކަރުވެރި ޢަމަލު ހިންގުން
310 ވަ ނަ މާއްދާ ޞައްޙަ ލިޔުމަށް ބަދަލުގެނައުމާއި، އެ ހަދާ ލިޔުން ނަކަލުކުރުމާއި، އަގުހުރި އެއްޗެހި ނަކަލުކޮށް އަސްލުގެ
ގޮތުގައި ދެއްކުން
311 ވަނަ މާއްދާ ލިޔުމާއި ރެކޯޑާއި އެހެނިހެން ވަސީލަތްތަކާ ބެހުން
312 ވަނަ މާއްދާ ޝަޚްޞު އޮޅުވާލުން
313 ވަނަ މާއްދާ އޮޅުވާލުމުގެ ޢަމަލުތައް
116

314 ވަނަ މާއްދާ ރިޝްވަތު ދިނުމާއި، ވަކި މަޞްލަޙަތަކަށް ބުރަވެ ޢަމަލުނުކުރުމުގެ ވާޖިބާ ޚިލާފުވުން
315 ވަނަ މާއްދާ ޢާންމުންނަށް ހުޅުވާލެވިގެން ބޭއްވޭ އެކިއެކި މުބާރާތްތަކުގައާއި ޢާންމު ބީލަންތަކުގައި އޮޅުވާލުން
316 ވަނަ މާއްދާ ރަހުނު ބެހެއްޓުމަށްފަހު ދަރަނި ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކަށް އޮޅުވާލުން
317 ވަނަ މާއްދާ އިފްލާސްކުރެވިފައިވާ ޙާލަތުގައި އޮޅުވާލުން
318 ވަނަ މާއްދާ މާލީ ޙާލަތު ދަށްވަމުންދާ މާލީ އިދާރާއަކުން ފައިސާއެއް ޖަމާކުރުމަށް ޤަބޫލުކުރުން
319 ވަނަ މާއްދާ ޕިރަމިޑް ސޭލްސް ސްކީމެއްގައި ބައިވެރިވުމުގެ ޙައްޤު ވިއްކާލުން
320 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން
ޞައްޙަ ލިޔުމަށް ބަދަލުގެނައުމާއި، އެ ހަދާ ލިޔުން ނަކަލުކުރުމާއި، އަގު ހުރި އެއްޗެހި
ނަކަލުކޮށް އަސްލުގެ ގޮތުގައި ދެއްކުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 310. (ހ) މީހަކަށް ކަމެއް އޮޅުވާލުމުގެ ނިޔަތުގައި، ނުވަތަ ނުރަނގަޅު ޢަމަލެއް ފޮރުވުމުގެ ނިޔަތުގައި،
އެނގިހުރެ އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ނުވަތަ)ހ(ގެ (3) ވަނަ
ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޞައްޙަނޫން ލިޔުމަކަށް ނުވަތަ އެއްޗަކަށް
ހަވާލާދިނުން ، ނުވަތަ އެފަދަ ލިޔުމެއް ނުވަތަ އެއްޗެއްގެ ތެދުކަން ދެއްކުމުގެ ގޮތުން
ކަމެއް ތަކުރާރުކުރުން ނުވަތަ އެފަދަ ލިޔުމެއް ނުވަތަ އެއްޗެއްގައިވާ ކަމެއް
ބަޔާންކުރުން.
(2) އެ އެއްޗަކީ ވަކި މީހަކުހެދި އެއްޗެއްކަމުގައި، ނުވަތަ ވަކި އަސްލެއް އޮތް
އެއްޗެއްކަމުގައި، ނުވަތަ ވަކި އަގެއް އޮތްއެއްޗެއްކަމުގައި، ނުވަތަ ވަކި ދުވަހެއްވީ
އެއްޗެއްކަމުގައި، ޞައްޙަނޫން ގޮތުގައި، ދެއްކުމަށްޓަކައި، އެއްޗެއް ނުވަތަ ލިޔުމެއް
އުފެއްދުން ނުވަތަ އެއްޗަކަށް ނުވަތަ ލިޔުމަކަށް ބަދަލުގެނައުން.
(3) އަންނަނިވި ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ގޮތަކަށް، ލިޔުމެއް އުފެއްދުން، ނުވަތަ
ފުރިހަމަކުރުން، ނުވަތަ ދޫކުރުން، ނުވަތަ ކަށަވަރުކޮށްދިނުން، ނުވަތަ ދިނުން ،
ނުވަތަ ނަކަލުކޮށްދިނުން:
)i)އެހެން މީހެއްގެ ޢަމަލެއްކަމުގައި ޞައްޙަނޫން ގޮތުގައި ދެއްކުމަށް؛ ނުވަތަ
)ii)ވަކި ތަނެއްގައި، ނުވަތަ ވަކި ވަގުތެއްގައި، ނުވަތަ ނަންބަރުޖެހި ވަކި
ތަރުތީބަކުން ، ނުވަތަ ވަކި އުސޫލަކުން ދޫކޮށްފައިވާ ލިޔުމެއްކަމުގައި،
ޞައްޙަނޫން ގޮތުގައި ދެއްކުމަށް؛ ނުވަތަ
117

)iii)އަސްލެއްގެ ކޮޕީކަމުގައި ޞައްޙަނޫން ގޮތުގައި، ދެއްކުމަށް ؛
މާނަކުރުން (ށ) "ލިޔުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކޮންމެ ވަސީލަތަކުންކަމުގައި ވީނަމަވެސް، އަގެއް ހުރި
އެއްޗެއްގެ ނުވަތަ ޙައްޤެއްގެ ނުވަތަ އިމްތިޔާޒެއްގެ ނުވަތަ މީހެއްގެ ނުވަތަ އެއްޗެއްގެ
ޝަޚްޞު ކަނޑައަޅައި އަންގައިދިނުމުގެ ރަމްޒަށެވެ.
ދަރަޖަކުރުން : (ނ))1(މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ލިޔުން ބޭނުންކުރަނީ
ލިޔުން ނަކަލުކުރުން އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމަކަށްޓަކައި ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ
4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
)i)ޤާނޫނީ ޙައްޤެއް، މަޞްލަޙަތެއް، ވާޖިބެއް ނުވަތަ ހައިސިއްޔަތެއް
އުފެއްދުމަށް، ނުވަތަ އުފެދިދާނެކަން ދެއްކުމަށް، ނުވަތަ ބަދަލުވެދާނެކަން
ދެއްކުމަށް، ނުވަތަ ނިމުމަކަށް ގެނައުމަށް ނުވަތަ ނިމުމަކަށް އަތު ވެދާނެކަން
ދެއްކުމަށް، ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގޮތަކުން އަސަރުކުރުވުމަށް ނުވަތަ
އަސަރުކޮށްފާނެކަން ދެއްކުމަށްކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
)ii)އެ ލިޔުމަކީ ސަރުކާރަށް ލިބިފައިވާ، ނުވަތަ ސަރުކާރުން ދޫކޮށްފައިވާ
ލިޔުމެއްކަމުގައި ދެއްކުމަށް ކަމުގައިވުން.
ދަރަޖަކުރުން (2) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ލިޔުމާއި ރެކޯޑާއި އެހެނިހެން ވަސީލަތްތަކާ ބެހުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 311. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
(1) އެއްވެސް މީހަކަށް ކަމެއް އޮޅުވާލުމުގެ ނިޔަތުގައި ނުވަތަ އެއްވެސް ނުރަނގަޅު
ޢަމަލެއް ފޮރުވުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ކަމެއް ކުރުން؛ އަދި
(2) އެއްވެސް ލިޔުމެއް ނުވަތަ ރެކޯޑެއް ނުވަތަ އެއްޗަކަށް ބަދަލުގެނައުން، ނުވަތަ އެފަދަ
އެއްޗެއް ހަލާކުކޮށްލުން، ނުވަތަ އޮތް ތަނަކުން ނެގުން، ނުވަތަ ފޮރުވުން؛ އަދި
(3) އެ ކުށް ކުރަނީ، އެކަންކުރަންޖެހޭ އެއްވެސް ސަބަބެއް ނުވަތަ ހުއްދައެއް ނެތިކަމުގައި
އެނގިހުރެ އެކަން ކުރުން.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާ ނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
(3) އެކަން ކުރުމުގެ ހުއްދަ އެއް ނެތްކަން އެނގިހުރެ އެކަން ކުރުން.
ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެވެ.
118

ޝަޚްޞު އޮޅުވާލުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 312. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) އޭނާގެ ޢަމަލުން އަންނަނިވި ނަތީޖާތައް ނުކުމެދާނެކަމަށް އެއްވެސް ފަރުވާލެއް
ނުބަހައްޓައި:
)i)އެހެން މީހަކަށް އެ ކަމުން އެއްވެސް ގެއްލުމެއް ލިބުން؛ ނުވަތަ
)ii)އޭނާއަށް ލިބުން ޙައްޤު ނޫން މަންފާއެއް ލިބުން ؛ ނުވަތަ
)iii)ދަޢުވާ ލިބޭ މީހާ، އެކުރާ ޢަމަލު ކުރުމަށް ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތެއް ނުވަތަ
ޤާނޫނީ އިޚްތިޔާރެއް ނެތް ޙާލު، އޭނާގެ އެ ޢަމަލަކީ، އެފަދަ ހައިސިއްޔަތެއް
ނުވަތަ އިޚްތިޔާރެއް އޮވެގެން ކުރާ ޢަމަލެއްކަމުގައި އެހެން މީހަކަށް
ޤަބޫލުކުރެވޭ ގޮތްވުން؛ އަދި
(2) އޭނާ އަކީ:
)i)އެހެން މީހެއްގެ ގޮތުގައި އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ދެއްކުން؛ ނުވަތަ
)ii)އެހެން މީހެއްގެ ކާކުކަން އަންގައިދޭ ލިޔުމެއް ތައްޔާރުކުރުން، ނުވަތަ
ބަދަލުކުރުން، ނުވަތަ ވިއްކުން ނުވަތަ ދިނުން؛ ނުވަތަ
)iii)އެހެން މީހެއްގެ ކާކުކަން އަންގައިދޭ ލިޔުމެއް ގަތުން.
ކާކުކަން އަންގައިދޭ (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގެ ii))ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި އަދި މި މާއްދާގެ
ލިޔުމުގެ ގޮ ތުގައި ހިމެނޭ (ހ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގެ iii))ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ކާކުކަން އަންގައިދޭ މަޢުލޫމާތުގެ
މަޢުލޫމާތު ތެރޭގައި، މީހެއްގެ ނަމާއި، އުފަން ތާރީޚާއި، އޭނާއަށް ދޫކުރެވި ފައިވާ އައިޑެންޓިފިކޭޝަން
ނަންބަރާއި، ކޯޑާއި، އޭނާގެ މާލީ މަޢުލޫމާތާއި، ވަކި މީހަކު ދެނެގަތުމަށްޓަކައި
ބޭނުންކުރެވިދާނެ އެހެން ކޮންމެ މަޢުލޫމާތެއް ހިމެނެއެވެ.
ދަރަޖަކުރުން: (ނ))1(މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުގެ ii))ވަނަ ބަޔާއި މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ
(1) ވަނަ ނަންބަރުގެ iii((ވަނަ ބައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ
5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާ ނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
119

ދަރަޖަކުރުން (ނ))1(މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގެ ii))އާއި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)2(
ވަނަ ނަންބަރުގެ iii((ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ
5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(2) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
އޮޅުވާލުމުގެ ޢަމަލުތައް
ކުށް މާނަކުރުން 313. (ހ) މުދަލަކާ ނުވަތަ ޚިދުމަތަކާ ގުޅޭގޮތުން ކުރުމަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ނުވަތަ ފުރިހަމަ ކުރެވިފައިވާ
މުޢާމަލާތަކާ ގުޅިގެން، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
(1) ޞައްޙަ ނޫން މަޢުލޫމާތު ނުވަތަ ކަމެއް އޮޅިގެން ހިނގައިދާނެފަދަ މަޢުލޫމާތު،
ފަރުވާލެއްނެތި ދިނުން ؛ ނުވަތަ
(2) ވިޔަފާރީގައި ޢާންމުކޮށް ޢަމަލުކުރެވޭ ކަމަށް ޤަބޫލު ކުރެވިފައިވާ އުސޫލުތަކާއި
މިންގަނޑުތަކާ ކަނޑައެޅިގެން ޚިލާފަށް، ޢަމަލެއް ކޮށްގެން، އެނގިހުރެ، މީހަކަށް
ކަމެއް އޮޅުވާލުން.
ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ، ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ރިޝްވަތު ދިނުމާއި، ވަކި މަޞްލަޙަތަ ކަށް ބުރަވެ ޢަމަލުނުކުރުމުގެ ވާޖިބާ ޚިލާފުވުން
ރިޝްވަތު 314. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
ހޯދުމާއި ޤަބޫލުކުރުން
(1) އެނގިހުރެ އެއްވެސް މަންފާއެއް ހޯދުމާއި ޤަބޫލުކުރުން؛ އަދި
(2) މި މާއްދާގެ)ހ(ގައި ބުނެފައިވާ ޢަމަލުކޮށްފައިވަނީ އިޚްލާޞްތެރިވުމަށް އޮތް
ވާޖިބަކާ ޚިލާފުވުމުގެ މުޤާބިލުގައި ލިބޭ މަންފާއެއްކަ މުގައި ވުމާއި،
އިޚްލާޞްތެރިވުމުގެ އެ ވާޖިބު އޭނާގެ މައްޗަށް އުފެދިގެންދަނީ، އަންނަނިވި
ޙާލަތްތަކުންކުރެ ޙާލަތެއްގައިކަމުގައިވުން:
(i(ޕާޓްނަރަކަށްވުން، ނުވަތަ އޭޖެންޓަކަށްވުން ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ
މުވައްޒަފަކަށްވުން؛ ނުވަތަ
(ii(ޓްރަސްޓީއަކަށްވުން، ނުވަތަ ބެލެނިވެރިއަކަށްވުން ނުވަތަ މަޞްލަޙަތެއް
އުފައްދައިދޭ އެހެންވެސް މަޤާމެއްގައި ހުރި މީހަކަށްވުން؛ ނުވަތަ
120

(iii(ޤާނޫނީ ވަކީލަކަށްވުން، ނުވަތަ ޑޮކްޓަރަކަށްވުން، ނުވަތަ
އެކައުންޓަންޓަކަށްވުން، ނުވަތަ އަގުކުރާ މީހަކަށްވުން ނުވަތަ އެނޫންވެސް
ފަންނީ ލަފާދޭ ނުވަ ތަ މަޢުލޫމާތުދޭ މީހަކަށްވުން؛ ނުވަތަ
(iv(ކުންފުންޏެއްގެ ނުވަތަ ކުންފުންޏެއްގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިނުވާ
ޖަމާޢަތެއްގެ އޮފީހެއްގެ ޑިރެކްޓަރަކަށް، ނުވަތަ މެނޭޖަރަކަށް ނުވަތަ އެ
ކުންފުނި ނުވަތަ ޖަމާޢަތް ހިންގުމުގައި އިރުޝާދުދެވޭފަދަ މަރުޙަލާއެއްގައި
ހުރި މީހެއް ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
(v(ތަޙްކީމްގެ އުސޫލުން މައްސަލަ ބަލައިދޭ މީހަކަށްވުން ނުވަތަ
ރެފްރީއަކަށްވުން ނުވަތަ ކުރިމަތީގައިވާ މައްސަލައާ އެއްވެސް ގުޅުމެއްނެތް
ގޮތުގައި ފަނޑިޔާރެއްގެ ދައުރު އަދާކުރާ މީހެއް ކަމުގައިވުން.
ރިޝް ވަތެއް ހުށަހެޅުމާއި (ށ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
މަންފާ އެއްގެ ގޮތުގައި
ފައިސާ ދިނުން
(1) އެނގިހުރެ މީހަކަށް މަންފާއެއް ހޯދައިދިނުން، ނުވަތަ މަންފާއެއް ދިނުމަށް ހުށަހެޅުން
ނުވަތަ މަންފާއެއްގެ ގޮތުގައި ފައިސާ ދިނުން. އަދި
(2) އެއްޗަކީ މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ ދަށުން ޤަބޫލުކުރުމުގެ ހުއްދަނެތް އެއްޗެއް
ކަމުގައިވުން.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 26/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 3 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ
ޤާނޫނުން (2) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
(2) އެ މަންފާއަކީ މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ ދަށުން ޤަބޫލުކުރުމުގެ ހުއްދަނެތް މަންފާއެއް
ކަމުގައިވުން.
ތިމާގެ މަޞްލަޙަތެ އް ނެތް (ނ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
ގޮތުގައި
މަސައްކަތްކުރުމުގެ
ވާޖިބާ ޚިލާފުވުން
(1) ވަކި ކަމެއްގައި އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ނުޖެހި ނިންމުންތައް ނިންމުމާއި، އަގުކުރުމާއި،
މުދަލާ ޚިދުމަތަށް ފާޑުކިޔާ މީހެއްގެ ގޮތުގައި ހުރެ؛ އަދި
(2) އެނިންމުމަށް ނުވަތަ އަގުކުރުމަށް ނުވަތަ ފާޑުކިޔުމަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމަށްޓަކައި ދެވޭ
މަންފާއެއްކަން އެނގިހުރެ، އެފަދަ މަންފާއެއް ހޯދުމާއި ޤަބޫލުކުރުން.
121

ދަރަޖަކުރުން (ރ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެންވާ ކުށްކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެވެ.
ޢާންމުންނަށް ހުޅުވާލެވިގެން ބޭއްވޭ އެކިއެކި މުބާރާތްތަކުގައާއި
ޢާންމު ބީ ލަންތަކުގައި އޮޅުވާލުން
ކު ށް ކަނޑައެޅުން 315. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) ޢާންމުކޮށް ހުޅުވާލެވިގެން ބޭއްވޭ މުބާރާތްތަކާއި މަޢްރަޟުތައް ހިންގުމަށްޓަކައި
ކަނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ހަމަތަކާ އެއްގޮތަށް އެ މުބާރާތްތަކާއި މަޢްރަޟުތައް
ހިންގިޔަ ނުދިނުމުގެ މަޤްޞަދުގައި، އަންނަނިވި ބާވަތުގެ ޢަމަލެއް ކުރުން:
)i)އެފަދަ މުބާރާތެއް ނުވަތަ މަޢްރަޟެއްގައި ހިމެނޭ ބައިވެރިއަކަށް، ނުވަތަ
އޮފިޝަލަކަށް ނުވަތަ އެފަދަ މުބާރާތަކާ ނުވަތަ މަޢްރަޟަކާ ގުޅުން ހުރި
އެހެންވެސް މީހަކަށް އެއްވެސް މަންފާއެއް ދިނުމަށް ހުށަހެޅުމާއި، ދިނުމާއި،
މަންފާއެއްގެ ގޮތުގައި ފައިސާ ދިނުން؛ ނުވަތަ
)ii)އެފަދަ ބައިވެރިއެއްގެ ނުވަތަ އޮފިޝަލެއްގެ ނުވަތަ އެނޫންވެސް މީހެއްގެ
ހަށިގަނޑަށް ގެއްލުމެއް ލިބިދާފަދަ އަނިޔާއެއް ކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުން؛
ނުވަތަ
)iii)އެފަދަ މުބާރާތަކާ ނުވަތަ މަޢްރަޟަކާ ގުޅުން ހުރި މީހަކާ ނުވަތަ ޖަނަވާރަކާ
ނުވަތަ އެނޫންވެސް އެއްޗަކާ ބެހުން؛
(2) ވަކި ބާވަތެއްގެ މަންފާއެއް ދިނުމަކީ މި މާއްދާގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން
ކުށެއްކަމުގައިވާއިރު، އެނގިހުރެ އެފަދަ މަންފާއެއް ހޯދުމާއި ޤަބޫލުކުރުން؛ ނުވަތަ
(3) ޢާންމުކޮށް އިޢްލާންކޮށްގެން ކުރެވޭ އެއްބަސްވުންތަކާއި ހުޅުވާލެވިފައިވާ ބީލަންތަކުގެ
މައްޗަށް ހިނގާ ޤާނޫނުތަކާ ޚިލާފު ޢަމަލެއް، ކަނޑައެޅިގެން އެނގިހުރެ ކުރުން.
ނުވަތަ
(4) އޭނާ:
)i)ޢާންމުކޮށް ހުޅުވާލެވިފައިވާ މުބާރާތަކަށް ނުވަތަ މަޢްރަޟަކަށް ފައިސާގެ އެހީ
ދިނުމާއި، އެފަދަ މުބާރާތްތަކާއި މަޢްރަޟުތައް ބޭއްވުމާއި އެފަދަ
މުބާރާތްތަކާއި މަޢްރަޟުތަކުގައި ފަނޑިޔާރެއްގެ ގޮތުން ޙަރަކާތްތެރިވުމާއި
ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގޮތަކަށް އެފަދަ ކަމެއްގައި ބައިވެރިވުން؛ އަދި
122

(ii(މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)4(ވަނަ ނަންބަރުގެ i((ގައިވާ ޢަމަލުކޮށްފައިވަނީ
އެފަދަ މަޢްރަޟުތަކާއި މުބާރާތްތައް ހިންގުމަށް އޮތް އުސޫލުތަކާއި ހަމަތަކާ
ޚިލާފަށް އެ މަޢްރަޟެއް ނުވަތަ އެ މުބާރާތެއް ބޭއްވެމުންދާކަން އޭނާއަށް
އެނގިގެންވުން.
މާނަކުރުން (ށ) "މަންފާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ދެވޭ ހަދިޔާއަކަށް ނުވަތަ އަގެއް އަދާކުރުމަކުން، ނުވަތަ
ފައިސާގެ އަގެއް އެކުލެވިގެން ވިޔަސް އަދި ނުވިޔަސް، ލިބިދޭ މާއްދީ ނުވަތަ ޣައިރު މާއްދީ
މަންފާއަކަށެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަ ށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
(ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
މާނަކުރުން (ށ) "މަންފާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ހަދިޔާއަކަށް ނުވަތަ އަގެއް އަދާކުރުމަކުން، ނުވަތަ
ފައިސާގެ އަގެއް އެކުލެވިގެން ވިޔަސް އަދި ނުވިޔަސް، މާއްދީ ނުވަތަ ޣައިރު މާއްދީ ކޮންމެ
ބަދަލަކަށެވެ.
ދަރަޖަކުރުން: (ނ))1(މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރާއި)2(ވަނަ ނަންބަރާއި)3(ވަނަ
ނަންބަރުގައިވާ ކުށްކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށްކުށެވެ.
(2) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ
ކުށެކެވެ.
ރަހުނު ބެހެއްޓުމަށްފަހު ދަރަނި ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކަ ށް އޮޅުވާލުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 316. (ހ) ރަހުނުގެ ގޮތުގައި ބެހެއްޓިފައިވާ މުދަލުގެ މައްޗަށް އަދާކުރަން ޖެހޭ ރަހުނުގެ ދަރަނި
އަދާކުރުމަށް ހުރަސްއެޅުމުގެ ނިޔަތުގައި، ރަހުނުގެ ގޮތުގައި ބެހެއްޓިފައިވާ މުދަލެއް
ނައްތާލައިފިނަމަ ، ނުވަތަ ހުރި ތަނުން ގެންގޮސްފިނަމަ، ނުވަތަ ފޮރުވައިފިނަމަ، ނުވަތަ އޭގެ
މައްޗަށް އިތުރު ޙައްޤެއް އުފައްދައިފިނަމަ، ނުވަތަ އޭގެ މިލްކުވެރިކަން ބަދަލުކޮށްފިނަމަ،
ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގޮތަކުން އެއިން މުޢާމަލާތެއް ކޮށްފިނަމަ ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
ދަ ރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
އިފްލާސްކުރެވިފައިވާ ޙާލަތުގައި އޮޅުވާލުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 317. (ހ) ޤާނޫނާއެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އެއްވެސް ފަރާތެއް އިފްލާސްކުރެވިފައިވާ ޙާލަތުގައި ދަރަނި
ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ މަޞްލަޙަތަށްޓަކައި މުދާ ބެލެހެއްޓުމާއި ހިންގުން އެހެން ފަރާތަކާ
ހަވާލުކުރުމުގެ މައްސަލަ ފެށެން އުޅޭކަން ނުވަތަ ފެށިފައިވާކަން އެނގިހުރެ ނުވަތަ ކުންފުނި
އެހެން ކުންފުންޏަކާ އެއްކޮށްލުމުގެ ނުވަތަ ކުންފުނި އުވާލުމުގެ މަސައްކަތް ކުންފުނީގެ
ދަރަނި ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ މަޞްލަޙަތައްޓަކައި ފަށައިފައިވާކަން ނުވަތަ ފަށަން އުޅޭކަން
123

އެނގިހުރެ، އަންނަނިވި ބާވަތުގެ ޢަމަލެއް ހިންގާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
(1) ދަރަނި ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތަކަށް އޮތް ޙައްޤެއް ނެތިކޮށްލުމަށްޓަކައި ނުވަތަ އެ ޙައްޤަށް
ހުރަސްއެޅުމަށްޓަކައި، އެ މުދަލުން މުޢާމަލާތްކުރުން، ނުވަތަ ދަރަނި ދޫކޮށްފައިވާ
ފަރާތްތަކުގެ މަޞްލަޙަތަށްޓަކައި މުދާ ބެލެހެއްޓުމުގެ ޤާނޫނެއް ތަންފީޒުކުރުމަށް
ހުރަސްއެޅުން؛ ނުވަތަ
(2) އެ މުދަލާ ގުޅޭ އެއްވެސް ލިޔުމެއް އެނގިހުރެ ޞައްޙަނޫން ގޮތެއްގައި ބަދަލުކުރުން؛
ނުވަތަ
(3) ދަރަނި ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ މަޞްލަޙަތަށްޓަކައި މުދާ ބަލަހައްޓައި ހިންގުމުގެ
މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރެވޭ ފަރާތުން އެގޮތުގެމަތިން އެ މުދާ ބަލަހައްޓައި ހިންގައި
ހެދުމަށްޓަކައި، ޤާނޫނީ ގޮތުން އޭނާއަށް ލިބުން ޙައްޤު އޮތް މަޢުލޫމާތެއް ދިނުމަށް
މަނާވެގަތުން ނުވަތަ ނުރަނގަޅު މަޢުލޫމާތު އޭނާއަށް ދިނުން.
ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
މާލީ ޙާލަތު ދަށްވަމުންދާ މާލީ އިދާރާއަކުން ފައިސާއެއް ޖަމާކުރުމަށް ޤަބޫލުކުރުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 318. (ހ) މާލީ އިދާރާއެއް ހިންގާ މީހަކަށްވެހުރެ، ނުވަތަ ހިންގުމުގެ އިރުޝާދުދިނުމުގައި ބައިވެރިވާ
މީހަކަށްވެހުރެ، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
(1) ބޮޑެތި މާލީ ދަތިތަކާހުރެ، އެ އިދާރާގެ ހިންގުން ވަގުތީގޮތުން މެދުކަނޑާލަން
ޖެހިފައިވާކަން ނުވަތަ އެތަން އުވާލުމަށްޓަކައި އެތަނުގެ މުދާ ބެލެހެއްޓުމާ ހަވާލުވާނެ
މީހަކު ޢައްޔަންކުރަން ޖެހިފައިވާކަން ނުވަތަ އަލުން އެތަން އިންތިޒާމު
ކުރަންޖެހިފައިވާކަން އެނގިހުރެ؛ އަދި
(2) އެ އިދާރާއަށް ފައިސާ ޖަމާކުރާ ފަރާތަށް އެތަނުގެ މާލީ ދަތިތަކުގެ މަޢުލޫމާތު
އެނގިފައިވޭތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ ބެލު މަށް ފަރުވާލެއް ނުބަހައްޓައި ؛ އަދި
(3) އެނގިހުރެ އެ މާލީ އިދާރާއަށް އެއްވެސް އިންވެސްޓްމަންޓެއް ބަލައިގަތުން ނުވަތަ
ބަލައިގަތުން ހުއްދަކުރުން.
ދަރަޖަ ކުރުން (ށ) މިކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ޕިރަމިޑް ސޭލްސް ސްކީމެއްގައި ބައިވެރިވުމުގެ ޙައްޤު ވިއްކާލުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 319. (ހ) ޕިރަމިޑް ސޭލްސް ސްކީމެއްގައި ބައިވެރިވުމުގެ ޙައްޤު، އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި،
އެނގިހުރެ ވިއްކާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
124

މާނަކުރުން (ށ) "ޕިރަމިޑް ސޭލްސް ސްކީމް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ އަންނަނިވި ކަންކަމަށްޓަކައި
އެކުލަވައިލެވޭ ކޮންމެ ޕްލޭނެއް، ނުވަތަ ހިންގާ ކޮންމެ މަޝްރޫޢަކަށެވެ:
(1) މީހަކު އަގެއް ހުރި އެއްޗެއް ދޫކޮށްލުމުގެ މުޤާބިލުގައި، އަގެއް ހުރި އެހެން އެއްޗެއް
ލިބިގަތުމުގެ ފުރުސަތު ހޯދުން ؛
(2) މި މާއްދާގެ)ހ(ގައިވާ ޢަމަލު ހިންގަނީ ވީހާވެސް ގިނަ މީހުން އެކަމުގައި
ބައިވެރިވުމަށް ހިތްވަރުދެވޭ ގޮތަށްކަމުގައިވުން؛ އަދި
(3) އެކަމަކީ އެ ޕްލޭނުގެ ދަށުން ނުވަތަ މަޝްރޫޢުގެ ދަށުން ވިއްކޭ، ނުވަތަ އަލުން
ވިއްކުމަށްޓަކައި ބައިވެރިންގެ މެދުގައި ބަހައިލެވޭ މުދަލުގެ ޢަދަދުގެ ނިސްބަތަށް
އެކަނި ބުރަވެފައި އޮންނަ ޕްލޭނަކަށް ނުވަތަ މަޝްރޫޢަކަށް ނުވުން.
ދަރަޖަކުރުން (ނ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
މާނަކުރުން
މާނަކުރުން 320. (ހ) "މަންފާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 315 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(ށ) "ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ އަނިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ)7(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ނ) "ކުންފުނި" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ)1(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ރ) "އޮޅުވާލުމުގެ ޢަމަލު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 313 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(ބ) "ޒިންމާ އުފުލުމުގެ މަޞްލަޙަތު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 215 ވަނަ މާއްދާގެ
(ނ) ގެ)3(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ޅ) "ޕިރަމިޑް ސޭލްސް ސްކީމް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 319 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ކ) "ޚިދުމަތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 214 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(އ) "އޭޖެންޓް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ)4(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
125

(ވ) "ލިޔުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 310 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
410 ވަނަ ބާބު
ޢާއިލާއާ ދެކޮޅަށް ކުރެވޭ ކުށް
410 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަނޫން ކާވެނި
411 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަނޫން ޖިންސީ ގުޅުން
412 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަނޫން ޖިންސީ މުޢާމަލާތް
413 ވަނަ މާއްދާ ތިމާގެމީހަކާއެކު ޒިނޭކުރުން ނުވަތަ ޖިންސީ މުޢާމަލާތް ހިންގުން
414 ވަނަ މާއްދާ ދަރިން ބެލެހެއްޓުމަށް އޮތް ވާޖިބާއި، ދަރިންނަށް އަޅާނުލައި ދޫކޮށްލުން
415 ވަނަ މާއްދާ އަޅާނުލުން
416 ވަނަ މާއްދާ ހައްޔަރުން ނައްޓުވައިލުން
417 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން
ހުއްދަނޫން ކާ ވެނި
ހުއްދަނޫން ކާވެންޏެއް 410. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކުން ކުރެ ޢަމަލެއް ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ
ކުރުން ކުށެކެވެ.
(1) ހަތަރު އަނބީންނާއި އިނދެގެން ހުރެ، ނުވަތަ ހަތަރު އަބީންކުރެ އަނތްބަކު
ޢިއްދައިގައިވާ ހާލު، އިތުރު ކާވެންޏެއް ކުރުން؛ ނުވަތަ
(2) ކާވެންޏެއް މަތީގައި ހުރެ، ނުވަތަ ވަރިކުރި އަންހެނާގެ ޢިއްދަ ހަމަ ނުވަނީސް
އެ އަންހެނާގެ އެއް ޢިޞްމަތުގައި ކާވެނިކުރުން ޙަރާމްވެގެންވާ އެހެން އަންހެނަކާ
ކާވެނިކުރުން؛ ނުވަތަ
(3) އަންހެނާގެ ޢިއްދަ ހަމަވުމުގެ ކުރިން، އެ އަންހެނާ އޭނާ ވަރިކުރި ފިރިހެނާ ނޫން
އެހެން މީހަކާ ކާވެނިކުރުން؛ ނުވަތަ
(4) މީހަކާ އިނދެގެން ހުރި އަންހެނާ އިތުރު ކާވެންޏެއް ކުރުން؛ ނުވަތަ
126

(5) ތިންފަށް ވެފައިވާ އަންހެނާގެ ފަށް ނުފިލަނީސް، އޭނާ ތިންފަށް ކުރި ފިރިހެން
މީހާއާ ކާވެނިކުރުން؛ ނުވަތަ
(6) ލިޢާން ކުރެވިފައިވާ ދެމީހުން އަލުން ކާވެނިކުރުން؛ ނުވަތަ
(7) ނަސަބުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އެއްކިރުވުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ކާވެނީގެ ގުޅުމުގެ
ސަބަބުން، އެ ފިރިހެނަކާ އެ އަންހެނަކާ ދެމީހުން ކާވެނިކުރުން އިސްލާމީ
ޝަރީޢަތުގައި އަބަދުގެ އަބަދަށް ޙަރާމްވެގެންވާ ދެމީހުން ކާވެނިކުރުން؛ ނުވަތަ
(8) އެއް ޖިންސުގެ ދެމީހުން ކާވެނި ކުރުން؛ ނުވަތަ
(9) އަންހެނަކު، މުސްލިމް ނޫން ފިރިހެނަކާ ކާވެނިކުރުން؛ ނުވަތަ
(10) ފިރިހެނަކު، އަހުލުކިތާބީއަކުކަމުގައި ނުވާ ޣައިރު މުސްލިމަކާ ކާވެނިކުރުން.
މާނަކުރުން (ށ))1("އަންހެނާގެ ޢިއްދަ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ:
)i)ވަރިކުރެވުނު އަންހެނާއަކީ ޙައިޟުވާ ޢުމުރުގެ މީހަކު ކަމުގައިވެފައި،
އެ އަންހެނާ އޭނާގެ ފިރިމީހާއާއެކު ކާވެނީގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެއް
ފަހަރުވެސް ޖިމާޢުވެފައިވާނަމަ، އަދި ވަރިކުރިއިރު އޭނާ އިނީ
ހައްޔަރުގައިކަމަށް ނުވާނަމަ، ވަރިކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން 3 ޙައިޟާއި
3 ޠުހުރު ހަމަވަންދެން ހިނގާ މުއްދަތު؛ ނުވަތަ
)ii)ވަރިކުރެވުނު އަންހެނާއަކީ ޙައިޟުނުވާ ނުވަތަ ޙައިޟުވުން ހުއްޓިފައިވާ
އަންހެނަކު ކަމުގައިވާނަމަ، އަދި އެއަންހެނާ އޭނާގެ ފިރިމީހާއާއެކު ކާވެނީގެ
މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެއް ފަހަރުވެސް ޖިމާޢުވެފައިވާނަމަ، ވަރިކުރި
ދުވަހުން ފެށިގެން ހަނދުމަހުގެ 3 މަސް ހަމަވަންދެން ހިނގާ މުއްދަތު؛
ނުވަތަ
)iii)ވަރިކުރެވުނު އަންހެނާ އިނީ ހައްޔަރުގައިކަމަށް ވާނަމަ، އޭނާ ވިހެއުމާ
ހަމައަށް ހިނގާ މުއްދަތު، ނުވަތަ ހައްޔަރުގައި އިންއިނުން، ނިމުމަކަށް
އައުމާހަމައަށް ހިނގާ މުއްދަތު؛ ނުވަތަ
)iv)އަންހެނަކު ކާވެނި ކޮށްގެން ހުއްޓައި، ނުވަތަ ރަޖުޢީ ވަރިއެއްގެ
ޢިއްދައިގައި އިންދައި، އޭނާގެ ފިރިމީހާ މަރުވާ ޙާލަތުގައި، އެ އަންހެނާ
އިނީ ހައްޔަރުގައި ކަމަށް ނުވާނަމަ، އޭނާގެ ފިރިމީހާ މަރުވި ދުވަހުން
ފެށިގެން ހަނދުމަހުގެ 4 މަހާއި 10 ދުވަސް ހަމަވަންދެން ހިނގާ
މުއްދަތަށެވެ.
ދަރަޖަކުރުން (ނ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެވެ.
127

ހުއްދަނޫން ޖިންސީ ގުޅުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 411. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
(1) ޒިނޭކުރުން؛
(2) އެއް ޖިންސުން ޖިންސީ ގުޅުން ހިންގުން
ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ:
މީހަކާ އިނދެގެންހުރެ (1) މީހަކާ އިނދެހުރެ، ކުރި ކުށަކަށް ވާނަމަ، އެއީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ
އެހެން މީހަކާ ޖިންސީ ކުށެކެވެ؛
ގުޅުން ހިންގުމާއި،
މީހަކާ ނީނދެހުރެ އެހެން
މީހަކާ ޖިން ސީ ގުޅުން
ހިންގުން
(2) މީހަކާ ނީނދެހުރެ ކާވެންޏެއްގެ މަތީގައި ހުރި މީހަކާއެކު ކުރި ކުށަކަށްވާނަމަ، އެއީ
ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(3) މީހަކާ ނީނދެހުރެ، ކާވެންޏެއް މަތީގައިނުވާ މީހަކާއެކު ކުރި ކުށަކަށްވާނަމަ، އެއީ
ޖުނަޙްގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(4) މީހަކާ ނީނދެހުރެ ވިޔަސް ނުވަތަ އިނދެގެންހުރެ ވިޔަސް، ނަސަބުގެ ގުޅުމުގެ
ސަބަބުން ނުވަތަ އެއްކިރުވުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ކާވެނީގެ ގުޅުމުގެ ސަބަބުން،
ކާވެނި ޙަރާމްވެގެންވާ މީހަކާއެކު ކުރި ކުށަކަށްވާނަމަ، އެއީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ
ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
(4) ވަނަ ނަންބަރު އުނިކުރެވިފައި.
(5) ނަސަބުގެ ގުޅުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އެއްކިރުވުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ކާވެނީގެ
ގުޅުމުގެ ސަބަބުން، ކާވެނި ޙަރާމްވެގެންވާ މީހަކުކަމުގައި ނުވިޔަސް، އޭނާއަކީ
ޢާއިލާއެއްގެ ތެރޭގައި ޚާއްޞަ މަޤާމެއް ދެވިގެންވާ މީހަކު ކަމުގައި ވެފައި،
އެ މަޤާމު ނަހަމަ ގޮތުގައި ބޭނުންކޮށްގެން ކުރި ކުށެއް ކަމަށްވާނަމަ، އެއީ
ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
(5) ވަނަ ނަންބަރު އުނިކުރެވިފައި.
128

ހަތަރު ހެކިންގެ އުސޫލު (ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ސާބިތުކުރަނީ، އެ ކުށް
ކުރި މީހާގެ އިޢުތިރާފު ނުވަތަ ހަތަރު ހެކީންގެ ހެކިބަހުން ނޫން ގޮތުގައި، ޑީ.އެން.އޭ އާއި
ހައްޔަރުގައި އިނުމުގެ ޤަރީނާ ފަދަ އެކަށީގެންވާފަދަ ގޮތުގައި ޤަ ބޫލުކުރެވިދާނެ ފަދަ ޤަރީނާ
ނުވަތަ ޤަރީނާތަކަކުން ކަމުގައި ވާނަމަ، އެ ކުށަކީ، އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި އެ ކުށް
ދަރަޖަކުރެވޭ ނިސްބަތަށް ވުރެ އެއް ދަރަޖަ ތިރީގައިވާ ކުށެކެވެ.
އިތުރު އަދަބު (ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަށް، މި ޤާނޫނުގެ 90 ވަނަ
ބާބުގެ ދަށުން ހުއްދަ ކޮށްފައިވާ އަދަބުގެ އިތުރަށް، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ
ޙައްދު ޤާއިމުކުރުމުގެ ގޮތުން، އެމީހެއްގެ ގައިގައި 100 އެތިފަހަރުން ޖަލްދު ކުރަންވާނެއެވެ.
އިސްތިސްނާ (ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް، ސާބިތު ކުރަނީ
މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންވެގެންވާ ގޮތުގެމަތިންކަމުގައި ވާނަމަ، އެ ކުށަށް ދިނުމަށް
މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަދަބު ދީގެން ނުވާނެއެވެ.
މާނަކުރުން (ޅ))1("ޒިނޭކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ފިރިހެނަކު އޭނާގެ އަނބިމީހާ ނުވަތަ އޭނާ
ކުރި ރަޖުޢީ ވަރިއެއްގެ ޢިއްދައިގައި އިން އަންހެނާ ފިޔަވައި، އެހެ ން އަންހެނެއްގެ
ފަރުޖަށް އެ ފިރިހެންމީހާގެ ޒަކަރު ނުވަތަ ޒަކަރުގެ ކުޑަމިންވަރެއް ނަމަވެސް
ވެއްދުމަށެވެ.
(2) "އެއް ޖިންސުން ޖިންސީ ގުޅުން ހިންގުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ
)i)ފިރިހެނެއްގެ ފުރަގަސް ފަރާތު ދޮރަށް އެހެން ފިރިހެނަކު އޭނާގެ
ގުނަވަނެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ޖިންސީ އަރާމެއް ހޯދުމުގެ ގޮތުން
ވެއްދުމަށެވެ. ނުވަތަ ފިރިހެނެއްގެ އަނގައަށް އެހެން ފިރިހެނެއްގެ ޒަކަރު
ވެއްދުމަށެވެ. ނުވަތަ،
)ii)އަންހެނެއްގެ ކުރިމަތި ފަރާތު ދޮރަށް ނުވަތަ ފުރަގަސް ފަރާތު ދޮރަށް
އެހެން އަންހެނެއްގެ ގުނަވަނެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް، ޖިންސީ އަރާމެއް
ހޯދުމުގެ ގޮތުން ވެއްދުމަށެވެ.
(3) "ޖަލްދުކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ހަށިގަނޑަށް ނުރައްކާތެރި އަނިޔާ
ނުލިބޭނޭ ގޮތެއްގެމަތިން، އަދަބެއް ރަމްޒުކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން، ހަންމުށިން ނުވަތަ
ދުއްރައިން މީހެއްގެ ގައިގާ ތަޅާތެޅުމަށެވެ. ޖަލްދު ކުރާހިނދު، އެ އަދަބަކަށް ހުއްދަ
ކުރެވިގެންވާ ހުރިހާ އެތިފަހަރެއް ޖަހަންވާނީ އެކަކެވެ. އަދި ޖަލްދުކުރާ މީހާގެ
އަތުގެ ކުޑަހުޅު ނޫނީ ލަންބައިގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި އޭނާގެ އަތުގެ
މުލައްދަނޑިއަށް އެއްވެސް ބާރެއް ލައިގެން ނުވާނެއެވެ. ނުވަތަ ކޮނޑާއި
އުނަގަނޑާއި ފުރަގަހާއި ފަޔާއި ފުންނާބުގެ ޙަރަކާތެއްގެ ބާރު ބޭނުން ކޮށްގެން
ނުވާނެއެވެ.
129

ހުއްދަނޫން ޖިންސީ މުޢާމަލާތް
ކުށް ކަނޑައެޅުން 412. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) ކާވެންޏެއްގެ މަތީގައި ހުރި މީހަކު، ތިމާގެ އަނބިމީހާ ނޫން، ނުވަތަ ފިރިމީހާ ނޫން
މީހަކާއެކު ހިންގި ޖިންސީ މުޢާމަލާތެއްނަމަ، އެ ކުށަކީ ޖުނަޙުގެ 1 ވަނަ
ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(2) މީހަކާ ނީނދެ ހުރި މީހަކު، ކާވެންޏެއްގެ މަތީގައިހުރި އެހެން މީހަކާ އެކު ހިންގި
ޖިންސީ މުޢާމަލާތެއްނަމަ، އެ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(3) މީހަކާ ނީނދެހުރި މީހަކު، މީހަކާ ނީނދެހުރި އެހެން މީހަކާއެކު ހިންގި ޖިންސީ
މުޢާމަލާތެއްނަމަ، އެކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(4) ޖަނަވާރަކާއެކު ޖިންސީ ޢަމަލެއް ހިންގައިފިނަމަ، އެއީ ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ
ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(5) މީހަކާ ނީނދެހުރެ ވިޔަސް ނުވަތަ އިނދެގެންހުރެ ވިޔަސް، ނަސަބުގެ ގުޅުމުގެ
ސަބަބުން ނުވަތަ އެއްކިރުވުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ކާވެނީގެ ގުޅުމުގެ ސަބަބުން،
ކާވެނި ޙަރާމްވެގެންވާ މީހަކާއެކު ހިންގި ޖިންސީ މުޢާމަލާތެއްނަމަ، އެއީ ޖިނާޔަތުގެ
5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(6) ނަސަބުގެ ގުޅުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އެއްކިރުވުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ކާވެނީގެ
ގުޅުމުގެ ސަބަބުން، ދާއިމީގޮތެއްގައި ކާވެނި ޙަރާމްވެގެންވާ މީހަކުކަމުގައި
ނުވިޔަސް، އޭނާއަކީ ޢާއިލާއެއްގެ ތެރޭގައި ޚާއްޞަ މަޤާމެއް ދެވިގެންވާ މީހަކު
ކަމުގައި ވެފައި، އެ މަޤާމު ނަހަމަ ގޮތުގައި ބޭނުންކޮށްގެން ހިންގި ޖިންސީ
މުޢާމަލާތެއްނަމަ، އެއީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
(4) ވަނަ ނަންބަރާއި (5) ވަނަ ނަންބަރާއި (6) ވަނަ ނަންބަރު އުނިކުރެވިފައި.
ކުށް ކަނޑައެޅުން (ށ) ތިމާއާ އެއްޖިންސުގެ މީހަކާއެކު ޖިންސީ މުޢާމަލާތެއް ހިންގާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
(ށ) އުނިކުރެވިފައި.
މާނަކުރުން (ނ) "ހުއްދަނޫން ޖިންސީ މުޢާމަލާތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ތިމާއާ އެއް ޖިންސުގެ މީހަކާއެކު
ނުވަތަ ތިމާ އިނދެގެންއުޅޭ މިހާ ފިޔަވައި، އެހެން މީހަކާއެކު ނުވަތަ ޖަނަވާރަކާއެކު
ޖިންސީ އަރާމެއް ހޯދުމުގެ ބޭނުމުގައި، މި ޤާނޫނުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދެ ކުށަށް ނުހިމެނޭ ގޮތުން ހިންގާ ބަދު އަޚްލާޤީ ޢަމަލުތަކަށެވެ.
130

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
މި މާއްދާގެ (ށ) އުނިކުރެވުމާ ގުޅިގެން، މި އަކުރަކީ މި މާއްދާގެ (ށ) ކަމުގައި ހަމަޖައްސައި، މި އަކުރު އަންނަނިވި ގޮތަށް
އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
މާނަކުރުން (ށ) "ޖިންސީ މުޢާމަލާތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެހެން މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަނެއްގައި
ނުވަތަ ޖިންސީ އަރާމެއް ހޯދައިގެނެވޭ ހިސާބެއް ކަމަށް ބެލެވޭ ތަނެއްގައި އަތްލުމަށް ނުވަތަ
އަތްލެއްވުމަށް ނުވަތަ އެއްޗެއް މެދުވެރިކޮށް އަތްލުމަށް ނުވަތަ އަތްލެއްވުމަށް ނުވަތަ
ބީހުމަށެވެ.
ތިމާގެމީހަކާއެކު ޒިނޭކުރުން ނުވަތަ ޖިންސީ މުޢާމަލާތް ހިންގުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 413. (ހ) މީހަކު އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި އޭނާގެ ތިމާގެމީހަކާ ޒިނޭކުރާނަމަ ނުވަތަ އެނޫންވެސް ޖިންސީ
ގުޅުމެއް ހިންގާނަމަ، އޭނާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
މާ ނަކުރުން 413. (ހ) މީހަކު އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި އޭނާގެ ތިމާގެމީހަކާ ޒިނޭކުރާނަމަ ނުވަތަ އެނޫންވެސް ޖިންސީ
މުޢާމަލާތެއް ހިންގާނަމަ، އޭނާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
ދަރަޖަކުރުން (ށ))1(ކުށްކުރި މީހާއަކީ އޭނާއާއެކު ޒިނޭކުރި ނުވަތަ ޖިންސީ މުޢާމަލާތް ހިންގި މީހާގެ
މަންމަ ނުވަތަ ބައްޕަ ނުވަތަ މާމަ ނުވަތަ ކާފަ ނުވަތަ މުނިމާމަ ނުވަތަ މުނިކާފައާ
އެކުގައިކަމަށްވާނަމަ، އެއީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ؛
(2) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި، މި މާއްދާގެ)ހ(ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ
5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ؛
އިތުރު އަދަބު (3) މި ޤާނޫނުގެ 90 ވަނަ ބާބުގެ ދަށުން ހުއްދަ ކޮށްފައިވާ އަދަބުގެ އިތުރަށް،
ހުއްދަކުރުން މި ޤާނޫނުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގެ)3(ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ފަދައިން
19 އެތިފަހަރުން ޖަލްދުކުރުން، މި ކުށަށް ހުއްދަކުރެވިގެންވެއެވެ.
(4) "ޖަލްދުކުރުން" ކަމަށްބުނެފައި އެވަނީ ހަށިގަނޑަށް ނުރައްކާތެރި އަނިޔާއެއް
ނުލިބޭނެ ގޮތުގެމަތިން އަދަބެއް ރަމްޒުކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން ސާޅީސް އެތިފަހަރު
ހަމަނުކޮށް، ހަންމުށިން ނުވަތަ ދުއްރައިން، މި ޤާނޫނުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ
(ޅ) ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ތަޅާ ތެޅުމަށެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
131

(4) "ޖަލްދުކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ)ޅ(
ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ތަޅާ ތެޅުމަށެވެ.
އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި (ނ) ކުށްކުރި މީހާއަކީ މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މީހަކު
ބަލާނެ ނުކުތާ ކަމުގައި ނުވިނަމަވެސް، އޭނާއަކީ ޢާއިލާއެއްގެ ތެރޭގައި ޚާއްޞަ މަޤާމެއް ދެވިގެންވާ މީހަކު
ކަމުގައި ވެފައި، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް އޭނާކުރީ، އެ މަޤާމު ނަހަމަގޮތުގައި
ބޭނުންކޮށްގެން ކަމަށްވާނަމަ އޭނާއަށް ކަނޑައަޅާނީ އަދަބުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ އެއް
ދަރަޖަ މަތީ އަދަބެކެވެ.
(ރ))1("ތިމާގެ މީހުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ގޮތަކަށް
މީހަކާ ޢާއިލީ ގުޅުންހުރި މީހުންނަށެވެ:
)i)މަންމަ ނުވަތަ ބައްޕަ، ކާފަ އެއް ނުވަތަ މާމައެއް، މުނިކާފައެއް، ނުވަތަ
މުނިމާމައެއް؛ ނުވަތަ
)ii)ދަރި ނުވަތަ ކާފަދަރިން ނުވަތަ މުނިކާފަދަރިން؛ ނުވަތަ
)iii)އެއްބަނޑުއެއްބަފާ މީހާ، ނުވަތަ އެއްބަނޑު މީހާ ނުވަތަ އެއްބަފާ މީހާ ؛
ނުވަތަ
)iv)ބޮޑުދައިތަ، މުނިބޮޑުދައިތަ، ބޮޑުބޭބެ، މުނިބޮޑުބޭބެ، ނުވަތަ ތިމާއަށް
ބޮޑުބޭބެ ކިޔާ އަންހެން ކުއްޖާ ނުވަތަ ފިރިހެން ކުއްޖާ؛ ނުވަތަ
)v)އަނބިމީހާގެ ނުވަތަ ފިރިމީހާގެ ބައްޕަ، ނުވަތަ އަނބިމީހާގެ ނުވަތަ
ފިރިމީހާގެ މަންމަ، ނުވަތަ އަނބިމީހާގެ ނުވަތަ ފިރިމީހާގެ އަންހެން
ދަރިފުޅު، ނުވަތަ އަނބިމީހާގެ ނުވަތަ ފިރިމީހާގެ ފިރިހެން ދަރިފުޅު؛
ނުވަތަ
)vi)އެއްކިރުވުމުގެ ސަބަބުން އަޚަކަށްވާ ފިރިހެނާ ނުވަތަ އުޚުތަކަށްވާ އަންހެނާ؛
ނުވަތަ
(2) މި މާއްދާގެ)ރ(ގެ i((އިން ފެށިގެން)ރ(ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ
v((އަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގުޅުމުގެ ތެރެއިން ގުޅުމެއް ކާވެނީގެ ގުޅުމުގެ ސަބަބުން
އުފެދިފައިވާ މީހާ.
ދަރިން ބެލެހެއްޓުމަށް އޮތް ވާޖިބާއި، ދަރިންނަށް އަޅާނުލައި ދޫކޮށްލުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 414. (ހ) މަންމައަކަށް ނުވަތަ ބައްޕައަކަށް ނުވަތަ ބެލެނިވެރިއަކަށް ހުރެ، ނުވަތަ ކުއްޖަކު އޭނާގެ
ހަވާލުގައިވާ މީހާކަމުގައި ހުރެ، ނުވަތަ ކުއްޖަކު ބެލުން ހަވާލުވެފައިވާ މީހަކަށް ހުރެ،
އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކުން ޢަމަލެއް ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
)1(
)i)ކުއްޖާގެ ޞިއްޙަތަށް ނުވަތަ ރައްކާތެރިކަމަށް ނުވަތަ މަޞްލަޙަތަށް
132

އެކަށީގެންނުވާ ގޮތެއްގައި އުނިކަން އަތުވެދާނެ ފަދަ ޙާލަތެއްގައި؛ އަދި
14)ii) އަހަރަށްވުރެ ދޮށީ މީހަކު ނުބަހައްޓައި 24 ގަޑިއިރަށް ނުވަތަ އެއަށް
ވުރެ ގިނަ އިރަށް 14 އަހަރު ނުފުރޭ ކުއްޖަކު ދޫކޮށްލުން؛
(2) މި ޤާނޫނުގެ 110 ވަނަ ބާބާއި 120 ވަނަ ބާބާއި 130 ވަނަ ބާބުގައި
ބާޔަންކޮށްފައިވާފަދަ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެއް ކުރުމަކީ، އެކަށީގެންވާ ކަމެއްކަން
އެނގިހުރެ އެފަދަ ކުށެއް އެކުއްޖާއާމެދު ހިނގިޔަ ނުދިނުމަށް އަޅަން ޖެހޭ
އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅުތައް އަޅާފައި ނުވުން؛
(3) އެކުއްޖާ ވިހޭކަން ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ކޮށްފައިނުވުން.
ކުއްޖާގެ ޞިއްޙަތަށް (ށ) ވަކި ޙާލަތަކީ، ކުއްޖާގެ ޞިއްޙަތަށް ނުވަތަ ރައްކާތެރިކަމަށް ނުވަތަ މަޞްލަޙަތަށް
ނުވަތަ ސަލާމަތަށް ނުވަތަ އެކަށީގެންނުވާ އުނިކަން ލިބިދާނެ ޙާލަތެއްކަމަށް، ފަނޑިޔާރަކު ކަނޑައެޅުމުގައި އަންނަނިވި
މަޞްލަޙަތަށް ނުކުތާތަކަށް ސަމާލުކަން ދޭން ވާނެއެވެ؛
އެކަށީގެންނުވާ އުނިކަން
ލިބިދާނެކަމަށް ބެލެވޭ
ޙާލަތު ބަލާނެ ގޮތް
(1) ކުއްޖާގެ ޢުމުރާއި ކުއްޖާ ބޮޑުވަމުން އައިސްފައިވާ ގޮތް؛ އަދި
(2) ކުއްޖާ ދޫކޮށްލި ދޫކޮށްލުން ނިސްބަތްވެގެންވަނީ މާލީ ގޮތުން ދިމާވި ދަތިކަމަކަށް
ނުވަތަ ބައްޔަކަށް؛ އަދި
(3) ކުއްޖާގެ ޞިއްޙަތަށްޓަކައި ނުވަތަ ސަލާމަތަށްޓަކައި ނުވަތަ މަޞްލަޙަތަށްޓަކައި،
ކުއްޖާއަށް ކޮށްދޭންޖެހޭ ކަންކަން ކޮށްދިނުމަށް، ހެޔޮނިޔަތުގައި
މަސައްކަތްކޮށްފައިވާނަމަ، އެކަން.
ދަރަޖަ ކުރުން (ނ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
އަޅާނުލުން
ކުށް ކަނޑައެ ޅުން 415. (ހ) އެހީތެރިވެދެވޭނެ ޤާބިލުކަން ހުރެ، އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކުން ޢަމަލެއް ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ
ކުށެކެވެ:
(1) އަންނަނިވި މީހުންނަށް އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްނުދިނުން:
18)i) އަހަރު ނުވާ އޭނާގެ ދަރިފުޅު؛ ނުވަތަ
50)ii) އަހަރަށްވުރެ ދޮށި ނުވަތަ ނުކުޅެދިގެންވާ ޙާލަތެއްގައިވާ އޭނާގެ
133

މައިންބަފައިން:
)iii)އޭނާގެ ނުކުޅެދިގެންވާ އަނބިމީހާ ނުވަތަ ފިރިމީހާ؛ އަދި
(2) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ޢަމަލު ހިންގާފައިވަނީ އަންނަނިވި
ކަންކަން އޭނާއަށް އެނގިފައިވާ ޙާލަތުގައި ކަމުގައިވުން:
)i)އެ މާއްދާގައ ބުނެފައިވާ ފަރާތަކީ ނުވަތަ ފަރާތްތަކަކީ ޚަރަދުގެ
ފައިސާއަށް ބޭނުންވެފައިވާ މީހެއްކަން؛ ނުވަތަ
(ހ) ކޯޓެއްގެ ނުވަތަ އިދާރީ އަމުރެއްގެ ދަށުން ޚަރަދުގެ ފައިސާ ލިބެން
ޖެހޭ މީހެއްކަމުގައިވެ، އެފައިސާ ނުލިބި 6 މަސްދުވަހަށްވުރެ
ދިގުމުއްދަތެއް ފާއިތުވުން އަދި ލިބެންޖެހޭ ފައިސާގެ ޖުމްލަ ޢަދަދު
1500/- ރުފިޔާ އަށްވުރެ އިތުރުވެފައިވުން.
(ށ) އެ ފައިސާ ނުލިބި:
6 (1) މަސް ދުވަހަށް ވުރެ ދިގު މުއްދަތެއް ފާއިތުވެފައިވާ
ކަން؛ ނުވަތަ
(2) ލިބެންޖެހޭ ފައިސާގެ ޖުމްލަ ޢަދަދު 1,500/-
ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރުވެފައިވާކަން.
ނުކުޅެދިގެންވުން (ށ) މި މާއްދާގެ މަޤްޞަދަށްޓަކައި ނުކުޅެދިގެންވުން މާނަކޮށްދެނީ މަސައްކަތެއް ކޮށްގެން ތިމާ
އަމިއްލައަށް ތިމާގެ ދިރިއުޅުން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް މާއްދީ ގޮތުން ނުވަތަ ބުއްދީގެ ގޮތުން
ނުކުޅެދިގެންވާ ޙާލަތަށެވެ.
ދަރަޖަކުރުން (ނ) މި ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ހައްޔަރުން ނައްޓުވައިލުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 416. (ހ) މީހަކު ހައްޔަރުގައިއިނދެ ފުރަތަމަ 120 ދުވަސް ފުރިހަމަވާ ފަހުން، އަންނަނިވި
ޢަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން ޢަމަލެއް ކުރާމީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
(1) ދަރިޔަކު އުފަންކުރުންކަމަށް ނުވާ ގޮތުގެމަތިން މީހަކު ހައްޔަރުގައި އިން އިނުން
ޤަޞްދުގައި ހުއްޓުވާލުން ؛
(2) ހައްޔަރުގައި އިން އަންހެނާ، އަމިއްލައަށް، ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ އެހީއާއެކު ވަކި
ބާވަތެއްގެ އާލާތެއް، ނުވަތަ ހަތިޔާރެއް، ނުވަތަ ބޭހެއް ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ
އަމިއްލައަށް އަނިޔާ ލިބިގަނެގެން، ދަރިޔަކު އުފަންކުރުންކަމަށް ނުވާގޮތެއްގައި،
ހައްޔަރުގައި އިން އިނުން އަމިއްލައަށް ހުއްޓުމަކަށް ގެނައުން:
134

ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެ (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ ޢަމަލު އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި ކުށެއްކަމަކަށް
ކަމުގެ ބިރު އުފެދޭ ނުބެލެވޭނެއެވެ:
މައިން
އިސްތިސްނާވެގެންވުން
(1) ކުށުގެ ޢަމަލު ކުރާ މީހަކީ:
)i)މަންމަޔަކަށްވުން؛ ނުވަތަ
)ii)ހުއްދަލިބިގެންވާ ޞިއްޙީ މަސައްކަތް ތެރިއަކަށްވުން؛ އަދި
(2) އެގޮތަށް ހައްޔަރުގައި އިނުމުގެ ސަބަބުން ހައްޔަރުގައި އިން އަންހެނާގެ ފުރާނައަށް
ގެއްލުން ލިބިދާނެކަމަށް، ހުއްދަ ލިބިގެންވާ ޞިއްޙީ މަސައްކަތްތެރިއަކު
ކަނޑައަޅާފައިވުން.
ހައްޔަރުގައިއިނަ (ނ) ބަލިވެއިނދެދާނެ ގޮތްތައް ބަންދުކޮށްގެން، ނުވަތަ ބަލިވެއި ނުމުގެ ކުރިން، ނުވަތަ އެ ވަގުތު
ނުދިނުމަ ށް ނުވަތަ އެ ވަގުތަށްފަހު މަސައްކަތްކުރާ ވަސީލަތެއް މެދުވެރިކޮށްގެން ނަމަވެސް،
މަސައްކަތްކު ރުން ހައްޔަރުގައިއިނަ ނުދިނުމަށްޓަކައި، ބޭހެއް ނުވަތަ އެހެންވެސް މާއްދާއެއް ލިޔެދިނުމަކީ،
އިސްތިސްނާވުން މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ ދާއިރާ ތެރޭގައި ހިމެނިގެންވާކަމެއް ނޫނެވެ.
ތިމާގެމީހަކު ހިންގާ (ރ) އަންހެނަކު، ހައްޔަރުގައި އިނީ، އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުން ޙާލަތެއްގެ ސަބަބުން ކަމުގައިވާނަމަ
ޖިންސީ ގުޅުމެއްގެ އެގޮތުން ހައްޔަރުގައި އިން އިނުން ހުއްޓުވުމަކީ މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ސަބަބުން ނުވަތަ ކުށުގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކަމެއް ނޫނެވެ:
އެނޫންވެސް އެފަދަ
ޖިންސީ ގުޅުމެއްގެ
ސަބަބުން ހައްޔަރުގައި
އިންނަ ޙާލަތްތަ ކުގައި
އިސްތިސް ނާ ލިބިގެންވުން
(1) މި ޤާނޫނުގެ 130 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ތިމާއާމެދު ހިންގޭ ޖިންސީ މުޢާމަލާތެއްގެ
ސަބަބުން؛ ނުވަތަ
(2) މި ޤާނޫނުގެ 413 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ ޙާލަތުގައި ތިމާގެމީހަކު
ތިމާއާ ޖިންސީ ގުޅުން ހިންގުން.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
(1) މި ޤާނޫނުގެ 130 ވަނަ މާއްދާގެ ނުވަތަ 131 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ތިމާއާމެދު
ހިންގި ޖިންސީ ޢަމަލެއްގެ ސަބަބުން؛ ނުވަތަ
135

(2) މި ޤާނޫނުގެ 413 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ތިމާގެ މީހަކު ތިމާއާ ޖިންސީ
މުޢާމަލާތެއް ހިންގުން.
ދަރަޖަކުރުން (ބ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
މާނަކުރުން
މާނަކުރުން 417. (ހ) "ތިމާގެ މީހުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 413 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(ށ) "ޤާބިލުކަން ނެތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(ނ) "ޖިންސީ ޢަމަލު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
510 ވަނަ ބާބު
ދައުލަތް ހިންގުމާ ދެކޮޅަށް ކުރެވޭ ކުށް
ރިޝްވަތު ދިނުމާ އި ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން އަދާކުރާ ވަޒީފާގައި ހިންގާ ހުއްދަނޫން ކަންކަމުގެ ކުށް
510 ވަ ނަ މާއްދާ ރިޝްވަތު
511 ވަނަ މާއްދާ ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން ކުރަން ޖެހޭ ކަންކަމަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުން
512 ވަނަ މާއްދާ ރަސްމީ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގައި ހިންގާ އެކަށީގެންނުވާ ޢަމަލު
513 ވަނަ މާއްދާ ނަހަމަ ގޮތުގައި ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތު ނުވަތަ މަޢުލޫމާތު ބޭނުންކުރުން
514 ވަނަ މާ އްދާ ސިއްރު މަޢުލޫމާތު ހުއްދަނޫން ގޮތުގައި ހާމަކުރުން
515 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން
136

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 4/2021 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 4 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވި 515 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި މާއްދާތައް އިތުރުކުރެވިފައި.
515 ވަނަ މާއްދާ ނުޙައްގު މުއްސަނދިކަން ހޯދައި ލިބިގަތުމުގެ ކުށް
516 ވަނަ މާއްދާ ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާއަށް ޚިޔާނާތްތެރިވުމުގެ ކުށް
517 ވަނަ މާއްދާ ދައުލަތަށް ފައިދާއެއް ލިބެންއޮތް ކަމެއްގައި އެނޫންގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ކުށް
518 ވަނަ މާއްދާ ނުފޫޒުން ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ކުށް
519 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން
ރިޝްވަތު
ކުށް ކަނޑައެޅުން 510. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފެއްކަމުގައިވެ ހުރެ؛ އަދި
(2) އެނގިހުރެގެން މަންފާއަކަށް އެދުމާއި، ޤަބޫލުކުރުމާއި، ތިމާއަށްޓަކައި ނުވަތަ އެހެން
މީހަކަށްޓަކައި އެ މަންފާ ޤަބޫލުކުރުމަށް އެއްބަސްވުން؛ އަދި
(3) އެ މަންފާއަކީ ޤާނޫނުގައި ހުއްދަކޮށްފައިނުވާ އަދި އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ
މުޤާބިލުގައި އޮތް އެއްޗަކަށްވުން:
)i)ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން އަދާކުރަން ޖެހިފައިވާ ވާޖިބަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމުގެ
ގޮތުން ނުވަތަ ނުފޫޒު ފޯރުވުމަށް އެއްބަސްވުމުގެ ގޮތުން؛ ނުވަތަ
)ii)ތިމާ ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކުރުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ
ނުކޮށް ދޫކޮށްލުމުގެ ގޮތުން.
ރިޝްވަތުދިނުމަށް (ށ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
ހުށަހެޅުން
(1) އެނގިހުރެ ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކަށް މަންފާއެއް ދިނުން ނުވަތަ ދިނުމަށް
ހުށަހެޅުން.
(2) އެ މަންފާއަކީ، ޤާނޫނުގައި ހުއްދަކޮށްފައިނުވާ އަދި އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ
137

މުޤާބިލުގައިއޮތް އެއްޗަކަށްވުން:
)i)ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން އަދާކުރަން ޖެހިފައިވާ ވާޖިބަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމުގެ
ގޮތުން ނުވަތަ ނުފޫޒު ފޯރުވުމަށް އެއްބަސްވުމުގެ ގޮތުން؛
)ii)ތިމާ ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކުރުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ
ނުކޮށް ދޫކޮށްލުމުގެ ގޮތުން.
މާނަކުރުން (ނ) "ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު، ރަސްމީ ގޮތުން
އަދާކުރަން ޖެހޭ ދައުލަތުގެ ވާޖިބެއްގެ ދަށުން ކުރާ ކަންކަމަށާއި ނުކޮށް ދޫކޮށްލާ
ކަންކަމަށެވެ. ނުވަތަ ވަކި މީހަކަށް ނުވަތަ ވަކި ބަޔަކަށް މަންފާއެއް ދިނުމަށް ނުވަތަ
ނުދިނުމަށް ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކަށް، ލިބިދޭ ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމަށާއި ބޭނުންނުކުރުމަށެވެ.
ދަރަޖަކުރުން (ރ) މި ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 4/2021 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 4 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
ރިޝްވަތު
ކުށް ކަނޑައެޅުން 510. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަން ނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކަށްވެހުރެ، އޭނާއަށް ނުވަތަ އެހެން މީހަކަށް ނުވަތަ
ފަރާތަކަށް ސީދާގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން ވިޔަސް މަންފާއެއް ހޯދުމަށް
އެދުމާއި ނުވަތަ އަމުރުކުރުމާއި، ނުވަތަ ބަލައިގަތުމާއި ނުވަތަ ޤަބޫލުކުރުމާއި،
ނުވަތަ ބަލައިގަތުމަށް ނުވަތަ ޤަބޫލުކުރުމަށް އެއްބަސްވުމާއެކު؛ އަދި
(2) އެ ޢަމަލެއް ހިންގާފައިވަނީ، އެ މުވައްޒަފަކު ޤާނޫނީގޮތުން އަދާކުރަންޖެހޭ
ރަސްމީ ވާޖިބަކާ ޚިލާފަށް ވަކި ކަމެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލުމަށް
ނުފޫޒަކަށްވާގޮތަށް އެކަމުގެ މުޤާބިލުގައިކަމަށްވުން.
ރިޝްވަތު ހުށަހެޅުން (ށ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކަށް ނުވަތަ އެހެން މީހަކަށް ނުވަތަ ފަރާތަކަށް ސީދާގޮތުން
ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން ވިޔަސް މަންފާއެއް ލިއްބައިދިނުމާއި ނުވަތަ ހުށަހެޅުމާއި
ނުވަތަ ލިއްބައިދިނުމަށް ނުވަތަ ހުށަހެޅުމަށް ވަޢުދުވުމާއެކު؛ އަދި
138

(2) އެ ޢަމަލު ހިންގާފައިވަނީ، އެ މުވައްޒަފަކު ޤާނޫނީގޮތުން އަދާކުރަންޖެހޭ ރަސްމީ
ވާޖިބަކާ ޚިލާފަށް ވަކި ކަމެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ވަކި ކަމެއް ނުކޮށް ދޫކޮށްލުމަށް
ނުފޫޒު ފޯރުވުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމަށްވުން.
ބޭރު ދައު ލަތެއްގެ (ނ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤްވާމީ
ޖަމްޢިއްޔާއެއްގެ
މުވައްޒަފަކަށް ހުށަހެޅުން
(1) ބޭރު ދައުލަތެއްގެ މުވައްޒަފަކަށް ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޖަމްޢިއްޔާއެއްގެ
މުވައްޒަފަކަށް ސީދާގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން ވިޔަސް މަންފާއެއް
ލިއްބައިދިނުމާއި، ނުވަތަ ހުށަހެޅުމާއި ނުވަތަ ވަޢުދުވުމާއެކު؛ އަދި
(2) އެ ޢަމަލެއް ހިންގާފައިވަނީ، ބޭރު ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފު ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤްވާމީ
ޖަމްޢިއްޔާގެ މުވައްޒަފު، ޤާނޫނީގޮތުން އަދާކުރަންޖެހޭ ރަސްމީ ވާޖިބަކާ ޚިލާފަށް
ވަކި ކަމެއް ކޮށްގެން ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލައިގެން އަންނަނިވި ކަންތައްތަކުގެ
ތެރެއިން ކަމެއް ޙާޞިލުކުރުމަށް ނުފޫޒުފޯރުވުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމަށްވުން.
i. ބައިނަލްއަޤްވާމީ ވިޔަފާރިއަކާ ގުޅޭގޮތުން، އެ ވިޔަފާރިއެއް ލިބިގަތުމަށްޓަކައި
ނުވަތަ ދެމެހެއްޓުމަށްޓަކައި؛ ނުވަތަ
ii. އެފަދަ ވިޔަފާރިއެއް ހިންގުމަށް މަންފާއެއް ލިބިގަތުމަށްޓަކައި.
މާނަކުރުން (ރ) "ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު، ރަސްމީ ގޮތުން
އަދާކުރަންޖެހޭ ދައުލަތުގެ ވާޖިބެއްގެ ދަށުން ކުރާ ކަންކަމަށާއި ނުކޮށް ދޫކޮށްލާ ކަންކަމަށެވެ.
ނުވަތަ ވަކި މީހަކަށް ނުވަތަ ވަކި ބަޔަކަށް މަންފާއެއް ދިނުމަށް ނުވަތަ ނުދިނުމަށް ދައުލަތުގެ
މުވައްޒަފަކަށް، ލިބިދޭ ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމަށާއި ބޭނުންނުކުރުމަށެވެ .
ދަރަޖަކުރުން (ބ) މި މާއްދާގެ (ހ)، (ށ) އަދި (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ
ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން ކުރަން ޖެހޭ ކަންކަމަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 511. (ހ) ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު ކުރާކަމަކަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމުގެ
139

މަޤްޞަދުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން ޢަމަލެއް ކުރާމީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) ކުށެއް ކުރުން ނުވަތަ ކުށެއް ކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުން؛ ނުވަތަ
(2) ޤާނޫނުގައި މަނާކޮށްފައިވާ ގޮތެއްގެމަތިން، ސީދާ ނުވަތަ ނުސީދާ ގޮތެއްގައި
ނަމަވެސް، ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކާއެކު މުއާޞަލާތެއް ހިންގުން.
ދަރަޖަ ކުރުން: (ށ))1(މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ
ބިރުދައްކައިގެން، ރަސްމީ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ވާޖިބަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުން
(2) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި އެއީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ރަސްމީ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގައި ހިންގާ އެކަށީގެންނުވާ ޢަމަލު
ކުށް ކަނޑައެޅުން 512. (ހ) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކަށްހުރެ ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން އޭނާގެ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގައި
އެނގިހުރެ އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކުން ޢަމަލެއް ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަދާކުރަން ޖެހޭ ވާޖިބެއް އަދާނުކޮށް ދޫކޮށްލުން؛ ނުވަތަ
(2) ޤާނޫނުގައި ހުއްދަކޮށްފައިނުވާ ކަމެއް ކުރުން.
ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި (ނ) މި ޤާނޫނުގެ 1004 ވަނަ މާއް ދާގައިވާ އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ މިންގަނޑުތަކުގެ ތާވަލުގައި
ބަލާ ނުކުތާ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙުކުމް ކަނޑައެޅުމުގެ މިންގަނޑުގެ އެންމެ އަސާސީ މިންގަނޑުގައި ހިމެނޭ
އަދަބު، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކޮންމެ ކުށަކަށް އެއް ދަރަޖަ މައްޗަށް އުފުލިގެންވެއެވެ.
އެއީ، ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު، އެ ކުށްކޮށްފައިވަނީ ތިމާއަށް ނުވަތަ ތިމާގެމީހަކަށް ނުވަތަ
ރަޙްމަތްތެރިއަކަށް މަންފާއެއް ހޯދައިދިނުމުގެ މުޤާބިލުގައިކަމަށް ވާނަމައެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާ ނޫނުން
އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި (ނ) މި ޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގައިވާ އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ މިންގަނޑުތަކުގެ ތާވަލުގައި
ބަލާ ނުކުތާ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙުކުމް ކަނޑައެޅުމުގެ މިންގަނޑުގެ އެންމެ އަސާސީ މިންގަނޑުގައި ހިމެނޭ
އަދަބު، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކޮންމެ ކުށަކަށް އެއް ދަރަޖަ މައްޗަށް އުފުލިގެންވެއެވެ.
އެއީ، ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު، އެ ކުށްކޮށްފައިވަނީ ތިމާއަށް ނުވަތަ ތިމާގެމީހަކަށް ނުވަތަ
ރަޙްމަތްތެރިއަކަށް މަންފާއެއް ހޯދައިދިނުމުގެ މުޤާބިލުގައިކަމަށް ވާ ނަމައެވެ.
140

ނަ ހަމަ ގޮތުގައި ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތު ނުވަތަ މަޢުލޫމާތު ބޭނުންކުރުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 513. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އޭނާއަށް ލިބިގެންވާ ސިއްރު މަޢުލޫމާތުގެ
ނަހަމަ ބޭނުންކުރުން ؛ އަދި
(2) ތިމާއަށް ނުވަތަ އޭގެ ފައިދާ ލިބެން ނުޖެހޭ މީހަކަށް، މަންފާއެއް ހޯދައިދިނުމުގެ
މަޤްޞަދުގައި، އެކަން ކުރުން.
ރަސްމީ ހައިސިއް ޔަތު (ށ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
ނަހަމަ ގޮތުގައި
ބޭނުންކުރުން
(1) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އޭނާއަށް ލިބިފައިވާ ރަސްމީ
ހައިސިއްޔަތުގެ ނުވަތަ އެ ހައިސިއްޔަތުގެ ނުފޫޒު ނަހަމަގޮތުގައި ބޭނުންކުރުން ؛
އަދި
(2) ތިމާއަށް ނުވަތަ އޭގެ ފައިދާ ލިބެން ނުޖެހޭ މީހަކަށް މަންފާއެއް ހޯދައިދިނުމުގެ
މަޤްޞަދުގައި، އެކަން ކުރުން.
ދަރަޖަކުރުން (ނ) މި ކުށް ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ސިއްރު މަޢުލޫމާތު ހުއްދަނޫން ގޮތުގައި ހާމަކުރުން
ކު ށް ކަނޑައެޅުން 514. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އޭނާގެ މައްޗަށް ލާޒިމުވެގެންވާ ވާޖިބަކާ
ޚިލާފުވެވޭކަން އެނގިހުރެ؛ އަދި
(2) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އޭނާއަށް ލިބިފައިވާ ސިއްރު މަޢުލޫމާތު
ހާމަކުރުން.
ދަރަޖަކުރުން (ށ) މިކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
މާނަކުރުން
މާނަކުރުން 515. (ހ) "މަންފާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 315 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
141

(ށ) "ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 510 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ނ) "ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 533 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 4/2021 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 4 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
514 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ގޮތަށް ހަތަރު މާއްދާ އިތުރުކުރެވިފައި.
ނުޙައްޤު މުއްސަނދިކަން ހޯދައި ލިބިގަތުމުގެ ކުށް
ކުށް ކަނޑައެޅުން 515. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ
ކުށެކެވެ.
(1) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފެއްގެ މަޤާމުގައި ހުރި މީހަކު، އޭނާ އަދާކުރި ވަޒީފާގައި
ލިބެމުންދިޔަ ނުވަތަ އަދާކުރާ ވަޒީފާއިން ލިބެމުންދާ އާމްދަނީއާ ނުބައްދަލު
މިންވަރަކަށް ދިރިއުޅުމުގެ ފެންވަރު ޤާއިމުކޮށްފައިވުން ނުވަތަ އެފަދައިން
ޤާއިމުކުރާ ދިރިއުޅުމުގެ ފެންވަރު ދަމަހައްޓާފައިވުން؛ ނުވަތަ
(2) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފެއްގެ މަޤާމުގައި ހުރި މީހަކު، އޭނާ އަދާކުރި ވަޒީފާގައި
ލިބެމުންދިޔަ ނުވަތަ އަދާކުރާ ވަޒީފާއިން ލިބެމުންދާ އާމްދަނީއާ ނުބައްދަލު
މިންވަރަކަށް އޭނާގެ ނަމުގައި ނުވަތަ އޭނާއާ ޢާއިލީ ނުވަތަ ޒާތީ ނުވަތަ
ވިޔަފާރީގެ ގުޅުމެއް އޮތް މީހެއްގެ ނަމުގައި މުދާ ނުވަތަ ފައިސާ ހޯދުން ނުވަތަ
މިލްކުކުރުން ނުވަތަ އެއިން ފަރާތެއްގެ ކޮންޓްރޯލްގެ ދަށުގައި ބެހެއްޓުން؛ އަދި
(3) އެއްވެސް މީހެއްގެ ނަމުގައި، ނުވަތަ އޭނާއާ ޢާއިލީ ނުވަތަ ޒާތީ ނުވަތަ
ވިޔަފާރީގެ ގުޅުމެއް އޮތް މީހެއްގެ ނަމުގައިވާ މުދަލަކީ ނުވަތަ ފައިސާއަކީ ނުވަތަ
ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ދިރިއުޅުމުގެ ފެންވަރަކީ، ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށެއްގެ ޢަމަލުން ހޯދި
ފައިސާއެއްކަމަށް ނުވަތަ މުދަލެއްކަމަށް ނުވަތަ ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ދިރިއުޅުމުގެ
ފެންވަރެއްކަމަށް ޤަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ހެކި ހުރުން؛ އަދި
(4) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި، (2) ވަނަ ނަންބަރު، އަދި (3)
ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާ ނުވަތަ ޤާއިމުކޮށްފައިވާ
ދިރިއުޅުމުގެ ފެންވަރަކީ، ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ގޮތުގެމަތިން ހޯދި މުދަލެއްކަން
142

ނުވަތަ ފައިސާއެއްކަން ނުވަތަ ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ދިރިއުޅުމުގެ ފެންވަރެއްކަން
އެމީހަކަށް އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް ސާބިތުކޮށްނުދެވުން.
ދަރަޖަކުރުން (ށ))1(މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކުރީ، ރަ އީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާކަމުގެ
ނުވަތަ ވަޒީރުކަމުގެ ނުވަތަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުކަމުގެ ނުވަތަ
ފަނޑިޔާރުކަމުގެ މަޤާމެއްގައި ހުރި ފަރާތަކުން ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ކުށަކީ
ޖިނާޔަތުގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(2) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި އެ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ދައުލަ ތުގެ މުދަލާއި ފައިސާއަށް ޚިޔާނާތްތެރިވުމުގެ ކުށް
ކުށް ކަނޑައެ ޅުން 516. އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(ހ) ދައުލަތުގެ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާ ބެލެހެއްޓުން ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ނުވަތަ އެމީހެއްގެ ހަވާލުގައި
ދައުލަތުގެ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާ ހުރި ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު، ސީދާގޮތުގައި ނުވަތަ
ނުސީދާގޮތުގައި، އޭނާގެ އަމިއްލަ ބޭނުމަށް ނުވަތަ އެހެން ފަރާތެއްގެ ބޭނުމަށް އަންނަނިވި
ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ކުރުން؛
(1) އެ މުދަލެއް ނުވަތަ ފައިސާއެއް ޤާނޫނުގައި ހުއްދަވެގެންނުވާ ގޮތުގައި ނުވަތަ
ބޭނުންކުރަން ހުއްދަކޮށްފައިވާ މަޤްޞަދު ނޫން މަޤްޞަދެއްގައި ބޭނުންކުރުން؛
(2) އެ ފައިސާ ޖަމާކުރަންޖެހޭ ތަނަކަށް، އެ ފައިސާ ޖަމާކުރަންޖެހޭ ވަގުތަށް،
މަޤްބޫލު އުޒުރެއްނެތި އެ ފައިސާ ޖަމާނުކުރުން؛
(3) އެ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާ ބޭނުންކުރި ގޮތް އަންގައިދިނުމަށް ޤާނޫނުގައި ހުއްދަ
އޮތް ފަރާތަކުން ކުރާ އަމުރާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އެ ފައިސާ ޚަރަދުކުރި ގޮތް
ނުވަތަ ބޭނުންކުރި ގޮތް އަންގައި ނުދިނުން ނުވަތަ އަންގައި ނުދެވުން؛
(4) އެ ފައިސާ، އޭނާގެ އަމިއްލަ ފައިދާއަށް ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ ފައިދާއަށް،
ފައިސާއިން އަގުކުރެވޭ އެހެން އެއްޗަކަށް ބަދަލުކޮށް، އޭގެ އަސްލު ބަދަލުކުރުން.
ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
143

ދައުލަތަށް ފައިދާއެއް ލިބެންއޮތް ކަމެއްގައި އެނޫންގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ކުށް
ކުށް ކަނޑައެޅުން 517. (ހ) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު، އޭނާގެ ރަސްމީ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގައި، އެނގިހުރެ އަދި އެކަށީގެންވާ
ސަބަބެއް ނެތި، އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
(1) ދައުލަތަށް ފައިދާއެއް ލިބެންއޮތް ކަމެއްގެ ފައިދާ ދައުލަތަށް ނުލިބޭގޮތަކަށް
ޢަމަލުކުރުން؛ ނުވަތަ
(2) ދައުލަތަށް ލިބެންއޮތް ފައިދާއަކަށް އުނިކަމެއް ލިބޭގޮތަށް ޢަމަލުކުރުން.
ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ނުފޫޒުން ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ކުށް
ކުށް ކަނޑައެޅުން 518. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ
(1) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކަށް، ނުވަތަ އެނޫން މީހަކަށް ވިޔަސް، ސީދާގޮތުން ނުވަތަ
ނުސީދާގޮތުން މަންފާއެއް ދިނުން ނުވަތަ ދިނުމަށް ހުށަހެޅުން ނުވަތަ ދިނުމަށް
ވަޢުދުވުން؛ އަދި
(2) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަ ޔާންކޮށްފައިވާ
ޢަމަލުކޮށްފައިވަނީ، ދައުލަތުގެ އެ މުވައްޒަފުގެ، ނުވަތަ އެމީހަކުގެ މަޤާމުގެ
ނުވަތަ ހައިސިއްޔަތުގެ ސީދާ ނުވަތަ ނުސީދާ ނުފޫޒުގެ ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ
އޮތްކަމަށް ބެލެވޭ ނުފޫޒެއްގެ ބޭނުންކޮށްގެން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްކުރާ މީހާއަށް، ނުވަތަ އެހެން ފަރާތަކަށް ދައުލަތުގެ
އިދާރާއަކުން ނުވަތަ އެހެން އިދާރާއަކުން ވިޔަސް މަންފާއެއް ހޯދުމަށް
ނުފޫޒަކަށްވާގޮތަށް އެކަމުގެ މުޤާބިލުގައިކަމަށްވުން.
ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު (ށ) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު، ނުވަތަ އެނޫން މީހަކު، އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި އެކުރަނީ
ނުވަތަ އެނޫން މީހަކު
ކުށެކެވެ:
ނުފޫޒުން ވިޔަފާރިކުރުމަށް
ހުށަހެޅުން
144

(1) މި މާއްދާގެ)ށ(ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދައުލަތުގެ އެ މުވައްޒަފަށް، ނުވަތަ
އެމީހާއަށް، ނުވަތަ އެނޫންވެސް ފަރާތަކަށް، މަންފާއެއް ލިބިގަތުމަށް ސީދާގޮތުން
ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން ވިޔަސް ހުށަހެޅުން ނުވަތަ ޤަބޫލުކުރުން ނުވަތަ
އެއްބަސްވުން؛ އަދި
(2) މި މާއްދާގެ)ށ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ޢަމަލުކޮށްފައިވަނީ، މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދައުލަތުގެ އެ
މުވައްޒަފުގެ، ނުވަތަ އެމީހާގެ މަޤާމުގެ ނުވަތަ ހައިސިއްޔަތުގެ ސީދާ ނުވަތަ
ނުސީދާ ނުފޫޒުގެ ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ އޮތްކަމަށް ބެލެވޭ ނުފޫޒެއްގެ
ބޭނުންކޮށްގެން، އެއްވެސް މީހަކަށް ނުވަތަ ފަރާތަކަށް ދައުލަތުގެ އިދާރާއަކުން
ނުވަތަ އެހެން އިދާރާއަކުން ނަމަވެސް މަންފާއެއް ހޯދައިދިނުމުގެ
މުޤާބިލުގައިކަމަށްވުން.
ދަރަޖަކުރުން (ނ) މި ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 4/2021 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 4 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
515 ވަނަ މާއްދާއެއީ 519 ވަނަ މާއްދާ ކަމުގައި ހަމަޖައްސާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރެވިފައި.
މާނަކުރުން
މާނަކުރުން 519. (ހ) "ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތު" އަށް ދީފައިވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 510 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ށ) "ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 533 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ނ) "މަންފާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކޮރަޕްޝަންގެ ޢަމަލަކާ ގުޅޭގޮތުން ނުވަތަ ކޮރަޕްޝަންގެ
ކުށަކާ ގުޅޭގޮތުން، ހޯދައިގަނެވޭ، ނުވަތަ ބަލައިގަނެވޭ، ނުވަތަ ދިނުމަށް ހުށަހަޅާ ނުވަތަ ދޭ
ނުވަތަ ދިނުމަށް ބުނާ ނުވަތަ އަމުރުކުރާ، ނުވަތަ ބަލައިގަންނަ ނުވަތަ ބަލައިގަތުމަށް އެދޭ
ނުވަތަ ބަލައިގަތުމަށް ހުށަހަޅާ ނުވަތަ ބަލައިގަތުމަށް އެއްބަސްވާ، އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ
ތެރެއިން ކަމަކަށް، ނުވަތަ އެއްޗެހީގެ ތެރެއިން އެއްޗަކަށެވެ.
(1) ހަދިޔާ؛
(2) ލޯނު؛
145

(3) ފީ؛
(4) އުޖޫރަ؛
(5) ޑިސްކައުންޓް؛
(6) ކޮމިޝަން؛
(7) ފައިސާ ނުވަތަ ފައިސާއިން އަގުކުރެވޭ މުދާ؛
(8) ފައިސާއަކާ ގުޅޭގޮތުން ނުވަތަ މުދަލަކާ ގުޅޭގޮތުން އުފައްދައިދޭ ޙައްޤު ނުވަތަ
މަޞްލަޙަތު؛
(9) ހުއްދަ އާމްދަނީ ފިޔަވައި އެހެން އެއްވެސް އެއްޗެއް؛
(10) މަޤާމެއް ނުވަތަ ވަޒީފާއެއް ނުވަތަ ކޮންޓްރެކްޓެއް؛
(11) ތަނަކަށް އުފުލަންޖެހޭ މުދަލެއް އުފުލައިދިނުން؛
(12) ތަނަކަށް ދައްކަންޖެހޭ މާލީ ޒިންމާއަކުން ބަރީއަކޮށްދިނުން ؛
(13) ދަރަނީގެ ޒިންމާއެއް ނިމުމަކަށް ގެނެސްދިނުން؛
(14) ލޯނެއް އަދާކޮށްދިނުން ؛
(15) ތިމާ އަދާކުރަންޖެހޭ ވާޖިބެއް އަދާކޮށްދިނުން؛
(16) ތިމާ އަދާކުރަންޖެހޭ ދަރަންޏެއް އަދާކޮށްދިނުން ނުވަތަ އެއިން ބައެއް
އަދާކޮށްދިނުން؛
(17) ތިމާ ހޯދާ މުދަލަކަށް ނުވަތަ ޚިދުމަތަކަށް ދައްކަންޖެހޭ އަގު ނޫ ން ކުޑަ އަގެއް
ދައްކަންޖެހުން؛
(18) ބޭނުންކުރެވެން އޮތް ޙައްޤެއް ބޭނުންނުކޮށް ދޫކޮށްލުން؛
(19) ބޭނުންކުރެވެން އޮތް ބާރެއް ބޭނުންނުކޮށް ދޫކޮށްލުން؛
(20) އެނޫންވެސް މަންފާ، ނުވަތަ ޚިދުމަތް ނުވަތަ އެހީ.
(ރ) "ދައުލަތުގެ މުދާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހި ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ނުވަތަ
ދިވެހިސަރުކާރުގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ މުދަލާއި، ރައްޔިތުންގެ މިލްކުގެ ގޮތުގައި
ރައްޔިތުންގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ މުދަލާއި، ކައުންސިލުތަކުގެ މުދަލާއި، ދައުލަތުގެ
ކުންފުނިތަކުގެ މުދަލާއި، މިލްކުވެރިއަކު ނެތް މުދަލުގެ ތެރެއިން ކަމާގުޅޭ ޤާނޫނީ
146

އުސޫލުތަކުގެ މަތިން ދައުލަތުގެ މުދަލުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ މުދަލާއި، ކަމާގުޅޭ ޤާނޫނީ
އުސޫލުތަކުގެ މަތިން ދައުލަތަށް ނެގޭ މުދާ ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.
(ބ) "ދައުލަތުގެ ފައިސާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ފައިސާއާއި، ފައިސާގެ ގޮތުގައި ބަދަލުކުރެވޭ
ލިޔުމާއި ސެކިއުރިޓީޒްއާއި، އެފަދަ އެއްޗެހި ހިމެނޭގޮތުން، ދައުލަތުގެ އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި
ލިބޭ ޓެކުހާއި، ޑިއުޓީއާއި، ޖޫރިމަނާއާއި، ރޯޔަލްޓީއާއި، ކުއްޔާއި، ފީއާއި، ޗާޖާއި، އަގާއި،
އެހެން ފަރާތަކަށްޓަކައި ނުވަތަ އެހެން ފަރާތެއްގެ ނަމުގައި ދައުލަތުގައި ބެހެއްޓިފައިވާ
ފައިސާއާއި، ލޯނުގެ ފައިސާއާއި، ހަދިޔާގެ ގޮތުގައި އަދި އެނޫންވެސް އެއްވެސް ކަމަކާ
ގުޅިގެން ދައުލަތަށް ލިބޭ ނުވަތަ ލިބެމުންދާ ނުވަތަ ލިބެންޖެހޭ ފައިސާވެސް
ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.
(ޅ) "ބޭރު ދައުލަތެއްގެ މުވައްޒަފު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިންތިޚާބުކުރެވޭ މަޤާމެއް ކަމުގައި
ވީނަމަވެސް، ނުވަތަ ޢައްޔަންކުރެވޭ މަޤާމެއް ކަމުގައި ވީނަމަވެސް، ނުވަތަ ދާއިމީ ވަޒީފާއެއް
ކަމުގައި ވީނަމަވެސް، ނުވަތަ ވަގުތީ ވަޒީފާއެއް ކަމުގައި ވީނަމަވެސް، ނުވަތަ ކޮންޓްރެކްޓް
އުސޫލުން ނުވަތަ އެނޫން އުސޫލަކުން ހަވާލުކުރެވޭ ވަޒީފާއެއް ކަމުގައި ވީނަމަވެސް، ބޭރު
ޤައުމެއްގެ ދައުލަތް ހިންގުމުގެ ބާރާއި، ޤާނޫނު ހެދުމުގެ ބާރާއި، ޢަދުލު އިންޞާފު
ޤާއިމުކުރުމުގެ ބާރުގެ މަޤާމުތަކުގައި ތިބޭ ފަރާތްތަކާއި އެތަންތަނުގެ މުވައްޒަފުންނާއި،
ދައުލަތުގެ ކުންފުނިތަކުގެ މަޤާމުތަކުގައި ތިބޭ ފަރާތްތަކާއި އެތަންތަނުގެ މުވައްޒަފުންނާއި،
އެނޫންވެސް ބޭރު ޤައުމެއްގެ ދައުލަތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއް އަދާކުރާ ކޮންމެ މީހަކު ހިމެނޭ
ގޮތުންނެވެ.
(ކ) "ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޖަމްޢިއްޔާއެއްގެ މުވައްޒަފު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ބައިނަލްއަޤްވާމީ
ޖަމްޢިއްޔާއެއްގެ ވަޒީފާގައިވާ ފަރާތްތަކާއި އެފަދަ ޖަމްޢިއްޔާއެއްގެ ފަރާތުން
މަސައްކަތްކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވާ އެންމެހައި ފަރާތްތައް ހިމެނޭގޮ ތުންނެވެ.
147

520 ވަނަ ބާބު
ދޮގު ހެކި ދިނުމާއި ރަސްމީ އިދާރާތަކަށް ދޮގު މަޢުލޫމާތު ދިނުމުގެ ކުށް
520 ވަނަ މާއްދާ ރަސްމީ އިދާރާތަކަށް ދޮގު ހެކި ދިނުން
521 ވަނަ މާއްދާ ރަސްމީ އިދާރާތަކަށް ދޮގު މަޢުލޫމާތު ދިނުން
522 ވަނަ މާއްދާ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާތަކަށް ދޮގު ރިޕޯޓުކުރުން
523 ވަނަ މާއްދާ ޢާންމު ރައްކާތެރިކަން ބަލަހައްޓާ ފަރާތްތަކަށް ދޮގު ޚަބަރު ދިނުން
524 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން
ރަސްމީ އިދާރާތަކަށް ދޮގު ހެކި ދިނު ން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 520. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) ދޮގު ބަޔާނެއް ދިނުން؛ އަދި
(2) އެ ބަޔާން އޭނާ ދެނީ އޭގެ ތެދުކަން ޤަބޫލުނުކުރާ ހާލު ؛
)i)ހުވައެއްގެ މަތީގައި ހުރެކަމުގައިވުން ނުވަތަ އެ ހުވަޔާ އެއްފަދަ
އެހެންވެސް ގޮތަކުން އެކަން ކަށަވަރުކޮށްދިނުމާ އެކުގައި ކަމުގައިވުން؛
ނުވަތަ
)ii)ކުރިން ދީފައިވާ ބަޔާނެއްގެ ތެދުކަމުގެ މައްޗަށް ހުވާކުރާ ހާލު ނުވަތަ
އެކަން ކަށަވަރުކޮށްދޭ ހާލުގައި ކަމަށްވުން. އަދި
(3) ރަސްމީ އިދާރާއަކަށް ދޭ ބަޔާނަކަށް އެ ބަޔާންވުން.
އަނބުރާ ގެންދިއުމުގެ (ށ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަން ނަ ނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެއް ނޫނެވެ:
އިސްތިސްނާ
(1) ދޮގު ބަޔާނެއް ދިނުމަށްފަހު، އެ ބަޔާން ދިން މަޖިލީހުގައި، އެ ބަޔާން އަނބުރާ
ގެންދިއުން؛
(2) ދޮގު ބަޔާނެއް ދީފައިވާކަން ސާބިތުވުމުގެކުރިން ނުވަތަ ދޮގުހަދާފައިވާކަން
ސާބިތުވާނެކަން ކަށަވަރުވުމުގެ ކުރިން އެ ބަޔާން އަނބުރާ ގެންދިއުން؛ އަދި
148

(3) އެ ދޮގު ބަޔާނުގެ ސަބަބުން، އެ ބަޔާން ދިން މަޖިލީހުގައި ހިނގަމުން ދިޔަ
ކަންކަމުގެ އަސްލަށް އަސަރުކުރުމުގެ ކުރިން އެ ބަޔާން އަނބުރާ ގެންދިއުން.
ހުވާކުރަންވީ ގޮތަށް (ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކުރެވޭ ދަޢުވާއެއްގައި، ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާ ހުވާކުރީ ނުވަތަ ކަމެއް
ނުކުރުމަކީ ދިފާޢެއްނޫން ކަށަވަރު ކޮށްދިނީ އެކަން ކުރުމަށްއޮތް ގޮތަށްކަމަށް ނުވުމަކީ، ނުވަތަ އެ މަޢުލޫމާތު ދިން
މީހާއަކީ އެ މަޢުލޫމާތު ދިނުމުގެ ޤާބިލުކަން ހުރި މީހެއްކަމުގައި ނުވުމަކީ، ދިފާޢެއް ނޫނެވެ.
ވަކި ލިޔުމެއް ދެނީ، ހުވައެއްގެ މަތީގައި ނުވަތަ ޔަޤީންކަން ދިނުމަށް ފަހުގައިކަން އެ ލިޔުން
ދޭ މީހާ ކަށަވަރުކޮށްދީފިނަމަ، އެ ލިޔުމަކީ އެ ލިޔުން ދޭ މީހާ ހުވައެއްގެ މަތީގައި ނުވަތަ
ކަށަވަރުކަމެއް ދިނުމާ އެކުގައި ދޫކުރާ ލިޔުމެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.
ދޭ ބަޔާނަކަށް ހެކި (ރ) ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާ ދޭ ބަޔާނެއްގެ ދޮގުކަމާ މެދު ލިބެން ހުރި ހަމައެކަނި ހެއްކަކީ އެހެން
ދެއްކުން މީހަކު އެއާ ދެކޮޅަށް ދޭ ހެކިބަސް އެކަނިކަމަށްވުމަކީ، މި މާއްދާގެ ދަށުން އެ ބަޔާން ދޭ
މީހާ ކުށްވެރިވާނެ ކަމެއް ނޫނެވެ.
ދަރަޖަކު ރުން (ބ) މި ކުށަކީ، ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
މާނަކުރުން (ޅ) "ރަސްމީ އިދާރާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ޤާނޫނީ ގޮތުން، ނުވަތަ ޝަރުޢީ ގޮތުން ނުވަތަ
އިދާރީ ގޮތުން ނުވަތަ ރަސްމީ އިދާރާއެއްގައި ނުވަތަ ހުވައެއްގެ މަތީގައި ދެވޭ ހެކިބަސް
ނެގުމުގެ ހުއްދަ ދީފައިވާ މުވައްޒަފެއްގެ ކުރިމަތީގައި، ހިންގޭ މަޖިލިސްތަކަށެވެ. އަދި އޭގެ
ތެރޭގައި ރެފްރީންނާއި އެގްޒަމިނަރުންނާއި ކޮމިޝަނަރުންނާއި ނޯޓަރީންނާއި އެ މަޖިލިސްތަކާ
ގުޅިގެން، މީހަކު ދޭ ހެކިބަސް ނެގުމުގެ ހުއްދަ ލިބިގެންވާ އެހެން ކޮންމެ މީހަކުވެސް ހިމެނޭ
ގޮތުންނެވެ.
ރަސްމީ އިދާރާތަ ކަށް ދޮގު މަޢުލޫމާތު ދިނުން
ހުވަޔަކާ ނުލައި އެކި 521. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
އިދާރާތަކަށް ލިޔުމުން ދޭ
ދޮގު ބަޔާން
(1) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު ނުވަތަ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ މުވައްޒަފަކު އޭނާގެ ރަސްމީ
ހައިސިއްޔަތުން އަދާކުރަން ޖެހޭ ވާޖިބު އަދާކުރަމުންދާއިރު، އޭނާއަށް ކަމެއް
އޮޅުވާލުމުގެ މަޤްޞަދުގައި؛ ނުވަތަ
(2) ރަސްމީ އިދާރާއެއްގައި؛ ނުވަތަ
(3) އެ ބަޔާނެއްދޭ މީހާ:
)i)އޭގެ ތެދުކަން ޤަބޫލުނުކުރާ ދޮގު ބަޔާނެއް ލިޔުމުން ދިނުމާއި؛ ނުވަ ތަ
149

)ii)ދީފައިވާ ލިޔުމެއްގެ ސަބަބުން އޮޅުންތަކެއް އަރައިފާނެކަމަށްޓަކައި ދޭންޖެހޭ
އިތުރު މަޢުލޫމާތު ހުރިކަން އެނގިހުރެ އެ މަޢުލޫމާތު ނުދިނުން.
ދޮގު ބަޔާން (ށ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) ދޮގު ބަޔާނެއް ދިނުން؛ އަދި
(2) އެއީ ތެދު އެއްޗެއްކަން، އެ ބަޔާންދޭ މީހާ ޤަބޫލުނުކުރުން ؛ އަދި
(3) އެ ބަޔާނަކީ ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު ނުވަތަ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ މުވައްޒަފަކު އޭނާ
ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން އަދާކުރަން ޖެހޭ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގައި، އެފަދަ
މުވައްޒަފަކަށް ކަމެއް އޮޅުވާލުމުގެ ނިޔަތުގައި ދެވޭ ބަޔާނަކަށްވުން.
އިސްތިސްނާ (ނ) މީހަކު ދިން ދޮގު ބަޔާނަކީ ނުވަތަ ދޮގު ލިޔުމަކީ އެ ބަޔާން ދެވޭ ރަސްމީ އިދާރާގައި ހިނގާ
ކަންކަމުގެ އަސްލަށް އަސަރުނުކުރާ ބަޔާނެއް ކަމުގައިވާނަމަ މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި
(ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް، އެ ބަޔާން ދިން މީހާ، ކުރީކަމުގައެއް ނުބެލެވޭނެއެވެ.
މާނަކުރުން (ރ) "ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ މުވައްޒަފު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ އޭނާގެ މަޤާމުގެ ހައިސިއްޔަތުން
ނުވަތަ އަދާކުރާ ރަސްމީ ވަޒީފާގެ ހައިސިއްޔަތުން އަމަންއަމާންކަން ދެމެހެއްޓުމާއި،
ކުށް ކުރާ މީހާ ހައްޔަރުކުމުގެ ވާޖިބު، ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން އަދާކުރަން ޖެހޭ ކޮންމެ މީހަކަށެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 2 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ
ޤާނޫނުން (ރ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
މާނަ ކުރުން (ރ) "ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ މުވައްޒަފު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އޭނާގެ މަޤާމުގެ ހައިސިއްޔަތުން
ނުވަތަ އަދާކުރާ ރަސްމީ ވަޒީފާގެ ހައިސިއްޔަތުން އަމަން އަމާންކަން ދެމެހެއްޓުން، ނުވަތަ
ކުށްކުރާ މީހުން ހައްޔަރު ކުރުން ނުވަތަ ޖިނާއީ ކުށުގެ މައްސަލަތައް ތަޙްޤީޤު ކުރުމުގެ
ވާޖިބު، ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން އަދާކުރަންޖެހޭ ކޮންމެ މީހެކެވެ.
ދަރަޖަކުރުން (ބ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާތަކަށް ދޮގު ރިޕޯޓުކުރުން
އެހެން މީހަކު ކުށެއް 522. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
ކޮށްފިކަމުގެ ދޮގު
މަޢުލޫމާތު ދިނުން
(1) ދޮގު މަޢުލޫމާތުކަން އެނގޭ މަޢުލޫމާތެއް ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ މުވައްޒަފަކަށް
ދިނުން؛ އަދި
150

(2) އެ މަޢުލޫމާތު އެދެނީ، ޖިނާއީ ޢަމަލެއް މީހަކަށް ނިސްބަތްކުރުމުގެ މަޤްޞަދުގައި
ކަމަށްވުން.
ހިނގާފައިނުވާ ކަމެއްގެ (ށ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
ރިޕޯޓު ދިނުން
(1) ހިނގާފައިނުވާ ކުށެއް ނުވަތަ ކަމެއް ހިނގައިފިކަމުގެ މަޢުލޫމާތު، ޤާނޫނު
ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއަކަށް ދިނުން؛ ނުވަތަ
(2) ހިނގާފައިވާ ކުށެއް ނުވަތަ ހިނގާފައިވާ ކަމަކާ ގުޅޭ ގޮތުން މަޢުލޫމާތެއް
ލިބިފައިނެތް މީހަކު، އެފަދަ މަޢުލޫމާތެއް އޭނާއަށް ލިބިގެންވާކަމުގައި ޤާނޫނު
ތަންފީޒުކުރުމުގެ އިދާރާއަކަށް ދެއްކުމާއި، އެގޮތުން އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް ދިނުން.
ދަރަ ޖަކުރުން (ނ))1(މި ގޮތުން ދެވޭ މަޢުލޫމާތަކީ އެ މަޢުލޫމާތުގެ ސަބަބުން މީހެއްގެ މައްޗަށް
ޖިނާޔަތުގެ ކުށެއް ސާބިތުކުރެވިދާނެ ފަދަ މަޢުލޫމާތެއް ކަމުގައި ވާނަމަ:
)i)އަދި އެގޮތުން، ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ނުވަތަ އެއަށްވުރެ މަތީ
ދަރަޖައެއްގެ ކުށެއް ސާބިތުވެފައިވާނަމަ، އެ މަޢުލޫމާތު ދޭ މީހާ އެކުރަނީ
ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
)ii)އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި، އެއީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ޢާން މު ރައްކާތެރިކަން ބަލަ ހައްޓާ ފަރާތްތަކަށް ދޮގު ޚަބަރު ދިނުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 523. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) ތަނެއްގައި އަލިފާން ރޯވެއްޖެކަމުގެ ނުވަތަ އެހެންވެސް ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ
ޙާލަތެއް ދިމާވެއްޖެކަމުގެ ދޮގު ޚަބަރު އެނގިހުރެ ދިނުން؛ އަދި
(2) މީހުންގެ ފުރާނައަށް ނުވަތަ މުދަލަށް ލިބޭ ކުއްލި ނުރައްކަލުން އެ މީހުން
ސަލާމަތްކުރުމުގެ މަސައްކަތް ހަވާލުކުރެވިފައިވާ އިދާރާއަކަށް، އެނގިހުރެ އެ ދޮގު
ޚަބަރު ދިނުން.
ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
151

މާނަކުރުން
މާނަކުރުން 524. (ހ) "ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 521 ވަނަ މާއްދާގެ
(ރ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ށ) "ރަސްމީ އިދާރާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 520 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
530 ވަ ނަ ބާބު
ދައުލަތް ހިންގުމުގެ ދާއިރާއަށް ހުރަސްއެޅުމާއި ތަނަކުން ފިލައިގެންދިއުން
530 ވަނަ މާއްދާ ޢަދުލު އިންޞާފު ޤާއިމުކުރުމަށް ހުރަސްއެޅުން
531 ވަނަ މާއްދާ އެކްސިޑެންޓްވުމުން އެކަމުގެ ރިޕޯޓުނުކުރުން
532 ވަނަ މާއްދާ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ މުވައްޒަފަކަށް ނުވަތަ ބަންދުގައި ތިބޭ މީހުން ބެލެހެއްޓުމާ ހަވާލުވެހުރި މުވައްޒަފަކަށް
ހުރަސްއެޅުން ނުވަތަ ދަތިކުރުން
533 ވަނަ މާއްދާ ޤާނޫނު ހިންގުމަށް ހުރަސްއެޅުމާއި ދައުލަތުގެ އެހެނިހެން މަސައްކަތްތަކަށް ހުރަސްއެޅުން
534 ވަނަ މާއްދާ ޤާނޫނީ ގޮތުން ރައްދުކުރަންޖެހޭ ޝަރުޢީ ލިޔުމެއް ރައްދުކުރުމަށް ހުރަސްއެޅުން
535 ވަނަ މާއްދާ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއެއްގެ މުވައްޒަފަކަށް އެހީނުވުން
536 ވަނަ މާއްދާ ފިލައިގެން އުޅޭ މީހާއަށް އެހީތެރިވެދިނުން ނުވަތަ އޭނާ ފޮރުވައިދިނުން
537 ވަނަ މާއްދާ ފިލުން އަދި މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒަކަށް ރިޕޯޓުނުކުރުން
538 ވަނަ މާއްދާ ފިލުން ހުއްދަކުރުން
539 ވަނަ މާއްދާ މަނާކުރެވިފައިވާ އެއްޗެއް މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒަކަށް ގެނައުން ނުވަތަ ގެނައުން ހުއްދަކުރުން؛ މީހުން
ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގައި މަނާ އެއްޗެއް ގެންގުޅުން
540 ވަ ނަ މާއްދާ ހެކި ދިނުމަށް ހުރި މީހަކަށް ނުވަތަ ވޯޓު ދޭން ހުރި މީހަކަށް ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް ހުރި
މީހަކަށް ބިރުދެއްކުމާއި، ނުރަނގަޅު ގޮތުގައި ނުފޫޒު ފޯރުވުމާއި ދެކޮޅުހެދުން
541 ވަ ނަ މާއްދާ ކޯޓަށް ހާޒިރުނުވުން
152

542 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން
ޢަ ދުލު އިންޞާފު ޤާއިމުކު ރުމަށް ހުރަސްއެޅުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 530. (ހ) މީހަކު ހައްޔަރުކުރުމަށް، ނުވަތަ މީހެއްގެ މައްޗަށް ދަޢުވާއެއް އުފުލުމަށް، ނުވަތަ މީހަކު
ދިފާޢެއް ހުށަހެޅުމަށް ހުރަސްއެޅުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ނުވަތަ އެއިން ކަމެއް ހުއްޓުވުމުގެ
މަޤްޞަދުގައި، އެނގިހުރެ އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) މައްސަލައަކާގުޅޭ ހެކި ސާބިތުކުރުމުގެ ލިޔުމެއް ހޯދާފާނެކަމުގެ ނުވަތަ މީހަކު
ހައްޔަރުކޮށްފާނެކަމުގެ މަޢުލޫމާތު އެ މީހަކަށް ދިނުން؛ ނުވަތަ
(2) ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅިދާނެ ހެއްކެއްކަމުގައި ވިޔަސް އަދި ނުވިޔަސް މައްސަލައަކާ
ގުޅުން ހުރި މާއްދީ ހެކި ނެތިކޮށްލުމާއި، ބަދަލުކުރުމާއި، ފޮރުވުމާއި،
ފާހަގަނުވާނެ ގޮތް ހެދުމާއި، ދޮގު ހެކި ބެހެއްޓުމާއި، ދޮގު މަޢުލޫމާތު ދިނުން ؛
ނުވަތަ
(3) މައްސަލައިގެ އަސާސާ ގުޅުން ހުރި މަޢުލޫމާތެއް ދެވިދާނެ ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި
ބެލެވޭ މީހަކު ޤައުމު ދޫކޮށް ދިއުމަށް ނުވަތަ ފިލައިގެން އުޅުމަށް ހިތްވަރު
ދިނުން؛ ނުވަތަ
(4) ހެކިންގެ ތެރެއިން މީހަކު ފުރިހަމަ ގޮތުގައި މިނިވަންކަމާއި، ތެދުވެރިކަމާއެކު،
ހެކިބަސް ދިނުމަށް ހުރަސްއެޅުން؛ ނުވަތަ
(5) މައްސަލައިގެ އަސާސާގުޅޭ މަޢުލޫމާތު އަތުގައިހުރެ ޤައުމު ދޫކޮށް ދިއުން ނުވަތަ
އަމިއްލައަށް ފިލައިގެން އުޅުން.
(6) ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް މީހަކު ޢަމަލުކުރުމަށް ނަސޭހަތެއް ނުވަތަ އިންޒާރެއް
ދިނުމަކަށް މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރު މަނައެއް ނުކުރެއެވެ؛
ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
އެކްސިޑެންޓްވުމުން އެކަމުގެ ރިޕޯޓުނުކުރުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 531. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) އެއްގަމުގައި ނުވަތަ ކަނޑުގައި ދުއްވާ އުޅަނދެއް އެކްސިޑެންޓެއް ވުމުގައި،
ހިމެނިގެންވުން ؛ އަދި
(2) ކަމާގުޅޭ ދާއިރާތަކަށް އެ އެކްސިޑެންޓުގެ މަޢުލޫމާތު ނުދިނުން.
153

ދަރަޖަކުރުން (ށ))1(ހިނގައިދިޔަ އެކްސިޑެންޓުގައި، މީހެއްގެ ހަށިގަނޑަށް ބޮޑެތި އަނިޔާ
ލިބިފައިވާނަމަ، އެ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(2) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ މުވައްޒަފަކަށް ނުވަތަ ބަންދުގައި ތިބޭ މީހުން ބެލެހެއްޓުމާ ހަވާލުވެހުރި މުވައް ޒަފަކަށް
ހުރަސްއެޅުން ނުވަތަ ދަތިކުރުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 532. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) މި މާއްދާގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މީހަކު، ރަސްމީ
ހައިސިއްޔަތުން ކުރުން ހުއްދަ ކަމެއް ކުރުން ގަސްދުގައި ހުއްޓުވުން، ނުވަތަ
އެކަމަށް ހުރަސްއެޅުން ނުވަތަ އެކަމެއް ކުރިއަނުދިނުން؛ އަދި
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަން ބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
(1) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މީހަކު، ރަސްމީ
ހައިސިއްޔަތުން ކުރުން ހުއްދަ ކަމެއް ކުރުން ޤަޞްދުގައި ހުއްޓުވުން، ނުވަތަ
އެކަމަށް ހުރަސްއެޅުން ނުވަތަ އެކަމެއް ކުރިއަނުދިނުން؛ އަދި
(2) އެއީ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ މުވައްޒަފެއްކަން ނުވަތަ މީހުން ބަންދު ގައި ބައިތިއްބާ
ތަނެއް ބަލަހައްޓާ މުވައްޒަފެއްކަން އޭނާއަށް އެނގުން.
މާނަކުރުން (ށ) "ބަންދުގައި މީހުން ބައިތިއްބާ ތަނެއް ބަލަހައްޓާ މުވައްޒަފު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ:
(1) މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގައި ބަންދުގައި ބައިތިއްބާފައި ތިބޭ މީހުން
ކޮންޓްރޯލުކުރުމަށާއި ބެލެހެއްޓުމަށް ހަވާލުކޮށްފައިވާ ނުވަތަ އެފަދަ މަރުކަޒެއްގެ
ބެލުމުގެ ދަށުގައިވާ މީހުން ކޮންޓްރޯލުކުރުމަށާއި ބެލެހެއްޓުމަށް ހަވާލުކޮށްފައިވާ
މީހެއް ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
(2) ސިކުނޑީގެ ޙާލަތު ޞިއްޙީގޮތުން ބެލުމަށްޓަކައި، ނަފުސާނީ ނުވަތަ ސިކުނޑީގެ
ފަރުވާދޭ މަރުކަޒެއްގައި ތިބޭ މީހުން ނުވަތަ އެފަދަ މަރުކަޒަކަށް ފޮނުވުމަށްޓަކައި
ބަންދުކޮށްފައި ތި ބޭ މީހުން ކޮންޓްރޯލުކޮށް ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ
ހަވާލުކުރެވިފައިވާ މުވައްޒަފަކަށެވެ.
ދަރަޖަކުރުން (ނ) މިކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
154

ޤާ ނޫނު ހިންގުމަށް ހުރަސްއެޅުމާއި ދައުލަތުގެ އެހެނިހެން މަސައްކަތްތަކަށް ހުރަސްއެޅުން
ކުށް މާނަކުރުން 533. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) ތިމާއަށް އެނގިހުރެ ޤާނޫނުގެ ބާރުހިންގުމަށް ނުވަތަ ދައުލަތުގެ
މަސައްކަތްކުރުމަށް، އަންނަނިވި ގޮތްގޮތުން ކުރެ ގޮތަކުން، ހުރަސްއެޅުމާއި،
އެކަމަށް ދަތިކުރުމާއި، އެކަމުގެ މަޤްޞަދު ޙާޞިލުވިޔަނުދިނުން؛ އަދި
(2))i)މާއްދީ ގޮތުން ހުއްޓުވައިގެން ނުވަތަ ހުރަސްތަކެއް ކުރިމަތިކުރުވައިގެން،
ނުވަތަ ރަސްމީ ވާޖިބަކާ ޚިލާފުވެގެން، ނުވަތަ އެނޫންވެސް ހުއްދަނޫން
ޢަމަލެއްކޮށްގެން؛ ނުވަތަ
)ii)ޓެކްސް ނެގުމާ ގުޅޭ ދައުލަތުގެ އިދާރާގެ މުވައްޒަފުންނަށް ނުވަތަ
އާމްދަނީގެ ތަފްސީލު ހޯދުމާ ގުޅޭ މުވައްޒަފުންނަށް، ޤާނޫނުގެ ދަށުން
ހާމަކުރުން ލާޒިމު، އާމްދަނީގެ މަޢުލޫމާތާއި، ލިބޭ ފައިސާގެ
މަޢުލޫމާތާއި، އެހެނިހެން މަޢުލޫމާތު ހާމަކޮށްނުދީ ހިފަހައްޓަ އިގެން؛
ނުވަތަ
)iii)ދައްކަން ޖެހޭ ޓެކްސް ނުވަތަ ޑިއުޓީ ނުދައްކައިގެން.
މާނަކުރުން (ށ) "ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދައުލަތް ހިންގުމުގެ ބާރާއި، ޤާނޫނު
ހެދުމުގެ ބާރާއި، ޢަދުލު އިންޞާފު ޤާއިމުކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވާ ފަރާތްތަކުގެ
މެންބަރުންނާއި، މިނިވަން މުވައްސަސާތަކުގެ މެންބަރުންނާއި މުވައްޒަފުން ހިމެނޭ ގޮތަށެވެ.
މީގެތެރޭގައި ފަނޑިޔާރުންނާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނާއި ދައުލަތުގެ
މަޤާމުތަކުން އިންތިޚާބުކުރެވޭ މަޤާމުތަކަށް ކުރިމަތިލައިގެން ތިބި މީހުންވެސް ހިމެނެއެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 4/2021 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 4 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
(ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރެވިފައި.
މާނަކުރުން (ށ) "ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިންތިޚާބުކުރެވޭ މަޤާމެއް ކަމުގައި
ވީނަމަވެސް، ނުވަތަ ޢައްޔަންކުރެވޭ މަޤާމެއް ކަމުގައި ވީނަމަވެސް، ނުވަތަ ދާއިމީ ވަޒީފާއެއް
ކަމުގައި ވީނަމަވެސް، ނުވަތަ ވަގުތީ ވަޒީފާއެއް ކަމުގައި ވީނަމަވެސް، ނުވަތަ ކޮންޓްރެކްޓް
އުސޫލުން ނުވަތަ އެނޫން އުސޫލަކުން ހަވާލުކުރެވޭ ވަޒީފާއެއް ކަމުގައި ވީނަމަވެސް، ދައުލަތް
ހިންގުމުގެ ބާރާއި، ޤާނޫނު ހެދުމުގެ ބާރާއި، ޢަދުލު އިންޞާފު ޤާއިމުކުރުމުގެ ބާރުގެ
މަޤާމުތަކުގައި ތިބޭ ފަރާތްތަކާއި އެތަންތަނުގެ މުވައްޒަފުންނާއި، މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ
މެންބަރުންނާއި އެތަންތަނުގެ މުވަ އްޒަފުންނާއި، ދައުލަތުގެ ކުންފުނިތަކާއި ދައުލަތުގެ މެޖޯރިޓީ
ހިއްސާ އޮންނަ ކުންފުނިތަކުގެ މަޤާމުތަކުގައި ތިބޭ ފަރާތްތަކާއި އެތަންތަނުގެ މުވައްޒަފުން
ހިމެނޭގޮތުން، ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން އުޖޫރަ ނުވަތަ މުސާރަ ނުވަތަ ޢިނާޔަތް ދޭ، ނުވަތަ
އެނޫންވެސް ދައުލަތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއް އަދާކުރާ ހަމަ ކޮންމެ މުވައްޒަފަކަށެވެ. އަދި މި
ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދަށްޓަކައި، ޤާނޫނަކުން އުފައްދާފައިވާ ރެގިއުލޭޓަރީ ބޮޑީތަކުގެ
155

މެންބަރުންނާއި މުވައްޒަފުން ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފުންގެ މާނައިގައި ހިމެނޭނެއެވެ.
ދަރަޖަކުރުން (ނ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ޤާނޫނީ ގޮތުން ރައް ދުކުރަންޖެހޭ ޝަރުޢީ ލިޔުމެއް ރައްދުކުރުމަށް ހުރަސްއެޅުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 534. (ހ) މަދަނީ ނުވަތަ ޖިނާއީ މައްސަލައެއްގައި، ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ ލިޔުމެއް ނުވަތަ ކޯޓެއްގެ
އަމުރު ރައްދުކުރުމަށް ނުވަތަ ތަންފީޒުކުރުމަށް އެނގިހުރެ ދަތިކުރުން ނުވަތަ ހުރަސްއެޅުން.
ދަ ރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ޤާނޫނު ތަންފީ ޒުކުރާ އިދާރާއެއްގެ މުވައްޒަފަކަށް އެހީނުވުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 535. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމުގެ މުއައްސަސާއެއްގެ މުވައްޒަފެއްކަން އޭނާއަށް އެނގޭ
މީހަކު، އޭނާގެ އެހީއަށް އެދުމުން؛ އަދި
(2) އަންނަނިވި ކަންކަން އެ މުވައްޒަފަކު ކުރުމުގައި، އެނގިހުރެ އެކަށީގެންވާ
ގޮތުގައި އެހީތެރިވެނުދިނުން:
)i)އެ މުވައްޒަފަކު ހައްޔަރުކުރުން ހުއްދަ މީހަކު ހައްޔަރުކުރުމުގައި؛ ނުވަތަ
)ii)ކުށެއް ކުރުން ހުއްޓުވުމުގައި.
ދަރަޖަ ކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ފިލައިގެން އުޅޭ މީހާއަށް އެހީތެރިވެދިނުން ނުވަތަ އޭނާ ފޮރުވައިދިނުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 536. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) ކުށެއް ކޮށްފައިވާ މީހަކު ހައްޔަރުކުރިއަނުދިނުމަށްޓަކައި؛ އަދި
(2) ކުށްކޮށްފައިވާ މީހާ ތަނެއްގައި ބަހައްޓައިދިނުން ނުވަތަ އޭނާއަށް އެހީތެރިވެދިނުން
ނުވަތަ އޭނާ ފޮރުވައިދިނުން ؛
(3) މިކުށުން ކުށްވެރިވާނީ ކުށެއް ކޮށްފައިވާ މީހާއަކީ، ތިމާގެ ފިރިމީހާ ނުވަތަ
އަނބިމީހާ ނުވަތަ މަންމަ ނުވަތަ ބައްޕަ ނުވަތަ މާމަ ނުވަތަ ކާފަ ނުވަތަ
ދަރިފުޅު ނުވަތަ ބޭބެ ނުވަތަ ދައްތަ ނުވަތަ ކޮއްކޮކަމުގައި ނުވާނަމައެވެ.
156

ދަރަޖަކުރުން (ށ))1(ކުށެއް ކޮށްފައިވާ މީހާ ކޮށްފައިވަނީ ޖިނާޔަތުގެ ކުށެއްނަމަ، އޭނާ ފޮރުވައިދިނުމާއި
ފިލުމަށް އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(2) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ފިލުން އަދި މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒަކަ ށް ރިޕޯޓުނުކުރުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 537. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) އެ މީހާއަކީ:
)i)ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ނުވަތަ ކުށެއް އެ މީހާގެ މައްޗަށް ސާބިތުވެގެން
ޖިނާއީ ބަންދެއްގައި ހުރި މީހަކު ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
)ii)ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމުގެ މުއައްސަސާއެއްގެ މުވައްޒަފަކަށް އޮތް
ޤާނޫނީގޮތުން ހުއްދަ ބާރެއްގެ ދަށުން ކޮށްފައިވާ ބަންދެއްގައި ހުރި މީހަކު
ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
)iii)ސިކުނޑީގެ ޙާލަތު ޞިއްޙީ ގޮތުން ބެލުމަށްޓަކައި، ނަފުސާނީ ނުވަތަ
ސިކުނޑީގެ ފަރުވާދޭ މަރުކަޒެއްގައި ހުރި މީހަކު ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
އެފަދަ މަރުކަޒަކަށް ފޮނުވުމަށްޓަކައި ކޮށްފައިވާ ބަންދެއްގައި ހުރި މީހަކު
ކަމުގައިވުން؛ އަދި
(2) އެނގިހުރެ:
)i)ބަންދުކޮށްފައިވާ ތަނުން ފިލުން ނުވަތަ ޖިނާއީ ބަންދެއްގައި
ހައްޔަރުކޮށްފައިވާ މަރުކަޒެއްގެ މު ވައްޒަފެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ވަނިކޮށް
ފިލުން؛ ނުވަތަ
)ii)އޭނާ ބަންދުކޮށްފައިވާ ތަނަށް ހާޒިރުނުވުން؛ ނުވަތަ އޭނާ ޖިނާއީ
ބަންދުގައި ހުރި ތަނަށް ވަކި މުއްދަތަކުން ވަކި މުއްދަތަކަށްގޮސް
އަންގަންޖެހޭ މީހާއަށް ނޭންގުން؛ ނުވަތަ
)iii)ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ ދޫކުރުމުން އެނބުރި ނައުން،
ނުވަތަ ދުވަހު މަސައްކަތަށް ދޫކޮށްފައިވާ ދޫކުރުމުން ނުވަތަ ދުވަހަކަށް
ދޫކޮށްފައިވާ ދޫކުރުމުން އެނބުރި ނައުން؛ ނުވަތަ
)iv)ޕްރޮބޭޝަންގައި ނުވަތަ ގޭބަންދުގައި ހުރުމަށް ދޫކުރިއިރު ކޮށްފައިވާ
ޝަރުތަކާ ޚިލާފުވުން.
157

މާ ނަކުރުން (ށ))1("ޖިނާއީ ބަންދު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ދައުލަތުގެ ބަންދެއްގައި، އަންނަނިވި ކަންތައްތައް
ހިމެނޭ ގޮތުން ހުން ނަ ހުރުމަށެވެ:
)i)ޝަރީޢަތަށް ހާޒިރުކުރުމުގެ ކުރިން ޖަލުގައި ބަންދުކުރެވޭ ބަންދުކުރުން؛
ނުވަތަ ހައްޔަރުކުރުމަށްފަހު ބަންދުގައި ބެހެއްޓޭ ބެހެއްޓުން؛
)ii)ކަނޑައެޅޭ ޙުކުމެއްގެ ދަށުން ޖަލުގައި ނުވަތަ މީހުން ބަންދުކުރާ
މަރުކަޒެއްގައި ބަންދުކުރެވޭ ބަންދުކުރުން؛ ނުވަތަ
)iii)ވަކި މީހެއްގެ ބެލެހެއްޓުމުގެ ދަށުން ނުވަތަ ޕެރޯލުގެ ދަށުން ދޫކޮށްފައިވާ
ދޫކުރުން؛ ނުވަތަ
)iv)ގޭގައިބަންދުކޮށްފައި ހުންނަ ހުރުން؛ ނުވަތަ
)v)ޕްރޮބޭޝަނަށް ދޫކޮށްފައި ހުންނަ ހުރުން.
(2) "މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒު " ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ އަންނަނިވި
ސަބަބުތަކަށްޓަކައި މީހުން ބަންދުކޮށްފައި ބޭތިއްބުމަށް ހަދާފައިވާ ތަނަކަށެވެ:
)i)ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމަށް؛ ނުވަތަ
)ii)ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި އޭނާގެ މައްޗަށް ޝަރީޢަތް ކުރެވުމަށް ނުވަތަ
އޭނާގެ މައްޗަށް ކުށެއް ސާބިތުވެގެން ޙުކުމްކުރެވުމަށް؛ ނުވަތަ
)iii)އަންނަނިވި ކަންކަމާ ގުޅިގެން ހައްޔަރުކޮށްފައި ބޭތިއްބުމަށް:
(ހހ) ކުށަކާ ގުޅިގެން؛ ނުވަތަ
(ށށ) ޕްރޮބޭޝަނާ ޚިލާފުވެގެން؛ ނުވަތަ
(ނނ) ޕެރޯލާ ޚިލާފުވެގެން؛ ނުވަތަ
(ރރ) ވަކިގޮތަކަށް ބެލެހެއްޓުމަށް ކަނޑައެޅޭ ޙާލަތުގައި އެގޮތާ
ޚިލާފުވެގެން؛ ނުވަތަ
)iv)ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ބޭއްވޭ އަޑުއެހުމެއް ނުވަތަ ކަފާލާތުގެ މިންވަރު
ކަނޑައެޅުމަށް އަޑުއެހުމެއް ބޭއްވުމަށް.
ދަރަޖަކުރުން: (ނ))1(މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގެ ii((ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ
ފިލުން ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
އަންގަންޖެހޭ މީހަކަށް (2) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ i))ން)iv)އަށް ބަޔާން
ނޭންގުން: ފުރަތަމަ ކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކޮށްފިނަމަ އެކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ދަރަޖަ
158

އެއީ ބަންދުގައި ހުރީ ޖިނާޔަތުގެ ކުށަކާ ގުޅިގެންކަމުގައިވާނަމައެވެ.
އަންގަންޖެހޭ މީހަކަށް (3) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި އެކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ނޭންގުން: ދެވަނަ ދަރަޖަ
ފިލުން ހުއްދަކު ރުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 538. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) ބަންދުގައި ހުރި މީހާ ފިލުމަށް މަގުފަހިކޮށްދިނުން ނުވަތަ އެހީތެރިވެދިނުން؛
ނުވަތަ
(2) މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގެ މުވައްޒަފަކަށްހުރެ އޭނާގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި
ބަންދުގައި ހުރި މީހަކު ފިލުމަށް އެހީތެރިވެދިނުން.
މާނަކުރުން (ށ) "މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގެ މުވައްޒަފު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ:
(1) މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގެ އިންތިޚާބުކޮށްފައިވާ ނުވަތަ ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ
އޮފިސަރަށާއި، ޓްރަސްޓީއަށާއި އެފަދަ މަރުކަޒެއްގެ މުވައްޒަފަކަށެވެ. ނުވަތަ
އެ މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއް ހިންގުން ހަވާލުކުރެވިފައިވާ އިދާރާއެއްގެ
މުވައްޒަފަކަށެވެ؛ ނުވަތަ
(2) މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒާއެކު ނުވަތަ މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒުގެ ހިންގުން
ހަވާލުކުރެވިފައިވާ އިދާރާއާއެކު ކުރެވޭ ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ ދަށުން އެ ތަނަށް
ޚިދުމަތްތަކެއް ފޯރުކޮށްދޭ މީހުންނަށެވެ. މީގެ ތެރޭގައި އެ ތާނގައި
ހައްޔަރުކޮށްފައި ތިބޭ ނުވަތަ އެތަނުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ތިބޭ މީހުން
ބެލެހެއްޓުމާއި، ކޮންޓްރޯލުކުރުމާއި، ސުޕަވައިޒްކުރުމުގެ ވަޒީފާދީފައިވާ
މުވައްޒަފުންވެސް ހިމެނެއެވެ.
ދަރަޖަކުރުން: (ނ))1(ބަންދުކޮށްފައި ހުރި މީހާ ބަންދުކޮށްފައި ހުރީ ޖިނާޔަތުގެ ކުށެއް ކޮށްގެން
ޖިނާޔަތުގެ ކުށެއް ކަމުގައިވާނަމަ އޭނާ ފިލުމަށް އެހީތެރިވެދިނުމުގެ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ
ކޮށްފައިވާ މީ ހާ ފިލުމަށް ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
އެހީވުން
(2) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި އެ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
159

މަނާކުރެވިފައިވާ އެއްޗެއް މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒަކަށް ގެނައުން ނުވަތަ ގެނައުން ހުއްދަކުރުން ؛
މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގައި މަނާ އެއްޗެއް ގެންގުޅުން
ކު ށް ކަނޑައެޅުން 539. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކަން ކުރަނީ ހުއްދައެއްނެތި އަދި
އެނގިހުރެގެންކަމަށްވާނަމަ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) މަނާކޮށްފައިވާ އެއްޗެއް މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒަކަށް ގެނައުމާއި؛ ނުވަތަ
(2) މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގައި ބަންދުކޮށްފައި ތިބޭ މީހުންނަށް ފަސޭހައިން
އެ އެއްޗެއް ހޯދިދާނެ ހިސާބެއްގައި އެ އެއްޗެއް ބެހެއްޓުމާއި؛
(3) މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގައި އެ އެއްޗެއް ގެންގުޅުން.
މާނަކުރުން (ށ) "މަނާކޮށްފައިވާ އެއްޗެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒަކަށް ގެނެވޭ
އެއްޗެހީގެ ތެރެއިން ނުވަތަ އެ މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒުގައިވާ އެއްޗެހީގެ ތެރެއިން
އަންނަނިވި އެއްޗެއްސަށެވެ:
(1) ބަޑި، ސްޓަން ގަން، ޓޭޒަރ ގަން ؛
(2) ބަޑީގެ ވަޒަނާއި، ކާޓްރިޖާއި، ޝެލާއި އަދި ވަޒަނުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ
އެއްޗެހި؛
(3) ފަނާކުރަނިވި މާއްދާއެއް؛
(4) ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ކޮންޓްރޯލް ކުރެވިފައިވާ މަސްތުވާއެއްޗެއް؛
(5) މަސްތުވާއެއްޗެއް ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި ބޭނުންކުރާ އާލާތެއް؛
(6) ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއްގެ ގޮތުގައި
ބޭނުންކުރެވިދާނެ އެނޫންވެސް އެއްޗެއް؛
(7) ތަނުގެ ސަލާމަތީފިޔަވަޅުތައް ބޭކާރުކޮށްލެވޭ ފަދަ ހަތިޔާރެއް ނުވަތަ އާލާތެއް؛ އޭގެ
ތެރޭގައި އަތުބިޑިއާއި، ސަލާމަތީ ގޮތުން މީހަކު ހިފެހެއްޓުމަށްޓަކައި ބޭނުންކުރާ
އެއްޗެއްގެ ތަޅުދަނޑިއާއި، ތަޅު ހުޅުވުމަށް ބޭނުންކުރާ އެއްޗެއްސާއި، ބިޑީގެ
ތަޅުނައްޓައިލުމަށް ބޭނުންކުރެވިދާނެ އެއްޗެއްސާއި، މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒުގެ
އެކިއެކި ގޮޅިތަކުގެ ދޮރުތަކާއި ގޭޓުތަކާއި ކޮޓަރިތަކާއި މީހުން ބަންދުކުރާ
މަރުކަޒުގެ އެހެނިހެން ސަރަޙައްދުތައް ހުޅުވިދާނެ ބާވަތުގެ އެއްޗެހި ހިމެނެއެވެ؛
160

(8) ކަފަންބޭނުންކުރާ ނުވަތަ ބުރިކުރެވޭ ބާވަތުގެ އާލާތް؛ އޭގެތެރޭގައި ތިލައާއި
ކަޓަރާއި، ދަގަނޑު ކެނޑިދާނެ ބާވަތުގެ އެއްޗެހި ހިމެނެއެވެ؛ ނުވަތަ
(9) އިލެކްޓްރޯނިކް އެއްޗެހީގެ ތެރެއިން މަނާ އެއްޗެހި ކަމުގައި މީހުން ބަންދުކުރާ
މަރުކަޒަކުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އެއްޗެހި؛ އޭގެ ތެރޭގައި އިލެކްޓްރޯނިކް ރެކޯޑުކުރެވޭ
އެއްޗެއްސާއި، ވީޑިއޯ ރެކޯޑުކުރެވޭ އެއްޗެއްސާއި، ސެލިއުލަރ ޓެލެފޯނާއި،
ސެލިއުލަރ ޓެލެފޯނުގެ ބެޓެރީއާއި، ވީޑިއޯ ޓޭޕް ރެކޯޑަރާއި، ޕޭޖަރާއި،
ކޮންޕިއުޓަރާއި، ކޮންޕިއުޓަރުގެސާމާނު ހިމެނެއެވެ؛
(10) ބަނގުރާގެ ބާވަތްތަކާއި؛
(11) އެނޫންވެސް މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒަކަށް ހުއްދަނޫންކަމަށް ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ
އެ މަރުކަޒެއްގެ އަމުރެއްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެއްޗެހި.
ދަރަޖަކުރުން: (ނ))1((i(މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުން)3(ވަނަ ނަންބަރަށް،
މަނާކޮށްފައިވާ އެއްޗެހި މަނާކޮށްފައިވާ އެއްޗެއް މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒަކަށް ވެއްދުމަކީ
ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(ii(މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ)4(ވަނަ ނަންބަރުން)10(ވަނަ ނަންބަރަށް
މަނާކުރެވިފައިވާ އެއްޗެއް މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒަކަށް ވެއްދުމަކީ
ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
)iii)އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި އެ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(2) އެ ކުށް ކުރީ މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގެ މުވައްޒަފެއް ކަމުގައިވާނަމަ
އެ ކުށަށް ދޭ އަދަބު އެއް ދަރަޖަ އިތުރުވާނެއެވެ.
ހެކި ދިނު މަށް ހުރި މީހަކަށް ނުވަތަ ވޯޓު ދޭން ހުރި މީހަކަށް ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް ހުރި މީހަކަށް
ބިރުދެއްކުމާއި، ނުރަނގަޅު ގޮތުގައި ނުފޫޒު ފޯރުވުމާއި ދެކޮޅުހެދުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 540. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި:
)i)މީހަކު މިނިވަންކަމާއި، ތެދުވެރިކަމާއެކު ޝަރުޢީ މަޖިލީހެއްގައި ހެކި
ދިނުމަށް ހުރަސްއެޅުމުގެ މަޤްޞަދުގައި؛ ނުވަތަ
)ii)ހެކި ދިނުމަށް ހުރި މީހަކަށް ނުވަތަ ވޯޓު ދިނުމަށް ހުރި މީހަކަށް ނުވަތަ
ވޭތުވެދިޔަ ތަނުގައި، ނުވަތަ މިހާރު، ނުވަތަ ކުރިއަށް އޮތް ތަނުގައި ހެކި
ދީފާނެ، ނުވަތަ ވޯޓް ދީފާނެ ، ނުވަތަ އެމީހެއްގެ ޢާންމު ވާޖިބެއް
އަދާކުރުމުގައި ކޮށްފައިވާ ކަމެއް ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލާފައިވާ ކަމަކާ
161

ގުޅިގެން މީހަކަށް ގޯނާކުރުމާއި، ބިރުދެއްކުމާއި، ނުފޫޒު ފޯރުވުމާއި
އުދަނގޫ ފޯރުވުމުގެ މަޤްޞަދުގައި؛
(2) އޭނާ:
)i)މީހެއްގެ ހަށިގަނޑަށް ބޮޑެތި އަނި ޔާ ލިބިދާ ފަދަ ކުށެއް ، ނުވަތަ ޤާނޫނާ
ޚިލާފުވާ ގޮތަކަށް އޭނާ ތަނެއްގައި ހިފެހެއްޓޭ ބާވަތުގެ ކުށެއް، ނުވަތަ
އެހެން މީހެއްގެ މުދަލަށް ބޮޑެތި ގެއްލުން ލިބިދާނެ ފަދަ ކަމެއް ކުރުން
ނުވަތަ އެއިން ކަމެއް ކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުން؛ ނުވަތަ
)ii)އެނޫންވެސް ކުށެއް ކުރުން ނުވަތަ ކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުން؛ ނުވަތަ
)iii)ޤާނޫނީ ގޮތުން ހުއްދަކޮށްފައިނުވާ މަންފާއެއް ދިނުމަށް ހުށަހެޅުން ނުވަތަ
ދިނުން؛ ނުވަތަ
)iv)ޤާނޫނުގައި މަނާކޮށްފައިވާ ސީދާ ނުވަތަ ނުސީދާ ގޮތުން ނަމަވެސް
އެއިން މީހަކާ މުޢާމަލާތެއް ކުރުން.
ދަރަޖަކުރުން (ށ))1(މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގެ i((ން iii((އަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ކުށެއް ކޮށްފިނަމަ، އެ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(2) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ކޯ ޓަ ށް ހާޒިރު ނުވުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 541. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) ކޯޓަށް ހާޒިރުވުމަށް އެންގުމުން ކޯޓަށް ހާޒިރުވާ ގޮތަށް، ނުވަތަ މީހަކުދޭ
ޔަޤީންކަމެއްގެ މައްޗަށް، ކަފާލާތުގައި ބަންދުން ދޫކުރެވިފައިވަނިކޮށް:
)i)ކޯޓަށް ހާޒިރުވުމަށް އަންގާފައިވާ ދުވަހު ހާޒިރުނުވުން؛ ނުވަތަ
)ii)އޭނާ ބަންދުން ދޫކޮށްފައިވާ ޝަރުޠުތަކުގެ ތެރެއިން ޝަރުޠަކާ
ޚިލާފުވުން؛ އަދި
(2) ޖިނާއީ މައްސަލައެއްގައި ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހެއްގެ ގޮތުގައި ކޯޓަށް ހާޒިރުވުމަށް
އަމުރުކޮށްފައިވަނިކޮށް ނުވަތަ ލިޔުމެއް ނުވަތަ އެހެނިހެން ތަކެތި ހުށަހެޅުމަށް
އަންގާފައިވަނިކޮށް، އެ އަމުރުކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ޢަމަލުނުކުރުން.
162

ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ އޭނާ ބަންދުކޮށްފައި ހުރި ކުށުގެ ދަރަޖައަށް ވުރެ އެއް ދަރަޖަ ތިރީގައިވާ ކުށެކެވެ.
ނަމަވެސް، މި ކުށް، ޖުނަޙްގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށަކަށް ވުރެ ދަރަޖަ މައްޗެއް
ނުވާނެއެވެ.
މާނަކުރުން
މާނަކުރުން 542. (ހ) "ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ އަނިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ)7(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ށ) "ފަނާކުރަނިވި މާއްދާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 121 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ
(1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ނ) "މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގެ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 538 ވަނަ
މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ރ) "މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 537 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ
(2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ބ) "ބަންދުގައި މީހުން ބައިތިއްބާ ތަނެއް ބަލަހައްޓާ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ
532 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ޅ) "ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 120 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ
(1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ކ) "ބަޑި" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 710 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ)4(ވަނަ ނަންބަރުގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(އ) "ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 533 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ވ) "މަނާކޮށްފައިވާ އެއްޗެހި" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 539 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(މ) "ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 521 ވަނަ މާއްދާގެ
(ރ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ފ) "ޖިނާއީ ބަންދު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 537 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ)1(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ދ) "މުދާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ)82(ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީ ފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
163

610 ވަނަ ބާބު
އަމަންޢާންމާއި، ރައްކާތެރިކަމާއި، އަޚްލާޤީ މިންގަނޑުތަކާ ގުޅޭ ކުށް
އަމަންޢާންމާއި ރައްކާތެރިކަމުގެ ކުށް
610 ވަނަ މާއް ދާ ރަޔަޓްކުރުމާއި ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްގެން ސަރުކާރު ވައްޓާލުން
611 ވަނަ މާއްދާ ކުލީސިފައިން ހޯދުން
612 ވަނަ މާއްދާ ޤަޛުފުގެ ކުށް
613 ވަނަ މާއްދާ ވަކި ގަވާއިދަކުން ހިންގަންޖެހޭ ވިޔަފާރިއެއް ހުއްދަނެތި ހިންގުމާއި، ލައިސަންސްނެތި އިމްޕޯޓުކުރުމާއި،
ހުއްދަނަގަންޖެހޭ ކަމެއް، ހުއްދަނުނަގައި ކުރުން
614 ވަނަ މާއްދާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދަށް ވަނުން
615 ވަނަ މާއް ދާ ޢާންމު މަޞްލަޙަތަށް ގެއްލުން ހުރި ޢަމަލުކުރުން
616 ވަނަ މާއްދާ ރަމަޟާންމަހު ރޯދަނުހިފުމާއި ބަނގުރާ ބުއިމާއި އޫރުމަސް ކެއުން
617 ވަ ނަ މާއްދާ އިސްލާމްދީނާ އިދިކޮޅު ޢަމަލުތައް
618 ވަނަ މާއްދާ އެހީތެރިވެދިނުމުގެ ވާޖިބު
619 ވަނަ މާއް ދާ މާނަކުރުން
ރަޔަޓް ކުރުމާއި ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްގެން ސަރުކާރު ވައްޓާލުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 610. (ހ) ރަޔަޓްކުރުމާއި ނުވަތަ ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްގެން ސަރުކާރު ވައްޓާލުމަށް ހިތްވަރު ދޭ މީހާއާއި،
އެއިން ކަމަކަށް އެހީތެރިވެދޭ މީހާއާއި، އެއިން ކަމެއް ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
އިސްތިސްނާ (ށ) ޞުލްޙަވެރި އެއްވުމެއްގައި ބައިވެރިވާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެއް ނޫނެވެ.
ދަރަޖަކުރުން: (ނ))1(ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްގެން ސަރުކާރު ވައްޓާލުމުގެ ބޭނުމުގައި 5 މީހުންނަށް ނުވަތަ
އެއަށްވުރެ ގިނަ ބަޔަކަށް ހިތްވަ ރު ދޭ ނުވަތަ އަމުރުކުރާ ނުވަތަ އިރުޝާދު ދޭ،
ބަޣާވާތްކުރުމަށް
ނުވަތަ ހަދަންވީގޮތް ބަޔާންކޮށްދޭ މީހާ އެކުރަނީ ޖިނާޔަތުގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ
ހިތްވަރު ދިނުން
ކުށެކެވެ.
164

ރަޔަޓްކުރުމަށް ހިތްވަރު (2) ރަޔަޓްކުރުމަށް އަންނަނިވި މީހުންނަށް ހިތްވަރުދޭ ނުވަތަ އަމުރުކުރާ ނުވަތަ
ދިނުން އިރުޝާދު ދޭ ނުވަތަ ހަދަންވީގޮތް ބަޔާންކޮށްދޭ މީހާ އެކުރަނީ ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ
ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
5)i) މީހުންނަށް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ ބަޔަކަށް؛ ނުވަތަ
)ii)ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިފައިންގެ ބަޔަކަށް.
ބަޢާވާތެއްގައި (3) ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްގެން ސަރުކާރު ވައްޓާލުމުގައި މީހަކު ބައިވެރިވެއްޖެނަމަ އެ މީހަކު
ބައިވެރިވުން އެކުރަނީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ރަޔަޓްކުރުމުގައި (4) އެނޫން ޙާލަތެއްގައި އެކުރަނީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ބައިވެރިވުން
އަ ދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި (ރ))1(މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުގައާއި، (ނ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގައި
ބަލާ ނުކުތާ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޢަމަލު މީހަކު ކުރާއިރު އެ މީހާއަކީ ބަޣާވާތެއްގައި ނުވަތަ
ރަޔަޓެއްގައި އިސްކޮށް ޙަރަކާތްތެރިވި މީހެއްކަމުގައިވާނަމަ، ކުށުގެ ޙުކުމް
ކަނޑައެޅުމުގެ މިންގަނޑުތަކުން އެންމެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ އޭނާގެ ކުށުގެ
އަދަބު އެއް ދަރަޖަ އިތުރު ވާނެއެވެ.
(2) ރަޔަޓެއް ނުވަތަ ބަޣާވާތެއް ކުރުމުގައި، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް
މީހަކުކުރާނަމަ، އަދި އޭނާ އެތަނަށް އައުމުގެ ކުރީގައި، އެކަން ހިނގާނެކަން ނުވަތަ
ހިނގައިފާނެކަން އޭނާއަށް ޤަބޫލުކުރެވޭކަމަށްވާނަމަ، ކުށުގެ ޙުކުމް ކަނޑައެޅުމުގެ
އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ، އޭނާގެ ކުށުގެ އަދަބު އެއް ދަރަޖަ އިތުރު ވާނެއެވެ.
ކުލީސިފައިން ހޯދުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 611. (ހ) ކުލީސިފައިން ހޯދާނަމަ ނުވަތަ ބޭނުންކުރާނަމަ ނުވަތަ އެ މީހުންނަށް މާލީ ގޮތުން
އެހީތެރިވާނަމަ ނުވަތަ އެ މީހުން ތަމްރީނުކުރުވާނަމަ، އެކަން ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
މާނަކުރުން (ށ) "ކުލީސިފައިން" ގެ މީހެއްކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ:
(1) ހަމަނުޖެހުންތަކުގައި ނުވަތަ ސަރުކާރު ވައްޓާލުމުގައި ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމަށް ނުވަތަ
ސަރުކާރުގެ ޤާނޫނީ ހައިސިއްޔަތު ވައްޓާލުމަށް މަސައްކަތްކުރުމަށް ޚާއްޞަ ގޮތުގައި
ތަމްރީނުކުރެވިފައިވާ މީހާއަށް؛ އަދި
(2) އެފަދަ ހަމަނުޖެހުންތަކުގައި އެގޮތަށް މަސައްކަތްކުރުމުން އެއިން އޭނާއަށް އަމިއްލަ
މަންފާއެއް ކުރާތީ އެކަމުގެ ޝައުޤުވެރިކަން އޮތް، އަދި މަޤާމުގެ ނުވަތަ ފެންވަރުގެ
ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން މަސައްކަތްކުރާ ސިފައިންނަށްވުރެ އިތުރު މާއްދީ މަންފާތައް
ލިބޭނެކަމުގެ އުންމީދު އޮތް މީހާއަށް؛ އަދި
165

(3) ހަމަނުޖެހުން އުފެދިގެން އުޅޭ ޤައުމުގެ ރައްޔިތަކަށް ނުވާ އަދި މައްސަލަ
އުފެދިގެންއުޅޭ މީހުން ނިސްބަތްވާ ޤައުމުގެ ރައްޔިތަކަށްވެސް ނުވާ މީހާއަށް؛ އަދި
(4))i)ހަމަނުޖެހުމުގައި ބައިވެރިވާ ދެފަރާތުންކުރެ ފަރާތެއްގެ ސިފައިންގެ މީހަކަށް
ނުވުމާއި؛
)ii)އޭނާ ފޮނުވައިފައިވަނީ ހަމަނުޖެހުމުގައި ބައިވެރިވާ ދެ ފަރާތުންކުރެ
ފަރާތަކަށް ނުވާ ޤައުމަކުންކަމުގައިވުން.
ދަރަޖަކުރުން (ނ) މި ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ޤަޛުފުގެ ކުށް
ކުށް ކަނޑައެޅުން 612. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
(1) މި ޤާނޫނުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޒިނޭގެ ކުށް މީހަކު
ކޮށްފިކަމަށް ނުވަތަ ކުރަމުން ދާކަމަށް ދޮގު ތުހުމަތެއްކުރުން.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
މި މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
ކުށް ކަނޑައެޅު ން 612. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
(1) އެ ތުހުމަތަކީ ދޮގު ތުހުމަތެއްކަން އެނގިހުރެ، މި ޤާނޫނުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ
ނުވަތަ 413 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާގޮތަށް މީހަކު ޒިނޭ ކޮށްފިކަމަށް ނުވަތަ
ކުރަމުންދާކަމަށް ބުނެ މީހަކާމެދު ތުހުމަތުކޮށް، އެވާހަކަ ދެއްކުން ނުވަތަ
ތަކުރާރުކުރުން.
ދަރަޖަކުރުން (ށ))1(މި ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
އިތުރު އަދަބު (2) މި ޤާނޫނުގެ 90 ވަނަ ބާބުގެ ދަށުން ހުއްދަކޮށްފައިވާ އަދަބުގެ އިތުރަށް
ހުއްދަކުރުން 80 އެތިފަހަރުން ޖަލްދުކުރުމުގެ އަދަބު މި ޤާނޫނުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ
(ޅ) ގެ)3(ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން މި ކުށަށް
ހުއްދަކުރެވިގެންވެއެވެ.
166

ވަކި ގަވާއިދަކުން ހިން ގަންޖެހޭ ވިޔަފާރިއެއް ހުއްދަނެތި ހިންގުމާއި، ލައިސަންސްނެތި އިމްޕޯޓުކުރުމާއި،
ހުއްދަނަގަންޖެހޭ ކަމެ އް ، ހުއްދަނުނަގައި ކުރު ން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 613. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
(1) ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކުން ހޯދަންޖެހޭ ހުއްދަ ނުވަތަ ލައިސަންސް ހޯދުމަކާ
ނުލައި؛ އަދި
(2) ޤާނޫނުގައި ވަކިގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ވިޔަފާރިއެއް ކުރުމާއި، ރާއްޖެއަށް އެއްޗެހި
އިމްޕޯޓުކުރުން.
(ށ) ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއަކުން ހޯދަންޖެހޭ ހުއްދައެއް ހޯދައިގެން މެނުވީ ކުރުން
ހުއްދަނޫންކަމެއް، އެފަރާތުގެ ހުއްދަ ހޯދުމަކާ ނުލައި ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
ދަރަޖަކުރުން: (ނ))1(މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކުރުމުގައި، މީހަކު ރާއްޖެއަށް
ނު ރައްކާތެރި އެތެރެކުރަނީ ބަޑިއެއް، ނުވަތަ ފަނާކުރަނިވި މާއްދާއެއް ކަމުގައިވާނަމަ އޭނާ
އެއްޗެހި އިމްޕޯޓުކުރުން އެކުރަނީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ބަނ ގު ރަލާއި އޫރުމަހުގެ (2) މި މާއްދާގެ)ހ(ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، މީހަކު ވިޔަފާރި
ވިޔަ ފާރި ކުރުމުގެތެރޭގައި ނުވަތަ އެއްޗެހި އިމްޕޯޓުކުރުމުގެ ތެރޭގައި ބަނގުރާ ނުވަތަ
އޫރުމަސް އުފައްދާނަމަ ނުވަތަ އޭގެ ވިޔަފާރިކުރާނަމަ، ނުވަތަ އެ ބަހާނަމަ، އޭނާ
އެކުރަނީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ހުއްދަނެތި ކުރެވޭ (3) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި، ހުއްދަނެތި ކުރާ ވިޔަފާރިއަކީ ޖުނަޙްގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ
ވިޔަފާރި ކުށެކެވެ.
ހުއްދަނަގަންޖެހޭ ކަމެއް (4) މި މާއްދާގެ)ށ(ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ
ހުއްދަ ނުނަގާ ކުރުން ކުށެކެވެ.
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދަށް ވަނުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 614. (ހ) ހުއްދަ ހޯދުމަކާނުލައި، ނުވަތަ ލައިސަންސެއް ނެތި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ އިޤްތިޞާދީ
ސަރަޙައްދަށް ވަންނަ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
ދަރަޖަ ކު ރުން (ށ))1(ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދަށް ވަންނަ މީހާ އެ ސަރަޙައްދަށް
ވަންނަނީ ހުއްދައެއް ނުވަތަ ލައިސަންސެއް ނެތި، މަސް ބޭނުމުގެ މަޤްޞަދުގައި
167

ކަމަށްވާނަމަ، އޭނާ އެކުރާ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(2) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި އެ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
މާނަކުރުން (ނ) "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ކަނޑުގެ ސަރަޙައްދާ އިންވެގެން އޮންނަ އަދި ކަނޑުގެ ސަރަޙައްދު ގުނަން ފަށާ ހިސާބުން
ފެށިގެން 200 ނޯޓިކަލް މޭލާ ހަމައަށް އެ ފުޅާމިނުގައި އޮންނަ ކަނޑުގެ ސަރަޙައްދަށެވެ.
އަދި އެ ސަރަޙައްދުގެ ތެރޭގައިވާ ދިރުންހުރި އެއްޗެއްސާއި ދިރުންނެތް އެއްޗެއްސާއި
އިޤްތިޞާދީ ވަސީލަތްތަކާއި ކަނޑާ ގުޅުންހުރި އެކިއެކި ސައިންޓިފިކް ތަޙްލީލުތައް ކުރުމާއި
ޕޮލިއުޝަން ހިފެހެއްޓުމާއި މި ކަންކަން ކުރުމުގެ ބާރު ދިވެހިރާއްޖެއަށް ލިބިގެންވާ
ސަރަޙައްދަށެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
(ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
މާނަކުރުން (ނ) "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ކަނޑުގެ ސަރަޙައްދާ އިންވެގެން އޮންނަ އަދި ކަނޑުގެ ސަރަޙައްދު ގުނަން ފަށާ ހިސާބުން
ފެށިގެން 200 ނޯޓިކަލް މޭލާ ހަމައަށް އެ ފުޅާމިނުގައި އޮންނަ ކަނޑުގެ ސަރަޙައްދަށެވެ.
އަދި އެ ސަރަޙައްދުގެ ތެރޭގައިވާ ކަނޑުއަޑީގެ ބިމާއި، ދިރުންހުރި އެއްޗެއްސާއި ދިރުންނެތް
އެއްޗެއްސާއި އިޤްތިޞާދީ ވަސީލަތްތަކާއި ކަނޑާ ގުޅުންހުރި އެކިއެކި ސައިންޓިފިކް
ތަޙުލީލުތައް ކުރުމާއި ޕޮލިއުޝަން ހިފެހެއްޓުމާއި މިކަންކަން ކުރުމުގެ ބާރު ދިވެހިރާއްޖެއަށް
ލިބިގެންވާ ސަރަޙައްދަށެވެ.
ޢާން މު މަޞްލަޙަތަށް ގެއްލުން ހުރި ޢަމަލުކުރުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 615. (ހ) ޢާންމު ތަނެއްގައި ހުރި އެއްވެސް މީހަކު، އެ މީހެއްގެ ޢަމަލުތަކުގެ ސަބަބުން އެހެން
މީހަކަށް ގޯނާވާނެކަން، ނުވަތަ އުނދަގޫވާނެކަން، ނުވަތަ ބިރު ހީވާނެކަން އެނގިހުރެ
އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން ޢަމަލެއް ކުރާނަމަ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
(1) މާރާމާރީއާއި، ތަޅާފޮޅުމާއި، ހަރުކަށިކޮށް ނުވަތަ ބިރު އުފެދޭ ގޮތަށް އުޅުން؛ ނުވަތަ
(2) އެކަށީގެން ނުވާ ވަރަށް އަޑުގަދަކުރުން؛ ނުވަތަ
(3) ހަޑިހުތުރު އެއްޗެހި ކިޔުމާއި ހަޑިހުތުރު ބަސް ބޭނުން ކުރުމާއި ހަޑިހުތުރު
ޢަމަލުތައްކުރުން؛ ނުވަތަ
(4) ޢާންމު ތަނެއްގައި ނުވަތަ ތަންތަނުގައި، ކަނޑައެޅިގެން ވަކި މީހެއްގެ ފަހަތުން
168

ދިއުން؛ ނުވަތަ
(5) ޖިންސީ މުޢާމަލާތެއް ހިންގުމަށް އެދުން؛ ނުވަތަ
(6) ޖާއިޒު މަޤްޞަދެއް ޙާޞިލު ނުވާނެ ޢަމަލަކުން ނުރައްކާތެރި، ނުވަތަ މާއްދީގޮތުން
ހުތުރު، ނުވަތަ މީހުން ބިރުގަންނަފަދަ ޙާލަތެއް އުފެއްދުން.
ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ރަމަޟާންމަހު ރޯދަނުހިފުމާއި ބަނގުރާ ބުއިމާއި އޫރުމަސް ކެއުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 616. (ހ) ދިވެހިރައްޔިތަކު އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން ޢަމަލެއް، އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިން
ކޮށްފިނަމަ، އެކަންކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
(1) ޤަބޫލުކުރެވޭ ފަދަ، ދީނީ ނުވަތަ ޞިއްޙީ ނުވަތަ ޞިއްޙަތާ ގުޅުން ހުރި
ސަބަބެއްނެތި ރަމަޟާންމަހު، ރޯދަނުހިފުމާއި، ރޯދައަށްހުރެ ރޯދަ ދޫކޮށްލުން؛
ނުވަތަ
(2))i)އޫރުމަސް ނުވަތަ އޫރުމަސް ބޭނުންކޮށްގެން އުފައްދާފައިވާ ތަކެތި ކެއުން؛
ނުވަތަ
)ii)ބަނގުރާ ބުއިން.
ދަރަޖަކުރުން (ށ))1(މިކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(2) މި ޤާނޫނުގެ 90 ވަނަ ބާބުގެ ދަށުން ހުއްދަކޮށްފައިވާ އަދަބުގެ އިތުރަށް
40 އެތިފަހަރުން ޖަލްދުކުރުމުގެ އަދަބު މި ޤާނޫނުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގެ
(3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ހުއްދަކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، މި މާ އްދާގެ)ހ(ގެ
(2) ވަނަ ނަންބަރުގެ (ii(ގައިވާ ކުށަށް، ހުއްދަކުރެވިގެންވެއެވެ.
އިސްލާމްދީނާ އިދިކޮ ޅު ޢަމަލުތައް
ކުށް ކަނޑަ އެޅުން 617. (ހ) އެއްވެސް މީހަކު އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން ޢަމަލެއް ކުރާނަމަ އެ މީހާ އެކުރަނީ
ކުށެކެވެ:
(1) މުއާޞަލާތީ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ ޢާންމުންގެ ކުރިމަތީގައި،
އިސްލާމްދީނަށް ތައުހީނުކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި އިސްލާމްދީނަށް ފާޑުކިޔައި، ދީނީ
ތަޤްރީރުކުރުން؛ ނުވަތަ
169

(2) އިސްލާމްދީނަށް ތައުހީނުކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި އިސްލާމްދީނަށް ފާޑުކިޔައި، އެކިއެކި
ލިޔުންތައް ތައްޔާރުކުރުމާއި، ބެހުމާއި، ވިއްކުމާއި، އުފެއްދުން؛ ނުވަތަ
(3) ދިވެހިރާއްޖޭގައި އޮރިޔާން ކާޑު އުފެއްދުން ނުވަތަ އަތުގައި ބެހެއްޓުން ނުވަތަ
ގެންގުޅުން، ނުވަތަ ދިނުން ނުވަތަ ވިއްކުން ނުވަތަ ފެތުރުން ނުވަތަ
ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެނައުން؛ ނުވަތަ
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
(3) ވަނަ ނަންބަރު އުނިކުރެވިފައި.
(3) އަޅުކަންކުރަން ގެންގުޅޭ ބުދު ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުފެއްދުން ނުވަތަ އަތުގައި
ބެހެއްޓުން ނުވަތަ ގެންގުޅުން، ނުވަތަ ދިނުން ނުވަތަ ވިއްކުން ނުވަތަ ފެތުރުން
ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެނައުން ؛ ނުވަތަ
(4) ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ދީނީ އެއްބައިވަންތަކަން ނަގާލުމަށް މަސައްކަތް ކުރުމާއި،
މީހުންގެ މެދުގައި ދީނީގޮތުން ބައިބައިވުން އުފެދޭ ބާވަތުގެ ވާހަކަ ދެއްކުމާއި،
އެފަދަ ގޮތްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުން.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 22/2021 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 5 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ
ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް ދެ ނަންބަރު އިތުރުކުރެވިފައި.
(5) މުއާޞަލާތީ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގޮތަކަށް ޢާންމު
ތަނެއްގައި، އިސްލާމްދީނަށް ތައުހީނުކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ބަހުން ނުވަތަ ޢަމަލުން،
މާތް اله އަށް ނުވަތަ ކީރިތި ޤުރުއާނަށް ނުވަތަ ކީރިތި ރަސޫލާއަށް ނުވަތަ ކީރިތި
ރަސޫލާގެ ސުންނަތަށް ނުވަތަ އިސްލާމްދީނަށް ފުރައްސާރަކުރުން.
(6) މުއާޞަލާތީ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގޮތަކަށް،
އިސްލާމްދީނަށް ތައުހީނުކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ބަހުން ނުވަތަ ޢަމަލުން، މާތް اله
އާމެދު ނުވަތަ ކީރިތި ޤުރުއާނާމެދު ނުވަތަ ކީރިތި ރަސޫލާއާމެދު ނުވަތަ ކީރިތި
ރަސޫލާގެ ސުންނަތާމެދު ނުވަތަ އިސްލާމްދީނާމެދު ދޮގު މަޢުލޫމާތު ފެތުރުން ނުވަތަ
އެފަދަ ޢަމަލެއް ކުރުމުގައި ބައިވެރިވުން.
ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
އެހީތެރިވެދިނުމުގެ ވާޖިބު
ކުށް ކަނޑަ އެޅުން 618. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
(1))i)ކުރިމަތިވެދާނެކަން އެނގޭ ނުރައްކަލެއްގެ އިންޒާރު، އެކަށީގެންވާ
ސަބަބެއްނެތި ނުރައްކަލެއްގައިވާ މީހާއަށް ނުދިނުން ؛ ނުވަތަ
170

)ii)އެހީއަށް ބޭނުންވެފައިވާ މީހާއަށް، އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްނެތި ، އެހީތެރިކަން
ފޯރުކޮށްނުދިނުން ؛ ނުވަތަ
(2) އޭނާއަށް އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދެވިދާނެ ޙާލަތެއްގައި ހުރުމާއި އަދި އިންޒާރު
ދެވިދާނެ ޙާލަތެއްގައި ހުރުން؛ އަދި
)i)އޭނާއަށް ނުވަތަ އެހެން މީހަކަށް ވިޔަސް އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ މާއްދީ
ނުރައްކަލެއް ނުވާނެފަދައަކުން އެހީތެރިކަން ފޯރުވައިދެވިދާނެ ނުވަތަ
އިންޒާރުދެވިދާނެފަދަ ޙާލަތެއްގައި ހުރުން؛ އަދި
)ii)ޤާނޫނުން ނުވަތަ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން އޭނާގެ މައްޗަށް ލާޒިމުކޮށްފައިވާ
އެއަށްވުރެ މަތީ ވާޖިބެއް ދޫކޮށްލަންނުޖެހި އިންޒާރުދެވެން އޮތުން ނުވަތަ
އެހީތެރިވެދެވެން އޮތުން.
ނުރައްކަލުގައިވާ މީހާ (ށ))1(މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ނުރައްކަލުގައިވާ މީހާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ:
ނުވަތަ އެހީއަށް
ބޭނުންވެފައިވާ މީހާ
)i)އެމީހާގެ ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ އަނިޔާއެއްގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ޖެހޭ ބައްޔެއްގެ
ސަބަބުން ނުވަތަ ގުދުރަތީ ހާދިސާއެއްގެ ސަބަބުން ނުރައްކަލާ ކުރިމަތިލާން
ޖެހިފައިވާ މީހާއަށާއި؛
)ii)އަނިޔާވެރި ކުށަކާ ކުރިމަތިލާންޖެހިފައިވާ މީހާއަށް؛
(2) "އެހީއަށް ބޭނުންވެފައިވާ މީހާ" ކަމަށްބުނެފައި އެވަނީ:
)i)ލިބޭ އަނިޔާއަކުން ނުވަތަ ޖެހޭ ބައްޔަކުން ނުވަތަ ގުދުރަތީ ހާދިސާއެއްގެ
ސަބަބުން ހަށިގަނޑަށް ގެއްލުން ލިބިފައިވާ މީހާއަށް؛ ނުވަތަ
)ii)އަނިޔާވެރި ކުށެއްގެ ޝިކާރައަކަށް ވެފައިވާ މީހާއަށެވެ.
މަދަނީ ބަދަލު ދިނުމުން (ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދޭ މީހާ ނުވަތަ އިންޒާރުދޭ މީހާކުރާ ޢަމަލެއްގެ
އިމްތިޔާޒު ސަބަބުން ލިބޭ ގެއްލުމަށް ބަދަލު ދިނުމުން އޭނާއަށް އިމްތިޔާޒު ލިބިގެންވާނެއެވެ. އެއީ އޭނާ
ލިބިގެންވުން އެކުރާ ޢަމަލުކުރީ ހެޔޮނިޔަތުގައިކަމަށްވުމާއި، އެކަންކުރުމަށް އޮތް އެކަށޭނަ މިންގަނޑުތަކުގެ
ތެރޭގައި ކަމަށްވުމާއި، އަދި އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމާއި އަޅާލުމުގެ ވާޖިބު އަދާކުރުމަށް
އޮންނަ މިންގަނޑުތަކުގެ ތެރޭގައިކަމަށްވާނަމައެވެ.
އެހެންގޮތަކަށް (ރ) އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހާހިނދަކު އަންނަނިވި ޢަމަލުތައް މީހެއްގެ ފަރާތުން
ސާބިތުނުވާހާހިނދަކު ފެނިފައިވާނަމަ އެހީތެރިކަމަށް ބޭނުންވެފައިވާ މީހަކަށް އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްނުދިންކަމަށް،
ވަކި ގޮތަކަށް ޤަބޫލުކުރުން ފަނޑިޔާރު ޤަބޫލުކުރަންވާނެއެވެ.
171

(1) މަސައްކަތްކުރާ ޓެލެފޯނެއް ނުވަތަ ރޭޑިޔޯއެއް އޭނާގެ ކޮންޓްރޯލުގައި އޮވެ، ނުވަތަ
އެއިން އެއްޗެއް އޭނާއަށް ލިބޭ ހިސާބުގައިވާކަން އެނގިހުރެ؛
(2) އެހީތެރިކަމަށް ބޭނުންވެފައިވާ މީހާއަށް އެހީތެރިވުމަށްޓަކައި ޞިއްޙީ
މަސައްކަތްތެރިންނަށް ނުވަތަ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާގެ މީހުންނަށް
އަންގާފައިވާކަމަށް ޤަބޫލުކުރާނެ ސަބަބެއް ނެތި؛
(3) އެ ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ޙާލަތާ ގުޅޭ ގޮތުން ޞިއްޙީ މަސައްކަތްތެރިންނަށް ނުވަތަ
ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއަށް އެކަން އަންގާފައިނުވުން.
ދަރަޖަކުރުން (ބ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
މާނަކުރުން
މާނަކުރުން 619. (ހ) "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 614 ވަނަ
މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ށ) "ކުލީސިފައިން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 611 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(ނ) "ޖިންސީ ޢަމަލު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
620 ވަނަ ބާބު
އިޖްތިމާޢީ މިންގަނޑުތަކާ ޚިލާފު ޢަމަލު ހިންގުމުގެ ކުށް
620 ވަނަ މާއްދާ ހަށިވިއްކުން
621 ވަނަ މާއްދާ ހަށިވިއްކުމަށް އެހީތެރިވެދިނުމާއި ހިތްވަރު ދިނުން
622 ވަނަ މާއްދާ ހަޑިހުތުރު ލިޔުމާއި، ތަކެތި އުފެއްދުމާއި، ބެހުން
623 ވަނަ މާއްދާ މައްޔިތާގެ ބޭނުން ނަހަމަ ގޮތުގައި ކުރުން
624 ވަނަ މާއްދާ އިންސާނާގެ ހަށިގަނޑުގެ ބައިތައް ވިއްކުން
625 ވަނަ މާއްދާ ޖަނަވާރަށް އަނިޔާވެރި ޢަމަލުކުރުން
172

626 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން
ހަށިވިއްކުން
ކު ށް ކަނޑައެޅުން 620. (ހ) ފައިސާ ނުވަތަ އަގުހުރި އެއްޗެއްގެ މުޤާބިލުގައި، ތިމާގެ އަނބިމީހާ ނުވަތަ ފިރިމީހާ ނޫން
މީހަކާއެކު ޒިނޭކޮށްފިނަމަ ނުވަތަ ޖިންސީ މުޢާމަލާތެއް ހިންގައިފިކަމަށް ވާނަމަ،
އެ ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ހަށިވިއްކުމަށް އެހީތެރި ވެދިނުމާއި ހިތްވަރު ދިނުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 621. (ހ) ފައިސާ ނުވަތަ އަގު ހުރި އެއްޗެއްގެ މުޤާބިލުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ
ކުށެކެވެ.
(1) ހަށިވިއްކުމުގެ ޢަމަލެއް ނުވަތަ ޢަމަލުތަކެއް ކުރުމަށް މީހަކަށް މަޖުބޫރުކުރުން؛
ނުވަތަ
(2) ހަށިވިއްކުމުގެ ޢަމަލެއް ނުވަތަ ޢަމަލުތަކެއް ހިންގުމަށް ހިތްވަރު ދިނުމާއި އެކަން
ހަމަޖައްސައިދިނުމާއި އެނޫންގޮތަކަށްވެސް އެކަމަށް މަގުފަހިކޮށްދިނުން؛ ނުވަތަ
(3) އޭނާގެ ބާރުގެ ދަށުގައިވާ ތަނެއް، ހަށިވިއްކުމުގެ ޢަމަލެއް ނުވަތަ ޢަމަލުތަކެއް
ހިންގުމަށް ބޭނުންކުރުމުގެ ހުއްދަ ދިނުން.
ދަރަޖަކުރުން (ށ))1(ހަށިވިއްކުމުގެ ޢަމަލު ހިންގުމަށް ކުޑަކުއްޖަކަށް ހިތްވަރުދޭނަމަ ނުވަތަ
އެހީތެރިވާނަމަ އެކުރަނީ ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(2) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި އެއީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ހަޑިހުތު ރު ލިޔުމާއި، ތަކެތި އުފެއްދުމާއި ، ބެހުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 622. (ހ) އެއްޗެއްގެ ހަޑިހުތުރުކަން އެނގިހުރެ، ނުވަތަ އޭގައިވާ އެއްޗަކީ ހަޑިހުތުރު އެއްޗެއްކަން
އެނގިހުރެ، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
(1) ހަޑިހުތުރު އެއްޗެހި ހިމެނޭ ފޮޓޯއާއި، ލިޔުމާއި، މަންޒަރާއި، ރެކޯޑާއި އަދި
އެނޫންވެސް ހަޑިހުތުރު ސިފަ ހާމަކޮށްދޭ ނުވަތަ ދައްކުވައިދޭ އެއްޗެހި ވިއްކުމާއި
ރައްދުކުރުމާއި ދިނުން؛ ނުވަތަ
173

(2) ހަޑިހުތުރު މަންޒަރުތައް ހިމެނޭ ތަމްސީލެއް، ސްޓޭޖްޝޯއެއް ނުވަތަ ނެށުމެއް
ހުށަހަޅައިދިނުމާއި، އެފަދަކަމެއް އޭނާގެ އިރުޝާދުގެ މަތިން ކުރުން؛ ނުވަތަ
(3) އެއްވެސް ހަޑިހުތުރު އެއްޗެއް ހިމެނޭ ވަސީލަތެއް ޝާއިޢުކުރުމާއި ޢާންމުކޮށް
ހުޅުވާލައިގެން ދެއްކުމާއި އެނޫންވެސް ގޮތަކުން މީހުންނާ ހަމައަށް އެފަދަ އެއްޗެއް
ފޯރުކޮށްދިނުން؛ ނުވަތަ
(4) އަގެއްގެ މުޤާބިލުގައި، އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ހަޑިހުތުރު ޢަމަލެއް، އަމިއްލައަށް
ކުރުން، ނުވަތަ ހަޑިހުތުރު ޢަމަލަކަށް ބެލެވޭ ފަދަ ގޮތަކަށް އަމިއްލަ ހަށިގަނޑު
ދެއްކުން؛ ނުވަތަ
(5) ހަޑިހުތުރު އެއްޗެހި ހުރިކަމަށް ދައްކައިގެން އެއްޗެއް އިޝްތިހާރުކުރުމާއި
އެ ވިއްކުމަށް ހިތްވަރު ދިނުން؛ ނުވަތަ
(6) މި މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ބެހުމުގެ ނިޔަތުގައި، ހަޑިހުތުރު އެއްޗެހި ހިމެނިގެންވާ
ލިޔުމާއި އެހެނިހެން އެފަދަ އެއްޗެހި އުފެއްދުމާއި ގަތުމާއި ހޯދުމާއި އަތުގައި
ބެހެއްޓުން ؛ ނުވަތަ
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް ނަންބަރެއް އިތުރުކުރެވިފައި.
(7) ދިވެހިރާއްޖޭގައި އޮރިޔާންކާޑު އުފެއްދުން ނުވަތަ އަތުގައި ބެހެއްޓުން ނުވަތަ
ގެންގުޅުން ނުވަތަ ދިނުން ނުވަތަ ވިއްކުން ނުވަތަ ފެތުރުން ނުވަތަ
ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެނައުން.
އިސްތިސްނާ (ށ) ހަޑިހުތުރު އެއްޗެހި ހިމެނޭ ލިޔުމެއް ނުވަތަ އެހެންވެސް އެއްޗެއް މީހަކު ބެހީ ސައިންޓިފިކް
ގޮތުން ނުވަތަ އެހެންވެސް ހުއްދަ ސަބަބެއް އޮވެގެން އެފަދަ އެއްޗެހި ބެހެއްޓިދާނެ ފަދަ
މަރުކަޒަކަށް ނުވަތަ ބަޔަކަށްކަމުގައިވާނަމަ، އޭނާ އެކުރަނީ މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)1(ވަނަ
ނަންބަރުން (6) ވަނަ ނަންބަރަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެއް ނޫނެވެ.
އެހެން ގޮތަކަށް (ނ) އެއިން އިތުރު އެއްޗެހި އުފެއްދިދާނެ ގޮތަށް ނުވަތަ އޭގެ އިތުރު ކޮޕީ ހެދިދާނެ ގޮތަށް
ސާބިތުނުވާހައި ހަޑިހުތުރު އެއްޗެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ މޯލްޑެއް، ޕްލޭޓެއް ނުވަތަ
ހިނދަކު ޤަބޫލުކުރާނެ އެ ބާވަތުގެ އެއްޗެހި މީހަކު އުފައްދައިފިކަމަށް ވާނަމަ ނުވަތަ ގަނެފިކަމަށް ވާނަމަ ނުވަތަ
ގޮތް ހޯދައިފިކަމަށް ވާނަމަ ނުވަތަ އަތުގައި ބަހައްޓައިފިކަމަށްވާނަމަ، އެކަމެއް އެކުރީ އެފަދަ
އެއްޗެހި ޢާންމުކޮށް ބެހެއްޓުމުގެ ބޭނުމުގައިކަމަށް، އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހާހި ނދަކު،
ފަނޑިޔާރު ޤަބޫލުކުރަންވާނެއެވެ.
174

މާނަކުރުން (ރ) އެއްޗެއް ނުވަތަ ތަމްސީލެއް ނުވަތަ ހުށަހަޅައިދޭ ހަރަކާތްތަކެއް "ހަޑިހުތުރު" ކަމަށް ބެލެވެނީ
ދިވެހި މުޖްތަމަޢުގެ ޢާންމު މީހަކު، ދިވެހި މުޖްތަމަޢުގެ މިހާރުގެ މީހުން ޤަބޫލުކުރާ ޢާންމު
ހަމަތަކުގެ އަލީގައި އެ އެއްޗެއް ބެލުމަށްފަހު އަންނަނިވި ގޮތްތަކުން ކުރެ ގޮތަކަށް،
އެ އެއްޗަކާ މެދު ނުވަތަ އެ ކަމަކާ މެދު ދެކޭނެ ނަމައެވެ:
(1) މުޅި އެއްޗަށް ނިސްބަތްކުރާއިރު، އެ އެއްޗަކީ ނުވަތަ އެ ހުށަހެޅުމަކީ ނުވަތަ
އެ ތަމްސީލަކީ ޝަހުވާނީ މަޞްލަޙަތެއް އެކުލެވިގެންވާ އެއްޗެއްކަމުގައި
ޤަބޫލުކުރުން؛ ނުވަތަ
(2) ކަނޑައެޅިގެން ހުތުރުވާ ގޮތަށް، ޝަހުވާނީ ޢަމަލުތައް ރަމްޒުކޮށްދޭ ނުވަތަ
ތަމްސީލުކޮށްދޭ އެއްޗަކަށްވުން.
ދަރަޖަކުރު ން (ބ))1(މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުން)6(ވަނަ ނަންބަރަށް ބަޔާންކޮށްފައި
ހުރި ކުށްކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެވެ.
(2) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި އެ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ކުޑަކުދި ންގެ ހަޑިހުތުރު (3) މި މާއްދާގެ)ހ(ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްކުރުމުގައި ހިމެނިގެންވާ ހަޑިހުތުރު އެއްޗަކީ
ޢަމަލެއް ދެއްކު ން ނުވަތަ ހުށަހެޅުމަކީ އަންނަނިވި ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ފަރާތަކަށް ނިސްބަތްވާ
އެއްޗެއް ނުވަތަ ހުށަހެޅުމަކަށްވާނަމަ، އެކުށުގެ ދަރަޖަ ކަނޑައެޅިފައިވާ
ނިސްބަތަށްވުރެ 1 ދަރަޖަ އިތުރުވާނެއެވެ.
)i)ކުޑަކުއްޖަކަށްވުން؛ ނުވަތަ
)ii)އޭނާއަށް އެ ކުރެވޭ ކަމެއް ވިސްނައިގަތުމުގެ ތަޞައްރުފެއް ނެތް
މީހަކަށްވުން.
މައްޔިތާގެ ބޭނުން ނަހަމަ ގޮތުގައި ކުރުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 623. (ހ) ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ގޮތެއްގެމަތިން ހިންގާ ޢަމަލު ފިޔަވައި، މައްޔިތާއާމެދު މީހަކު ހިންގާ
ޢަމަލަކުން އެ މައްޔިތާ ނިސްބަތްވާ ޢާއިލާގެ މީހުންގެ ތެރޭގައި ނަފްރަތު
އުފެދޭނެކަމަށްވާނަމަ، އެ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.
ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
އިންސާނާގެ ހަށިގަނޑުގެ ބައިތައް ވިއްކުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 624. (ހ) އިންސާނާގެ ހަށިގަނޑުގެ ބައެއް ކަމުގައި ބެލެވޭ އެއްޗެއް އެނގިހުރެ ވިއްކުމަކީ ނުވަތަ
ގަތުމަކީ އެ މީހާކުރާ ކުށެކެވެ.
175

(ށ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި މީހަކު، އިންސާނާގެ ހަށިގަނޑުގެ ބަޔަކަށް އަގު ދިނުމަކީ ނުވަތަ
ލިބިގަތުމަކީ، އެ މީހާކުރާ ކުށެއް ނޫނެވެ.
(1) ސައިންޓިފިކް ބޭނުމަކަށްޓަކައި ނުވަތަ ޞިއްޙީ ބޭނުމަކަށްޓަކައި، ހަށިގަނޑުގެ
ބައެއް ނުވަތަ ހަށިގަނޑުން ދިޔަވަރެއް ނަގާތީ، ހިނގާ ޚަރަދު އަނބުރާ
ލިބިދިނުމުގެ ގޮތުން ދެވޭ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާ؛ ނުވަތަ
(2) ޞިއްޙީ ފަރުވާއާގުޅޭ މަޝްރޫޢެއްގެ ދަށުން ނުވަތަ އިންޝުއަރެންސްގެ
މަޝްރޫޢެއްގެ ދަށުން މީހަކަށްދެވޭ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާ؛ ނުވަތަ
(3) ސައިންޓިފިކް ބޭނުމަކަށްޓަކައި އިންސާނާގެ ހަށިގަނޑުގެ ބައެއް ނުވަތަ ދިޔައެއް
އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަ ށް ގެންދިއުމަށާއި، ހުރި ތަނަކުން ނެގުމަށާއި ވަކި
ތަނެއްގައި ރައްކާކުރުމަށް ހިނގާ އެކަށީގެންވާ ޚަރަދުތައް އަނބުރާ ދިނުމުގެ ގޮތުން
ދެވޭ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާ؛ ނުވަތަ
(4) ޞިއްޙީ ނުވަތަ ސައިންޓިފިކް ތަޙްލީލުގައި ނުވަތަ ޞިއްޙީ ފަރުވާދިނުމުގައި ނުވަތަ
ބައްޔެއް ދެނެގަތުމަށްޓަކައި ބޭނުންކުރުމަށް އިންސާނާގެ ހަށިގަނޑުގެ ބަޔަކުން
އުފައްދައިފައިވާ ބޭސް ނުވަތަ ރީއޭޖެންޓް ނުވަތަ އެހެންވެސް މާއްދާތައް ވިއްކުމާއި
ގަތުން.
ދަރަޖަކުރުން (ނ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ޖަނަވާރަށް އަނިޔާވެރި ޢަމަލުކުރުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 625. (ހ) މީހެއްގެ އިހްމާލުން އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން ޢަމަލެއް ކޮށްފިކަމަށްވާނަމަ އެމީހާ
އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) އަނިޔާވެރިކަމާ އެކު ޖަނަވާރަކާ މެދު ޢަމަލުކުރުން؛ ނުވަތަ
(2) އޭނާގެ ބެލެހެއްޓުމުގެ ދަށުގައިވާ ޖަނަވާރަކަށް އަޅާނުލައި ދޫކޮށްލުން.
އިސްތިސް ނާ (ށ) ސައިންޓިފިކް ތަޙްލީލުކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރެވޭ ހަމަތަކާއި އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން،
ނުވަތަ ޖަނަވާރަށް ބޭސްފަރުވާކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރެވޭ ހަމަތަކާއި އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ
ގޮތުގެމަތިން މީހަކުކުރާ ޢަމަލަކީ ކުށެއް ނޫނެވެ.
ދަރަޖަކުރުން (ނ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
176

މާނަކުރުން
މާނަކުރުން 626. (ހ) "ހަޑިހުތުރު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 622 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(ށ) "ޖިންސީ ޢަމަލު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ
މާނަކުރުމެވެ.
(ނ) "ޒިނޭކުރުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގެ)1(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
710 ވަނަ ބާބު
ހަތިޔާރާ ގުޅޭ ކުށް
710 ވަނަ މާއްދާ ކުށެއް ކުރުމުގައި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކުރުން
711 ވަނަ މާއްދާ ބަޑި ނުވަތަ ފަނާކުރަނިވި މާއްދާ ހިމެނޭ އެއްޗެއް ވިއްކުމާއި އުފެއްދުމާއި އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް
ގެންދިއުމާއި ގެންގުޅުން
712 ވަނަ މާއް ދާ މާނަކުރުން
ކުށެއް ކުރުމުގައި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކުރުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 710. (ހ) ކުށެއް ކުރުމުގައި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކުރުން ނުވަތަ އެފަދަ ހަތިޔާރެއް އޮތްކަން
ދެއްކުމަކީ އޭނާކުރާ ކުށެކެވެ.
ދަރަޖަކުރުން (ށ))1(ކުށްކުރުމުގައި މީހަކު ބަޑިޖަހައިފި ކަމަށްވާނަމަ، އޭނާ އެކުރަނީ ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ
ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(2) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި އެއީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
އޮ ޓޮމެޓިކް ނުވަތަ (ނ) މީހަކު ކުށެއް ކުރުމުގައި، އޮޓޮމެޓިކް ނުވަތަ ސެމީއޮޓޮމެޓިކް ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކޮށްފިނަމަ،
ސެމީއޮޓޮމެޓިކް ބަޑި އޭނާ އެކުރި ކުށަކީ އެހެން ޙާލަތްތަކާ އަޅައި ބަލާއިރު، އެއް ދަރަޖަ އިތުރުވެގެންވާ ކުށެކެވެ.
ބޭނުންކޮށްފިނަމަ ކުށުގެ
ބުރަދަން އިތުރުވުން
177

މާނަކުރުން (ރ))1("އޮޓޮމެޓިކް ބަޑި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޓްރިގަރަށް ފިތައިލުމުން ޓްރިގަރ
އޮބިފައި ހުންނަހާހިނދަކު، އެ ބަޑިން މެދުކެނޑުމެއްނެތި ވަޒަން ޖެހޭ ފަދަ
އޮޓޮމެޓިކް ލޯޑިންގ އެކްޝަން ހިމެނޭ ގޮތަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ބަޑިއެވެ.
(2) "އޮޓޮމެޓިކް ލޯޑިންގ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިންސާނެއްގެ އެހީތެރިކަމެއްނެތި
ބަޑީގެ ހޮޅީގެ ތެރެއަށް ވަޒަންލައިދޭ ގޮތަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ވަސީލަތަށެވެ.
(3) "ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު":
(i(އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 120 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ)1(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ؛ އަދި
)ii)ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރުގެ މާނައިގައި، ބަޑިއާއި ވަޒަން ފޮނުވާގޮތަށް ހަދާފައި
ހުންނަ އެހެން ބާވަތްތަކުގެ ވަސީލަތްތަކާއި ނިއުމެޓިކް ގަން، ސްޕްރިންގ
ގަން، ޕެއިންޓްބޯލް ގަން، ބީބީ ގަން، ސްޓަން ގަން ނުވަތަ ޓޭޒަރއާއި
ތޫނު ހަތިޔާރާއި، ކޯރާޑިއާއި، ވަޅިއާއި، ރޭޒަރުތިލައާއި، މިފަދަ އެއްޗެހި
ހިމެނެއެވެ.
(4) "ބަޑި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ވަޒަންނުކުންނަ ގޮތަށް، ނުވަތަ އެންމެ މަދުވެގެން
60 ފޫޓަށް ވަޒަން ދަތުރުކުރާ ވަރުގެ ބާރު މިން ލިބޭ ގޮތަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ
ބަޑިއަށެވެ.
(5) "ސެމީއޮޓޮމެޓިކް ބަޑި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޓްރިގަރަށް ފިތައިލާ ކޮންމެ
ފަހަރަކު ވަކި ވަރަކަށް ވަޒަން ޖެހޭފަދަ އޮޓޮމެޓިކް ލޯޑިންގ އެކްޝަން ހިމެނޭ
ގޮތަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ބަޑިއަށެވެ.
އަދަބު ކަނޑައެޅު މުގައި (ބ) އިރު އޮއްސުމާއިއިރު އެރުމާ ދެމެދު ހިނގާ ވަގުތުގައި ކުށުގެ އެ ޢަމަލު ހިންގައިފިނަމަ
ބަލަންޖެހޭ ނުކުތާ މި ޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގައި އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ މިންގަނޑު އަންގައިދޭ ތާވަލުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަސާސީ އަދަބުގެ މިންގަނޑުން އެއް ދަރަޖަ އެ ކުށުގެ އަދަބަށް
އިތުރުކުރެވިގެންވެއެވެ.
178

ބަޑި ނުވަތަ ފަނާކުރަނިވި މާއްދާ ހިމެނޭ އެއްޗެއް ވިއްކުމާއި އުފެއްދުމާއި
އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް ގެންދިއުމާއި ގެންގުޅުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 711. (ހ) ލައިސަންސެއްނެތި ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ ސީދާ ހުއްދައެއްނެތި، އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކުގެ
ތެރެއިން ޢަމަލެއް އެނގިހުރެ ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) ފަނާކުރަނިވި މާއްދާއެއް ހިމެނޭ އެއްޗެއް އުފެއްދުމާއި، ގެންގުޅުމާއި، ވިއްކުމާއި،
އެހެން މީހަކަށް ދިނުމާއި އެހެން ތަނަކަށް ގެންދިއުމާއި އެއިން ވިޔަފާރިކުރުން؛
ނުވަތަ
(2) ބަޑި އުފެއްދުމާއި އެއިން ވިޔަފާރިކުރުން؛ ނުވަތަ
(3) އެހެން މީހަކަށް ބަޑިއެއް ދިނުން ނުވަތަ އެހެން މީހަކަށް ބަޑިއެއް ވިއްކުން؛ ނުވަތަ
(4) ބަޑިއެއް ގެންގުޅުން.
އެހެން ގޮތަކަށް (ށ) އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުކޮށް ނުދެވޭހާ ހިނދަކު:
ސާބިތުނުވާހާހިނދަކު
(1) މީހެއްގެ އަތުގައި 5 ބަޑިއަށް ވުރެ އިތުރަށް ބަޑި ހުރެއްޖެނަމަ، މި މާއްދާގެ
ޤަބޫލުކުރާނެ ގޮތް
(ހ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދާއިރާގެ ތެރެއަށް ފެތޭކަމުގައި
ފަނޑިޔާރު ޤަބޫލުކުރަންވާނެއެވެ.
3 (2) ބަޑިއަށް ވުރެ އިތުރަށް ހުރެއްޖެ ކަމުގައިވާނަމަ މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (3) ވަނަ
ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދާއިރާގެ ތެރެއަށް ފެތޭކަމުގައި ފަނޑިޔާރު
ޤަބޫލުކުރަންވާނެއެވެ.
ދަރަޖަކުރުން (ނ) 613 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ އިތުރަށް:
(1) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (2) ވަނަ
ނަންބަރަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެވެ.
(2) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ
5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(3) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި އެ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
އަދަބު އިތުރުވާނެ ނުކުތާ (ރ) ގެންގުޅުނު ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރުގެ ތެރޭގައި އޮޓޮމެޓިކް ނުވަތަ ސެމީއޮޓޮމެޓިކް ބަޑި
ހިމެނޭކަމަށްވާނަމަ، އެ ކުށުގެ އަދަބު އެއް ދަރަޖަ އިތުރުވާނެއެވެ.
179

މާނަކުރުން
މާނަ ކު ރުން (1) .712 "އޮޓޮމެޓިކް ބަޑި" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 710 ވަނަ މާއްދާގެ)ރ(ގެ (1) ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(2) "އޮޓޮމެޓިކް ލޯޑިންގ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 710 ވަނަ މާއްދާގެ)ރ(ގެ
(2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(3) "ފަނާކުރަނިވި މާއްދާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 121 ވަނަ މާއްދާގެ)ނ(ގެ
(1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(4) "ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 120 ވަނަ މާއްދާގެ)ރ(ގެ
(1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(5) "ބަޑި" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 710 ވަނަ މާއްދާގެ)ރ(ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(6) "ސެމީއޮޓޮމެޓިކް ބަޑި" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 710 ވަނަ މާއްދާގެ)ރ(ގެ
(5) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
720 ވަނަ ބާބު
ޓެ ރަރިޒަމާއި ރާވައިގެ ން ކުރާ ކުށް
720 ވަނަ މާއްދާ ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތެއްގައި ބައިވެރިވުން
721 ވަނަ މާއްދާ ފައިސާގެ އެކިއެކި ލިޔުންތައް ނަހަމަ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުން
722 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން
ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތެއްގައި ބައިވެރިވުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 720. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތެއް ހިންގުމުގައި ބައިވެރިވުން؛ ނުވަތަ
(2) ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތެއް ހިންގުމުގައި ބައިވެރިކުރުމަށް މީހަކު އެ ޖަމާޢަތާ ގުޅުވުން؛
ނުވަތަ
180

(3) ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތަކަށް މާއްދީ ގޮތުންނާއި މާލީގޮތުން އެހީތެރިވެދިނުން؛ ނުވަތަ
(4) ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތެއްގެ ޙަރަކާތްތަކުން ލިބޭ ފައިސާ ބޭނުންކުރުމާއި އެހެން ކަމެއްގައި
އެ ފައިސާ އިންވެސްޓުކުރުން؛ ނުވަތަ
(5) ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތެއްގެ ޙަރަކާތްތައް އެއްވެސް ގޮތަކުން ކޮންޓްރޯލުކުރުމާއި،
އެޙަރަކާތްތައް ކުރިއަށް ގެންދަންވީގޮތުގެ އިރުޝާދު ދިނުން.
މާނަކުރުން (ށ))1("ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތް"ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ:
)i)އެ ޖަމާޢަތުގައި ހިމެނޭ މެންބަރުންނަކީ ، ގުޅިފައިވާ ޢާންމު
އެއް މަޤްޞަދަކަށްޓަކައި މަސައްކަތްކުރާ ބަޔަކަށްވުމާއި:
(ހހ) އެ ޖަމާޢަތުގެ މެންބަރުން ނުވަތަ އެ ޖަމާޢަތާ ގުޅިފައިވާ މީހުން
މެދުވެރިކޮށް، ކުރިއަށް ގެންދެވޭ ޕްލޭނެއް ނުވަތަ މަޤްޞަދެއްގެ
ބައެއްގެ ގޮތުގައި އަނިޔާވެރިކަން ނުވަތަ ފަނާކުރުން ނުވަތަ
އެދެކަންތަކުންކުރެ ކަމެއްގެ ބިރު ދެއްކުން ހިމެނޭ ދެ ޢަމަލު
ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ ޢަމަލު ހިންގާފައިވާ ބަޔަކަށްވުން ؛
ނުވަތަ
(ށށ) އެ ޖަމާޢަތުގެ މެންބަރުން ނުވަތަ އެ ޖަމާޢަތާ ގުޅިފައިވާ މީހުން
މެދުވެރިކޮށް، މަސްތުވާއެއްޗެހި ވިއްކުމާއި މަސްތުވާއެއްޗެހި
އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް ގެންގޮސް އޭގެ ވިޔަފާރިކުރުންކަމަށް
މާނަކުރެވޭ ދެ ޢަމަލު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ ޢަމަލު
ހިންގާފައިވާ ބަޔަކަށްވުން؛ ނުވަތަ
(ނނ) އެފަދަ ކުށްކުށް ކުރުމަކީ، ނުވަތަ ކުރާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުމަކީ
އެ ޖަމާޢަތުގެ ބޭނުންކަމުގައި ނުވަތަ މަޤްޞަދުކަމުގައި
ޢާންމުކޮށް އިޢްލާންކޮށްފައިވާ ނުވަތަ ޤަބޫލުކޮށްފައިވާ
ބަޔަކަށްވުން؛ ނުވަތަ
)ii)ދިވެހިސަރުކާރުން ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތެއްކަމުގައި ނުވަތަ ކުށްކުރާ
ޖަމާޢަތެއްކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޖަމާޢަތަކަށްވުން.
(2) "މާއްދީ އެހީތެރިކަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މާލީ ޚިދުމަތާއި، އެ މީހުން ތިބޭނެ
ތަންތަން ހަމަޖެއްސުމާއި، އެ މީހުންނަށް ތަމްރީނުދިނުމާއި، އެ މީހުންނަށް އެ މީހުންގެ
ޝަޚްޞު އޮޅުވާލުމުގެ ލިޔުންތައް ދިނުމާއި ނުވަތަ އެކަމާގުޅޭ ދޮގު ލިޔުންތައް
ތައްޔާރުކޮށްދިނުމާއި، މުއާޞަލާތުގެ ވަސީލަތްތައް ފޯރުކޮށްދިނުމާއި، ހަތިޔާރު ދިނުމާއި،
ގެއްލުންދެނިވި އެހެންވެސް މާއްދާތަކާއި، ގޮވާއެއްޗެއްސާއި، އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް
ދިއުމުގެ އުޅަނދުފަހަރާއި މާއްދީ އެކިއެކި މުދަލާއި އެހެނިހެން އެހީ ދިނުން ހިމެނޭ ގޮތަށެވެ.
181

މީގެ ތެރޭގައި ބޭސްފަރުވާއާއި ދީނީ ލިޔެކިޔުން ދިނުމެއް ނުހިމެނެއެވެ.
ދަރަޖަކުރުން (ނ))1(ކުށްކުރާ މީހާއަށް، އެ ޖަމާޢަތަކީ ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތެއްކަން އެނގިފައިވާނަމަ:
(i(މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)5(ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކުށަކީ،
ޖިނާޔަތުގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ؛ އަދި
(ii(މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުން (ހ) ގެ ( )4 ވަނަ
ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ހުރި ކުށްކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ
ކުށްކުށެވެ.
(2) އެ ޖަމާޢަތަކީ ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތެއްކަން ދެނެގަތުމާމެދު އެއްވެސް ފަރުވާލެއްނެތް
މީހާކުރާ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)5(ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ،
ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
(3) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި އެ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
ފަ އިސާގެ އެކިއެކި ލިޔުންތައް ނަހަމަ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުން
ކުށް ކަނޑައެޅުން 721. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:
(1) ޣައިރު ޤާނޫނީ ޙަރަކާތަކުން ހޯދައިފައިވާ ފައިސާކަން އެނގޭ ފައިސާއާ ގުޅޭގޮތުން
އެއްވެސް މާލީ މުޢާމަލާތެއް ހިންގުން؛ އަދި
(2) އެ މާލީ މުޢާމަލާތް ހިންގުމުގެ މުޅި ބޭނުމަކީ ނުވަތަ އެ މުޢާމަލާތުން ޙާޞިލުކުރާ
ބޭނުމަކީ:
)i)ޣައިރު ޤާނޫނީ ޢަމަލުތަކެއް ކުރުމަށް މަގުފަހިކުރުން ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ
)ii)ޣައިރު ޤާނޫނީ ޢަމަލުން ލިބޭ ފައިސާގެ ބާވަތާއި، އެ ހުރި ތަނަކާއި،
އެ ލިބުނު ތަނަކާއި ، އަދި އޭގެ ވެރިފަރާތާއި އޭގެ މައްޗަށް ބާރު ހިންގާ
ފަރާތް ފޮރުވުން؛ ނުވަތަ
)iii)ޤާނޫނު ބުނާގޮތުން އެފަދަ ފައިސާއާބެހޭ ގޮތުން ހުށަހަޅަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު
ހުށަހެޅުމުން ސަލާމަތްވެގަތުން.
މާ ނަކުރުން (ށ))1("މާލީ މުޢާމަލާތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭ ކޮންމެ
މުޢާމަލާތަކަށެވެ:
)i)ވަޔަރ ނުވަތަ އެނޫންވެސް އެހެން ވަސީލަތެއް ބޭނުންކޮށްގެން އެއް ތަނުން
އަނެއް ތަނަށް ފައިސާ ގެންދިއުން ؛ ނުވަތަ
182

)ii)ފައިސާގެ ލިޔުމެއް އުފެއްދުން ނުވަތަ ބަދަލުކުރުން؛ ނުވަތަ
)iii)މުދަލަކަށްއޮތް މިލްކުވެރިކަމުގެ ޙައްޤު އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލުކުރުން.
(2) "ފައިސާގެ ލިޔުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ:
)i)ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފައިސާފޮއްޗަށާއި ފައިސާގެ ނޫޓަށާއި، އެހެން
ޤައުމެއްގެވެސް އެފަދަ އެއްޗެއްސަށާއި، ޓްރެވެލަރސް ޗެކަށާއި، ބޭންކް
ޗެކަށާއި އަދި މަނީ އޯޑަރަށެވެ؛ ނުވަތަ
)ii)އިންވެސްޓްމަންޓް ސެކިއުރިޓީއަށް ނުވަތަ ލިޔުން އަތުން އަތަށް
ބަދަލުވާއިރު، އޭގެ މިލްކުވެރިކަންވެސް ބަދަލުވާގޮތަށް ފައިސާގެ ގޮތުގައި
ބޭނުންކުރެވޭ އެހެނިހެން ލިޔެކިޔުމަށެވެ.
ދަރަޖަ ކުރުން (ނ) މި ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.
މާނަކުރުން
މާނަކުރުން 722. (ހ) "ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 720 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ)1(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ށ) "މާލީ މުޢާމަލާތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 721 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ)1(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ނ) "މާއްދީ އެހީތެރިކަން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 720 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ
(2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ރ) "ފައިސާގެ ލިޔުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 721 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ)2(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
183

ތިންވަނަ ބައި - ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު
1000 ވަނަ ބާބު
އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުން
1000 ވަނަ މާއްދާ ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ކަނޑައަޅައި ޢާންމުކުރުން
1001 ވަނަ މާއްދާ ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު
1002 ވަނަ މާއްދާ ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ބަޔާންކޮށްދޭ ތާވަލު
1003 ވަނަ މާއްދާ އަދަބު ކަނޑައެޅޭނެ މިންވަރަށް އަދަބު ކަނޑައެޅުން ލާޒިމުނުވި ނަމަވެސް، އެ މިންވަރާ ޚިލާފުވާ
ޙާލަތްތަކުގައި ސަބަބު ބަޔާންކުރުން
1004 ވަނަ މާއްދާ ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ބަޔާންކޮށްދޭ ތާވަލުގައި ބުނާ މިންވަރުގެ އަދަބެއް، ހުއްދަ ކުރެވިފައިވާ އެހެން
ގޮތެއް ބޭނުންކޮށްގެން ކަނޑައެޅިދާނެ ޙާލަތްތައް
1005 ވަނަ މާއްދާ އަދަބުތަކުގެ މިންވަރު ދައްކުވައިދޭ ތާވަލު
1006 ވަނަ މާ އްދާ އެއް ކުށަށް ވުރެ ގިނަ ކުށަށް އަދަބުދިނުން
1007 ވަނަ މާއްދާ އަދަބު ކަނޑައަޅާ ކޯޓުގެ ބާރުތައް
1008 ވަނަ މާއްދާ ކައްފާރާ
ކަ ނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ކަނޑައަޅައި ޢާންމުކުރުން
ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ 1000. (ހ) އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ ކުރިން، މި ބާބާއި މި ޤާނޫނުގެ އެ ހެނިހެން މާއްދާތަކުގައި
މިންވަރު ކަނޑައަޅައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، އެ ކުށަކަށް ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު
ޢާން މު ކުރުން ބަލަންވާނެއެވެ. އަދި އެ މިންވަރަށް ވާޞިލްވިގޮތް އެ މައްސަލައެއް ނިމުނުގޮތުގެ
ރިޕޯޓުގައި، ޤާޟީ ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ އަދަބުގެ މިންވަރަށް ވާޞިލްވުމަށްޓަކައި ކޯޓުން ގެންގުޅޭ
އުސޫލުތަކަކީ އެއްގޮތް އުސޫލުތަކަކަށް ހެދުމަށް، އެ އިރެއްގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުންނަ
އެންމެ އިސް ކޯޓުން މަދުވެގެން ކޮންމެ 2 އަހަރުން 1 އަހަރު އެ މިންގަނޑުތައް
ބަލައި، މުރާޖަޢާކުރަންވާނެއެވެ.
184

ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު
އަދަބުގެ މިންވަރު ކޯޓުން 1001. މި ޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގައިވާ "ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ބަޔާންކޮށްދޭ ތާވަލު"
ކަނޑައެޅުން ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، އެ ކުށަކަށް ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު، އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިން
ކޯޓުން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
އަ ދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 1 ވަނަ ބަޔާއި 2 ވަނަ ބައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކުށުގެ
އަސާސީ މިންގަނޑު ދަރަޖަ ކަނޑައެޅުމަށްފަހު، އެ ކުށަކަށް ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ދެނެގަތުމަށްޓަކައި
ބަޔާންކުރާ ގޮޅި މި ޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގައިވާ "ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ބަޔާންކޮށްދޭ
"
ކަނޑައެޅުން ތާވަލު އިން ކުށުގެ ދަރަޖަ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކޮލަމުގައި (މަތިން ތިރިއަށް) ހިމެނޭ
ގޮޅިތަކުގެ ތެރެއިން "އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑު" ބަޔާންކުރާ ގޮޅި
(ކަނާތުން ވާތަށް) ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
އަ ދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި (ށ) އެ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލާނެ ނުކުތާތައް ދެނެގަތުމުގައި،
ރިޢާޔަތް ކުރަންޖެހޭ އަންނަނިވި ކަންކަމަށް ކޯޓުން ރިޢާޔަތް ކުރަންވާނެއެވެ.
ކަންކަމުން ތާވަލުން
މިނެއް ކަނޑައެޅުން
(1) އެ މީހެއްގެ މައްޗަށް ސާބިތުވި ކުށަށް އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލަންޖެހޭ
ނުކުތާތައްކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ 1 ވަނަ ބަޔާއި 2 ވަނަ ބައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ކަންކަމާއި، އަދި
(2) މި ޤާނޫނުގެ 1100 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، އަދަބުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް
ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތަކާއި؛)މި މާއްދާގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންވެގެންވާ
ގޮތުގެމަތިން އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ރިޢާޔަތް ކުރަންޖެހޭ ޚާއްޞަ ކަންތައްތަކުގެ
ތެރޭގައި ހިމެނިފައި ނުވާ ކަންތައްތައް(އަދި
(3) އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް، ސާފު ހެކީގެ
އަލީގައި ސާބިތުވެފައިވާނަމަ އެކަމަކާއި؛ އަދި
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވި ފައި.
(3) އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް، ސާފު އަދި
ޤަބޫލުކުރެވޭ ހެކީގެ އަލީގައި ސާބިތުވެފައިވާނަމަ އެކަމަކާއި؛ އަދި
(4) އަދަބުގެ ކުޑަބޮޑު މިނަށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި،
ސާބިތުވެފައިވާ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ބަލައި، އަދަބުގެ މި ންވަރު މައްޗަށް
ޖައްސަންޖެހޭ ނުކުތާތަކުން އަދަބުގެ މިންވަރު ދަށަށް ޖައްސަންޖެހޭ ނުކުތާތައް
ކެނޑުމާއި؛
185

(5) އަދަބުގެ މިންވަރު މައްޗަށް ޖައްސަންޖެހޭ އެންމެހާ ކަންކަން އެއްކުރުމަށްފަހު
އެއިން އަދަބުގެ މިންވަރު ދަށަށް ޖައްސަންޖެހޭ އެންމެހާ ކަންކަން ކެނޑުމުން
އަންނަ އަދަބުގެ މިންވަރަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގައިވާ
"ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ބަޔާންކޮށްދޭ ތާވަލު" އިން އެ ކުށަކާ ގުޅިގެން
ދެވޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ކަނޑައަޅާ ގޮޅިއެވެ.
ކުށަކަށް ކަނޑައެޅޭނެ (ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ކުށުގެ ދަރަޖަ ބަޔާންކުރާ ކޮލަމްގެ
އަދަބުގެ މިންވަރު ގޮޅިއާގުޅޭ، މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކުށުގެ އަދަބުގެ
މިންވަރަށް ގެންނަންޖެހޭ އުނި އިތުރު ގެނައުމަށްފަހު ކަނޑައަޅާ ގޮޅީގައި ބަޔާންކުރާ
އަދަބަކީ އެ ކުށަކަށް ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ގޮތުގައި އަންނަނިވި ގޮތަށް އަކުރެއް އިތުރުކުރުން.
އިންތިގާލީ މަ ރު ޙަލާގައި (ރ) މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ހިނގާފައިވާ ކުށްތަކަށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން
ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތް އަދަބު ދޭއިރު، އެ ހާދިސާގައި ހިމެނޭ ގިނަ ކުށްތަކަށް ދަޢުވާ ކުރެވިފައިނުވާ
ޙާލަތްތަކުގައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ "އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ
މިންގަނޑު" ކަމަށް ބަލާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގައި އޮތް ކަނޑައެޅޭ
އަދަބުގެ މިންވަރު ބަޔާންކޮށްދޭ ތާވަލުގައި އޮތް އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ
މިންގަނޑަށްވުރެ 3 (ތިނެއް) ދަރަޖަ މަތީ ދަރަޖައެވެ. އެއަށްފަހު،
މި މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަ ށް ޢަމަލުކުރުމަށްފަހު، އަދަބުގެ
މިންވަރު ކަނޑައަޅާނީއެވެ.
ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ބަޔާންކޮށްދޭ ތާވަލު
އަދަބުގެ މިންވަރު 1002. (ހ) ކަނޑައެޅޭ އަދަބުގެ މިންވަރު ކޯޓުން ކަނޑައަޅަންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ 1003 ވަނަ
ބަޔާންކޮށްދޭ ތާވަލު މާއްދާއާއި، ތިރީގައިވާ ތާވަލުގައި ބަޔާންވެގެންވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
186

ޖިނާޔަތުގެ ޖިނާޔަތުގެ ޖިނާޔަތުގެ ޖިނާޔަތުގެ ޖިނާ ޔަތުގެ ޖުނަޙްގެ ޖުނަޙްގެ ޖުނަޙްގެ
ދަރަޖަ 1 ދަރަޖަ 2 ދަރަޖަ 3 ދަރަޖަ 4 ދަރަޖަ 5 ދަރަޖަ 1 ދަރަޖަ 2 ދަރަޖަ
3
ކަނޑައެޅޭނެ
އެންމެ ބޮޑު 25 އ 15 އ 8 އ 4 އ 2 އ 1 އ 6 މ 3 މ
އަދަބު
3 އ، 1 7 އ، 7
22 އ، 13 6 އ، 7 6 އ، 9 2 މ، 5 18 މ، 2 12 މ، 21
5+ މ، މ،
މ މ މ، 12 ދ ދ ދ ދ
6 ދ 6 ދ
1 އ، 7
6 އ، 3 4 އ، 9 2 މ، 4 18 މ، 2 24 މ، 12
20 4+ އ 12 އ މ،
މ، 24 ދ މ، 12 ދ ދ ދ ދ
6 ދ
5 އ، 7
17 އ، 10 6 އ، 2 6 އ، 1 9 އ، 8 4 މ، 4 12 މ، 2 6 މ، 3
3+ މ،
މ މ މ، 18 ދ މ، 24 ދ ދ ދ ދ
6 ދ
4 އ، 2 9 އ، 1 4 އ، 7 2 މ، 3 6 މ، 1 18 މ، 24
15 2+ އ 9 އ
މ، 18 ދ މ، 24 ދ މ، 12 ދ ދ ދ ދ
12 އ، 7 6 އ، 1 6 މ، 15
4 1+ އ 2 އ 1 އ 6 މ 3 މ
މ މ ދ
އަދަބު
3 އ، 1 2 އ، 7
ކަނޑައެޅުމު 9 މ، 4 18 މ، 2 24 މ، 1 12 މ، 6
10 އ 6 އ މ، މ،
ގެ އަސާސީ ދ ދ ދ ދ
12 ދ 6 ދ
މިންގަނޑު
2 އ، 4
7 އ، 4 6 އ، 1 6 އ، 7 12 މ، 3 6 މ، 1 18 މ، 24
-1 މ، 27 24 ދ
މ މ ދ ދ ދ ދ
ދ
1 އ، 7
9 މ، 4 18 މ، 2 24 މ، 1 12 މ، 6
5 -2 އ 3 އ މ، 18 ދ
ދ ދ ދ ދ
6 ދ
2 އ، 1 6 އ، 9 6 މ، 4 18 މ، 2 24 މ، 1 12 މ، 6
18 -3 ދ 9 ދ
މ މ ދ ދ ދ ދ
187

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
މި މާއްދާގައި ހިމެނޭ ތާވަލު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
ޖިނާޔަތު ޖިނާޔަތުގެ ޖިނާޔަތުގެ ޖިނާޔަތުގެ ޖިނާޔަތުގެ ޖުނަޙްގެ ޖުނަޙްގެ ޖުނަޙްގެ
ގެ ދަރަޖަ 2 ދަރަޖަ 3 ދަރަޖަ 4 ދަރަޖަ 5 ދަރަޖަ 1 ދަރަޖަ 2 ދަރަޖަ 3
ދަރަޖަ
1
ކަނޑައެޅޭނެ
އެންމެ ބޮޑު 25 އ 15 އ 8 އ 4 އ 2 އ 1 އ 6 މ 3 މ
އަދަބު
7 އ، 3 2 އ، 7
22 އ، 13 އ، 1 އ ، 9 މ، 10 މ، 5 24 މ، 2 މ،
5+ މ، މ،
6 މ 6 މ 18 ދ ދ 12 ދ 21 ދ
12 ދ 6 ދ
6 އ، 3 4 އ، 2
1 އ، 7 މ، 4 މ، 2 މ،
20 4+ އ 12 އ މ، މ، 9 މ، 18 ދ
6 ދ 24 ދ 12 ދ
24 ދ 12 ދ
5 އ، 7
17 އ، 10 އ، 2 އ، 1 9 އ، 4 މ، 4 މ، 2 6 މ، 3
3+ މ، 8 މ، 12 ދ
6 މ 6 މ މ، 18 ދ 24 ދ ދ ދ
6 ދ
4 އ، 9
2 އ، 1 4 އ، 2 މ، 3 މ، 1 މ،
15 2+ އ 9 އ މ، 7 މ، 6 ދ
މ، 24 ދ 12 ދ 18 ދ 24 ދ
18 ދ
12 އ، 7 އ، 1 މ،
4 1+ އ 2 އ 1 އ 6 މ 3 މ
6 މ 6 މ 15 ދ
އަދަބު
3 އ، 2
ކަނޑައެޅުމު 1 އ، 2 7 މ، 1 މ،
10 އ 6 އ މ، 9 މ، 18 ދ 4 މ، 24 ދ
ގެ އަސާސީ މ، 6 ދ 12 ދ 6 ދ
12 ދ
މިންގަނޑު
7 1- އ، 4 އ، 2 އ، 1 4 އ، 7 މ، 6 ދ 3 މ، 18 ދ 1 މ، 27 ދ
188

6 މ 6 މ މ، 12 ދ 24 ދ
24 ދ
1 އ، 7
9 މ، 1 މ،
5 2- އ 3 އ މ، 4 މ، 24 ދ 2 މ، 12 ދ 18 ދ
18 ދ 6 ދ
6 ދ
2 އ، 1 އ، 9 މ، 4 18 މ، 24
2 3- މ، 12 ދ 1 މ، 6 ދ 18 ދ 9 ދ
6 މ 6 މ ދ ދ
(ށ) ވަގުތު ގުނުން
މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށް އަދަބުގެ ވަގުތުތައް ގުނާނީ، އެންމެ ފަހުގެ ކުށުގެ އަދަބުގެ
ފުރަތަމަ ދުވަހުން ފެށިގެން، އެދުވަހާ ހަމައަށް ތަންފީޒުކުރަމުންދިޔަ އެހެން އަދަބުތައް
ހިމެނޭ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
(1) "އ")އަހަރު(: އަހަރަކީ 365 ދުވަހެވެ.
(2) "މ")މަސް(: އެއްމަސް ދުވަހަކީ 30 ދުވަހެވެ.
(3) "ދ")ދުވަސް(: ދުވަހަކީ 24 ގަޑިއިރެވެ.
އަދަބު ކަނޑައެޅޭނެ މިންވަރަށް އަދަބު ކަނޑައެޅުން ލާޒިމުނުވި ނަމަވެސް، އެ މިންވަރާ ޚި ލާފުވާ
ޙާލަތްތަކުގައި ސަބަބު ބަޔާންކުރުން
އަދަބު ކަނޑައެޅޭނެ 1003. (ހ) ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް އަދަބުކަނޑައެޅުމުގައި ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރަށް އަދަބު
މިންވަރަށް އަދަބު ކަނޑައެޅުން ކޯޓަށް ކޮންމެހެން ލާޒިމުވެގެނެއްނުވެއެވެ. މި ޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ
ކަނޑައެޅުން ލާޒިމުނު ވި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޢާންމު މަޤްޞަދުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، ޤާނޫނު
ނަމަވެސް، އެ މިންވަ ރާ ހުއްދަކުރާ އަދަބުތަކުގެ ތެރެއިން އަދަބެއް ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު
ޚިލާފުވާ ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ޙާލަތްތަކުގައި ސަބަބު
ބަޔާންކުރުން
(ށ) ނަމަވެސް މި ޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ "ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ
މިންވަރު ބަޔާންކޮށްދޭ ތާވަލު" ގައި އެކުށަކަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބުގެ މިންވަރަށްވުރެ
2 މިންވަރު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ މަތީ މިންވަރެއްގެ އަދަބެއް ކޯޓުން ކަނޑައަޅައިފިނަމަ،
189

އެ ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރުކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންވަރާ ޚިލާފުވި ސަބަބު،
އެ މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގައި ޤާޟީ ހިމަނަން ވާނެއެވެ.
(ނ) ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރާއި އަންނަނިވި މިންވަރަށް ކޯޓުން ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ،
ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޢަމަލުކުރެވިދާނެއެވެ.
(1) ކަނޑައެޅޭ އަދަބުގެ މިންވަރަށް ވުރެ 2 މިންވަރު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ މަތީ
މިންވަރެއްގެ އަދަބެއް ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، އެ އަދަބާއި ދެކޮޅަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު ކުށްވެރިޔާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.
(1) ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރަށް ވުރެ 2 މިންވަރު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ މަތީ
މިންވަރެއްގެ އަދަބެއް ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، އެ އަދަބާ ދެކޮޅަށް މަތީ
މަރުޙަލާއެއްގެ ކޯޓެއްގައި އިސް ތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު ކުށް ސާބިތުވެފައިވާ
މީހާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(2) ކަނޑައެޅޭ އަދަބުގެ މިންވަރަށް ވުރެ 2 މިންވަރު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ދަށް
މިންވަރެއްގެ އަދަބެއް ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، އެއަދަބާއި ދެކޮޅަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ
މަތީމަރުހަލާގެ ކޯޓެއްގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު ދައުލަތަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ރ) ކުށުގެ ދަރަޖަ ކަނޑައެޅުމުގައި ކޯޓުން އޮޅުން އަރައިފައިވާނަމަ ނުވަތަ ކަނޑައެޅޭނެ
އަދަބުގެ މިންވަރު ނިންމުމުގައި ޤާނޫނީގޮތުން ނުބައި ކޮށް ނިންމައިފައިވާނަމަ
އެ ކަނޑައެޅި ކަނޑައެޅުމާމެދު ނުވަތަ އެ ނިންމި ނިންމުމާމެދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު ދައުލަތަށާއި ކުށްވެރިޔާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ބަޔާންކޮށް ދޭ ތާވަލުގައި ބުނާ މިންވަރުގެ އަދަބެއް، ހުއްދަ ކުރެވިފައިވާ
އެހެން ގޮތެއް ބޭނުންކޮށްގެން ކަނޑައެޅިދާ ނެ ޙާލަތްތައް
ކަނޑައެ ޅޭނެ އަދަބުގެ 1004. މި ޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގައިވާ "ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ބަޔާންކޮށްދޭ ތާވަލު"
މިންވަރު ބަޔާންކޮށްދޭ ގައި ކުށެއްގެ އަދަބުގައި ކުށްވެރިއަކު ޖަލަށްލެވޭނެ އެންމެ ދިގު މުއްދަތު ކަނޑައަޅާފައިވާނެއެވެ.
ތާވަލުގައި ބުނާ އެހެންނަމަވެސް، އެގޮތުން ކަނޑައެޅޭނެ ޖަލުގެ މުއްދަތާ އެއް މިންވަރެއްގެ އެހެން އަދަބެއް
މިންވަރުގެ އަދަބެއް، ނުވަތަ ތަފާތު އެކިއެކި ބާވަތުގެ އަދަބުތައް އެއްކުރުމަށްފަހު ކުށްވެރިއަކު ޖަލަށްލެވޭނެ އެންމެ ދިގު
ހުއްދަ ކުރެވި ފައިވާ މުއްދަތާ އެއްހަމަ އަދަބު އެކުށްވެރިއެއްގެ މައްޗަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ. މިގޮތުން ކަނޑައެޅޭ
190

އެހެން ގޮތެއް އަދަބުގެ މުއްދަތާއި ބާވަތް ވާންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ 1005 ވަނަ މާއްދާގައިވާ "ތަފާތު އަދަބު
"
ބޭނުންކޮށްގެން އެއްހަމަ ކުރާ ތާވަލު ގައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
ކަނޑައެޅިދާ ނެ ޙާލަތްތައް
އަދަބު ތަ ކުގެ މިންވަރު ދައްކު ވައިދޭ ތާވަލު
އަދަބުތަކުގެ މިންވަރު 1005. (ހ) މި މާއްދާގައިވާ "ތަފާތު އަދަބު އެއްހަމަ ކުރާ ތާވަލު" ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ ކުށަކަށް
ދައްކުވައިދޭ ތާވަލު ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ ޖުމްލަ މުއްދަތަށް ވުރެ އިތުރުނުވާ ގޮތުގެމަތިން ތަފާތު އެކިއެކި
ބާވަތްތަކުން އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޯޓަށް ލިބިގެން ވެއެވެ.
މުޖްތަމަޢަށް އު ޅޭނޫޅޭ ގޮތް
ޖަލަށްލުން ގޭ ބަންދު ޖޫރިމަނާ (ދެ ޢަދަދުން ބޮޑު ޢަދަދެއް) ޕްރޮބޭޝަން
ޚިދު މަތްކުރުން ގާތުން ބެލުން
72,000 1920 ރ، ނުވަތަ 1 އަހަރުގެ
1 އަހަރު 2 އަހަރު 4 އަހަރު 6 އަހަރު
ގަޑިއިރު އާމްދަނީ
36,000 ރ، ނުވަތަ 6 މަހުގެ
6 މަސް 1 އަހަރު 960 ގަޑިއިރު 2 އަހަރު 3 އަހަރު
އާމްދަނީ
18,000 ރ، ނުވަތަ 3 މަހުގެ
3 މަސް 6 މަސް 480 ގަޑިއިރު 1 އަހަރު 1.5 އަހަރު
އާމްދަނީ
6,000 ރ، ނުވަތަ 1 މަހުގެ
1 މަސް 2 މަސް 160 ގަޑިއިރު 4 މަސް 6 މަސް
އާމްދަނީ
1,400 ރ، ނުވަތަ 7 ދުވަހުގެ
7 ދުވަސް 15 ދުވަސް 40 ގަޑިއިރު 1 މަސް 1.5 މަސް
އާމްދަނީ
ގޭގައި ބަ ންދު ކުރުން (ށ) ގޭގައި ބަންދުކުރުން ނުވަތަ ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމް ކުށްވެރިޔާގެ ގޭގައި ނުވަތަ ބަންދުކުރާ
މަރުކަޒެއް ފިޔަވާ އެހެން ތަނެއްގައި، ބަންދުކުރާ ކުރުމެވެ. މިގޮތުން ބަންދުކުރެވިފައިވާ
މީހާ އޭނާ ބަންދުކުރެވިފައިވާ ގެއިން ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ބޭރަށް ނިކުމެގެން ނުވާނެއެވެ.
އަދި ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ނުކުމެއްޖެނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް އިތުރު އަދަބު
ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ
ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.
191

ގޭގައި ބަންދު ކުރުން (ށ) ގޭގައި ބަންދުކުރުމަކީ ގެއެއްގައި ނުވަތަ ގެއެއްގެ މަޤާމު ދެވޭ ފަދަ ތަނެއްގައި
ބަންދުކުރާ ބަންދުކުރުމެވެ. މިގޮތަށް ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހާ އޭނާ ބަންދުކުރެވިފައިވާ
ތަނުން ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ނުކުމެގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް
ނުކުމެއްޖެނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް އިތުރު އަދަބު ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.
ޖޫރިމަނާ (ނ) އެކުރި ކުށުގެ އަދަބުގެގޮތުން ކުށްވެރިޔާ، ޖޫރިމަނާ ކޮށް އެ ޖޫރިމަނާގެ ފައިސާ
ދައުލަތަށް ދެއްކުމަށް އެންގިދާނެއެވެ. އަދި މިގޮތުން ކުރެވޭ ޖޫރިމަނާގެ ޢަދަދު ވާންވާނީ
މި ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ މިންވަރަށް ވުރެ އިތުރުނުވާ ޢަދަދަކަށެވެ.
މުޖްތަމަޢަށް ޚިދުމަތް (ރ) ކުށުގެ އަދަބުގެ ގޮތުން ކުށްވެރިޔާ މުޖްތަމަޢަށް ފައިދާ ކުރަނިވި ކަމެއް ނުވަތަ
ކުރުން މަސައްކަތެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ކުރުމަށް ކޯޓުން ޙުކުމް ކުރެވިދާނެއެވެ. މިގޮތުން ކުރާ
ޙުކުމަކީ އެ ކުށްވެރިއަކު ލަދުވެތި ކުރުވުން ކަމުގައި ނުވިނަމަވެސް އެކަންކަން ނުވަތަ
މަސައްކަތް ނުވަތަ ޚިދުމަތް ވާންވާނީ ކުށްވެރިޔާއާއި މުޖްތަމަޢުގެ ކުރިމަތީގައި އަދަބެއްގެ
ގޮތުގައި ބަލައިގަނެވޭ ކަންކަމަށެވެ.
އުޅޭނޫޅޭ ގޮތް ގާތުން (ބ) އުޅޭނޫޅޭގޮތް ގާތުން ބެލުމަކީ ކުށްވެރިޔާ އުޅޭނޫޅޭގޮތް ވަރަށް ގާތުން ބަލާބެލުމެވެ.
ބެލުން ކުށްވެރިޔާއަށް ވަކި ބަޔަކާ ބައްދަލުނުކުރެވޭގޮތަށް ކަނޑައެޅުމާއި، ބައެއް ތަންތަނަ ށް
ނުދެވޭގޮތަށް އަމުރުކުރުމާއި، ބައެއް ތަންތަން ނޫން ތަނަކަށް ނުދެވޭގޮތަށް
(މަސައްކަތްކުރާ ތަނާއި ދިރިއުޅޭތަން ފަދަ) އަމުރުކުރުމާއި، ކުށްވެރިޔާ ކަނޑައެޅޭ ވަކި
ގަޑިތަކެއްގައި މެނުވީ ގެއިން ނުވަތަ ހުއްދަ ކުރެވިފައިވާ ތަނުން ބޭރަށް ނުދިއުމަށް
އަމުރުކުރުމާއި، ކަނޑައެޅޭ ވަކި އުސޫލެއްގެ މަތިން މަސްތުވާއެއްޗެއް ނުވަތަ ބަނގުރާ
ބޭނުންކޮށްފައިވޭތޯ ބެލުމަށްޓަކައި ކުރާ ޓެސްޓްކުރަން އެންގުމާއި، ކުށްވެރިޔާގެ
ހަށިގަނޑާއި، އޭނާ އުޅޭ ތަން ދުރާލާ އެންގުމަކާ ނުވަތަ އިތުރު ހުއްދައަކާ ނުލައި
ބަލައި ފާސްކުރުމަށް އެންގުމާއި، ކަނޑައެޅޭ ތަޢުލީމީ ނުވަތަ އެނޫންވެސް
ޕްރޮގްރާމެއްގައި ކުށްވެރިޔާ ބައިވެރިވުމަށް ނުވަތަ ވަކި ބާވަތެއްގެ ވަޒީފާއެއްގައި
ދެމިހުރުމަށް އެންގުމާއި، މިނޫންވެސް ކުށްވެރިޔާގެ ފަރާތުން ޢާންމުން ސަލާމަތް
ކުރުމަށް އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައްއަޅައި، ކުށްވެރިޔާ އެނބުރި މުޖްތަމަޢަށް އައުން
އަވަސްކުރުމާއި އޭނާ އެކުޅަ ކުށަށް ޙައްޤު އަދަބު ލިބިދިނުމަށްޓަކައި މަތީގައި
ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަމާއި އެކަންކަމުގެ އިތުރުންވެސް ކޯޓަށް ފެންނަ އަމުރުކުރުމުގެ
އިޚްތިޔާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އުޅޭނޫޅޭގޮތް ކައިރިން ބެލުމުގައި ކުށްވެރިޔާ ވަކި
ޚާއްޞަ ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމެއްގައި ބައިވެރިވުން ހިމެނިދާނެއެވެ. ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމަކީ
ކުށްވެރިޔާ ދެވިހިފާފައިވާ ކަންކަން ރަނގަޅުކުރުމަށް ނުވަތަ އޭނާ ކުށްކުރުމަށް އެހީތެރިވާ
ސިފަތައް އިޞްލާޙުކުރުމަށް، ފަރުވާދޭ މަރުކަޒެއްގައި ފަރުވާ ހޯދުމެވެ. އެފަދަ ފަރުވާގެ
ޕްރޮގްރާމެއްގައި ބައިވެރިވާ ކުށްވެރިޔާ، އެ ޕްރޮގްރާމްގެ ފަރާތުން ކަނޑައަޅާ ކަންކަން
ކުރުމަކީ ޤާނޫނީ ގޮތުން އޭނާގެ މައްޗަށް ލާޒިމުވެގެންވާ ކަމެކެވެ.
192

ޕްރޮބޭޝަ ން (ޅ) ޕްރޮބޭޝަންއަކީ އުޅޭނޫޅޭގޮތް ކައިރިން ބަލާ އޮފިސަރަކާ ގަވާއިދުން ބައްދަލުކުރުމަށާއި،
މަސްތުވާއެއްޗެއް ނުވަތަ ބަނގުރާ ބޭނުންކޮށްފައިވޭތޯ ބެލުމަށްކުރާ ޓެސްޓް ގަވާއިދުން
ކުރުމަށާއި، ކައުންސިލިންއަށް ގަވާއިދުން ހާޒިރުވުމަށް އަމުރުކުރުމާއި، އޭނާގެ ފަރާތުން
އެހެން މީހުން ޙިމާޔާތްކުރުމަށްޓަކައި ވީހާވެސް ކުޑަ މިންވަރަކަށް ކުށްވެރިޔާއަށް
ކަންކަން މަނާކުރުމާއެކު، ކުށްވެރިޔާ އެނބުރި މުޖްތަމަޢަށް އައުން އަވަސްކުރުމާއި އޭނާ
ކުޅަކުށަށް ޙައްޤު އަދަބު ލިބިދިނުން ހިމެނޭ ގޮތުގެމަތިން، ވަކި ކަންކަން މަނާކުރުމާއެކު
ކުށްވެރިޔާ ދޫކޮށްލާފައި ހުންނަ މުއްދަތެވެ.
އެއް ކުށަށް ވުރެ ގިނަ ކުށަށް އަދަބުދިނުން
އެއް ކުށަށްވުރެ ގި ނަ 1006. ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް އެއް ކުށަށްވުރެ ގިނަ ކުށް ސާބިތުވާ ޙާލަތްތަކުގައި އޭނާގެ މައްޗަށް
ކުށަށް އަދަބުދިނުން ސާބިތުވެފައިވާ ކުށްތަކަށް އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ޢަމަލުކުރާނީ އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
(ހ) ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ސާބިތުވާ ކޮންމެ ކުށަކަށްމެ އަދަބު ކަނޑައަޅާނީ އެ ކުށަކަށް
ވަކިން، އެ ކުށެއްގެ ދަރަޖައާއި، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލަންޖެހޭ އެންމެހާ ކަންކަން
ބެލުމަށްފަހު ، އެއީ އޭނާގެ މައްޗަށް ސާބިތުވި ހަމައެކަނި ކުށް ކަމަށް ބަލައިގެންނެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަދަބު ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ގޮތަށް ބަލައި،
ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅާ އަދަބުގެ މުއްދަތަކަށްވާނީ:
(1) އެންމެ ބޮޑު ކުށަށް، ނުވަތަ އަދަބުގެ މުއްދަތު އެންމެ ދިގު ކުށަށް، އެ ކުށަށް
ކަނޑައެޅެން އޮތް އަދަބުގެ އެންމެ ދިގު މުއްދަތެވެ.
(2) ދެވަނައަށް އެންމެ ބޮޑު ކުށަށް، ނުވަތަ އަދަބުގެ މުއްދަތު ދެވަނައަށް އެންމެ
ދިގު ކުށަށް، ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބުގެ މުއްދަތުގެ ދެބައިކުޅަ އެއްބައި.
(3) ތިންވަނައަށް އެންމެ ބޮޑު ކުށަށް، ނުވަތަ އަދަބުގެ މުއްދަތު ތިންވަނައަށް އެންމެ
ދިގު ކުށަށް، ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބުގެ ހަތަރުބައި ކުޅަ އެއްބައި.
(4) ހަތަރުވަނައަށް އެންމެ ބޮޑު ކުށަށް، ނުވަތަ އަދަބުގެ މުއްދަތު ހަތަރުވަނައަށް
އެންމެ ދިގު ކުށަށް، ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބުގެ އަށްބައިކުޅަ އެއްބަ އި.
(5) މަތީގައި ބަޔާން ކުރެވުނު އުސޫލުން ހުރިހާ ކުށަކަށްމެ އަދަބު ކަނޑައެޅުން.
އެގޮތުން އަދަބު ކަނޑައެޅުމުން ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ކަނޑައެޅޭ އަދަބުގެ ޖުމްލަ
ކޮންމެ ކުށަކާ ގުޅިގެން އިތުރުވެގެން ދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް އިތުރުވާ ކޮންމެ
ކުށަކާ ގުޅިގެން އެ ކުށަކަށް ކަނޑައެޅޭ އަދަބު، މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ)1(ވަނަ
ނަންބަރުން (4) ވަނަ ނަންބަރަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުން ދާނީ
ކުޑަވަމުންނެވެ.
193

އެއްފަހަރާ ދެކުށަކަށް (ނ) އެއް ކުށަށްވުރެ ގިނަކުށަށް ބަންދުގެ އަދަބު ކަނޑައެޅިފައިވާ ޙާލަތްތަކުގައި، ކޮންމެ
ބަންދުގެ އަދަބު ކުށަކަށްމެ ކަނޑައެޅޭ އަދަބު ތަންފީޒުކުރާނީ ވަކިވަކިންނެވެ.
ތަންފީޒުނުކުރުން
އަދަބުގެ މުއްދަތާ އި ކުށުގެ (ރ) އެއް ކުށަށްވުރެ ގިނަ ކުށުން ކުށްވެރިޔާ ކުށްވެރިވާ ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ދެ ކުށަކީ ނުވަތަ
ނުރައްކާތެރިކަން ކުށްތަކަކީވެސް ކުށުގެ ބޮޑުމިނަށް ބަލާއިރު އެއްވަރުގެ ދެ ކުށަށް ނުވަތަ
އެއްވަރުވުން ކުށްތަކަށްވާނަމަ، ނުވަތަ ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބުގެ މުއްދަތު އެއްވަރުގެ ކުށްތަކެއްނަމަ،
އެ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން އެއް ކުށަކީ އަނެއް ކުށަށްވުރެ ބޮޑު ކުށެއްކަމަށް ކޯޓުން ބަލައި،
މި މާއްދާގައިވާ އުސޫލުން އަދަބު ކަނޑައަޅާނީއެވެ.
އަދަބު ކަނޑައަޅާ ކޯޓުގެ ބާރުތައް
އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު 1007. (ހ) ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ޖަލަށްލައިގެން ދޭ އަދަބުތަކާއި ޖަލަށްނުލައި ދޭ އަދަބުތައް
ދިނުމުގެ އިތުރަށް، ކުށްވެރިޔާ ވަކި ކަމެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ނުކުރުމަށް އަމުރުކުރުމުގެ
އިޚްތިޔާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ. މިގޮތުން ކުރާ އަމުރު، އެހެން އަދަބުތަކުގެ މުއްދަތަށް
ވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ދެމިއޮވެދާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ވަކިކަމެއް ކުރުމަށް ކޯޓުން ކުރާ
އަމުރަކީ އަދަބެއްގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭނެ އަމުރެވެ. އަދި މިފަދަ އަމުރު ނެރޭ ޙާލަތްތަކުގައި
އެ އަމުރުގެ ކުޑަބޮޑު މިނަށް ބަލައި ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅާ އެހެން އަދަބު
ކުޑަކުރަން ވާނެއެވެ.
ކައްފާރާ
ކައްފާރާ 1008. މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ކައްފާރާގެ އަދަބު
ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށްތަކަށް ކައްފާރާގެ އަދަބު ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
1100 ވަނަ ބާބު
އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށް ގެންނަންޖެ ހޭ ބަދަލުތައް
1100 ވަނަ މާއްދާ އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުން
1101 ވަނަ މާއްދާ ކުށް މާނަކުރުމުގައި، އެކުށެއްގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންވަރަށްވުރެ، ކުށުގެ ނިޔަތާގުޅޭ
ރުކުންތައް އިތުރުވާނަމަ، އަދަބުގެ މިންވަރު މަތިވުން
194

1102 ވަނަ މާއްދާ ބޮޑު ގެއްލުމެއް ދިނުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ ދަރަޖަ މަތިވުން
1103 ވަނަ މާއްދާ ފަރުވާލެއްނެތް އަނިޔާވެރިކަމެއް ދެއްކުމުގެ ސަބަބުން ކުށުގެ އަދަބުގެ މިންވަރު މަތިވުން
1104 ވަނަ މާއްދާ ކުށެއްގެ ރެކޯޑަށް ބަލައި ކުށުގެ އަދަބުގެ މިންވަރު މަތިވުން ނުވަތަ ދަށްވުން
1105 ވަނަ މާއްދާ އަނިޔާލިބުނު މީހާއަށް ބަދަ ލުދޭން އިންކާރުކުރުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ ދަރަޖަ މަތިވުން
1106 ވަނަ މާއްދާ ކުށްވެރިޔާ ކުށާމެދު ދެރަވާކަން ޢާންމުންގެ ތެރޭގައި ފާޅުކުރުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ ދަރަޖަ ދަށްވުން
1107 ވަނަ މާއްދާ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ ފަރާތްތަކަށް، އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް އެއްބާރުލުން ދިނުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ
މިންވަރު ދަށްވުން
1108 ވަނަ މާއްދާ މުޅިން ފުރިހަމަނުވާ ދިފާޢެއް އޮތުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ މިންވަރު ދަށްވުން
1109 ވަނަ މާއްދާ މުޅިން ފުރިހަމަނުވާ މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢެއް އޮތުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ ދަރަޖަ ދަށްވުން
1110 ވަނަ މާއްދާ ސިކުނޑިއަށް ނުވަތަ ޖަޒްބާތަށް އިންތިހާއަށް އަސަރުކޮށްފައިވުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ ދަރަޖަ ދަށްވުން
އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑާ އެ އް ގޮތަށް ޢަމަލުކުރުން
ޢާންމު އުސޫލު 1100. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ކުށް މާނަކުރާ މާއްދާތަކުގައި އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގަ އި ރިޢާޔަތް ކުރަންޖެހޭ
ކަންތައްތަކުގެ އަލީގައި އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށް ގެންނަންޖެހޭ
ބަދަލުތަކުގެ އިތުރުން، މި ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މާއްދާތަކާ އެއްގޮތްވާ
ގޮތުގެމަތިންވެސް އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށް ބަދަލު ގެންނަންވާނެއެވެ.
ފުށުނާރާގޮތަށް (ށ) އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ރިޢާޔަތް ކުރަންޖެހޭ ޢާންމު ކަންކަމަކީ ކުށް މާނަކުރާ މާއްދާގައި،
ޢަމަލުކުރުން ނުވަތަ ކުށުގެ ދަރަޖަ ބަޔާންކުރާ މާއްދާގައި ނުވަތަ އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ރިޢާޔަތް
ކުރަންޖެހޭ ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި ބެލެވިފައިވާ ކަންކަމަށްވާނަމަ، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި
ރިޢާޔަތް ކުރަންޖެހޭ ޢާންމު އުސޫލަށް އިތުރަށް ރިޢާޔަތް ކުރަންވާނީ ހަމައެކަނި މަތީގައި
ބަޔާންކުރެވުނު ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ރިޢާޔަތް ނުކުރެވި ހުރި ކަންކަމަށް އެކަންޏެވެ.
ކުށް މާނަކުރުމުގައި، އެކުށެއްގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭނެކަ މަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންވަރަށްވުރެ،
ކުށުގެ ނިޔަތާ ގުޅޭ ރުކުންތައް އިތުރުވާނަމަ، އަދަބުގެ މިންވަރު މަތިވުން
ކުށުގެ ނިޔަތާގުޅޭ 1101. ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ސާބިތުވި ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ މިންވަރަށްވުރެ މަތީ މިންވަރަކަށް
ރުކުންތައް އިތުރުވާ ކުށުގެ ނިޔަތާގުޅޭ ރުކުންތައް، މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާ (ކުށުގެ ނިޔަތާގުޅޭ ރުކުންތައް) ގައި
ޙާލަ ތްތަކުގައި އަދަބުގެ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ސާބިތުވެފައިވާނަމަ، މަތިވާ ކޮންމެ ރުކުނަކަށް، އަދަބު
މިން ވަރު މަތިވުން ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ، އެއް ދަރަޖަ މަތިވާނެއެވެ.
195

ބޮޑު ގެއްލުމެއް ދިނުމުގެ ސަބަބުން އަދަ ބުގެ ދަރަޖަ މަތިވުން
ބޮޑު ގެއްލުމެއް ދިނުމުގެ 1102. (ހ) ކުށްވެރިޔާ ކުރި ކުށަކީ:
ސަބަބުން އަދަބުގެ ދަރަޖަ
މަތިވުން
(1) އަންނަނިވި ޢާންމު މަޞްލަޙަތަށް ގެއްލުންވާ ކަންކަމަށްވާނަމަ:
)i)ޢާންމު ޚިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދޭ ވަސީލަތެއް، ނުވަތަ ޢާންމު
މުއައްސަސާއެއްގެ ނުވަތަ ޢާންމު ޚިދުމަތަކަށް އެކަށީގެންވާ ބޮޑު
ހުރަހެއް އެޅުން ނުވަތަ ގެއްލުމެއް ދިނުން؛ ނުވަތަ
)ii)ޢާންމު ޚިދުމަތެއް ފޯރުކޮށް ދޭ ވަސީލަތަކާ މެދު، ނުވަތަ ޢާންމު
މުއައްސަސާއަކާމެދު ނުވަތަ ޢާންމު ޚިދުމަތަކާ މެދު ޢާންމުންގެ
މެދުގައި އޮންނަ އިތުބާރު، އެކަށީގެންނުވާ މިންވަރަކަށް ގެއްލުވާލާފަދަ
ޢަމަލެއް؛ ނުވަތަ
)iii)ދައުލަތުގެ މުދަލަކަށް ގެއްލުމެއްދިނުން، ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުދަލަކުން
ދައުލަތް މަޙްރޫމްކުރުވުން ނުވަތަ ދައުލަތުގެ އޭޖެންޓަކަށް
އަނިޔާކުރުން؛ ނުވަތަ
(2) ކުށްކުރި މީހާ އެކުށް ކުރީ، އަންނަނިވި ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ސަބަބަކާހުރެ،
އެ ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ސަބަބުން އަނިޔާއެއް ލިބުމުގެ ފުރުސަތު ބޮޑު
މީހަކާމެދުނަމަ،
)i)ކުޑަކުއްޖަކު، ނުވަތަ ޢުމުރުން 65 އަހަރު ވެފައިވާ، ނުވަތަ މާއްދީ
ނުވަތަ ފިކުރީ ހިއްސަކަށް އުނިކަން ލިބިފައިވާ، ނުވަތަ ކުށްވެރިޔާއަކީ
ކުށުގެ ޢަމަލު ހިންގުނު މީހާގެ މަޞްލަޙަތަށްޓަކައި ޢަމަލު ކުރުމުގެ
ޤާނޫނީ ޒިންމާ އޮތް މީހަކުނަމަ، ނުވަތަ
)ii)މަތީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ނުވަތަ
ކަންތައްތަކެއް މެދުވެރިވާ ހިނދު، ނުވަތަ
(3) ސަޤާފީ ނުވަތަ ތިމާވެށީގެ ނުވަ ތަ ދީނީ ނުވަތަ ތާރީޚީ ގޮތުން މުހިއްމުކަންދެވޭ
ތަނެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ނުވަތަ މުދަލަކަށް ގެއްލުން ދިނުން ؛ ނުވަތަ
(3) ކުށް މާނަކުރާ މާއްދާތަކުގައި އެކުށް ފުރިހަމަވުމަށް ބޭނުންވާ ގެއްލުމުގެ
މިންވަރަށްވުރެ، އެކަށީގެންވާ ބޮޑު މިންވަރަކަށް އެކުށުގެ ސަބަބުން
ގެއްލުންވެފައިވުން.
196

(ށ) މަތީގައި ބަޔާން ކުރި ނުކުތާ ތަކުގެ ތެރެއިން ނުކުތާއެއް ފުރިހަމަވާ ހިނދު މި މާއްދާގެ
(ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބުގެ މިންވަރު 1 ދަރަޖައަށް،
އަދި 2 ނުކުތާ ފުރިހަމަވާ ހިނދު 2 ދަރަޖައަށް އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ
މިންގަނޑަށްވުރެ މަތިވާނެއެވެ. އަދި އެކުށަކަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބުގެ މިންވަރު،
އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ 3 ދަރަޖަ މަތި ކުރެވޭނެ ހަމައެކަނި
ޙާލަތަކީ ކުށް މާނަކުރާ މާއްދާގައި، އެކުށް ފުރިހަމަވުމަށް ބޭނުންވާ މިންވަރަށްވުރެ،
އެކަށީގެންވާ ބޮޑު މިންވަރަކަށް އެކުށުގެ ސަބަބުން ގެއްލުންވެފައިވާނަމައެވެ.
(ނ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި ، ވަކި ތަނަކީ ނުވަތަ އެއްޗަކީ، ނުވަތަ މުދަލަކީ ސަގާފީ ގޮތުން
ނުވަތަ ތިމާވެށީގެ ގޮތުން ނުވަތަ ދީނީ ގޮތުން ނުވަތަ ތާރީޚީ ގޮތުން ބަލާއިރު
މުހިއްމުކަން ދެވޭ ތަނެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ނުވަތަ މުދަލެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.
)1(
)i)އެއީ ޚާއްޞަ މުހިއްމުކަން ދެވޭ ތަނެއް، ނުވަތަ އެއްޗެއް، ނުވަތަ
މުދަލެއްކަން ޢާންމު މީހަކަށްވެސް އެނގޭފަދަ ތަނެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް
ނުވަތަ މުދަލަކަށްވުން، ނުވަތަ
)ii)އެކަން ކުށްވެރިޔާއަށް ސަރީހަކޮށް އެނގިގެންވުން، ނުވަތަ
(2) ސަރުކާރުން ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޖަމްޢިއްޔާއަކުން އެތަނަކީ، ނުވަތަ
އެ އެއްޗަކީ، ނުވަތަ މުދަލަކީ، އެފަދަ ޚާއްޞަ މުހިއްމުކަމެއް ދެވޭ ތަނެއްކަން
ނުވަތަ އެއްޗެއްކަން ނުވަތަ މުދަލެއްކަން ޤަބޫލުކޮށްފައިވުން.
ފަރުވާލެއްނެތް އަނިޔާވެރިކަމެއް ދެއްކުމުގެ ސަބަބުން ކުށުގެ އަދަބުގެ މިންވަރު މަތިވުން
ފަރުވާލެއްނެ ތް 1103. ކުށްވެރިޔާ، ކުށުގެ ޢަމަލު ހިންގީ ފަރުވާލެއްނެތް އަނިޔާވެރިކަމެއް ދެއްކުމާއެކުނަމަ ނުވަތަ
އަނިޔާވެރިކަމެއް އިންސާނެއްގެ ޤަދަރާއި ކަރާމާތަށް ކަނޑައެޅިގެން ފަރުވާތެރިކަމެއް ބެހެއްޓުމަކާނުލާނަމަ، އަދަބު
ދެއް ކުމުން އަދަބުގެ ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑު އެއް ދަރަޖަ މަތިވާނެއެވެ.
މިންވަރު މަތިވުން
ކުށެއްގެ ރެކޯޑަށް ބަލައި ކުށުގެ އަދަބުގެ މިންވަރު މަތިވުން ނު ވަތަ ދަށްވުން
ކުށުގެ ރެކޯޑެއް އޮތުމުން 1104. (ހ) ކުށްވެރިޔާ ކުށް ކުރިއިރު؛
ކުށުގެ މިން ވަރު މަތިވުން
197

(1) އެކުށް ކުރި ތާރީޚުގެ 6 އަހަރު ދުވަސް ކުރިން ޖިނާޔަތުގެ ކުށެއް އޭނާގެ
މައްޗަށް ސާބިތުވެފައިވާނަމަ، އެ ކުށް ކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން ވޭތުވެދިޔަ
2 އަހަރު ތެރޭގައި ޖުނަޙްގެ ކުށެއް ސާބިތުވެފައިވާނަމަ، އެކުށަކަށް
ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ
1 ދަރަޖަ މަތިވާނެއެވެ، ނުވަތަ
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.
(ހ))1(އެ ކުށްކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން ފާއިތުވި 6 (ހައެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި
އޭނާގެ މައްޗަށް ޖިނާޔަތުގެ ކުށެއް ސާބިތުވެފައިވާނަމަ، ނުވަތަ އެ ކުށްކުރި
ތާރީޚުން ފެށިގެން ފާއިތުވި 2 (ދޭއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި އޭނާގެ
މައްޗަށް ޖުނަޙްގެ ކުށެއް ސާބިތުވެފައިވާނަމަ، އެ ކުށަކަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ
އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ 1 ދަރަޖަ
މަތިވާނެއެވެ؛ ނުވަތަ
(2) އެކުށް ކުރި ތާރީޚުގެ 6 އަހަރު ދުވަސް ކުރިން އެއް ކުށަށް ވުރެ ގިނަ
ޖިނާޔަތުގެ ކުށް ސާބިތުވެފައިވާނަމަ، ނުވަތަ ޖިނާޔަތުގެ އަނިޔާވެރި
ކުށެއް ވޭތުވެދިޔަ 10 އަހަރު ތެރޭގައި ސާބިތުވެފައިވާނަމަ، އެ ކުށަކަށް
ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ
2 ދަރަޖަ މަތިވާނެއެވެ، ނުވަތަ
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.
(2) އެ ކުށްކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން ފާއިތުވި 6)ހައެއް(އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި
އޭނާގެ މައްޗަށް ޖިނާޔަތުގެ އެއް ކުށަށްވުރެ ގިނަ ކުށް ސާބިތުވެފައިވާނަމަ،
ނުވަތަ އެ ކުށްކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން ފާއިތުވި 10 (ދިހައެއް) އަހަރު
ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ޖިނާޔަތުގެ އަނިޔާވެރި ކުށެއް ސާބިތުވެފައިވާނަމަ،
އެ ކުށަކަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ
މިންގަނޑަށްވުރެ 2 ދަރަޖަ މަތިވާނެއެވެ؛ ނުވަތަ
(3) އެކުށް ކުރި ތާރީޚުގެ ކުރިން ވޭތުވެދިޔަ 5 އަހަރުގެ ތެރޭގައި ޖިނާޔަތުގެ
އަނިޔާވެރި 3 ކުށް ސާބިތުވެފައިވާނަމަ، އެ ކުށަކަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު،
އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށް ވުރެ 3 ދަރަޖަ މަތިވާނެއެވެ.
އެއްބާވަތުގެ ކުށް (ށ) ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ސާބިތުވި ކުށަކީ ވޭތުވެދިޔަ 2 އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
ކޮށްފައިވާނަމަ ކުށުގެ އެ ބާވަތުގެ ކުށެއް އޭނާގެ މައްޗަށް ސާބިތުވި ދެވަނަ ފަހަރު ކަމަށްވާނަމަ އެ ކުށަށް
މިންވަރު މަތިވުން ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ 1 ދަރަޖަ
މަތިވާނެއެވެ.
198

ދެކުށުގެ ދެމެދުވާ ވަގުތު (ނ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ދެކުށުގެ ދެމެދުގައި ހޭދަވާ ވަގުތު ގުނުމުގައި، ކުށްވެރިޔާ
ގުނުން އެހެން ކުށެއްގެ އަދަބު ތަންފީޒުކުރުމުގެ ގޮތުން ބަންދުކޮށްފައި ހުންނަ މުއްދަތު، ކޯޓުން
ހިމަނައިގެން ނުވާނެއެވެ.
އާދަޔާ ޚިލާފު ޢަމަލުގެ (ރ) ކުށްވެރިޔާ ކުށުގެ ޢަމަލު ހިންގީ:
ސަބަބުން ކުށުގެ ދަރަޖަ
ދަށްވުން
(1) އެކުށް ކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ވަރަށް ތައްޔާރުވުމަކާ ނުލައި، ވަރަށް ކުޑަ ވަގުތު
ކޮޅެއްގެ ތެރޭގައި ކަމަށްވެފައި،
(2) ކުށްވެރިޔާގެ ޢާންމު ސުލޫކާނުގުޅޭ އާދަޔާ ޚިލާފު ޙާލަތެއްގައިކަން ދޭހަކޮށްދޭ
ވަގުތެއްގައި ކަމަށްވެފައި،
(3) ކުށްވެރިޔާއަކީ އެ ކުށް ކުރުމުގެ ކުރިން ޤާނޫނާއި ގަވާއިދަށް ޙުރުމަތްތެރިކޮށް
ހިތަމުން އައި މީހެއްކަމަށްވާނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާކުރެވިފައިވާ ކުށްތަކުގެ
އަދަބުގެ ދަރަޖަ، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަޑަށްވުރެ 1 ނުވަތަ
2 ދަރަޖަ ދަށްކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ. މިގޮތުން އަދަބުގެ
ދަރަޖަ ކޯޓުން ދަށް ކުރަންވާނީ އެއީ އިންޞާފުވެރިގޮތް ކަމަށް ކޯޓަށް ފެންނަ
ނަމައެވެ.
ކުޑަކުއްޖަކު ކުރާ ކުށްތައް (ބ) ކުށްވެރިޔާގެ ކުށުގެ ރެކޯޑަށް ބެލުމުގައި އޭނާގެ ޢުމުރުން 18 އަހަރު ފުރުމުގެ ކުރިން
ކޮށްފައިވާ ޖިނާޔަތުގެ ކުށްތައް ގުނަންވާނެއެވެ. ނަމަވެސް ޢުމުރުން 18 އަހަރު ފުރުމުގެ
ކުރިން ކޮށްފައިވާ ޖުނަޙްގެ ކުށްތައް ކޯޓުން ގުނައިގެން ނުވާނެއެވެ.
ކުރީ ގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން (ޅ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ކޮށްފައިވާ ކުށްތަކަކީ
ކޮށްފައިވާ ކުށްތައް ޖިނާޔަތުގެ ކުށެއްކަން ނުވަތަ ޖުނަޙްގެ ކުށެއްކަން ކަނޑައަޅާނީ މި ޤާނޫނުގެ 91 ވަނަ
މާއްދާ (ދަރަޖަ ކޮށްފައިނުވާ ކުށްތައް) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
އަނިޔާލިބުނު މީހާއަށް ބަދަލުދޭން އިން ކާރުކުރުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ ދަރަޖަ މަތިވުން
ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލު 1105. (ހ) ކުށްވެރިޔާ، އޭނާ ކުރާ ކުށްވެރި ޢަމަލެއްގެ ސަބަބުން މީހަކަށް ނުވަތަ ޤާނޫނީ
ދިނުމަށް އިންކާރުކުރުން ޝަޚްޞަކަށް ލިބޭ އެންމެހާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ދޭންވާނެއެވެ. މިގޮތުގެމަތިން ކުށުގެ
ޢަމަލުގެ ސަބަބުން ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ދިނުމަށް ކުށްވެރިޔާ އިންކާރު ކުރާނަމަ،
ނުވަތަ ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލު އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއްގައި ދިނުމުގެ ގޮތުން ޤާނޫނީ
ގޮތުން ތަބާވާންޖެހޭ އެއްބަސްވުމެއްގައި ބައިވެރިވާން އިންކާރުކުރާނަމަ، ކޯޓަށް ފެންނަ
އިންޞާފުވެރި ގޮތެއްގެ މަތިން، އޭނާގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅާ އަދަބު، އަދަބު
ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ 1 ނުވަތަ 2 ދަރަޖަ މަތިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު
ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
199

ބަދަލުދިނުން (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދޭ ބަދަލު ދިނުމަކީ ކުށްވެރިޔާގެ މާލީ އަދި އެހެނިހެން
ފޯރުންތެރިކަން ހުރި މިންވަރަކުން ކުށްވެރިޔާގެ ޢަމަލުގެ ސަބަބުން ލިބުނު ގެއްލުމުގެ
ބަދަލު ލިބިގަތުމަށާއި، ގެއްލުން ލިބުނު ފަރާތް މަޙްރޫމްވެފައިވާ އެކިއެކި ފައިދާތަކާއި
މަންފާތަކަށް އެކަށީގެންވާ ބަދަލު ދިނުމެވެ. މިގޮތުން ކުށްވެރިޔާ ލިބިދޭންޖެހޭ ބަދަލު
އެންމެ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި އެހިނދުން އެހިނދަށް ދިނުމުގެ ޤާބިލިއްޔަތުކަން އޭނާއަށް
ލިބިފައި ނުވިނަމަވެސް، އޭނާގެ ޤާބިލިއްޔަތު ތަންދިން އެންމެ މަތީ ދަރަޖައަކަށް،
ގެއްލުން ލިބުނު މީހާއަށް ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލު މުސްތަޤްބަލުގައި ވިޔަސް
ދޭންވާނެއެވެ.
ގެއްލުން ލިބުނު މީހާގެ (ނ) ކުށުގެ ޢަމަލު ގެ ސަބަބުން ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ކަނޑައެޅުމުގައި ގެއްލުން ލިބުނު
ޙައްޤުތައް މީހާއަށް ބައިވެރިވެވިދާނެއެވެ. ނަމަވެސް ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލަށް ވުރެ އިތުރު ބަދަލެއް
ނުވަތަ އެއްޗެއް ލިބިގަތުމަށް އެދުމުގެ ޙައްގެއް އެފަރާތަކަށް ލިބިގެނެއް ނުވެއެވެ.
ގެއްލުން ލިބުނު މީހާއަކީ ތަޞައްރުފު ފުދޭ މީހަކަށް ވެފައި އެ ލިބުނު ގެއްލުމުގެ
ބަދަލެއްގެ ގޮތުން ކުށްވެރިޔާ ހުށަހަޅާ ބަދަލަކީ ގެއްލުން ލިބުނު މީހާ ޤަބޫލުކުރާ ބަދަލެއް
ކަމަށްވާނަމަ އެއީ ޞައްޙަ ބަދަލެއް ކަމަށް ކޯޓުން ބަލަން ވާނެއެވެ. ލިބުނު ގެއްލުމުގެ
ބަދަލާމެދު ކުށްވެރިޔާ އާއި ގެއްލުން ލިބުނު މީހާ ދެބަސްވާ ޙާލަތްތަކުގައި ބަދަލާމެދު
ގޮތެއް ނިންމާނީ ކޯޓުން ނެވެ.
(ރ) ގެއްލުމުގެ ބަދަލަކީ އަދަބެއްނޫނެވެ. ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ދިނުމުގެ ގޮތުން ދައްކާ
ފައިސާއަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 93 ވަނަ މާއްދާ)ހުއްދަކުރެވިފައިވާ ޖޫރިމަނާގެ
ޢަދަދުތައް(ގައި ބުނާ ޖޫރިމަނާއެއްކަމަށް، ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 1005 ވަނަ މާއްދާއާއި
1202 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަބްދީލީ އަދަބެއްކަމަކަށް ނުބެލެވޭނެއެވެ.
ކުށްވެރި ޔާ ކުށާމެދު ދެރަވާކަން ޢާންމުންގެ ތެރޭގައި ފާޅުކުރުމު ގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ ދަރަޖަ ދަށްވުން
ކުށާމެދު ދެރަވުން 1106. (ހ) ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ ކުރުމުގެ ކުރިން، އޭނާ ކުޅަ ކުށާމެދު ހިތުގެ އަޑިން
ދެރަވާކަން ޢާންމުކޮށް ފާޅުކޮށްފިނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު، އަދަބު
ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ 2 ދަރަޖަ ދަށްވާނެއެވެ. މި މާއްދާގައިވާ
ގޮތުގެމަތިން އަދަބުގެ މިންވަރު ދަށްކުރެވޭނީ، އޭނާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ ކުރުމުގެ ކުރިން
އެކުށެއް ކުރިކަމަށްބުނެ، އޭނާ ކުށަށް އިޢްތިރާފްވާ ޙާލަތްތަކުގައެވެ.
ކުށަށް އިޢްތިރާފްވުން (ށ) ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ ކުރެވިފައި ވީނަމަވެސް އެ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް
ނުފެށޭހާހިނދަކު، ކުށްވެރިޔާ އެ ކުރި ކުށަށް އިޢްތިރާފްވެއްޖެނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް
ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ 1 ދަރަޖަ
ދަށްވާނެއެވެ.
200

ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ ފަރާތްތަކަށް، އެކަ ށީގެންވާ މިންވަރަކަށް އެއްބާރުލުން ދިނުމުގެ ސަބަބުން
އަދަބުގެ މިންވަރު ދަށްވުން
އެއްބާރުލުން ދިނުން 1107. (ހ) ކުށްވެރިޔާ، ކުށެއް ކުރުމަށްފަހު، އެކުށް ކުރުމުގައި އޭނާއާ ބައިވެރިވި މީހުން ހިފާ
ހައްޔަރުކޮށް، އެ މީހުންގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ ކުރުމުގައި ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ ފަރާތްތަކަށް
އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް އެއްބާރުލުން ދީފައިވާނަމަ، އެ ކުށަކަށް އޭނާގެ މައްޗަށް
ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ 1 ނުވަތަ
2 ނުވަތަ 3 ދަރަޖަ ދަށް އަދަބެއް ކަނޑައަޅައި ދިނުމަށް އެދި، ދައުލަތުން ކޯޓުގައި
ދެންނެވިދާނެއެވެ.
ދައުލަތުގެ އިޚްތިޔާރީ ބާރު (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަދަބުގެ މިންވަރު ދަށްކޮށްދިނުމަށް ދައުލަތުން
ހުށަހެޅުމުން، އެ ހުށަހެޅުމާ އެއްގޮތަށް ކޯޓުން ޢަމަލު ކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އަދަބުގެ
މިންވަރު ދަށްކޮށްދިނުމަށް ދައުލަތުން ނޭދޭހާހިނދަކު، ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ ފަރާތްތަކަށް
އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް އެއްބާރުލުން ދީފައިވާކަމަށް ބަ ލައި، އަދަބުގެ ދަރަޖަ ކޯޓުން
ދަށްކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
މުޅިން ފުރިހަމަނުވާ ދިފާޢެއް އޮތުމުގެ ސަބަބުން އަ ދަބުގެ މިންވަރު ދަށްވުން
ފުރިހަމަނުވާ ދިފާޢެއްގެ 1108. ކުށްވެރިޔާ، ކުށުގެ ޢަމަލު ހިންގީ، އޭނާއަށް މި ޤާނޫނުގެ 40 ވަނަ ބާބު)ހުއްދަ ކުރެވިގެންވާ
ސަ ބަބުން އަދަބުގެ ދިފާޢު(ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުއްދަ ކުރެވިފައިވާ ދިފާޢެއް އޮތްކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވިގެން
މިންވަރު ދަށްވުން ކަމަށްވާނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު، އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިން، އަދަބު
ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ ދަށްވާނެއެވެ.
(ހ) އެއްދަރަޖަ، ނުވަތަ
(ށ) ކުށްވެރިޔާ ކުޅަ ކުށުގެ ޢަމަލާއި، ކުށުގެ ބާވަތާއި، އެކުށް ކުރި ޙާލަތަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު،
ހުއްދަ ކުރެވިފައިވާ ދިފާޢުގެ ޙާލަތެއް ފުރިހަމަވުމާ ކައިރިވެފައިވާނަމަ، އަދަބު
ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ 2 ދަރަޖަ.
މުޅިން ފުރިހަމަނު ވާ މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢެ އް އޮތުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ ދަރަޖަ ދަށްވުން
ފުރިހަމަނުވާ މަޢާފު 1109. ކުށްވެރިޔާ ކުށުގެ ޢަމަލު ހިންގިއިރު، މި ޤާނޫނުގެ 50 ވަނަ ބާބު (މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢު) ގައި
ލިބެނިވި ދި ފާޢެއްގެ ބަޔާންކުރާ މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢެއް ފުރިހަމަވުމަށް ބޭނުންވާ ޝަރުޠުތަކުގެ ތެރެއިން އެކަށީގެންވާ
ސަބަބުން އަދަބުގެ ގިނަ ޝަރުޠުތަކެއް ފުރިހަވެފައިވާނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު، އަދަބު
މިންވަރު ދަށްވުން ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ އަންނަނިވި މިންވަރަށް ދަށްވާނެއެވެ.
201

(ހ) އެއް ދަރަޖަ، ނުވަތަ
(ށ) ކުށްވެރިޔާ ކުރި ކުށުގެ ޢަމަލާއި، ކުށުގެ ބާވަތާއި، ކުށްކުރި ޙާލަތަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު،
މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢެއް ފުރިހަމަވުމާ ކައިރިވެފައިވާނަމަ، 2 ދަރަޖަ.
ސިކުނޑިއަށް ނުވަތަ ޖަޒްބާތަށް އިންތިހާއަށް އަސަރުކޮށްފައިވުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ ދަ ރަ ޖަ ދަށްވުން
ސިކުނޑިއަށް ނުވަތަ 1110. (ހ) ކުށްވެރިޔާ، ކުށުގެ ޢަމަލު ކުރީ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި ކަމަށްވާނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް
ޖަޒްބާތަށް ކުރާ އަސަރަކާ ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ، މި މާއްދާގެ
ގުޅިގެން އަދަބުގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންވަރަށް ދަށްވާނެއެވެ.
މިންވަރު ދަށްވުން
(1) އޭނާގެ ސިކުނޑިއަށް ނުވަތަ ޖަޒުބާތަށް އިންތިހާއަށް އަސަރުކޮށްފައިވާ
ދަނޑިވަޅެއްގައި، އެކަމުގެ ނުފޫޒުގައި ހުރެކަމަށްވުން،
(2) އެކުރި ޢަމަލަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮތުމާއި، އެ ސަބަބަކީ އެކަށީގެންވާ
ސަބަބެއްކަން އެ ޢަމަލު ކުރިމީހާ ހުރިކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ޙާލަތުގައި ހުންނަ
އެހެން މީހެއްގެ ނަޒަރުން ކަނޑައެޅިގެން ދިއުން.
(ށ))1(އެއް ދަރަޖަ، ނުވަތަ
(2) އޭނާއަށް ކުރެވޭ ނުކުރެވޭކަންކަން ނޭނގޭ މިންވަރަށް ނުވަތަ އޭނާގެ ޢަމަލުތައް
ކޮންޓްރޯލް ނުކުރެވޭ މިންވަރަށް ކުށްވެރިޔާގެ ސިކުނޑިއަށް ނުވަތަ ޖަޒްބާތަށް
އަސަރުކޮށްފައިވާނަމަ، 2 ދަރަޖަ.
1200 ވަނަ ބާބު
އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އުސޫލުތަކާ އެއް ގޮތަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޙުދޫދު
1200 ވަނަ މާއްދާ އަދަބުގެ ދަރަޖަ މަތިވުމާއި ދަށްވުން
1201 ވަނަ މާއްދާ އަދަބެއްގެ ގޮތުން ޖަލަށްލުން
1202 ވަނަ މާއްދާ ޖަލަށްލުން ފިޔަވައި ދެވޭ އެހެނިހެން އަދަބުތައް
1203 ވަނަ މާއްދާ ޖަލަށްލުން ފިޔަވައި ދެވޭ އެހެނިހެން އަދަބުތަކުގެ ޝަރުޠުތަކާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުނުކުރުން
1204 ވަނަ މާއްދާ މަރުގެ އަދަބު
202

1205 ވަނަ މާއްދާ ޙައްދުގެ ކުށްތައް
އަދަބުގެ ދަރަޖަ މަތިވުމާއި ދަށްވުން
އަދަބުގެ ދަރަޖަ މަތިވުމާއި 1200. (ހ) ކުށުގެ އަދަބުގެ މިންވަރު މަތިކުރާ ނުކުތާތައް ކިތަންމެ ގިނަކަމުގައިވިޔަސް، މި ޤާނޫނުގެ
ދަށްވުން 92 ވަނަ މާއްދާއާއި 93 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންވަރަށްވުރެ ބޮޑު އަދަބެއް
ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު، ކޯޓަށް ލިބިގެނެއްނުވެއެވެ.
(ށ) ކުށުގެ އަދަބުގެ މިންވަރު ދަށްކުރާ ނުކުތާތައް ކިތަންމެ ގިނަކަމުގައިވިޔަސް، އެކުށަކަށް
އަދަބު ކަނޑަނޭޅުމުގެ، ނުވަތަ އެއްވެސް މާނައެއްނެތް އަދަބެއް ކަނޑައެޅުމުގެ
އިޚްތިޔާރު، ކޯޓަށް ލިބިގެނެއްނުވެ އެވެ.
އަދަބެއްގެ ގޮ ތުން ޖަލަށްލުން
ޖަލަށްލުން 1201. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި އަސާސީ އަދަބަކީ ޖަލަށްލުމެވެ. ނަމަވެސް އެޙާލަތްތަކުގައި
ކަނޑައެޅޭ ހަމައެކަނި އަދަބަކީ ޖަލަށްލުން ކަމަށްވާކަށް ނުޖެހެއެވެ.
(1) މުޖްތަމަޢުގެ ރައްކަލަކަށްޓަކައި ކުށްވެރިޔާ މުޖްތަމަޢުން އެކަހެރިކޮށްފައި
ބަންދުކުރުމުގެ ބޭނުންތެރިވުން؛
(2) ކުށްވެރިޔާ ކުރި ކުށުގެ ޢަމަލަކީ މުޖްތަމަޢު ކުށްވެރިކުރާ ނުރައްކާތެރި
ޢަމަލެއްކަމަށް ދެއްކުމަށްޓަކައި ކުށްވެރިޔާ އެކަހެރިކޮށް ބަންދުކުރުން ކޮންމެހެން
ބޭނުންތެރިވުން، ނުވަތަ
(3) ކުށްވެރިޔާގެ ޙާލަތަށާއި، އޭނާ ކުޅަ ކުށުގެ ޢަމަލަށް ބަލާއިރު، އެކަހެރިކޮށް
ބަންދުކުރުން ފިޔަވައި އެކަށީގެންވާ އެހެން އަދަބެއް ނެތުން.
ބޮޑެތި ކުށްތަކުގެ (ށ) ކުށްވެރިޔާ ކުރި ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 1 ވަނަ ނުވަތަ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެއްނަމަ،
އަދަބެއްގެ ގޮތު ން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 110 ވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ޖިނާޔަތުގެ
ޖަލަށްލެވޭ އެންމެ ކުޑަ ކުށެއްނަމަ، ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ބަޔާންކޮށްދޭ ތާވަލުގެ ދަށުން އެކުށަކަށް
މުއްދަތު ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބުގެ މަދުވެގެން ހަތަރުބައި ކުޅަ އެއްބައި ވާންވާނީ ޖަލަށްލުމުގެ
އަދަބަށެވެ.
203

ޖަލަށްލުން ފިޔަވައި ދެވޭ އެހެނިހެން އަދަބުތައް
ޢާންމު އުސޫލު 1202. (ހ) ކުށްވެރިޔާ ކުރި ކުށުގެ އަދަބެއްގެ ގޮތުން ޖަލަށްލުން ފިޔަވާ އެހެން އަދަބެއް
ކަނޑައެޅުމާއި، އެގޮތުން ކަނޑައަޅާ އަދަބުގެ މިންވަރު ބެލުމުގައި، ކުށްވެރިޔާ ކުށް ކުރި
ޙާލަތަށާއި ކުށްވެރިޔާގެ ޒާތީ ޚާއްޞިއްޔަތުތަކަށާއި، މުޖްތަމަޢުގެ ބޭނުންތަކަށާއި، އަދަބު
ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލަންޖެހޭ އެހެނިހެން ކަންކަން ކޯޓުން ބަލައި، އެކަންކަމަށް
ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.
ގޭގައި ބަންދުކުރުން (ށ) ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ކަނޑައެޅޭ އަދަބުގެ ބައެއް، ގޭގައި ބަންދުކޮށްގެން އެކަށީގެންވާ
ގޮތެއްގައި ފުރިހަމަ ކުރެވޭނެކަމަށް އަންނަނިވި ޙާލަތުތަކުގައި ބެލޭނެ އެވެ.
(1) ކުށްވެރިޔާއަކީ މުޖްތަމަޢަށް ނުރައްކާތެރި މީހެއްކަމަށް ނުވުން، އަދި
(2))I)ގޭގައި ހުރެގެން އޭނާގެ ޢާއިލާއަށް ބޭނުންތެރި މިންވަރަކަށް
އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދެވުން، ނުވަތަ
)II)ކުށްވެރިޔާއަށް ބޭނުންވާ ވަކި ޚާއްޞަ ކަންތައްތަކެއް އޭނާގެ ގޭގައި
ކުރެވެންހުރުން.
މުއްދަތު (3) ކުދި ކުދި ކުށްތަކުގެ އަދަބެއްގެ ގޮތުން ހަމައެކަނި ގޭގައި ބަންދު ކުރުން އެއީ
ރަނގަޅު އަދަބު ކަމަށް ބެލިދާނެއެވެ. އަދި ބައެއް ޙާލަތްތަކުގައި ކަނޑައެޅޭ
އަދަބުގެ ބައެއްގެ ގޮތުގައިވެސް ގޭގައި ބަންދުކުރުން ހިމެނިދާނެއެވެ. އަދި
ކުށްވެރިޔާ އެނބުރި މުޖްތަމަޢަށް އައުން ފަސޭހަ ކުރުމަށްޓަކައި، ޖަލަށްލުމުގެ
އަދަބަށްފަހު އަދަބުގެ ބައެއްގެ ގޮތުގައި ގޭގައި ބަންދުކުރުމަށް އަދަބު
ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.
މުޖް ތަމަޢަށް (ނ) ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް މުޖްތަމަޢަށް ޚިދުމަތްކުރުމަށް ކަނޑައެޅޭ އަދަބަކީ އެންމެ
ޚިދުމަތްކުރުން އެކަށީގެންވާ އަދަބުކަމަށް އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި ބެލޭނެއެވެ.
(1) ކުށްވެރިޔާގައި މުޖްތަމަޢަށް ފައިދާކުރާނެ ވަކި ޚާއްޞަ ބާވަތެއްގެ ޚިދުމަތެއް
ފޯރުކޮށްދެވޭނެ ހުނަރު ހުރުން، ނުވަތަ
(2) މުޖްތަމަޢަށް ބޭނުންވާ ވަކި ޚާއްޞަ ބާވަތެއްގެ ޚިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ
ޤާބިލުކަން ކުށްވެރިޔާއަށް ލިބިފައިވުން، ނުވަތަ
(3) އަދަބެއްގެ ގޮތުން ކުށްވެރިޔާ މުޖްތަމަޢަށް ކޮށްދޭންޖެހޭ ޚިދުމަތަ ކީ، އޭނާ ކުރި
ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ސަބަބުން ލިބުނު ގެއްލުން ރަނގަޅުކުރުމަށް ނުވަތަ އެގެއްލުމުން
ސަލާމަތްވުމަށް ބާރުއަޅާ ޚިދުމަތަކަށްވުން.
204

މުއްދަތު (4) މުޖްތަމަޢަށް ޚިދުމަތްކުރުމުގެ އަދަބަކީ ޢާންމު ގޮތެއްގައި ގިނަ ކުށްތަކަށް
ކަނޑައެޅޭ އަދަބުގެ ބައެއްގެ ގޮތުގައި ހިމެނުމަށް އެކަށީގެންވާ އަދަބެކެވެ. އެހެން
ނަމަވެސް މުޖްތަމަޢަށް ޚިދުމަތްކުރުމުގެ އަދަބަކީ ޢާންމުގޮތެއްގައި އެންމެ ކުޑަ
ކުށްތަކަށް މެނުވީ ކަނޑައެޅޭ ހަމައެކަނި އަދަބު ކަމަށް ވެގެންނުވާނެއެވެ.
ޖޫރިމަނާ (ރ)
(1) ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އަދަބު ކަނޑައަޅަންވާނީ އެ ޖޫރިމަނާ ދެއްކޭނެ ވަސީލަތްތައް
ލިބިފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް އެކަންޏެވެ.
ޖޫރިމަނާގެ ޢަދަދު (2) ޖޫރިމަނާ ކުރުމުގެ އަދަބު، ޢާންމުގޮތެއްގައި ވާންވާނީ އެހެން ބާވަތްތަކުގެ
ކަނޑައެ ޅުން އަދަބުތަކާއެކު ކަނޑައެޅޭ އިތުރު އަދަބަކަށެވެ. ޖޫރިމަނާ ކުރުމުގެ އަދަބަކީ
މުއްސަނދި ކުށްވެރިންގެ މައްޗަށް ކަނޑައެޅެން އޮންނަ އަދަބުތަކަށް ފައިސާއިން
އަގު ދެއްކުމަށްފަހު ކުށުގެ ޙަޤީޤީ އަދަބުން އެމީހުން ސަލާމަތްވުމަށް އޮތް
މަގެއްކަމަށް ނުވަތަ އެފަދަ މަގެއްކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ އަދަބެއްކަމަށް
ވެގެންނުވާނެއެވެ.
އުޅޭނޫޅޭގޮތް ގާތު ން (ޅ)
ބެލުން
(1) އުޅޭނޫޅޭގޮތް ގާތުން ބެލުމުގެ އަދަބު ކުށްވެރިއަކަށް ކަނޑައެޅޭނީ،
އެ ކުށްވެރިއަކީ، އޭނާ އުޅޭނޫޅޭގޮތް ގާތުން ބެލުމަށް ކަނޑައެޅޭ މުއްދަތުގައި
އޭނާ ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ތަފާތު ގަވާއިދުތަކަށާއި އުސޫލުތަކަށް ފުރިހަމައަށް
ކިޔަމަންތެރިވާނެ، ޒިންމާދާރު މީހެއްކަމަށް ވާނަމައެވެ.
މުއްދަތު (2) އުޅޭނޫޅޭގޮތް ގާތުން ބެލުމަށް ކަނޑައެޅޭ މުއްދަތަކީ، އެ ކުށެއްގެ ނިސްބަތުން
ކަނޑައަޅާ އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެ ކެވެ. ޚާއްޞަކޮށް ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމަކަށްފަހު
އެ ޕްރޮގްރާމްގެ ސަބަބުން ކުށްވެރިޔާއަށް ކޮށްފައިވާ އެދެ ވޭ އަސަރު
ދެނެގަތުމަށްޓަކައެވެ.
ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމް (ކ)
(1) ކުށްވެރިޔާގެ ރުހުމަކާ ނުލައި ފަރުވާ ލިބިގަތުމަށް އަމުރު ކުރުން، އެއީ
އެކަށީގެންވާ ކަމެއްކަމުގައި ބެލެވޭނީ އެ ފަރުވާ ލިބިގަތުމުން ކުށްވެރިޔާ ކުށަށް
އަރައިގަތުމުން ދުރުކުރެވިދާނެ ކަމަށް ފެންނަ ނަމައެވެ.
މުއްދަތު (2) ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމެއްގައި ބައިވެރިކުރުމަށް އަމުރު ކުރަންވާނީ ފަރުވާގެ
ޕްރޮގްރާމްގެ މުއްދަތަކީ އެޕްރޮގްރާމްގެ މަޤްޞަދު ޙާޞިލުވުމަށް އެކަށީގެންވާ
މުއްދަތަކަށްވާނަމައެވެ. ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމަށް ބޭނުންވާނެ މުއްދަތާބެހޭގޮތުން
އެކަމާބެހޭ މާހިރުންނާ ކޯޓުން މަޝްވަރާކުރަންވާނެއެވެ. ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމްގައި
ކުށްވެރިއަކު ޢާންމުކޮށް ބައިވެރިކުރަންވާނީ، ޖަލަށްލުމުގެ އަދަބުގެ މުއްދަތުގައި
205

ނުވަތަ ޖަލަށްލުމުގެ އަދަބުގެ ފަހުންނެވެ. ޖަލަށްލުމުގެ އަދަބުގެ
ކުރިއަކުންނެއްނޫނެވެ. ޚާއްޞަކޮށް ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމަކަށްފަހު އެ ޕްރޮގްރާމްގެ
ސަބަބުން ކުށްވެރިޔާއަށް ކޮށްފައިވާ އެދެވޭ އަސަރު ދެނެގަތުމަށްޓަކައި ޓެސްޓު
ކުރަން ޖެހޭ ޙާލަތްތަކުގައާއި، ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމާ ވިދިގެން ގޭގައި
ބަންދުކުރުމާއި ކުށްވެރިޔާ އުޅޭނޫޅޭގޮތް ގާތުން ބެލުމަށް ދޫކޮށްފައި ބެހެއްޓުމަށް
ޙުކުމް ކުރެވިދާނެއެވެ.
ޕްރޮބޭޝަން (އ)
(1) ޕްރޮބޭޝަންގައި ބެހެއްޓުމަށް ކަނޑައަޅާ އަދަބަކީ ކުށްވެރިޔާ އުޅޭނޫޅޭގޮތް ގާތުން
ބެލުމަށް ކަނޑައަޅާ އަދަބާ ވިދިގެން ކަނޑައެޅުން ރަނގަޅު އަދަބެކެވެ. އަދި
ޕްރޮބޭޝަންގައި ބެހެއްޓުމަށް، ކުށްވެރިޔާ އުޅޭނޫޅޭގޮތް ގާތުން ބެލުމުގެ
މަރްޙަލާގައި ކުށްވެރިޔާގެ އުޅުން ރަނގަޅުކުރުމަށް ހިންގޭ ޕްރޮގްރާމްތަކުގައި
އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް އެއްބާރުލުން ދިނުން ޝަރުޠުކުރެވިދާނެއެވެ. އިތުރު
ކުށުގެ ޢަމަލު ކުރުމުން ކުށްވެރިޔާ ދުރުހެލިކުރުމަށް އޭނާގެ މިނިވަންކަމަށް ކުޑަ
ހިފެހެއްޓުމެއް ގެނައުމުން ފުދޭ ޙާލަތްތަކުގައި ޕްރޮބޭޝަންގައި ބެހެއްޓުމަކީ
އެކަށީގެންވާ އަދަބެކެވެ.
މުއްދަތު (2) ޢާންމުގޮތެއްގައި ކޯޓުން ކުށްވެރިޔާ ޕްރޮބޭޝަންގައި ބެހެއްޓުމަ ށް ކަނޑައަޅާ
އަދަބަކީ، އޭނާ ކުޅަ ކުށަށް ކަނޑައެޅޭ އަސާސީ އަދަބުކަމުގައި ވެގެންނުވާނެއެވެ.
ޖަލަށްލު ން ފިޔަވައި ދެވޭ އެހެ ނިހެން އަދަބުތަކުގެ ޝަރުޠުތަކާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުނުކުރުން
ޝަރުޠުތަކާ އެއްގޮތަށް 1203. (ހ) ޖަލަށްލުން ފިޔަވާ ކަނޑައެޅޭ އެހެނިހެން އަދަބުތަކުގެ ޝަރުޠުތަކާ އެއްގޮތަށް ކުށްވެރިޔާ
ޢަމަލުނުކުރުމުގެ ނަތީޖާ ޢަމަލުނުކޮށްފިނަމަ، ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ޖަލަށްލުން ފިޔަވާ ކަނޑައެޅޭ އެހެނިހެން އަދަބު
ކަނޑަނޭޅިނަމަ އޭނާގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ޖަލަށްލުމުގެ އަދަބު، ވަގުތުން
ތަންފީޒުކުރުމަށް ކޯޓުން އެންގިދާނެވެ.
ޖަލަށްލުން ފިޔަވާ (ށ) ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޖަލަށްލުން ފިޔަވާ ކަނޑައެޅޭ އެހެނިހެން އަދަބުގެ
ކަނޑައެޅޭ އެހެނިހެން ޝަރުޠުތަކާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކޮށްފައިނުވާކަން ސާބިތުކުރުމަށް، ދައުލަތުގެ ފަރާތުން
އަދަބުގެ ޝަރުޠުތަކާ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް ސާފު ހެކި ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެޝަރުޠުތަކާ އެއްގޮތަށް
އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރިކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ ކުށްވެރިޔާގެ ޒިންމާއެކެވެ. މިގޮތުން ބަންދު ފިޔަވާ
ޢަމަލުނުކުރިކަން ކަނޑައެޅޭ އެހެނިހެން އަދަބުގެ ޝަރުޠުތަކާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރިކަން ކުށްވެރިޔާއަށް
ކަނޑައެ ޅު ން ސާބިތުކޮށް ނުދެވިއްޖެނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް
އަލުން އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
206

މަރުގެ އަދަބު
ސާބިތުވާންޖެހޭ މިންވަރު 1204. (ހ) މީހެއްގެ މައްޗަށް މަރުގެ ޙުކުމް ކުރުމަށްޓަކައި، ދައުލަތުން ކުށުގެ އެންމެހައި ރުކުންތައް
ސާބިތުކޮށްދޭންވާނެއެވެ. އަދި އެމީހަކު އެކުރި ކުށަކީ އެހެން އެއްވެސް ކުށަކަށް ވުރެ ބޮޑު
ކުށެއް ކަމާއި، އަދި އެ ކުށް ކުރުމުގެ ނިޔަތް އެމީހެއްގެ އޮތްކަން ޢަމަލީގޮތުން
ޔަޤީންކުރެވޭ މިންވަރަށް ދައުލަތުން ސާބިތުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.
އި ޢްތިރާފް (ށ) އަދަބެއްގެ ގޮތުގައި މީހެއްގެ މައްޗަށް މަރުގެ ޙުކުމް އައިސްފާނެފަދަ ކުށަކަށްވާ
އިޢްތިރާފަކީ، ހުޅުވާލެވިގެންވާ ކޯޓެއްގައި އަދި ވަކީލެއްގެ އެހީތެރިކަން ލިބިހުރެ އެމީހަކު
އެކުށުގެ އެންމެހާ ރުކުންތަކަށް އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައިވެފައިވާ އިޢްތިރާފަކަށް
ނުވާހާހިނދަކު، އެމީހެއްގެ މައްޗަށް މަރުގެ އަދަބު ދިނުމުގެ ބޭނުމުގައި، އެފަދަ ކުށެއް
ސާބިތުކުރުމަށް ހަމައެކަނި އޭނާވެފައިވާ އިޢްތިރާފް ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ދައުލަތުން
ބޭނުންކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
ހެކީގެ މިންވަރު (ނ))1(މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ މިންވަރަށް ކުށް ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި ހުށަހަޅާ ކޮންމެ
ހެއްކަކީވެސް، ސަލާމަތް ބުއްދި ހުރި އަދި ޢަދުލުވެރި މީހެއްކަން
ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
(2) ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ބަޔާން ހިމެނޭ ގޮތުގެމަތިން، ކުށެއް ސާބިތުކުރުމަށް
ހުށަހަޅާ އެއްވެސް ހެއްކެއްގެ ބަޔާނެއް ނުވަތަ އެ ބަޔާނުން އެއްވެސް މިންވަރެއް
އެ ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ އެހެން ހެއްކެއްގެ ބަޔާނަކާއި އެއްވެސް
މިންވަރަކަށް ފުށުއެރުމެއްވާނަމަ، މި މައްދާގެ (ހ) ގައިވާ މިންވަރަށް އެކުށެއް
ސާބިތުވީކަމަކަށް ނުބެލެވޭނެއެވެ.
ޙުކުމް އަމިއްލަ ޒާތުގައި (ރ) ކުށުގެ އަދަބެއްގެ ގޮތުން ކުށްވެރިޔާ މެރުމަށް ކޯޓުން ޙުކުމް ކޮށްފިނަމަ، އެޙުކުމްގެ
އިސްތިއުނާފު ކުރެވުން ހުރިހާ ޤާނޫނީ ނުކުތާތަކާއި މައްސަލައިގައި ކަން ހިނގާފައިވާގޮތް ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަތީ
މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން އަލުން ބަލަންވާނެއެވެ.
ޙައްދުގެ ކުށްތައް
ޤުރުއާނުގައި ޢުޤޫބާތް 1205. ޤުރުއާނުގައި ޙައްދު ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށެއް މީހެއްގެ މައްޗަށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އިސްލާމީ
ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށްތައް ޝަރީޢަތުގެ އަޞްލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން މި ޤާނޫނާއި ޤުރުއާނުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ
ޢުޤޫބާތް އެމީހެއްގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
207

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.
ޤުރުއާނުގައި ޢުޤޫބާތް 1205. ޤުރުއާނުގައި ޙައްދު ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށެއް، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ކުށް ސާބިތުވުމަށް އޮތް
ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށްތަ އް މިންގަނޑުކަމުގައިވާ އެއްވެސް ޝުބުހާއެއް ނެތް މިންވަރަށް މީހެއްގެ މައްޗަށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ،
އެމީހަކަށް މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ފަނޑިޔާރު ޙައްދުގެ އަދަބު ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 26/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 3 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ
ޤާނޫނުން މި މާއްދާގެ އަރިމަތީ ސުރުޙީ "އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ޙައްދު ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށްތަށް" އަށް ބަދަލުކޮށް، އަންނަނި ވި ގޮތަށް
އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.
އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި 1205. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ވީނަމަވެސް، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ޙައްދު
ޙައްދު ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަނޑައަޅާފައިވާ ނުވަތަ ޤިޞާޞް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށެއް، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގަ އި
ކުށްތަށް ކަނޑއެޅިފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެއްވެސް ޝައްކެއްނެތް މިންވަރަށް މީހެއްގެ މައްޗަށް
ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އެމީހެއްގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅަންވާނީ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން
އެކަމަކަށް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައިވާ އަދަބެވެ.
(ށ) އެއްވެސް މީހެއްގެ މައްޗަށް މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަދަބެއް
ތަންފީޒުކުރަންވާނީ، އެ މައްސަލައެއްގެ ޝަރީޢަތުގެ ހުރިހާ މަރުޙަލާއެއް ނިމުމަށްފަހު ސުޕްރީމް
ކޯޓުން އެ އަދަބެއް ދިނުމަށް ޙުކުމް ކޮށްފިނަމައެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަދަބު ކަނޑައެޅޭ މީހެއްގެ އަދަބާމެދު
ގޮތެއް ނިންމުމަށް، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އިމުގެ ތެރެއިން ޙާކިމުގެ
ހައިސިއްޔަތުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިބިދީފައިވާ އިޚްތިޔާރު ބޭނުންކުރުމަކަށް މި މާއްދާ
ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް "އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 274 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި "އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް "އަށް
ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
208